

21. Und opferten dem **הָאֱלֹהִים** opfer, und des andern morgens opferten sie brandopfer tausend farren, tausend widder, tausend lämmer, mit ihren frankopfern; und opferten die menge unter dem ganzen Israel.

III. 22. Und aßen und tranken desselbigen tages vor dem **הָאֱלֹהִים** mit grossen freuden. Und machten das andermal Salomo, den sohn Davids, zum könige, und salbeten ihn dem **הָאֱלֹהִים** zum fürsten, und David zum priester. * I. Kön. 1, 33.

23. Also sah Salomo auf dem stuhl des **הָאֱלֹהִים**, ein könig an seines vaters Davids statt, und ward glückselig; und ganz Israel war ihm gehorsam. * c. 29, 5.

I. Kön. 1, 35. 39.

24. Und alle obersten und gewaltige, auch alle kinder des königs Davids, thaten sich unter den könig Salomo.

25. Und der **הָאֱלֹהִים** machte Salomo immer grösser vor dem ganzen Israel, und gab ihm ein üblich königreich, das keiner vor ihm über Israel gehabt hatte. * I. Chron. 1, 1.

IV. 26. So ist nun David, der sohn Isai, könig gewesen über ganz Israel.

27. Die zeit aber, die er könig über Israel gewesen ist, ist vierzig jahr. Zu Hebron regierte er sieben jahr, und zu Jerusalem drey und dreissig jahr.

* 2 Kön. 2, 11. 12.

28. Und starb in gutem alter, voll lebens, reichthum und ehre. Und sein sohn Salomo ward könig an seine statt.

29. Die geschichte aber des königs David, beyde die ersten und letzten, sehe, die sind geschrieben unter den geschichten Samuel, des schers, und unter den geschichten des propheten Nathan, und unter den geschichten Gad, des schauers, * c. 22, 9.

30. Mit allem seinem königreich gewalt und zeiten, die unter ihm ergangen sind, beyde über Israel, und allen königreichen in landen.

21. וַיַּזְבַּח כָּל־עֲדֵי יִהוָה לְפָנָיו וַיַּעֲלֶה עֹלֹת אֶל־יְהוָה לְפָנָיו לְתַחַת הַיּוֹם הַהוּא פְּרָטָם אֶלְף אֶלְף כְּבָשָׂם אֶלְף וְנֶסֶכֶת וְחַדְקָם לְרַב לְכָל־יִשְׂרָאֵל:

22. וַיַּאֲכַל וַיַּשְׁתַּחַג לְפָנָיו יִהוָה בַּיּוֹם הַהוּא בְּשִׁנְחָרָה גְּרוּלָה וַיְמִילֵּכוּ שְׁנִינָת לְשְׁלָמָה בֶּן־דָוִיד וַיַּמְשַׁחַו בְּיִהוָה לְנֶגֶד וְלְצָרוֹק לְהַרְחֵן:

23. וַיַּשְׁבַּת שְׁלָמָה עַל־כֶּתֶף אֶלְעָזֶר לְמֶלֶךְ תְּחִת־דָוִיד אֶבְיוֹן וַיַּצְלַח וַיַּשְׁמַע אֶלְיוֹן כָּל־יִשְׂרָאֵל:

זה באחנה

24. וְכָל־הַשְׁוִים וְהַגְּבִירִים וְגַם כָּל־בְּנֵי הַפְּלָה דָוִיד נָתַן נֶגֶד תְּחִת שְׁלָמָה המלֶךְ: כִּי וַיַּגַּד יִהוָה אֶל־שְׁלָמָה לִמְעָלָה לְעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל נִיחָן עַלְיוֹן הַדָּבָר מְלָכָות אֲשֶׁר לֹא־הִיה עַל־כָּל־מֶלֶךְ

25. לְפָנָיו עַל־יִשְׂרָאֵל: וְדוֹיד בֶּן

26. יְשָׁי מֶלֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל: וְהַיּוֹם אֲשֶׁר מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל אֶרְבּוּעִים שְׁנָה בְּחַבְרוֹן מֶלֶךְ שְׁבֻעָ שָׁנִים וּבְירוּשָׁלָם

27. מֶלֶךְ שְׁלֹשִׁים וּשְׁלוֹשׁ: וְנֶמֶת בשיבת טוביה שְׁבֻעָ יָמִים עַשֶּׂר וּכְבוֹד נִימְלָד

28. שְׁלָמָה בֶּן־תְּחִתּוֹ: וּרְבָרִי בְּנוֹי הַמֶּלֶךְ הַרְאַשָּׁנִים וְהַאֲחֶרֶנִים הַנֶּם

בְּתוּבִים עַל־דְּבָרֵי שְׁמוֹאֵל הַרְאָה וְעַל־דְּבָרֵי נִתְּן הַנְּבִיא וְעַל־דְּבָרֵי גַּד הַחוּה:

לְעֵב כָּל־מְלָכָתוֹ גִּבְרִיתָוֹ וְהַעֲתִיכָתָב אֲשֶׁר עָבָרוּ עַלְיוֹן וְעַל־יִשְׂרָאֵל וְעַל־כָּל־מְמָלָכֹות הָאָרָצּוֹת:

Ende des ersten Buchs der Chronica.

Das ander Buch der Chronica.

Das I. Capitel.

I. Der König Salomo Gottsdienst in Gibon: II. Er bittet um Weisheit: III. Götterdienst hielten und andern erfordert: IV. Ein Hof, Staat, Reiter, Wagen und Soldaten.

וְיַחֲזִק שֶׁלְמָה בֶן־רוֹדֵר אֶל־מִלְכָתוֹ וְרוֹתָה אֱלֹהָיו עַל־עַפּוֹ רְגַלְחוֹ לְטוּלָה: 1
 וַיֹּאמֶר שֶׁלְמָה לְכָל־יִשְׂרָאֵל לְשָׁרֵי הָאֱלֹהִים וּרְפָאֹות וּרְשָׁפְטִים וְלְכָל־נְשָׂא לְכָל־יִשְׂרָאֵל רַאשֵּׁי הָאָבוֹרִז: 2
 וְאֶלְעָנוֹ שֶׁלְמָה וְכָל־הַקָּרְבָּן עַפּוֹ לְבַמָּה 3
 אֲשֶׁר בָּגְבֻּעָן כִּי־שָׁם הִיא אֶהָל מִזְבֵּחַ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה עַבְרִי הוּא בְּפִדְבָּר: 4
 כַּרְדֵּל מִקְרָית יְעִירִים בְּהַכְּרוּן לְרוֹדֵר כִּי נְסָתָה־לְאֶהָל בִּירוּשָׁלָם: 5
 וְמִבְּחַבְבָּה הַבְּחַשָּׂת אֲשֶׁר עָשָׂה בְּצַלָּלָה בְּנֵי־אוֹרֵן בֶּן־רוֹדֵר שָׁם לִפְנֵי מִשְׁכָּן יְהוָה וַיַּרְשֵׁהוּ שֶׁלְמָה וְהַקָּרְבָּן: 6
 וַיַּעַל שֶׁלְמָה שָׁם עַל־מִזְבֵּחַ תְּבַחַת לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר לְאֶהָל מִזְבֵּחַ וְיַעַל עַל־יוֹעֲלוֹת אֱלֹהִים: בְּלִילָה הַחֹוֹא נְרָאָה 7
 אֱלֹהִים לְשֶׁלְמָה וַיֹּאמֶר לוֹ שָׂאֵל מִרְאָה אַתָּן־לְךָ: 8
 אַתָּה עָשָׂית עָם־רוֹדֵר אָבִי חֶסֶד גָּדוֹל וְהַמִּלְכָנִי הַהְרָ�עֵז: עַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים 9
 יָמִין דָבְרָך עַם־רוֹדֵר אָבִי כִּי אַתָּה רְבִלְכָנִי עַל־יְהִינָם רְבִבְנִי רְאֵן: 10
 עַתָּה רְכִיבָה וּמְרַעֵן תְּזִלְלֵי וְאַצְאָה רְפִנִי רְגִיבָה־רוֹתָה וְאַבְיאָה כִּי־מַיִּשְׁבָט אַתָּה־עַבְדָה הוּא רְבָרוֹל: 11
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים רְשִׁיחָה יְהִי אֲשֶׁר־רוֹתָה אֲתָּה עַס־לְבָבֶךָ וְאֲתָּה נְאַתָּה עַשְׁרְגָבִיסִים וְכָבֹוד וְאַתָּה גְּבָשׁ שְׁאוֹךְ וְגַם־צִוִּים

Salomo, der sohn Davids, ward in seinem reich betrüft, und der HERR, sein Gott, war mit ihm, und machte ihn immer grösser. ^{* 1 Kön. 2, 12, 46.}

2. Und Salomo redete mit dem ganzen Israel, mit den obersten über tausend und hundert, mit den richtern, und mit allen füsten in Israel, mit den obersten vätern:

3. Dass sie hingen, Salomo und die ganze gemeine mit ihm, zu der höhe, die zu Gibon war; denn daselbst war die hütte des stifts Gottes, die Moos, der knecht des HERRN, gemacht hatte in der wüste.

4. Denn die lade Gottes hatte David heraus bracht von Kiriath Jearim, dahin er ihr bereiter hatte; denn er hatte ihr eine hütte aufgeschlagen zu Jerusalem.

5. Aber der eherne alter, den Bezaleel, der sohn Uri, des sohns Hur, gemacht hatte, war daselbst vor der wohnung des HERRN: und Salomo, und die gemeine pflegten ihn zu suchen. ^{* 2 Mos. 38, 1.}

6. Und Salomo opferte auf dem ehenen alter vor dem HERRN, der vor der hütten des stifts stand, tausend brandopfer.

II. 7. In ^{*} derselben nacht aber erschien Gott Salomo, und sprach zu ihm: Bitte, was soll ich dir geben? ^{* 1 Kön. 3, 5.}

8. Und Salomo sprach zu Gott: Du hast grosse barmherzigkeit an meinem vater David gehabt, und hast mich an seine statt zum könige gemacht;

9. So lasz nun, HERR Gott, deine worte wahr werden an meinem vater David; denn Du ^{*} hast mich zum könige gemacht über ein volk, des so viel ist, als staub auf erden. ^{* Weish. 9, 7.}

10. So gib mir nun weisheit und erkenniss, dass ich vor diesem volk aus und eingeho; denn wer kann dis dein grosses volk richten?

III. 11. Da sprach Gott zu Salomo: Weil du das im sinn hast und hast nicht um reichthum, noch um gut, noch um ehre, noch um deiner feinde seelen, noch um langes leben

leben gebeten; sondern hast um weisheit und erkenniss gebeten, daß du mein volk richten mögest, darüber ich dich zum könige gemacht habe;

12. So sey dir weisheit und erkenniss gegeben; dazu will ich dir reichschum und gut und ehre geben, daß deines gleichen unter den königen vor dir nicht gewesen ist, noch werden soll nach dir. *Ephes.3,20.

IV. 13. Also kam Salomo von der Höhe, die zu Gibeon war, gen Jerusalem, von der hütten des stifts: und regierete über Israel.

14. Und *Salomo sammlete ihm wagen und reuter, daß er zu wege brachte tausend und vier hundert wagen, und zwölf tausend reuter: und ließ sie in den wagenstädten, und bey dem könige zu Jerusalem.

*1 Kön.10,26.

15. Und der könig *machte des silbers und des goldes zu Jerusalem so viel wie die steine: und der cedern, wie die maulbeer-bäume in den gründen. *c. 9, 27.

16. Und man brachte Salomo rosse aus Egypten, und allerley waare. Und die kauffleute des königs kaufften dieselbige waare,

17. Und brachtens aus Egypten heraus: ie einen wagen um sechs hundert silberlinge, ein roß um hundert und funfzig. Also brachten sie auch allen königen der Hethiter, und den königen zu Syrien.

רַבִּים לֹא שָׁלֹחַ וְתַשֵּׁלֶל - לְחַכְמָה
וּמְדֻעַ אֲשֶׁר חִשְׁפּוֹת אָרֶץ עַמִּי אֲשֶׁר
כַּהֲמָלְכִיזִיק עַלְיוֹן: הַחֲכָמָה וְהַמְּדֻעַ גַּתְוֹן
לְהַזְרֵד וְעַשֵּׂר וְגַנְסִים וְכָבוֹד אַתָּן - לְ
אֲשֶׁר לְאַדְתָּה בְּנֵי לְפָלִיכִים אֲשֶׁר
לְפָנֵיךְ וְאַחֲרֵיךְ לְאַיְתָה כָּן: וַיָּבֹא
שְׁלֹמֹה לְבָבָמה אֲשֶׁר - בְּגַבְעָן יְרוּשָׁלָם
מַלְפָנֵי אַהֲלָ מַזְעֵד וַיִּמְלֹךְ עַל - יִשְׂרָאֵל:
וַיָּאֶסְף שְׁלֹמֹה רַכְבָּ וּפְרָשִׁים יוֹהִי -
לוֹ אֱלֹף וְאֶרְבֶּעֶם-מֵאוֹת רַכְבָּ וְשָׁנִים -
עַשְׂרֵה אֱלֹף פְּרָשִׁים וַיַּפְרִיחֵם בְּעַלְיוֹן
בְּרַכְבָּ וּמַעַם - הַפְּלָה בִּירוּשָׁלָם:
טו וַיַּחַנֵּן הַפְּלָה אֶת - הַגְּסָר וְאֶת - הַוְּהָבָב
בִּירוּשָׁלָם גָּאָבָנִים וְאֶת - הַאֲרוֹזָם
בְּתַחַן כְּשָׁלְמִים אֲשֶׁר - בְּשִׁפְלָה לְרַבָּב:
וְמוֹעֵא הַסּוֹסִים אֲשֶׁר לְשְׁלֹמֹה מִפְצְּרִים
א' בְּזָקָט ה' וּמִקְנָא סְחָרִי הַפְּלָה מִקְנָא יְקָחוּ בְּמַחְרָה:
א' בְּמָקוֹם ה'

ז' וַיַּעַלְיוּ וַיַּצְאָו מִמְּעָרִים מַרְכָּבָה בְּעַשְׁמָנָא
מֵאוֹת פְּסָף וּסָום בְּחַמְלָשִׁים וּמַאֲהָנוּ לְכָל -
מַלְכֵי הַחֲתִים וּמַלְכֵי אַרְם בְּקָרָם יוֹצְאִי:

Das II. Capitel.

I. Auserlesene arbeiter zum tempelbau. II. Salomons bitte an hiram holzes wegen: III. Der freundlich und willfährig antwortet. IV. Zahl aus den fremdlingen solches zu hauen.

Und Salomo gebachte zu bauen ein haus dem namen des HERRN, und ein haus seines königreichs.

2. Und * zählte ab siebenhzig tausend mann zur last, und achzig tausend zimmerleute auf dem berge, und drey tausend und sechs hundert amtleute über sie. *1 Kön. 5,15.

II. 3. Und Salomo * sandte zu Huram, dem könige zu Thro, und ließ ihm sagen: Wie du mit meinem vater David thatest, und ihm sandtest cedern, daß er ihm ein haus baute, darinnen er wohnete.

*1 Kön. 5,2. †2 Sam. 5, 11. 1 Chron. 15, 1.

וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה לְבָנֹת בִּירָה לְשָׁבֵט
יְהוָה וּבִירָה לְמִלְכָנּוֹת: כ' Cap. II.
וַיַּסְפֵּר שְׁלֹמֹה שְׁבָעִים אֶלָּה אֲישׁ סְבָל
וּשְׁמַנְיִם אֱלֹף אֲישׁ חֹצֶב בָּהָר וּמִנְצָחִים
עַלְיהָם שְׁלֹשָׁת אֶלָּמִים וּשְׁמָאוֹת:
וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶל-חוֹרָם מֶלֶךְ צָר לְאָמֹר
בְּאֲשֶׁר עָשָׂית עִם - דָּיוֹר אָבִי וְתַשְׁלַח - לְ
אֲרוֹזָם לְבָנּוֹת לְזַבְּחָת בָּו:

ב' ע"ע ע"ע

4. Siehe,

הָנֹתֶן אֲנִי בּוֹנְתִּי בַּיִת לְשָׁם יְהוָה³
 אֱלֹהֵינוּ לְהַקְרִישׁ לֹא לְהַקְרִיר לְפָנָיו כְּפֹרָתִי⁽⁴⁾
 סְפִיט וּמְעָרָכָת תְּמִימָה וְעֲלוֹת לְבָקָר
 וְלְעַרְבָּה לְשִׁבְחוֹת וְלְחַרְשָׁם וּלְמוֹעָרִי
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם זֹאת עַל־יִשְׂרָאֵל:

וְהַבִּית אֲשֶׁר־אֲנִי בּוֹנְתִּי בְּרוּלָה⁽⁵⁾
 בְּרוּלָה אֱלֹהֵינוּ מִבְּלָיָהָה אֱלֹהָהָם:
 וּמַיְיָעַד כִּחְ לְבִנּוֹת לֹא בִּירַת כִּי⁽⁶⁾
 הַשְׁמִים וּשְׁמֵי הַשְׁמִים לֹא יַכְלִילָה
 וּמַיְיָעַד אֲשֶׁר אַבְנָה לֹא בִּירַת כִּי
 אָס־לְהַקְרִיר לְפָנָיו:

וְעַתָּה שְׁלַח־לִי אִישׁ־חַבָּב לְעַשֹּׂת בּוֹרָב⁽⁷⁾
 וּבְכָסֶף וּבְנָחָשָׁת וּבְבָרְזֶל וּבְאַרְגָּנוֹן וּכְרָמִיל
 וּתְכִלָּת וּרְעָעָפָה פָּתָוחִים עַם־
 הַחֲכִמִּים אֲשֶׁר עַמְּיו בִּיהוָה וּבְיוֹשָׁלָם
 אֲשֶׁר הַכִּין בְּזִיד אָבִי: וְשַׁלְחָ־לִי עַצְיָה⁽⁸⁾
 אֲרֻזִּים בְּרוֹשִׁים וְאַלְגָּוִים מִהְלָבָנוֹן כִּי
 אַנְי יַרְעַתִּי אֲשֶׁר עַבְדוּךְ יְזָרְעֵלִים לְכָרוֹת
 עַצְיָה לְבִנּוֹן וְהַנְּהָה עַבְדוּ עַם־עַבְרִיה:
 וְהַכִּין לֹא עַזְיִם לְרַב כִּי הַבִּירָת⁽⁹⁾

אֲשֶׁר־אֲנִי בּוֹנְתִּי בְּרוּלָה הַפְּלָא:
 וְהַנְּהָה לְחַטְבִּים לְרֹחֵץ עַצְיִם נְתַתִּי⁽¹⁰⁾
 חַטִּים מְלֹות לְעַבְרוֹךְ כָּרִים עַשְׁרִים⁽¹¹⁾
 אלף מְשֻׁעָרִים פָּרִים עַשְׁרִים אלף וּזְנָן
 בְּתִים עַשְׁרִים אלף רְשָׁמִין בְּתִים עַשְׁרִים
 אלף: וַיֹּאמֶר חָרָם מֶלֶךְ צָרָה⁽¹²⁾
 בְּכַתֵּב וַיְשַׁלַּח אל־שִׁלְמָה בְּאֶחָדָת
 יְהוָה אֶת־עַמּוּ נְמַנֵּה עַלְיהֶם מֶלֶךְ:
 וַיֹּאמֶר חָרָם בְּרוֹךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל ..
 אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת־הַשְׁמִים וְאֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 בָּתֵּן לְכוֹרְרַפְלָה בְּן חָלֵם יְרַעַ שְׁבַל
 וּבְנִיה אֲשֶׁר יַבְנֵה בֵּית לְיהוָה בְּירוּת
 לְמִלְכָנוֹתָו: וְעַתָּה שְׁלַחְתִּי אִישׁ־חַבָּב⁽¹³⁾
 יְרַעַ בִּנְהָה לְחַיִּים אָבִי:

4. Siehe, Ich will dem namen des
הָאֱלֹהִים, meines Gottes ein haus bau-
 en: das ihm gehälligt werde, gut räuch-
 werk vor ihm zu räuchern, und schaubrode
 allewege zu zurichten, und brandopfer des
 morgens und des abends, auf die sabbathen
 und neumonden, und auf die feste des
הָאֱלֹהִים, unsers Gottes; ewiglich für
 Israel.

5. Und das haus, das ich bauen will, soll
 groß seyn: denn * unser Gott ist grösser
 denn alle götter. * Ps. 86, 8.

6. Aber wer vermagts, daß er ihm ein
 haus bause? Denn * der himmel und aller
 himmel himmel mögen ihn nicht versorgen:
 wer soll Ich denn seyn, daß ich ihm ein
 haus bauete? Sondernd daß man vor ihm
 räuchere. * c. 6, 18. I. Kön. 8, 27.

7. So sende mir nun einen weisen
 mann zu arbeiten mit golde, silber, erß,
 eisen, scharacken, rosinroth, geler seiden: und
 der da wisse auszugraben mit den weisen,
 die bey mir sind in Juda und Jerusalem,
 welche mein vater David geschickt hat.

8. Und sende mir cedern, tannen und
 hebenholz vom Libanon: denn Ich weiß,
 daß deine knechte das holz zu hauen wis-
 sen auf dem Libanon. Und siehe, meine
 knechte sollen mit deinen knechten seyn:

9. Daz man mir viel holz zubereite.
 Denn das haus, das ich bauen will, soll
 groß und sonderlich seyn.

10. Und siehe, ich will den zimmerleu-
 ten, deinen knechten, die das holz hauen,
 zwanzig tausend cor gestossen weichen, und
 zwanzig tausend cor gersten, und zwanzig
 tausend bath weins, und zwanzig tausend
 bath öhls geben. * I. Kön. 5, 11.

III. ii. Da sprach Huram, der König zu
 Tyro, durch Christ, und sandte zu Salo-
 mo: Darum, daß der **הָאֱלֹהִים** sein volck
 liebet, hat er dich über sie zum Könige ge-
 macht.

12. Und Huram sprach weiter: * Gelo-
 bet sey der **הָאֱלֹהִים**, der Gott Israel, der
 himmel und erden gemacht hat, daß er dem
 Könige David hat einen weisen, klugen und
 verstandigen sohn gegeben, der dem
הָאֱלֹהִים ein haus bause, und ein haus
 seines Königreichs. * I. Kön. 5, 7.

13. So sende ich nun einen weisen mann,
 der verstand hat, Huram Abif:

14. Der

14. Der ein sohn ist eines weibes aus den töchtern Dan, und sein vater ein Threr gewesen ist; der weif zu arbeiten an golde, silber, erß, eisen, steinen, holz, scharlocken, geler seiden, leinen, rosinroth, und zu graben allerley, und allerley künstlich zu machen, was man ihm vorgibt, mit deinen weisen und mit den weisen meines herrn Königs Davids, deines vaters. * 2 Mos. 31,3.

15. So sende nun mein Herr weisen, gersten, öhl und wein, seinen knechten, wie er gerecht hat.

16. So wollen wir das holz hauen auf dem libanon, wie viel es noch ist, und wollens auf flössen bringen im meer gen Japho: von dannen magst Du es hinauf gen Jerusalem bringen.

IV. 17. Und Salomo zehlete alle fremdlin-ge im lande Israel nach der zahl, da sie David, sein vater, zehlete: und wurden funden hundert und funfhig tausend, dreytausend und sechs hundert.

18. Und er machte aus denselben * sie-
benzig tausend träger, und achsig tausend
hauer auf dem berge: und drey tausend
sechs hundert aufseher, die das volk zum
dienst anhielten. * Jos. 9, 27.

1 Kön. 5, 15.

Das III. Capitel.

I. Zeit des tempelbaues. II. Grund. III. Halle. IV. das haus. V. Allerheilige. VI. Cherubim. VII. Vorhang. VIII. Zäulen.

Und Salomo * fing an zu bauen das haus des HERREN zu Jerusalem, auf dem berge Morija, der David, seinem vater, gezeigt war: welchen David zubereitet hatte zum raumt auf dem platz Arnan, des Jebusiters. * 1 Kön. 6,1.

† 2 Sam. 24, 25. 1 Chron. 22, 18.

2. Er fing aber an zu bauen im andern monden des andern tages, im vierten jahr seines Königreichs.

II. 3. Und also legte Salomo den grund zu bauen das haus Gottes: am ersten die lange sechzig ellen, die weite zwanzig ellen.

III. 4. Und die halle vor der weite des hauses her war zwanzig ellen lang, die Höhe aber war hundert und zwanzig ellen: und überzogs innwendig mit lautem golde.

IV. 5. Das grosse haus aber spündete er mit tannenhols, und überzog mit dem be-sten golde, und machte darauf palmen und festenwerck.

6. Und überzog das haus mit edlen steinen zum schmuck, das gold aber war Par-wain gold.

3. בְּנֵ אָשֶׁר מִן־בְּנֹות יְהוָה וְאַבְיוֹ אֲשֶׁר־צָרִי

⁽¹⁴⁾ יוֹלָע לְעִשּׂוֹת בָּוֹתֶךָ וְכֶסֶף בְּגָחָשָׁת

בְּבָרֶזֶל בְּאֱבִינִים וּבְעִזִּים בְּאַרְגָּמָן

בְּתָכְלִית וּבְבָזִין וּבְכְרָמִיל וּלְפָתָח כָּל־

פָּתָח וּלְחַשֵּׁב כָּל־מִחְשָׁבָת אֲשֶׁר יְחַזֵּן־

לוּ עַם־חַכְמִיק (וחכמי ארני דוד

4. אַבְיךָ: וּעֲתָה הַחֲטִים וְהַשְׁעָרִים הַשְׁמָן

⁽¹⁵⁾ וְהַיּוֹן אֲשֶׁר יָמַר אַרְנִי יְשַׁלֵּח לְעִבְרֵיו:

טוּ וְאֶחָדָנוּ נִכְרָת עִצִּים מִן־הַלְּבָנוֹן כָּל־

⁽¹⁶⁾ צְרָפָה וּנְבָיאָם לְזֹה רְפָרוֹת עַל־יַם־

יַם וְאַפָּה תְּעִלָּת אֲחִים יְרוּשָׁלָם :

6. וַיַּסְפֵּר שְׁלָמָה בְּלַחֲנָנִים חֲגִירִים אֲשֶׁר

⁽¹⁷⁾ בָּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַסְּפָר אֲשֶׁר סְפָרָם

דוֹר אַבְיוֹ וַיִּמְצָאוּ מְאֹה וְחַמְשִׁים אַלְפָ

7. וְשַׁלְשָׁת אֲלָפִים וְשַׁשׁ מֵאוֹת: וַיַּעֲשֵׂ

⁽¹⁸⁾ מַהְמָּם שְׁבָעִים אַלְפָם סְבָל אַשְׁמָנִים אַלְפָ

חַצְבָּב בְּהַר וְשַׁלְשָׁת אֲלָפִים וְשַׁשׁ מֵאוֹת

מַנְצָחִים לְהֻכִּיר אֶת־הָעָם :

א. וַיְתַלֵּ שְׁלָמָה לְבָנוֹת אֶת־בֵּית־יְהוָה

בְּיְרוּשָׁלָם בְּהַר הַמוֹרִידָה אֲשֶׁר נֶرְאָה

לְדוֹר אַבְיוֹ אֲשֶׁר חִכֵּן בָּמָקָם דָּוִיד

בְּגָנוֹן אַרְגָּן חִיבּוֹסִי: וַיְחִיל לְבָנוֹת בְּחַרְשָׁ

הַשְׁנִי בְּשַׁנִּי בְּשַׁנְתָּה אַרְבָּע לְמִלְכָוֹת:

3. וְאַלְהָה הַסְּרָה שְׁלָמָה לְבָנוֹת אֶת־בֵּית

הָאֱלֹהִים הָאָרֶך אֲפּוֹת בְּפָרָה הָרָאשָׁנָה

אֲפּוֹת שָׁשִׁים וְחַכְמָה אֲמֹות עַשְׂרִים:

4. וְהַאֲלָמָם אֲשֶׁר עַל־פָּנֵי הָאָרֶך עַל־

רַחֲבָה־הַבִּיט אֲפּוֹת עַשְׂרִים וְרוֹבֶה כִּיאָה

וְעַשְׂרִים וְיַצְפָּחוֹ מִפְנִימָה זָהָב טָהָר:

ה. וְאַתְּ הַבִּיט הַגָּדוֹל חָפָה עַצִּי בְּרוֹשִׁים

וְיַחֲפָרִי וְהַבָּטָב וְיַעַל עַלְיוֹ תְּמִרִים

וְשַׁרְשָׁךְ: וְאַתְּ אַתְּ הַבִּיט אַבְן יְכָרָה

לְהַפְּאָרָת וְתַחְקֵב וְקַבְּ פְּרִינוּם :

וַיְמִיחָר אֶת־צִבְגֹּתְּךָ תְּקֹרֶתְּךָ וְנִסְפָּרִתְּךָ וְקִירְתְּךָ ?
 וְלֹתְתְּךָ תְּחַזֵּקְתָּו זָהָב וְפָתָח בְּרוּכִים עַל־
 תְּקִירֹתְּךָ : וַיְעַשׂ אָתָּה - בֵּית - קָרְשָׁתְּ
 תְּקִרְשָׁם אֲרָבָּו עַל - פְּנֵי רְחֵב - הַבָּיִת
 אֲפָוָרָן עֲשָׂרִים וְרְחָבוֹ אֲפָוָת עֲשָׂרִים
 וְחַפְרָה זָהָב טָוב לְכָבְרִים שָׁשׁ מְאוֹזָת :
 וּמְשֻׁקָּל לְמִסְמָרוֹת לְשָׁקְלִים חַמְשָׁרִים 9
 זָהָב וְהַעֲלִילָות חַפְרָה זָהָב : וַיְעַשֵּׂי
 בַּבָּיִת - קָדְשָׁ רְקָשִׁים כְּרוּבִים שְׁנִים
 מְעָשָׂה צָעִדיִים וְצָפָא אֶתְכֶם זָהָב :
 וּכְנֶפי הַכְּרוּבִים אֲרָבָם אֲפָוָת עֲשָׂרִים 11
 כַּנְפָה האָחָר לְאֲפָוָת חַמְשׁ מְגַעַת לְקָדְרָה
 הַבָּיִת וְתְּבִנָּה הַאֲחֶתָּה אֲפָוָת חַמְשׁ מְגַעַת
 לְגַגָּה הַכְּרוּב הַאָחָר : כַּנְפָה הַכְּרוּב 12
 הַאָחָר אֲפָוָת חַמְשׁ מְגַעַת לְקָדְרָה הַבָּיִת
 וְתְּבִנָּה הַאֲחֶתָּה אֲפָוָת חַמְשׁ רְכָבָה לְגַגָּה
 הַכְּרוּב הַאָחָר : כְּנֶפי הַכְּרוּבִים הַאֲחֶתָּה 13
 בְּרָשִׁים אֲפָוָת עֲשָׂרִים וְהֵם עֲמָרִים
 עַל - רְגִילִים וּפְנִיהם לְבִית :
 וַיְעַשׂ אָתָּה - הַפְּלָנְתָּה תְּכָלָת וְאֲרָבָם 14
 וּכְרָמִיל וּבָזָץ וְנִילָּוּ כְּרוּבִים :
 וַיְעַשׂ לְפָנֵי נְבִירָה עַפְוּרִים שְׁנִים טו 15
 אֲפָוָת שְׁלָשִׁים וְחַמְשׁ אֶדֶד וְרָאשָׁת
 אֲשֶׁר - עַל - רָאשׁוֹ אֲפָוָת חַמְשׁ :
 וַיְעַשׂ שְׁرָשָׂות בְּרָבִיר וַיְחַן עַל - רָאשׁ 16
 הַעֲפָרִים וַיְעַשׂ רְמוֹנִים מֵאָה וַיְתַּעֲןֵן
 בְּשְׁרָשָׂות : וַיְקַם אָתָּה - הַעֲפָרִים 17
 עַל - פְּנֵי הַהִיכָּל אַחֲר מִימֵין וְאַחֲר
 מִהְשְׁמִיאָלוֹ וַיְקַרְא שֵׁם - הַיְמִינִי בֵּין
 וְשֵׁם הַשְּׁמִיאָלוֹ בֵּין :

Das 1 V. Capitel.

I. Cherne altar. II. Meer. III. Zehen fessel: IV. Zehen leuchter: V. So viel tische. VI. Priester-hof. VII. Hiram's geschrifte verfertigung und anderes wiederholst. VIII. Verzeichniß, was Salomo aus lauterem golde machen lassen.
 Er machte auch einen ehernen altar,
 zwanzig ellen lang und breit und
 zehn ellen hoch. * c. 7. 7.
 II. 2. Und

7. Und überzog die haiden oben an, und die wände, und die thüren mit golde: und ließ Cherubim schniken an die wände.

V. 8. Er machte auch das haus des allerheiligsten, dessen lange war zwanzig ellen nach der weite des hauses, und seine weite war auch zwanzig ellen: und überzogs mit dem besten golde, bey sechs hundert centner.

9. Und gab auch zu nágeln funfig sefel goldes am gewichte, und überzog die säle mit golde.

VI. 10. Er machte auch im hause des allerheiligsten * zweien Cherubim nach der bildner kunst, und überzog sie mit golde.

* 2 Mos. 25. 18.

11. Und die lange am flügel an den Cherubim war zwanzig ellen: daß ein flügel fünf ellen hatte, und rührrete an die wand des hauses; und der andere flügel auch fünf ellen hatte, und rührrete an den flügel des andern Cherub.

12. Also hatte auch des andern Cherub ein flügel fünf ellen, und rührrete an die wand des hauses; und sein ander flügel auch fünf ellen, und hing am flügel des andern Cherub:

13. Daß die flügel der Cherubim waren ausgebreitet zwanzig ellen weit; und sie standen auf ihren füssen, und ihr antlitz war gewandt zum hausewärts.

VII. 14. Er machte auch einen vorhang von geelwerck, scharlacken, rosinroth und leinwerck: und machte Cherubim drauf.

* Matth. 27. 51. Marc. 15. 38.

VIII. 15. Und er machte vor dem hause zwei seulen, fünf und dreyzig ellen lang: und der knauß oben drauf fünf ellen.

* 1 Kön. 17. 15. 1c.

16. Und machte kettenwerck zum chor, und thät sie oben an die seulen: und machte hundert granatäpfel, und thät sie an das kettenwerck.

17. Und richtete die seulen auf vor dem tempel, eine zur rechten und die andere zur lincken: und hlesß die zur rechten Jachin, und die zur lincken Boas.

II. 2. Und er machte * ein gegossen meer, zehn ellen weit von einem rande an den andern rund umher, und fünf ellen hoch: und ein maß von dreyzig ellen moches umher begreissen. ^{1. Kön. 7, 23. sqq.}

3. Und ochsenbildē waren unter ihm umher: und es waren zwei riegen knoten um das meer her(das zehn ellen weit war), die mit angegossen waren.

4. Es stand aber also auf den zwölf ochsen, daß drey gewandt waren gegen mitternacht, drey gegen abend, drey gegen mittag, und drey gegen morgen, und das meer oben auf ihnen: und all ihr hinterstes war inwendig.

5. Seine dicke war einer hand breit, und sein rand war wie eines bechers rand, und eine aufgegangene rose: und es fassete drey tausend bath.

III. 6. Und er machte * zehn fessel, derer septe er fünfe zur rechten und fünfe zur linken: darinnen zu waschen, was zum brandopfer gehört, daß sie es hinein stiesen; das meer aber, daß sich die priester drinnen wischen. ^{* 1. Kön. 7, 38.}

IV. 7. Er machte auch zehn goldene leuchter, wie sie seyn solten: und setzte sie in den tempel, fünfe zur rechten, und fünfe zur linken. ^{* 1. Kön. 7, 49.}

V. 8. Und machte zehn tische, und thät sie in den tempel, fünfe zur rechten, und fünfe zur linken: und machte hundert goldene becken.

VI. 9. Er machte auch einen hof für die priester, und einen grossen schranken, und thüren in die schranken, und überzog die thüren mit erz.

10. Und septe das meer auf der rechten ecken gegen morgen zu mittagwärts.

VII. 11. Und Huram machte töpfen, schauffeln und becken. Also vollendete Huram die arbeit, die er dem könige Salomo thät am hause Gottes:

12. Nemlich die zwei seulen mit den bäuchen und knäuffen oben auf beyden seulen; und beyde gewundene reiffe, zu bedecken beyde bäuche der knäuffe oben auf den seulen;

13. Und die vier hundert granatäpfel an den beyden gewundenen reiffen; zwei riegen granatäpfel an ieglichem reiffe, zu bedecken beyde bäuche der knäuffe, so oben auf den seulen waren.

וְיָעַשׂ אֶת־הַרְקִם מֵזֶק עַל־זָהָב בְּאֹפוֹת מִשְׁפָחוֹת אֶל־שְׁפָחוֹת עֲגֹלָה סְבִיב וְחַמְלָשׁ בְּאֹפוֹת קְוָמָתוֹ וְכּוֹל שְׁלֹשִׁים בְּאֹפוֹת יְסָב־אֶת־סְבִיבָוּ

וְדָרְמָות בְּקָרִים פְּתַח לְזָהָב סְבִיב סְבִיב וְסְבִיבָוּ סְבִיבָוּ תְּסֻבָּבִים אֶת־

שְׁלֹשָׁה פְּנִים צְפָנָה וְשָׂלֹוֶה פְּנִים יְמָה הַשְּׁלֹשָׁה פְּנִים נְגַבָּה וְשָׁלֹשָׁה פְּנִים מִזְרָחָה וְחַוִּים עַל־יְמָה וְכָל־

בְּמַעֲקָתָה: עַמְּדָר עַל־שְׁנִים עַשֶּׂר בְּקָרָב שְׁלֹשָׁה פְּנִים יְמָה הַשְּׁלֹשָׁה פְּנִים נְגַבָּה וְשָׁלֹשָׁה פְּנִים מִזְרָחָה וְחַוִּים עַל־יְמָה וְכָל־

חַאֲתָרִים בְּיִתָּה: וְעַבְנָיו טְפַח וְשְׁפָחוֹת כְּמַעֲשָׂה שְׁפָת־לְזָהָב פְּרָח שׁוֹשָׁנָה מְחַזֵּק

6 בְּתִים שְׁלֹשָׁת אַלְפִים יְגִיל: וְיָעַשׂ כְּיוֹרִים עַשְׂרָה וְיִתְהַן חַמְשָׁה מִצְמָין וְחַמְשָׁה מִשְׁמָאוֹל לְרָחֶצָה בְּהַמִּזְבֵּחַ הַעֲלָה וְרִיחּוּבָם וְהַיָּסֶל לְרָחֶצָה לְכָהָנִים

7 בָּזָב: וְיָעַשׂ אֶת־מִנְרוֹת הַזָּבָב עַשֶּׂר כְּמַשְׁפְּטָם וְיִתְהַן בְּהַיכָּל חַמְלָשׁ מִצְמָין וְחַמְשָׁה

8 מִשְׁמָאוֹל: וְיָעַשׂ שְׁלֹחָנוֹת עַשְׂרָה וְיִנְחַת בְּהַרְכָּל חַמְשָׁה מִצְמָין וְחַמְשָׁה מִשְׁמָאוֹל

9 וְיָעַשׂ מַוְרָךְ וְחַב מָהָה: וְיָעַשׂ הַכָּהָנִים וְהַעֲזָרָה הַגְּדוֹלָה וְדָלָחוֹת לְעוֹרָה מִמְחַף הַיְמָנִירָת קְרָמָה מִפּוֹלָן נְגַבָּה:

10 וְיָעַשׂ חָרוֹם אֶת־רֶשֶׁירּוֹת וְאֶת־הַיּוּם חָרוֹם קָרִי וְאֶת־הַמְוֹרָקּוֹת וְיִכְלֶן חִילָם לְעַשׂוֹת אֶת־הַמְלָאָכה אֲשֶׁר עָשָׂה לְפָלָה שְׁלֹמוֹת בְּבֵית

11 הַאֲלָהִים: עַמְוֹרִים שְׁנִים וְהַגְּלוּתָה וְהַכְּתָרוֹת עַל־רְאֵשָׁה עַמְרִים שְׁתִים וְהַשְּׁבָכוֹת שְׁתִים לְכָסָות אֶת־הַלְּכָסָות אֶת־שְׁתִי־הַלְּכָסָות לְלֹתָה הַלְּתָרוֹת אֲשֶׁר עָל־

12 רַאשְׁׁהָעֲמֹרִים: וְאֶת־הַרְמֹנוֹנִים אֶרְבָּעָה מִאוֹת לְשָׁעִי הַשְּׁבָכוֹת שְׁנִים וְתְּוֹרִים רַמְוֹנִים לְשָׁבְכָה דָּאָהָת לְבָטוֹת אֶת־שְׁתִי־גְּלוּתָה הַכְּתָרוֹת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַמְוֹרִים:

13 רַאשְׁׁהָעֲמֹרִים: וְאֶת־הַרְמֹנוֹנִים אֶרְבָּעָה מִאוֹת לְשָׁעִי הַשְּׁבָכוֹת שְׁנִים וְתְּוֹרִים רַמְוֹנִים לְשָׁבְכָה דָּאָהָת לְבָטוֹת אֶת־שְׁתִי־גְּלוּתָה הַכְּתָרוֹת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַמְוֹרִים:

14 אֲנָקָה

וְאֵת חַפְלָגֹת עֲשָׂה וְאֵת חַבְרוֹת עֲשָׂה 14
 עַל - הַפְּלָגֹת : אֶרְצָה רַיִם אֶחָד טו
 אֶאָרֶץ - חַבְקָר שְׁנִים - עַשְׂרֵת תְּחִזְקָיו :
 אֶאָרֶץ - רְשִׁירֹת וְאֶרְצָה דְּחִיעִים וְאֶרְצָה - 16
 הַפְּלָגֹת וְאֵת כָּל - כְּלִיהם עֲשָׂה חֻזְרָם
 אֶבְּנָיו לְפָלָה שְׁלָמָה לְבִתְּ יְהוָה נְחַשְּׁתָן
 מְרוֹק : בְּכֶבֶר הַיְרָחָן צְקָם הַפָּלָה 17
 בְּעֵבִי הַאֲדָמָה בֵּין סְבָות וּבֵין צְרָתָה :
 וְיַעֲשֵׂת שְׁלָמָה כָּל - הַכְּלִים רַאֲלָה לְרַב 18
 כּוֹאֵר כִּי לֹא נְחַקֵּר מִשְׁקָל הַפְּחַשָּׁת :
 וְיַעֲשֵׂת שְׁלָמָה אֵת כָּל - הַכְּלִים אֲשֶׁר בֵּית 19
 הָאֱלֹהִים וְאֵת מִזְבֵּחַ הַוְּהָבֵב וְאֶרְצָה
 הַשְּׁלָחָנֹת וְעַלְיָהָם לְחַם הַפְּנִים : וְאֶת כָּל
 הַפְּנִירֹת וְגַרְתִּיהם לְכָעָם פְּמַשְׁפְּט לִפְנֵי
 הַרְכָּבָר זָהָב סְגָור : וְתְּפִרְחָה וְגַרְתָּה 20
 וְרַפְלָחִים זָהָב הַיָּא מְכֹלָות זָהָב :
 וְהַמְּפָרָזֹת וְהַפְּטוּרֹת וְהַפְּנִירֹת וְהַמְּחֹתֹת 21
 זָהָב סְגָור וְמִתְחַדֵּשׁ הַבִּירָת דְּלַתּוֹתָיו
 הַפְּנִימִיּוֹת לְקַרְשָׁן הַקְּרָשִׁים וּרְלֹתִי
 הַבִּירָת לְהַיְכֵל זָהָב :
 נ וְתַשְׁלַמְתָּ כָּל - הַמְּלָאָכָה אֲשֶׁר - א
 עֲשָׂה שְׁלָמָה לְבִתְּ יְהוָה

Das V. Capitel.

1. Schatz des tempels. II. Salomo versamlet die ältesten. III. Lade Gottes. IV. Opfer. V. Ort der lade. VI. Gott erscheinet.
 וַיַּבְאֵ שְׁלָמָה אֵת קְרָשָׁי זָהָב אֶבְּנָיו
 וְאֶרְצָה הַכְּסָף וְאֵת רַוְּבָב וְאֶרְצָה
 כָּל - הַכְּלִים נָתָן בָּאָצָרוֹת בֵּית
 הָאֱלֹהִים : אָז יַקְרִיל שְׁלָמָה 2
 אֵת זָקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵת כָּל -
 רְאֵשִׁי הַפְּטוּרֹת נְשֵׂיאֵי הַאֲבוֹת לְבָנֵי
 יִשְׂרָאֵל אל - יְרוּשָׁלָם לְהַעֲלוֹת אֶת אַרְזָן
 בְּרִית יְהוָה מְעוּיר בּוֹרֵר הָיא צִוָּן :
 וַיַּקְרִיל אֶל - הַפָּלָה כָּל - אִישׁ יִשְׂרָאֵל 3
 בְּחִגָּה הָיא הַרְדֵשׁ הַשְׁבָעִי : וַיַּבְאֵי כָל 4
 זָקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְשַׁׁאֲוֵי הַלּוּיִם אֶת הַאֲרוֹן :

14. Auch machte er die gestühle, und die tessel auf den gestühlen:
 15. Und ein meer, und zwölf ochsen darunter:

16. Dazu töpfen, schouffeln, kreuel und alle ihre gefäße machte Huram Abi dem könige Salomo zum hause des HERRN aus lautem erß.

17. In der gegend des Jordans ließ sie der könig gießen in dicker erden, zwischen Socoth und Zoredatha. * 1 Kön. 7, 46.

18. Und Salomo machte aller dieser gefäße sehr viel, daß des erßes gewicht nicht zu forschen war. * 1 Kön. 7, 48.

VIII. 19. Und Salomo machte alles geräthe zum hause Gottes: nemlich den güldenen altar, tisch und schaubrode darauf;

20. Die leuchter mit ihren lampen von lautem golde, daß sie brenneten vor dem chor, wie sichs gebühret.

21. Und die blumen an den lampen und die schnäußen waren gülden, das war alles völlig gold.

22. Dazu die messer, becken, löffel und näpfe waren lautet gold. Und der eingang und seine thür inwendig zu dem allerheiligen, und die thür am hause des tempels waren gülden.

Cap. 5. v. 1. Also ward alle arbeit vollendbrach, die Salomo thät am hause des HERRN.

Und Salomo brachte hinein alles, was sein vater David geheiligt hat, nemlich silber und gold, und allerley geräthe: und legts in den schatz im hause Gottes. * 1 Kön. 7, 51.

1 Chron. 29, 14. sq.

II. 2. Da versamlete Salomo alle ältesten in Israel, alle hauptleute der stämme, fürsten der väter unter den kindern Israel gen Jerusalem: daß sie die lade des bundes des HERRN hinauf brächten aus der stadt David, das ist Zion.

3. Und es versamleten sich zum könige alle mann Israel aufs fest, das ist, im siebenten monden: * 1 Kön. 8, 2.

III. 4. Und kamen alle ältesten Israel. Und die leviten huben die lade auf:

5. Und

5. Und brachten sie hinauf, samt der hutte des stifts und allem heiligen geräthe, das in der hutte war; und brachten sie mit hinauf die priester, die leviten.

IV. 6. Über der könig Salomo, und die ganze gemeine Israel zu ihm versamlet vor der lade, opferten schafe und ochsen, so viel, daß niemand zahlen noch rechnen konte.

* 2 Sam. 6, 13. 1 Kön. 8, 5.

V. 7. Also brachten die priester die lade des bundes des HERRN an ihre stätte, in den chor des hauses, in das allerheiligste, unter die flügel der Cherubim:

8. Dass die Cherubim ihre flügel ausbreiteten über die stätte der lade; und die Cherubim bedekten die lade, und ihre stangen von oben her.

9. Die stangen aber waren so lang, daß man ihre knäusse sahe von der laden, vor dem chor: aber haussen sahe man sie nicht. Und sie war daselbst bis auf diesen tag.

10. Und * war nichts in der lade, ohne die zwö tafeln, die Mose in Horeb drein gethan hatte, da der HERR einen bund machte mit den kindern Israel, da sie aus Egypten zogen.

* 1 Kön. 8, 9. 2 Mos. 25, 16. 21.

11. Und da die priester herausgingen aus dem heiligen (denn alle priester, die vorhanden waren, heiligteten sich, daß auch die ordnungen nicht gehalten wurden);

12. Und die leviten, mit allen, die unter Assaph, Heman, Jedithun und ihren kindern und brüdern waren, angezogen mit leinwand, sungen mit cymbeln, psaltern und harfen, und standen gegen morgen des altars, und bey ihnen hundert und zwanzig priester, die mit trommeten bliesen;

13. Und es war, als wäre es Einer, der trommetete und singe, als hörete man Eine stimme, zu loben und zu danken dem HERRN; und da die stimme sich erhob von den trommeten, cymbeln und andern säntenspielen und von dem loben des HERRN, daß er gütig ist und * seine barmherzigkeit ewig währet: da ward das haus des HERRN erfüllt mit einer wolken;

* c. 7, 3. Klagl. 3, 22.

VI. 14. Dass die priester nicht stehen konten zu dienen vor der wolken; denn * die herrlichkeit des HERRN erfüllte das haus Gottes.

* 2 Mos. 40, 34.

ח וַיָּעֹל אֶת־הָאָרוֹן וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד
וְאֶת־כָּל־כָּל הַקְרֵב אֲשֶׁר בְּאֹהֶל הַעַלּוֹ

וְאֶת־זִבְחַת יִשְׂרָאֵל הַגּוּעָרִים עַל־יוֹלֵד פָּנִים

הָאָרוֹן מִזְבְּחִים צָאן וּבְכָר אֲשֶׁר לֹא

צָבֵר הַבַּיִת אֶל־קָרֵב נַקְרֵב אֲשֶׁר

אֶת־אָרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֶל־מִקְדָּשׁ אֶל־

רַבְבִּיר הַבַּיִת אֶל־קָרֵב נַקְרֵב אֲשֶׁר

8 תְּחַת בְּנֵפִי הַפְּרוּבִים: וַיָּחִי הַכְּרוּבִים

פְּרֻשִׁים גִּנְפִּים עַל־מִקְדָּשׁ הָאָרוֹן

וַיָּכֹסְפוּ תְּכַרוּבִים עַל־הָאָרוֹן וְעַל־בְּרוֹן

9 מִלְכָעֵלה) וַיָּאֲרִיכֵה הַבְּרִים וַיָּרָאֵנָה
בְּאַשְׁר הַבְּרִים מִן־הָאָרוֹן עַל־פָּנֵי

וְדַבְּרִיר וְלֹא יָרָא הַחֲזִיעָה וַיָּהִי־שָׁם

עַד הַיּוֹם הַזֶּה: אֵין בָּאָרוֹן רַק שְׁנִי

תְּלָחוֹת אֲשֶׁר־נִתְן מֹשֶׁה בְּחַרְבָּ אֲשֶׁר

בָּרָת יְהוָה עַם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצַאתָם

11 מִפְּצָרִים: וַיָּהִי בְּעֵת הַכְּהָנִים מִן־

הַקְרֵב כִּי כָל־הַכְּהָנִים תְּמִצְאִים

חַתְּמָרָיו אֵין לְשִׁמְוּר לְמִתְּלָקֹות:

12 וְהַלּוּם הַמְּשֻׁרְרִים לְכָלָם לְאָסָף לְהַיּוֹן
לִרְתּוֹן וּלְבָנִים וּלְאַחִים מִלְבָשִׁים

בְּפִזְבְּמַצְלָתִים וּבְבָנִילִים וּבְנָרוֹת

עַמְרִים מִזְבֵּחַ לְמִזְבֵּחַ וּמִזְבֵּחַ כְּהָנִים

לְמִזְבֵּחַ וּשְׁלִירִים מִזְבְּצָרִים בְּחַצְצָרוֹת:

13 וַיָּהִי כָּאֶחָר לְמִחְצָצָרִים וּלְמִשְׁרָרִים
לְהַשְׁמִיעַ קֹל אָחָר לְהַלֵּל וּלְהַרְחֵת
לִיהְזָה וּכְהָרִים קֹל בְּחַצְצָרוֹת
וּבְמַצְלָתִים וּבְכָלִי הַשְׁרָה וּבְהַלֵּל
לִיהְזָה כִּי טֹוב כִּי לְעוֹלָם חָסֵד
וְהַבִּיא מְלָא עַנְנָה בֵּית יְהוָה:

14 וְלֹא יָכֹל הַכְּהָנִים לְעַטּוֹר לְשָׁרֶת
מִפְּנֵי הַעֲנוֹן כִּי־מְלָא בְּבוֹר יְהוָה

אָס־בֵּית הָאֱלֹהִים:

Das. VI. Capitel.

1. Salomo freuet sich über vollendung seines baues. 11. Segnet das volk. III. Erhebt denselben den verlauf solches untergekommenen werden. IV. Sein schönes gebet; V. und dorthus desselben.
אָנוּ אָמַר שְׁלֹמֹה יְהוָה אָמַר אֵלֶיךָ בְּעִירָפֶל :
וְאַנִי בָנִיתִ בֵּית־זָבֵל לְךָ וּמְכֹן :
וַיַּסֵּב הַפְּלָה אֶת־פְּנֵיו וַיָּבֹךְ אֶת־כָּל־
קָרְחָל יִשְׂרָאֵל וְכָל־קָרְחָל יִשְׂרָאֵל עָזָר :
וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
דָבַר בְּפִיו אֵת דָוִיד אָבִי וּבְרִיאוֹ מֶלֶךְ
לְאָמֹר : מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר הָזְעָצָתִי הָ
את־עַמִּי מְאָרֶץ מְצֻרוֹם לֵאָ-
בָּחָרְתִּי בָּעָיר מְכֹלֶל שְׁבָטִי יִשְׂרָאֵל לְבָנָותִבֵּיתִי לְהַיּוֹת שְׁמִינִי שֵׁם וְלֹא****

בְּאִישׁ לְהַיּוֹת נָגֵר עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל :
וְאַחֲרָה בַּיּוֹלֵד לְהַיּוֹת עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל :
וְרוּחֵי עַם־לְבָבִים בְּוּרֵא אָבִי לְבָנָות בֵּיתִי ?
לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל :
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו דָוִיד אָבִי יְעַן אֲשֶׁר
תִּהְיֶה עַם־לְבָבָךְ לְבָנָות בֵּיתִי לְשֵׁמִי
הַטִּבּוֹת כִּי תִּהְיֶה עַם־לְבָבָךְ :
כֹּךְ אַתָּה לֹא תִמְנַה הַבִּיתִים כִּי בְּנֵךְ הַיּוֹצָא
מְחַלְצֵיךְ הַיּוֹאֵד־בְּנָה תְּבִירֹת לְשֵׁמִי :
וַיַּקְרֵב יְהוָה אֶת־דָבְרוֹ אֲשֶׁר דָבַר יְ
וְאָלָים שֵׁם אֶת־הָאָרֶן אֲשֶׁר שֵׁב
בְּרִית יְהוָה אֲשֶׁר בָּרַת עַבְדָיו־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :
וַיַּעֲמֵד לִפְנֵי מִזְבֵּחַ יְהוָה וְאַבְנֵר
קָרְחָל יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרַשׁ בְּפָנָיו :
כִּי־עַשְׂתָה שֶׁלֹּמה כִּי־זָרַב נָחָשָׁת וַיַּתְבַּחַד

Da sprach Salomo: 'Der **HE**RX hat gerecht zu wohnen im dunkeln.
* 1 Kon. 8, 12. 2 Mos. 20, 21.

2. Ich habe zwar ein haus gebauet dte zur wohnung: und einen sitz, da du ewiglich wohnest.

III. 3. Und der König wandte sein antlis, und segnete die ganze gemeine Israel: Denn die ganze gemeine Israel stand.

III. 4. Und er sprach: Gelobet sei der **HE**RX, der Gott Israel, der durch seinen mund meinem vater David gerecht und mit seiner hand erfüllter hat, da er sagte:

5. Sint der * zeit ich mein volck aus Egyptenland geführet habe, habe ich keine stadt erwehlet in allen stämmen Israel, ein haus zu bauen, daß mein name daselbst wäre; und habe auch keinen man erwehlet, daß er fürst wäre über mein volck Israel;
* 2 Sam. 7, 6.

6. Aber Jerusalem habe ich erwehlet, daß mein name daselbst sei; und David habe ich erwehlet, daß er über mein volck Israel sei.

7. Und da es mein vater David im sinn hatte ein haus zu bauen dem namen des **HE**RX, des Gottes Israel;

8. Sprach der **HE**RX zu meinem vater David: Du hast wohl gehan, daß du im sinn hast, meinem namen ein haus zu bauen;

9. Doch Du soll das haus nicht bauen, sondern * dein sohn, der aus deinen lenden kommen wird, soll meinem namen das haus bauen.
* 1 Chron. 29, 6.

10. So hat nun der **HE**RX sein wort bestätigt, das er gerecht hat: denn ich bin aufkommen an meines vaters Davids statt und sitze auf dem stuhl Israel, wie der **HE**RX gerecht hat; und habe ein haus gebauet dem namen des **HE**RX, des Gottes Israel;

11. Und habe drein gehan die lade, darinnen der bund des **HE**RX ist, den er mit den kindern Israel gemacht hat.

IV. 12. Und er trat vor den altar des **HE**RX, vor der ganzen gemeine Israel, und breitete seine hände aus.

13. Denn Salomo hatte eine ehere canhel gemacht und gesetzt mitten in

in die schranken, fünf ellen lang und breit, und drey ellen hoch; auf dieselbe trat er und fiel nieder auf seine knie vor der ganzen gemeine Israel, und breitete seine hände aus gen himmel,

14. Und sprach: **HERR**, Gott Israel, es ist kein Gott dir gleich, weder im himmel noch auf erden; der du hältest den bund und barmherigkeit deinen knechten, die vor dir wandeln aus ganzem herzen.

15. Du hast gehalten deinem knecht David, meinem vater, was du ihm geredt hast: mit deinem munde hast du es geredt und mit deiner hand hast du es erfüllt, wie es heutiges tages steht.

16. Nun, **HERR**, Gott Israel, halte deinem knecht David, meinem vater, was du ihm geredt hast, und gesagt: Es soll dir nicht gebrechen an einem mann vor mir, der auf dem stuhl Israel sitze; doch so fern deine kinder ihren weg bewahren, daß sie wandeln in meinem gesetz, wie du vor mir gewandelt hast. *² Sam. 7, 16.

17. Nun, **HERR**, Gott Israel, laß dein wort wahr werden, das du deinem knecht David geredt hast.

18. Denn meينest du auch, daß Gott bei den menschen auf erden wohne? Siehe ^{*} der himmel und aller himmel himmel kann dich nicht versorgen: wie solte es denn das haus thun, das ich gebauet habe?

*² Ef. 66, 1. sc.

19. Wende dich aber, **HERR**, mein Gott, zu dem gebet deines knechtes und zu seinem flehen, daß du erhörest das bitten und beten, das dein knecht vor dir thut:

20. Dasß deine augen offen seyn über dis haus tag und nacht; über die stätte, dahin ^{*} du deinen namen zu stellen geredt hast; daß du hörest das gebet, das dein knecht an dieser stätte thun wird. *² Mos. 20, 24.

21. So höre nun das flehen deines knechtes und deines volks Israel, das sie bitten werden an dieser stätte: höre es aber von der stätte deiner wohnung vom himmel; und wenn du es hörest, woltest du gnädig seyn.

22. Wenn iemand wieder seinen nächstensündigen wird; und würd ihm ein eid aufgeleget, den er schweren soll; und der eid kommt vor deinen altar in diesem hause:

בָּתָהּ הַעֲרָה נִמְשֵׁךְ אֶפְוֹת אַרְכֵן וְחַמֵּשָׁ אֶפְוֹת רְחַבּוֹ וְאֶפְוֹת שְׁלֹשָׁ קְזֻמָּתוֹ וְיַעֲמֵד עַלְיוֹ וְבִרְהָה עַל־בְּרִכּוֹ נְגַר בֶּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרַשׁ פְּנֵיו הַשְׁמִימָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל אֵין־כְּמוֹךְ אֶלְהָם בְּשָׁמָים וּבָאָרֶץ שִׁמְרֵה הַפְּרִית וְחוֹסֵר לְעַבְרֵיךְ הַהֲלָכִים לְפָנֶיךְ בְּכָל־לִפְנֵם: תִּוְאַשֵּׁר שְׁמָרְתָּ לְעַבְרָה דָוִיד אָבִי אַרְצָה אֲשֶׁר־דִּבְרָת לֹא וְתַרְבֵּר בְּפִינְךְ יִבְרָא מַלְאָאת נִיּוֹם הַוָּהּ:

16. וַיֹּתְחַתֵּה יְהוָה אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל שִׁמְרֵה לְעַבְרָה דָוִיד אָבִי אַת אֲשֶׁר־דִּבְרָת לוֹ לְאָמֵר לֹא־יִכְרַת לְךָ אִישׁ מִלְּפָנֵי יֹשֵׁב עַל־בֵּסָא יִשְׂרָאֵל רַק אַם־יִשְׁמְרוּ בְּנֵיכֶת אֶת־דָּרְכֵם לְלַכְתָּ בְּתֹרוּתֵי כַּאֲשֶׁר־הַלְכָתָה

17. לִפְנֵי: וַיֹּתְחַתֵּה יְהוָה אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל יִאמֵן רַבְּרָא אֲשֶׁר־דִּבְרָת לְעַבְרָה לְדוֹרִיר: כִּי־הַאֲמָנָס יִשְׁבֵּ אֶלְהָוּם אָזֶן־הָאָרֶם עַל־הָאָרֶץ הַנֶּהָרֶת שְׁמָיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמִים לֹא יִכְלְלוּךְ

אַף כִּי־הַבָּיּוֹת הַוָּה אֲשֶׁר־בְּנִיתִי: וְפָנִית אֶל־פְּלִילָה עַבְרָה וְאֶל־תְּחִנּוֹתָה יְהוָה אֱלֹהִי לְשָׁמֹועַ אֶל־הַרְפָּה וְאֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר־עַבְרָה מַתְפָּלֵל לְפָנֶיךְ

כִּלְרוֹת עַיְנָק פְּתֻחוֹת אֶל־הַבַּיִת הַוָּה יְוָמִים וּלְלִילָה אֶל־הַפְּקָדָה אֲשֶׁר־אָמְרָת לְשָׁוֹם שְׁמָךְ שֶׁם לְשָׁמוּעַ אֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר־יַתְפָּלֵל עַבְרָה אֶל־הַפְּקָדָה

וְשְׁמַעַת אֶל־תְּחִנּוֹנִי עַכְדָּה וּעֲפָה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־יַתְפָּלֵלוּ אֶל־הַמְּקוֹם הַוָּה וְאֶת־תְּשַׁמּוֹן מְמוֹקוֹם שְׁבַתָּה כָּן־הַשָּׁמִים וְשְׁמַעַת וְסְלָחָת: אִם־יִחְטָא אִישׁ לְרֹעָהוּ וּנְשָׁא־בָּו אֶלְהָה לְהַאֲלֹתוֹ וּבְנָא אֶלְהָה לְפָנֵי מִזְבֵּחַ בְּבִתְרוֹהָ

23. 60

לְשָׁמַעַת

וְאַתָּה יְתַשְּׁמֵעַ מִן־הַשְׁמִים וְעַלְיוֹתֶךָ²³
 וְשִׁפְטָתֶךָ אָתָּה עֲבָדֵיךְ לְהַשִּׁיבָה לְרֹשֶׁעָ
 לְתִרְחָ רְכֻנוּ בָּרָאשׂוֹ וְלְהַצִּיק צָדִיק
 לְתִרְחָ לְזַעַקְתָּהוּ:
 וְאִם יִגְנַּת עַטְפָּה יְשָׂרָאֵל לְמִנִּי אוֹיֵב כִּי²⁴
 יְחִטָּאת־לְהָ וְשָׁבָ וְחוֹרֵב אָתָּה שְׁמֶךָ
 וְוְתִפְלָלוּ וְוְתִחְפְּנָנוּ לְפָנָיו בְּבֵית הַוְּרָה:
 וְאַתָּה תַּשְּׁמֵעַ מִן־הַשְׁמִים וְסְלִיחַתְּךָ
 לְחִטְאַת עַטְפָּה יְשָׂרָאֵל וְהַשִּׁיבוֹתָם אֶל־
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתָּה לָהֶם וְלְאָבָתָיהם:
 בְּהַעֲצָר הַשְׁמִים וְלֹא יְהֹוָה מְשִׁיר כִּי²⁵
 יְחִטָּאת־לְהָ וְוְתִפְלָלוּ אֶל־הַפְּקוּדָם
 הַוְּרָה וְחוֹרֵב אָתָּה שְׁמֶךָ מִחְטָאתָם
 יְשִׁיבוֹן כִּי תַעֲמֵד:
 וְאַתָּה תַּשְּׁמֵעַ הַשְׁמִים וְסְלִיחַתְּךָ לְחִטְאַת²⁶
 עֲבָדֵיךְ וְעַטְפָּה יְשָׂרָאֵל כִּי חָרָס אֶל־
 הַדָּרָךְ הַטוֹּבה אֲשֶׁר יָלַכְתִּי־בָּהּ וְנִתְחַתָּה
 מְשִׁיר עַל־אָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתָּה לְעַטְפָּה
 לְנַחַלה: רַעַב כִּי־יְהֹוָה בָּאָרֶץ דָּבָר²⁷
 כִּי־יְהֹוָה שְׁרָפָון וּוּרְכָן אַרְבָּה וְחַסִילָן
 כִּי־יְהֹוָה כִּי־יָצַר־לֹו אַיִבָּו בָּאָרֶץ שְׁעַרְיוֹ
 בָּל־גָּנָע וּבָל־מְתַלָּה: בָּל־תִּפְלָה²⁸
 בָּל־תִּחְנָה אֲשֶׁר־יְהֹוָה לְבָל־הָאָרֶם
 וּלְבָל עַטְפָּה יְשָׂרָאֵל אֲשֶׁר־דָּעַנוּ אַלְשׁ גָּנָע
 וּמְכָאָבוֹן וּפְרִישׁ כְּפִי אֶל־הַבּוֹת הַוְּרָה:
 וְאַתָּה תַּשְּׁמֵעַ מִן־הַשְׁמִים מִכֹּן שְׁבָתָל²⁹
 וְסְלִיחַתְּךָ וְנִתְחַתָּה לְאִישׁ בָּכָל־רְכֻיוֹ
 אֲשֶׁר־תְּרַע אֶת־לְבָבוֹ כִּי־אַתָּה לְבָרוֹ
 יְרַעַת אֶת־לְבָב בְּנֵי הָאָמָן: לְמַעַן וּ
 יְרָאָنكְ לְבַתְ בְּרִיכֶךָ בָּל־תְּמִימָם
 אֲשֶׁר־רַם חִינָם עַל־פָּנֵי הָאָדָמָה אֲשֶׁר
 נִתְחַתָּה לְאָבָתֶינוּ: וּגְמַלְאָךְ רְגָבֶךָ³⁰
 אֲשֶׁר לֹא־מִיעַטָּה יְשָׂרָאֵל רֹא וּבָאֵ
 מְאָרֶץ רְהֹוֹתָה רְמַעַן שְׂמָה רְהֹוֹלָל

23. So wollest Du hören vom himmel, und deinem knechte recht verschaffen; daß du dem gottlosen vergoldest und gebest selben weg auf seinen kopf, und rechtfertigst den gerechten und gebest ihm nach seiner gerechtigkeit.
 24. Wenn dein volck Israel vor seinen feinden geschlagen wird, weil sie an dir gesündigt haben; und befehlten sich, und bekennen deinen namen, bitten und stehen vor dir in diesem hause: * 5 Mos. 28, 25.

25. So wollest Du hören vom himmel, und gnädig seyn der sünde deines volck Israel; und sie wieder in dem land bringen, das du ihnen und ihren vätern gegeben hast.
 26. Wenn der * himmel zugeschlossen wird, daß nicht regnet, weil sie an dir gesündigt haben; und bitten an dieser stätte, und bekennen deinen namen; und befehlen sich von ihren sünden, weil du sie gedemüthiger hast: * 5 Mos. 28, 23, 24.

27. So wollest Du hören im himmel, und gnädig seyn der sünde deiner knechte und deines volcks Israel; daß du sie den guten weg lehrest, darinnen sie wandeln sollen; und regnen läßt auf dein land, das du deinem volck gegeben hast zu besuchen.

28. Wenn * eine theurung im lande wird, oder pestilens, oder durre, brand, heuschrecken, raupen; oder wenn sein feind im lande seine thore belagert, oder irgend eine plague oder franschheit; * c. 20, 9. ic.

29. Wer denn bittet oder flehet unter allerley menschen und unter alle deinem volck Israel, so iemand seine plague und schmerzen fühlet und * seine hände ausbreitet zu diesem hause: * v. 12, 13.

30. So wollest Du hören vom himmel, vom sis deiner wohnung, und gnädig seyn, und iedermann geben nach alle seinem wege, nach dem du sein herz erkennest (denn * Du allein erkennest das herz der menschenkinder); * Ps. 7, 10. ic.

31. Auf daß sie dich fürchten und wandeln in deinem wege alle tage, so lange sie leben auf dem lande, das du unsfern vätern gegeben hast.

32. Wenn auch ein fremder, der nicht von deinem volck Israel ist, kommt aus fernern landen um deines grossen namens und

und mächtiger hand und ausgereckten
arms willen, und betet zu diesem hause:

33. So wilstest Du hören vom himmel,
vom sich deiner wohnung, und thur alles,
marum er dich anrufet; auf daß alle völ-
ker auf erden deinen namen erkennen und
dich fürchten, wie dein volk Israel; und
innen werden, daß bis haus, das ich gebau-
et habe, nach deinem namen genennet sey.

34. Wenn dein volk auszeucht in streit
wieder seine feinde des weges, den du sie
senden wilst; und zu dir bitten gegen dem
wege zu dieser stadt, die du erwehlet hast;
und zum hause, das ich deinem namen ge-
bauet habe:

35. So wilstest Du ihr gebet und flehen
hören vom himmel, und ihnen zu ihrem
recht helfen.

36. Wenn sie an dir sündigen werden
(sintemal *kein mensch ist, der nicht sun-
dige); und du über sie erzürnest und gibst
sie vor ihren feinden, daß sie sie gefangen
wegführen in ein fernes oder nahes land;

*1 Kön. 8, 46. ic.

37. Und sie sich in ihrem herken befeh-
ren im lande, da sie gefangen innen sind;
und befehren sich, und flehen dir im lan-
de ihres gefängnisses; und sprechen, *wie
haben gesundiget, missgethan und sind
gottlos gewesen; * Ps. 106, 6. Dan. 9, 5.

38. Und sich also von ganzem herzen
und von ganzer seele zu dir befehren im
lande ihres gefängnisses, da man sie gesan-
gen hält; und sie beten gegen dem wege
zu ihrem lande, das du ihren vätern gege-
ben hast; *und zur stadt, die du erwehlet
hast; und zum hause, das ich deinem na-
men gebauet habe: * Dan. 6, 10.

39. So *woltest Du ihr gebet und flehen
hören vom himmel, vom sich deiner woh-
nung; und ihnen zu ihrem recht helfen und
deinem volk gnädig seyn, das an dir gesün-
diget hat. *1 Chron. 6, 30. 33.

40. So laß nun, mein Gott, deine au-
gen offen sehn und deine ohren aufmercken
auff gebet an dieser stätte.

V. 41. So *mache dich nun auf, Herr
Gott, zu deiner ruhe, du und die lade
deiner macht. Laß deine priester, Herr
Gott, mit heil angethan werden und
deine heiligen sich freuen über dem gu-
ten. *4 Mos. 10, 35. ic.

גָּדוֹלָה תְּחִזְקָה וּרְאַזְעָה רַגְנְטִזָּה גָּבָאוֹ
33 וְחַתְפֵלָלִי אֶל־הַבִּית הַזֶּה: וְאֶתְתָּה

תְּשִׁמְעָן מִן־הַשָּׁמַיִם מִפְּכוֹן שְׁבַתָּךְ
וְעֲשֵׂית כָּל אֲשֶׁר־יָקָרָ אֱלֹהִים
לִמְעוֹן יְרֻעָה כָּל־עַמִּי הָאָרֶץ אֶת־שְׁמָךְ
וְלִירָא אֶתְתָּךְ בְּעֵמֶק יִשְׂרָאֵל וְלִרְעָתָךְ

כִּי־שְׁמָךְ נִכְרָא עַל־הַבִּית הַזֶּה אֲשֶׁר

34 בָּנִיתְךָ: כִּי־יֵצֵא עַמָּךְ לְתִלְחָנוֹתָךְ
עַל־אַיִבּוֹ בְּרָה אֲשֶׁר תִּשְׁלַחַךְ

וְחַתְפֵלָלִי אֶלְךָ דָּרָה הָעִיר הַזֶּה אֲשֶׁר

בָּחָרְתָּ בָּה וְהַבִּית אֲשֶׁר־בְּנִיתִי לְשָׁמֶךְ:

לְהַשְּׁמָעָת מִן־הַשָּׁמַיִם אֶת־חַפְלָחָם:

וְאֶת־חַנְתָּחָם וְעַשְׂרֵת מִשְׁפָטָם:

36 כִּי יַחֲטָאוּ־לְהָ כִּי אֵין אָמֵן אֲשֶׁר
לֹא־יַחֲטָא וְאֶתְתָּתָם בָּם וְנִתְתָּם
לִפְנֵי אֹוֶב וְשָׁבּוּם שָׁזְבִּירָם אֶל־

אָרֶץ רְחוּקָה אוֹ קְרוּבָה:

37 וְהַשִּׁבּוּ אֶל־לְבָם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר

גָּשְׁבוּ־שָׁם וְשָׁבּוּ וְוְתַתְנִינָה אֶלְךָ
בָּאָרֶץ שְׁבָטָם לְאמֹר חָטָאנוּ הַעֲיָנוּ

וְרָשָׁעָנוּ:

38 וְשָׁבּוּ אֶלְךָ כָּל־לְבָם וּכָל־

מִלְעָלָיְךָ נִפְשָׁס בָּאָרֶץ שְׁבָטָם אֲשֶׁר־שָׁבּוּ

מִלְרָג אֶתְתָּם וְחַתְפֵלָלִי דָּרָה אָרֶץ אֲשֶׁר

נִתְחַתָּ לְאֶבֶחָם וְהָעִיר אֲשֶׁר בָּחָרְתָּ

וְלִבְיוֹתָךָ אֲשֶׁר־בְּנִיתִי לְשָׁמֶךְ:

39 וְשִׁמְעָת מִן־הַשָּׁמַיִם מִפְּכוֹן שְׁבַתָּךְ
אֶתְתָּה אֶת־תִּמְלָחָם וְאֶת־חַנְתָּחָם וְעַשְׂרֵת

מִשְׁפָטָם וְסִלְחָתָה לְעַפְךָ אֲשֶׁר חַטָּא־לְךָ:

40 מַעַתָּה אֶלְךָ יְהִוָּה נָא עִינָדָה פָּתָחָה
וְאָנוּךְ קְשָׁבוֹת לְתִבְלָתָה רַפְקָוּם הַוְּהָה:

41 מַעַתָּה עֲזָזָה כְּרָבִיבָה יְהָוָה אֱלֹהִים לְנוֹחָה אֲפָה
וְאָזְנוֹן עֲזָזָה כְּרָבִיבָה יְהָוָה אֱלֹהִים לְבָשָׁאָה

וְתְּשִׁיעָה וְחַסְדָּךָ יְשַׁמְּחָה בְּטוּבָה:

42. יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־תַּשְׁבֵּן מֶשְׁיחָךְ
יְכַרְתָּ לְחַסְנֵי דָוִיד עֲבָדֶךָ :

Das VII. Capitel.

I. Gott offenbaret sich im tempel. II. Grosses opfer Salomons. III. Lobgesang daben. IV. Heiligung des mittelhofes. V. Sechzehn tagen lang. VI. Vollendung des hauses. VII. Erscheinung Gottes, dräming und verheissung.

וְגַנְלֹת שְׁלֹמֹה לְחַטְפָּל וְהַאֲשָׁא
רְדוּ מִחְשָׁמִים וְתַאֲכֵל הָעַלְה וְהַגְּנָזִים
וּבְכֹדֶר יְהוָה מֶלֶא אָת־הַבִּית :
וְלֹא יָכֹל הַכְּהֻנִים לְכֹנֵא אֶל -
בְּיוֹם יְהוָה כִּי־מֶלֶא כָּבוֹד יְהוָה
אָת־בֵּית יְהוָה :
וְכֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רָאִים בְּרוֹת,
הַאֲשׁוּבָר וּבְכֹדֶר יְהוָה עַל - הַבִּירָה
וַיִּכְרְעָנוּ אֲפָס אֶרְצָה עַל - הַרְצָפה
וַיִּשְׁתַּחַוו וַחֲרוֹת לְיהוָה כִּי טוֹב כִּי
לְעוֹלָם חָסְרוּ :
וְהַפְּלָה וְכֹל־הָעָם זָבָח לִפְנֵי
יְהוָה : וַיַּבְחַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אָת־ה
זָבָח הַבְּקָר עֲשָׂרִים וָשְׁנִים אֶלָף וְצָאן
מֵאָה וּמִשְׁרִים אֶלָף וַיַּחֲנֹן אָת־
בֵּית האֱלֹהִים הַפְּלָה וְכֹל־הָעָם :
וְהַלְּהִנִּים עַל - מִשְׁמָרוֹת עַמּוֹדים
וְהַלְּוִים בְּכָל - שִׁיר יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה
בְּוֹיד הַמֶּלֶךְ לְהַרְחֹת לְיהוָה כִּי - לְעוֹלָם
חָסְרוּ בְּהַלְל דָוִיד בִּירָם וְהַכְּהֻנִים
מִחוֹצְרִים נָגְרָם וְכֹל - יִשְׂרָאֵל עַמּוֹדים :
וַיִּקְרַשׁ שְׁלֹמֹה אֶת - תֹּוך הַחֶזֶר אֲשֶׁר
לִפְנֵי בֵּית יְהוָה כִּי - עֲשָׂה שְׁמַעְלָות
אֲחַת חָלְבֵי הַשְּׁלָמִים כִּי - מִזְבֵּחַ רְגַחַת
אֲשֶׁר - עֲשָׂה שְׁלֹמֹה לֹא יִנּוֹל לְהַכְּלָה
אָת - הָעַלְה וְאָת - הַפְּנִיחָה וְאָת -
הַחְלָבִים : וַיַּעֲשֵׂה שְׁלֹמֹה אָת - הַחְגָּה
בְּעוֹז הַחֵיא שְׁבָעַת יְמִים וְכֹל -
יִשְׂרָאֵל עָפוּ כְּתָל פְּרוֹל מֵאָר מִלְבָא
בְּמִתְעָר - גַּנְחָל מִצְבִּיכָּה :

42. Du, **HERR** Gott, wende nicht weg das antlich deines gesalbten: gedene an die grude, deinem knechte David verheissen.
* 2 Sam. 7, 13.

Und da Salomo ausgebetet hatte: *
fiel ein feuer vom himmel, und ver-
gehete das brandopfer und andere opfer;
und † die herrlichkeit des **HERRN** ersüllete
das haus; * 3 Mos. 9, 24. 1 Kön. 18, 38.
2 Macc. 2, 10. † 2 Mos. 40, 34. ic.
2. Dass die priester nicht konten hinein
gehen ins haus des **HERRN**, weil die
herrlichkeit des **HERRN** fullete des
HERRN haus.

3. Auch sahen alle kinder Israel das
feuer herab fallen, und die herrlichkeit
des **HERRN** übet dem hause: und sie-
len auf ihre knie mit dem antlich zur er-
den auss pflaster, und beteten an; und
danketen dem **HERRN**, dass er * gütig
ist, und seine barmherzigkeit ewiglich
währet. * Ps. 136, 1. seqq.

II. 4. Der könig aber und alles volck opfer-
ten vor dem **HERRN**. * 1 Kön. 8, 62.

5. Denn der könig Salomo opferte zwey
und zwanzig tausend ochsen, und hundert
und zwanzig tausend schafe: und weiheten
also das haus Gottes ein, beyde der könig
und alles volck.

III. 6. Aber die priester standen in ihrer
hat; und die leviten mit den fätenspielen
des **HERRN**, die der könig David
hatte lassen machen, dem **HERRN** zu
danken, dass seine barmherzigkeit ewig-
lich währet, mit den psalmen Davids
durch ihre hand: und die priester * bliesen
trommeten gegen ihnen, und das ganze
Israel stand. * 4 Mos. 10, 10. Sir. 50, 18.

IV. 7. Und Salomo heilige den mittel-
hof, der vor dem hause des **HERRN**
war: denn er hatte daselbst brandopfer,
und das fett der dankopfer ausgerichtet.
Denn der eherene altar, den Salomo hatte
machen lassen, konte nicht alle brandopfer,
speisopfer und das fett fassen. * c. 4, 1.

V. 8. Und Salomo hieilt zu derselben zeit
ein fest sieben tagen lang: und das ganze
Israel mit ihm, eine sehr grosse gemeine,
von hemath an bis an den bach Egypti.

9. Und

9. Und hielte am achten tage eine versammlung: denn die * einweihung des altars hielten sie sieben tage, und das fest auch sieben tage. * 4 Mos. 7, 10.

10. Aber am drey und zwanzigsten tage des siebenten monden, ließ er das volk in ihre hütten fröhlich und gutes muths über allem gute, das der HERR an David, Salomo und seinem volck Israel gehabt hatte.

VI. 11. Also * vollendete Salomo das haus des HERRN, und das haus des königs: und alles, was in sein herz kommen war, zu machen im hause des HERRN und in seinem hause, glück seliglich. * 1 Kön. 9, 1.

VII. 12. Und der HERR erschien Salomo des nachts, und sprach zu ihm: * Ich habe dein gebet erhöret, und diese stätte mir erwehlet zum opferhause. * 1 Kön. 9, 2. sc.

5 Mos. 12, 5. sc.

13. Siehe, wenn ich den himmel zuschließe, daß es nicht regnet; oder heisse die heuschrecken das land fressen, oder lasse eine pestilenz unter mein volck kommen,

14. Dass sie mein volck demüthigen, das nach meinem namen genennet ist; und sie beten, und mein angesicht suchen, und sich von ihren bösen wegen bekehren werden: so will Ich vom himmel hören, und ihre sünde vergeben, und ihr land heilen.

15. So sollen nun meine augen offen seyn, und meine ohren aufmercken aufs gebet an dieser stätte.

16. So habe ich nun dis haus erwehlet und geheiligt, daß mein name daselbst seyn soll ewiglich: und meine augen, und mein herz soll da seyn allewege.

17. Und so du wirst vor mir wandeln, wie dein vater David gewandelt hat; daß du thust alles, was ich dich heisse, und hältest meine gebote und rechte:

18. So will ich den stuhl deines königrecks bestätigen, wie ich mich deinem vater David verbunden habe und * gesagt; es soll dir nicht gebrechen an einem mann, der über Israel herr sey. * 2 Sam. 7, 12. 16.

19. Werdet ihr euch aber umkehren und meine rechse und gebote, die ich euch vorgelegt habe, verlassen; und hingehen und andern göttern dienen, und sie annehmen:

9. וַיְעִשֵּׂה בַּיּוֹם הַשְׁמִינִי עֲגָרָת כִּי חֲנִכָּת הַטּוֹבָח עָשָׂו שֶׁבְעַת יָמִים וְחַנּוּ שֶׁבְעַת יָמִים: וְכֹזֶם עָשָׂרִים וְשָׁלֹשׁ לְחֶרֶשׁ הַשְׁבִּיעִי שִׁיחַ אֶת־חָעֵם לְאַהֲרֹן שְׁמָחוֹת וְטוֹבִי לְבָב עַל־הַטּוֹבָח אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְרוּדִיר וְלְשָׁלֹמָה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: וַיָּכֹל שְׁלֹמָה אֶת־בָּיוֹת יְהוָה

וְאֶת־בֵּית הַטּוֹבָח וְאֶת־כָּל־הַבָּא עַל־

לְבָב שְׁלֹמָה לְעַשְׂתָּה בְּבֵית־יְהוָה וּבְבִתוֹ

2. העלייה: וַיְרִא יְהוָה אֱלֹהִים שְׁלֹמָה בְּלִילָה וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁמָעוּתִי אֶת־תְּפִלָּתךְ וּבְחֶרֶתִי בְּפֶקְוּם הָהָה לִי לְבִזּוֹת זְבַח:

3. חנוך עַצְר הַשְׁמִינִים וְלֹא־יְהִי מִטְרָ:

וְהַזְוָה עַל־חֶגֶב לְאַכְול הָאָרֶץ וְאַסְלָחָה לְחַטָּאתֶם וְאַרְפָּא אֶת־אֶרְצֶם:

4. וַיַּגְּבַע עַמּוֹ אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמֵי עַלְיוֹנִים וַיַּתְּפִלֵּלוּ וַיִּבְקְשׁוּ בְּנֵי וַיִּשְׁבוּ מִרְכְּבֵיכֶם הָרֻעִים וְאַנְּיָ אַשְׁמָעָ מִן־הַשְׁמִינִים וְאַסְלָחָה לְחַטָּאתֶם וְאַרְפָּא אֶת־אֶרְצֶם:

5. וְעַתְּה עַיִלְיָהוּ יְהִי פִּתְחוֹתָה וְאַזְנִי קָשְׁבּוֹתָה לְתְפִלָּת הַפְּקוּם הָהָה:

6. וְעַתְּה בְּתְּרָתִי וְהַקְרָשָׁתִי אֶת־הַבִּירָה הַוֹּתָה לְהַזְוָה שְׁמֵי שֵׁם עַד־עַזְלָם:

7. וְאַתָּה אַס־תְּלָחָה לִפְנֵי כַּאֲשֶׁר הָלָחָה בְּנֹור אַבְיךָ וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל־אֲשֶׁר צִוִּיתָה וְחִקְוּ וְמִשְׁפָטִי תִּשְׁמֹר:

8. וְהַקְרָמוֹתִי אֶת כְּסָא מִלְכֹותְךָ כַּאֲשֶׁר בְּרָתִי לְרוּדִיר אַבְיךָ לְאָמֵר לֹא־יִכְרַת לְפָא אִישׁ מֹשֵׁל בִּשְׂרָאֵל:

9. וְאַס־תְּשִׁיבוּ אַתָּה וְעַזְבָּתָם חִקּוּתִי וּמִצּוֹתִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם וְהַלְכָהָם וּבְרָתָם אֱלֹהִים אֶחָרִים וְהַשְׁתַּחֲווּתָם לָהֶם:

בְּנֹתֶשׁוּם מַעַל אֲרָמִיתִי אֲשֶׁר - כ
בְּנֹתֶתִי לְהֵם וְאַתְּ חַפְּצָתָהוּ אֲשֶׁר -
הַקְּרָשָׁתִי לְשָׁמֵי אֲשֶׁרֶת מַעַל פָּנִי
וְאַחֲנָנוּ לְמַשְׁלֵל וְלִשְׁנִיה בְּכָל - הַעֲמִים :
וְהַבְּירָתִ הַוָּה אֲשֶׁר - קִיחָת עַלְיוֹן :
לְכָל - עַבְרָ עַלְיוֹן שָׁם וְאָמַר בְּמַה
עַשְׂתָה תָוֹה בְּכָה לְאָזִי הַוָּא :
וְלִבְּרָתִ הַוָּה :
וְאָמַרְוּ עַל אֲשֶׁר עַבְרָ אֶת יְהוָה :
אַלְתִּי אֶבְתִּיהם אֲשֶׁר הַצִּיאָת מִאֶז
מְגֻרִים וְחִזּוּקָם בְּאֱלֹהִים אֶחָרִים
וְשִׁתְחַנוּ לְהֵם וְיַעֲבְרוּן עַל - כֵּן הַבָּא :
עַלְיָהָם אָתָּה כָּל - תְּרֻעָה הַזֹּאת :

Das VIII.

I. Salomons baueten. II. Sinsbare unterthanen. III. Amsteute. IV. Heimfuehrung seiner gemahlin ins neue haus. V. Anordnung des gottesdienstes.

וַיְהִי מֵקָץ עַשְׂרִים שָׁנָה אֲשֶׁר בָּנָה א
שָׁלְמָה אֶת - בֵּית יְהוָה וְאַתְּ - בֵּיתו :
וְהָעָרִים אֲשֶׁר נָמַן חָרוֹם לְשָׁלְמָה בָּנָה :
שָׁלְמָה אֹתוֹתָם וַיַּשְׁבַּשְׁם אֶת - בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :
וַיַּלְךְ שָׁלְמָה חִמְתָה צָבָה וְיַחַק עַלְיהָ : 3
וַיַּבְנֵן אַתְּ - תְּרֻמָּה בְּמִדְבָּר אֶת - כָּל - 4
עָרֵי הַמְּסִגּוֹת אֲשֶׁר בָּנָה בְּחַמְרָת :
וַיַּבְנֵן אַתְּ - בֵּית חִזּוּן הַעֲלֵין וְאַתְּ -
בֵּית חִזּוּן הַמְּחַתּוֹן עַרְן כְּצָר חִזּוּן :
כָּל - לְתִ�וּם וּבְרִיחָה : וְאַתְּ - בְּעֵלָה וְאַתְּ - כָּל - 6
עָרֵי הַמְּסִגּוֹת אֲשֶׁר - תִּרְיֵי לְשָׁלְמָה וְאַתְּ
כָּל - עָרוֹן הַרְכָּב וְאַתְּ עָרֵי הַפְּרָשִׁים וְאַתְּ
כָּל - חַשְׁק שָׁרָמוֹה אֲשֶׁר חַשְׁק לְבָנוֹת
בֵּירְיַהָלֶט וּבְלַבְנָן וּבְכָל אֶרֶץ מִמְשָׁלוֹת :
כָּל - רַעַם רַגְוָר מִן - הַחַתִּי וְהַאֲמָר ? 7
וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַכּוֹסִי אֲשֶׁר לֹא מִישְׁרָאֵל
בְּהַפְּהָה : מִן - בְּנֵי הָרָם אֲשֶׁר נָזְהָר אֶחָדָה
בְּאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא - בְּלוּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיַעֲלָם שָׁלְמָה לְמַס עַד הַיּוֹם הַוָּה :

20. So *werde ich sie ansiedeln aus meinem lande, das ich ihnen gegeben habe ; und das haus, das ich meinem namen geweiht habe, werde ich von meinem angesicht wenden ; und werde es zum sprichwort geben, und zur fabel unter allen volkern. * 5 Mos. 4, 26. c, 30, 18.

21. Und vor diesem hause, das das höchste worden ist, werden sich entsezen alle, die vorüber gehen, und sagen : "Warum hat der HERR diesem lande, und diesem hause also mitgefahren ?" * 5 Mos. 29, 24.

1. Kön. 9, 8. Jer. 22, 8.

22. So wird man sagen : Dorum, das sie den HERRN, ihrer väter Gott, verlassen haben, der sie aus Egyptenland geführet hat ; und haben sich an andere gott er gehangen, und sie angebetet, und ihnen gedient ; darum hat er alle dis unglück über sie gebracht.

Capitel.

IV. Heimfuehrung seiner gemahlin ins neue haus. VI. Goldschatze.

Und nach *zwanzig jahren, in welchen Salomo des HERRN haus und sein haus baute,

* 1. Kön. 9, 10.

2. Bauete er auch die städte, die Huram Salomo gab : und ließ die kinder Israel drinnen wohnen.

3. Und Salomo sog gen Hemathzoba, und befestigte sie :

4. Und bauete Thadmor in der wüsten und alle cornstädte, die er bauete in Hemath.

5. Er bauete auch ober und nieder Bethhoron, das veste städte waren mit mauen, thüren und riegeln :

6. Auch Baelath und alle cornstädte, die Salomo hatte ; und alle wagenstädtte, und reuter und alles, wozu Salomo lust hatte zu bauen, bende zu Jerusalem und auf dem lande selner herrschaft.

II. 7. Alles übrige volck von den Hethiter, Amoritern, Phereisitern, Hevitern und Jebusitern, die nicht von den kindern Israel el waren ;

8. Und ihre kinder, die sie hinter sich gelassen hatten im lande, *die die kinder Israel nicht vertilget hatten : machte Salomo jinsbar, bis auf diesen tag.

* Jos. 16, 10.

9. Aber

9. Aber von den kindern Israel machte Salomo nicht knechte zu seiner arbeit; sondern sie waren kriegerleute, und über seine fürsten, und über seine wagen und reuter.

III. 10. Und der obersten amtleute des Königs Salomo waren zwey hundert und funffzig, die über das volk herrscheten.

IV. 11. Und die Tochter Pharaos ließ Salomo heraus holen aus der Stadt Davids ins haus, das er für sie gebauet hatte. Denn er sprach: Mein weib soll mir nicht wohnen im hause Davids, des Königs Israel; denn es ist geheiligt, weil die lade des HERRN dren kommen ist.* 1 Kbn. 9,24.

V. 12. Von dem an opferte Salomo dem HERRN brandopfer auf dem altar des HERRN, den er gebauet hatte vor der halle:

13. Ein iegliches auf seinen tag zu opfern, nach dem gebot Mose, auf die sabatthe, neumonden und bestimmte zeiten des jahrs dreymal; nemlich aufs fest der ungesäuerten brodte, aufs fest der wochen, und aufs fest der laubhütten.

* 4 Mos. 28, 2. sqq.

14. Und er stellte die priester in ihrer ordnung zu ihrem amt, wie es David, sein vater, gesetzt hatte: und die leviten auf ihre hut, zu loben und zu dienen vor den priestern, iegliche auf ihren tag: und die thorhüter in ihrer ordnung, iegliche auf ihr thor. Denn also hatte es David, der mann Gottes, befohlen. * 1 Chron. 25, 3. sqq.

15. Und es ward nicht gewichen vom gebot des Königs über die priester und leviten, an allerley fachen und an den schäßen.

16. Also ward bereitet alles geschaffte Salomo von dem tage an, da des Herrn haus gegründet ward: bis ers vollendete, daß des Herrn haus ganz bereitet ward.

VI 17. Da zog Salomo gen Ezeon Geber und gen Eloch, an dem ufer des meers im lande Edomaa. * 1 Kbn. 9, 26. 27.

18. Und Huram sandte ihm schiffe durch seine knechte, die des meers kündig waren: und fuhren mit den knechten Salomo in Ophir, und holeten von dannen vier hundert und funffzig centner goldes; und brachten dem König Salomo. * c. 9, 10.

ו, וכן - בני ישראל אשר לא - נתן שלמה לעבדים למלאתו כי - רפה אנשי מלחתו ושרי שלשו ושרי רכוב ופרקשו: ואלה שרו הנצבים אשר-

למלך שלמה חמשים ומאותים הרים בעם: וארא - בת פרעה העלה שלמה מעיר דוד לבית אשר בנה לה כי אמר לא - תשב אשה לי בבית דודך מלך - ישראל כי קרש המטה אשר באה אליהם ארון יהוה:

2. אז העלה שלמה עלות ליהוה על מזבח יהוה אשר בנה לפניו האלים:

3. וברביעי - יום ביום להעלות במצוות משה לשבות ולחרים ולפערות שלוש פעמים בשנה בחג המצויות וכח השבעות וכח הסופות:

4. יימער כמשפט רוער - אביו את מחלקות הכהנים על - עבדות והליכת על מושמרותם להלל ולשלות נגר הכהנים לדרבר - יום בזומו והשערים במלחוקות לשער ושער כי בן מצוות רוער איש טהאלים: ולא סרו מצוות המלך על - הכהנים והלוים לכל - דבר ולAzureות: והבן כל - מלכים שלמה עד - היום מוסר בירע - יהוה: ועד - כלתו שלם בית יהוה:

6. אז הלה שלמה לעזין - גבר ואל - אילות על - שפת הים בארץ ארום: וישראל לו חולם ביר - עבריו אוניות - עבדים ירעוי ים ויבאו עם עבדיו שלמה אפיקה ויקחו משב ארבע - מאורות וחמשים נבר זרב ונביא אל - המלך שלמה:

Das IX. Capitel.

I. Königin aus Arabien. II. Wird von Salomo vergrüßt. III. Stein lob. IV. Ihre gaben. V. Schmuck nach Ophir. VI. Jener abstreitigung. VII. Wiel gesd. VIII. Schilde, farischen, &c. IX. Salomon kau. X. und XI.

וּמִלְכַת־שָׁבָא שָׁמֻעה אֶרְצֵי־שָׁמֵן
 שְׁלֹמֹה וַחֲבוֹא לְנִסּוֹת אֹתָה שְׁלֹמֹה
 בְּחוֹזֶת בִּירוּשָׁלָם בְּתוּלָה כִּבְרָה מְאָרָגְנוּמָלִים
 בְּשָׁמִים וְוַחֲבָב לְרָב וְאַבְן יְקָרָה
 וַחֲבוֹא אֶל־שְׁלֹמֹה וְתַרְבָּר עַפּוֹ אֹתָה בְּלָה־
 אֲשֶׁר רַחֲיה עַם־לְכָבָה: וַיַּגְדֵּלָה
 שְׁלֹמֹה אֹתָה בְּלָה־רְבָרָה וְלֹא־גַּעֲלָם
 כִּבְרָה מְשֻׁלָּמָה אֲשֶׁר לֹא הָגַר לָה:
 וְתַרְאָ מִלְכַת־שָׁבָא אֶת חַכְמַת שְׁלֹמֹה
 וְחַבְית אֲשֶׁר בָּנָה: וּמְאָכֵל שְׁלֹחָנוּ וּמוֹשָׁבָ
 עַבְרוֹ וּמְעַמֵּד מְשֻׁרָּתוֹ וּמִלְבָשָׁיוֹת
 וּמְשֻׁכוֹת וּמִלְבָשִׁים וּלְלָהוּ אֲשֶׁר יָעַלה
 בֵּית יְהוָה וְלֹא־הִיחָדָה עַזְר בְּתָרוֹת:
 וְתָאָמַר אֶל־הַפְּלָךְ אֶמְתָה הַקְּבָר אֲשֶׁר־
 שְׁמַעְתִּי בָּאָרֶץ עַל־רְבָרָה וְעַל־
 חַכְמַתְך: וְלֹא־הָאמַנְתִּי לְרַכְבָּרָהֶם
 עַד אֲשֶׁר־בָּאתִי וְתַרְאָנָה עַנְיִן וְרַהֲנָה
 לֹא הָגַר־לִי תַּצִּי מִרְבָּרָת חַכְמָתְך
 וְסְפָתָה עַל־הַשְׁמִיעָר אֲשֶׁר שְׁמַעְתִּי:
 אֲשֶׁר־אָנָשִׁיה וְאֲשֶׁר־עַבְרָנוּ אֱלֹהָה
 הָעָמְרִים לְפָנֶיךָ תִּמְיד וְשָׁמְעִים אֶרְצֵי־
 חַכְמַתְך: יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בָּרוֹךְ
 אֲשֶׁר־חַפֵּץ בְּךָ לְתַחְתֶּךָ עַל־כִּסְאוֹ
 לְמַלְכָה לְיְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאֶרְבָּת אֱלֹהֵינוּ
 אֶת־יִשְׂרָאֵל לְהַעֲמִין לוּזָלִים וְיִתְגַּנֵּן
 עֲלֵיכֶם לְמַלְכָה לְעִשּׂוֹת מְשֻׁבָּט וְצִדְקָה:
 וְתַהַן לְפָלָה מֵאָה וּשָׁעַרְים כְּכָר זָהָב
 וּבְשָׁמִים לְרָב מְאָרָגְנוּמָלִים וְאַבְן יְקָרָה וְלֹא הַתְּהִנֵּן
 כְּבָשָׁס הַהְוָא אֲשֶׁר קָרְבָּה מִלְכַת־שָׁבָא
 לְפָלָך שְׁלֹמֹה: וְגַם נִכְרְטוּ חַוְרָב
 וְעַבְרִי שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר־הַבּוֹא וְהָבָב מְאָוֶר
 הַבּוֹא עַזְיָן אַקְנְזִים (אַבְן יְקָרָה):

Und da * die königin vom reich Ar-
 bia das gerüchte Salomo hörte: kam sie mit sehr grossem zunge den Jeru-
 salem, mit camelen, die würze und goldes die
 menge trugen und edelgesteine, Salomo
 mit rätseln zu versuchen. Und da sie zu Sa-
 lomo kau: redete sie mit ihm alles, was sie
 im Sinn hatte vorgenommen. * Kbn. 10, 1. c.

II. 2. Und der König sagte ihr alles, was
 sie fragte: und war Salomo nichts verbor-
 gen, das er ihr nicht gesagt hätte.

III. 3. Und da die Königin vom reich Ara-
 bien sahe die Weisheit Salomo; und das
 haus, das er gebauet hatte;

4. Die speise für seinen Tisch, die woh-
 nung für seine knechte, die amts seiner die-
 ner und ihre kleider, seine schenken mit
 ihren kleidern; und seinen saal, da man
 hinauf ging ins haus des HERRN;
 fonte sie sich nicht mehr enthalten.

5. Und sie sprach zum Könige: Es ist wahr,
 was ich gehöret habe in meinem lande von
 deinem wesen, und von deiner weisheit.

6. Ich wolte aber Ihren worten nicht
 glauben: bis ich kommen bin, und habe
 es mit meinen augen gesehen: und siehe, es
 ist mir nicht die halfe gesagt deiner grossen
 weisheit. Es ist mehr an dir, denn das
 gerüchte, das ich gehöret habe.

7. Selig sind deine Männer: und selig sind
 diese deine knechte, die alle wege vor dir ste-
 hen und deine weisheit hören. * Luc. 10, 23.

8. Der HERR, dein Gott, sei gelobet,
 der dich lieb hat, daß er dich auf seinen
 stuhl zum Könige gesetzt hat dem Herrn,
 deinem Gott. Es macht, daß dein Gott
 Israel lieb hat, daß er ihn ewiglich auf-
 richte: darum hat er dich über sie zum Könige
 gesetzt, daß du recht und redlichkeit
 handhabest. * I. Kbn. 10, 9.

IV. 9. Und sie gab dem Könige hundert und
 zwanzig centner goldes, und sehr viel wür-
 ze und edelgesteine. Es waren keine wür-
 ze als diese, die die Königin vom reich
 Arabia dem Könige Salomo gab.

V. 10. Dazu die knechte Huram und die
 knechte Salomo, die gold aus Ophir brach-
 ten, die brachten auch hebenholz und edel-
 gesteine. * c. 8, 18.

II. Und

11. Und Salomo ließ aus dem heben-hols treppen im hause des **חַנְכָה** und im hause des Königs machen, und harfen und psalter für die Sänger. Es waren vor-hin nie gesehen solche Hölder im lande Juda.

VII. 12. Und der König Salomo gab der Königin vom reich Arabia alles, was sie be-gehrte und bat: ohne was sie zum Könige gebracht hatte. Und sie wandte sich, und zog in ihr Land mit ihren Knechten.

VII. 13. Des goldes aber, das Salomo in Einem Jahr gebracht ward, war sechs hundert und sechs und sechzig centner,

14. Ohne was die Krämer und kauffleute brachten: und alle Könige der Araber, und die herren im lande brachten gold und sil-ber zu Salomo.

VIII. 15. Daher machte der König Salomo zwey hundert schilde vom besten golde, daß sechs hundert stück goldes auf Einen schild kam: * I. Kön. 10, 16. c. 14, 26.

16. Und drey hundert tartchen vom be-sten golde, daß drey hundert stück goldes zu Einer tartchen kam:

17. Und der König schat sie ins haus vom walde Libanon. Und der König machte einen grossen hessenbeineren stuhl, und über-zog ihn mit lautern golde. * I. Kön. 10, 18.

18. Und der stuhl hatte sechs stufen, und einen guldinen fußschemel am stuhl, und hatte zwei lehnien auf beyden Seiten um das gefäße: und zween Löwen stunden neben den lehnien.

19. Und zwölf Löwen stunden daselbst auf den sechs stufen zu beyden Seiten. Ein solches ist nicht gemacht in allen König-reichen.

20. Und alle trincgefäße des Königs Salomo waren guldin; und alle gefäßie * des hauses vom walde Libanon waren lauter gold. Denn das silber ward nichts gerechnet zur zeit Salomo. * v. 17.

21. Denn die schiffe des Königs fuhren auf dem meer mit den Knechten Huram: und kamen in drey Jahren einmal und brachten gold, silber, hessenbein, aszen und pfauen.

IX. 22. Also ward der König Salomo grös-fer denn alle Könige auf erden, mit reid-chung und weisheit. * I. Kön. 10, 23.

דש אחר שורקן ויעש המלכה אֶת־עַלְיָה האלגורפיטים מסילות לבירג יהורת ולבירג המלכה וככרת ונבלים לשרים ולא נרא בכם

לפניהם הארץ יהורה: ורפללה שלמה כהן למלכת שבאה אֶת־כָּל־חִפֵּצָה

אשר שאליה מלבד אשר־הכיה אל־הפללה ותרכזה ותלה לארצה היא

וUberrija: ויהי משקל הזהב אשר־בָּא לשלמה בשנה אחרת שש מאות

וששים ושש ככריו זהב: לבך מאנשי התרים והשחרים מבאים וכל־מלכי ערב ופיקחות הארץ מבאים זהב וכסף

טו לשלה: ויעש המלכה שלמה מעתים צעה זרב שחוות שלש מאות זרב שחוות

על־הצעה ראתה: זרב ושלש מאות מגנים זרב שחוות שלש מאות

זרב על־הצעה ראתה: זרב ויונם הפללה בספא שנ גרז ויצפה זרב

טהור: ושלש מעלות לכטאה וככש בוחב לכטא מתחום וירות מוח ומוח על־מקום נשברת שניים ארונות

ערורים אצל הירוז: ושלש רשות עשר ארכיות עמרום שם על־שלש המעלות מוח ומוח לא־נעשה כן כל־מלךה:

ב וכל כל משלחה שלמה זרב

וכל כל בית יער הלבנון זרב סגור און בסוף נחשב בימי שלמה למאומה:

כ פיד ארכיות למלך הלוות תרשיש עם עברני חוקם אחר עלה שלוש שנים

תבואה נאנית ארכיות תרשיש נשות זרב

וכסף שנבאים וכופים ותולמים:

דש אחר שורקן זיגרל הפללה שלמה מכל מלכי

הארץ לעשר וחממה:

וְכֹל מֶלֶci הָאָרֶץ מִבְקָשִׁים אֶרְצִי פְנֵי 3
שְׁלָמָה לְשָׁמַע אֶת חֲבָמוֹן אֲשֶׁר נָתָן
הַאלֹהִים בְּלֹבֶן: וְזֶם מִבְיאִים אֲישׁ 4
מִנְחָתוֹ בְּלֵי בָּסָף וְכֹל זָהָב וְשְׁלָמָות
גְּשָׁק וּבְשָׁמִים סִיסִים וּפְרִידִים רְבָר -
שָׁנָה בְּשָׁנָה: וַיְהִי לְשְׁלָמָה אֶרְבָּעָתْ כָּה
אֲלֹפִים אֲרִיוֹת סּוֹטִים וּמְרֻכְבּוֹת וּשְׁנִימָה -
עַשְׂרָה אֲלֹרְפְּרִישִׁים וּגְנִיחִם בְּעַרְיוֹן הַרְכָּב
וּסְמַךְ הַפְּלָה בִּירוּשָׁלָם: וַיְהִי מָשָׁל 6
בְּכָל - הַפְּלָנִים מִן - הַפְּהָר וְעַד - אֶרְץ
פְּלָשָׁתִים וְעַד גְּבַל מִזְרָחִים: וַיָּתַן 7
הַפְּלָה אֶת - הַפְּסָת בִּירוּשָׁלָם נָבָנִים
וְאֶרְץ הַאֲרוֹת נָתָן פְּשָׁקִים אֲשֶׁר -
בְּשִׁמְלָה לְרֹב: וּמָזִיאִים סִיסִים 8
מִפְצָרִים לְשְׁלָמָה וּמִפְלָה הַאֲרֹצָות:
וְשָׁאַר דָּבָר שְׁלָמָה הַרְאָשָׁנִים וְהַאֲחָרָנִים 9
בְּלֹא - רַם בְּתוּבִים עַל - דָּבָר נָתָן
הַפְּבָיא וְעַל - נְבוֹאת אֲחִיה הַשְׁילָנוּ
בְּחִזּוֹת יְהֹוָה חִזּוֹה עַל יְרָבָעִם בֶּן - יְהֹוָה קָרֵי
נְבָט: וּמִלְחָמָה בִּירוּשָׁלָם עַל - ל
כָּל - יִשְׂרָאֵל אֶרְבָּעִים שָׁנָה: וַיַּשְׁכַּב 10
שְׁלָמָה עַם - אֲבָתוֹ וַיַּכְבֹּה בָּעֵיר רְוִיד
אֲבָיו וּמִלְחָמָה רַחֲבָעִם בָּנו תְּחִפּוֹ:

Das X. Capitel.

I. Rehabeam. II. Jerobeam. III. Der stände begehrten. IV. Ungleicher rats. V. Der böse ernährt. VI. Absatz VII. Haboram.
Rehabeam * jog gen Sichem: denn ganz Israel war gen Sichem kommen, ihn zum könige zu machen. * I K. 12, 1.
II. 2. Und da das Jerobeam hörete, der sohn Nebat, der in Egypten war (*dahin er vor dem könige Salomo geflohen war): kam er wieder aus Egypten. * I K. 11, 40.
III. 3. Und sie sandten hin, und ließen ihm rufen. Und Jerobeam kam mit dem ganzen Israel, und redeten mit Rehabeam, und sprachen:
4. Dein vater hat unser joch zu hart gemacht; so leichtere nun du den harten dienst deines vaters und das schwere joch, das er auf uns gelegt hat; so wollen wir dir unterthänig seyn.

5. Er

23. Und alle könige auf erden begehrten das angeſicht Salomo, seine weisheit zu hören, die ihm Gott in sein herz gegeben hatte.
24. Und sie brachten ihm ein leglicher sein geschend, silberne und guldene gesäße, kleider, hornisch, würke, rosse, und mäuler jährlich.

25. Und Salomo hatte vier tausend wagengeselle, und zwölftausend reissigen; und man thät sie in die wagenstädte, und bey dem könige zu Jerusalem. * I K. 14, 1 K. 4, 26.

26. Und er war ein herr über alle könige: vom wasser an bis an der phälister land, und bis an die grenze Egypti.

27. Und der könig machte des silbers so viel zu Jerusalem, wie der steine: und der cedern so viel, wie der maulbeerbäume in den gründen. * I Kön. 10, 27. ic.

28. Und man brachte ihm rosse aus Egypten und aus allen ländern.

29. Was aber mehr von Salomo zu sagen ist, beyde sein erstes und sein letztes: siehe, das ist geschrieben in der chronica des propheten Nathan, und in den propheceyen Ahia von Silo, und in den gesichten Juddi, des schauers, wieder Jerobeam, den sohn Nebat. * I Kön. 11, 41.

X. 30. Und Salomo regierte zu Jerusalem über ganz Israel vierzig jahr. * I K. 11, 42.

31. Und Salomo entschließt mit seinen vätern: und man begrub ihn in der stadt Davids, seines vaters. Und Rehabeam, sein sohn, ward könig an seine statt.

5. Er sprach zu ihnen: Ueber drey tage kommt wieder zu mir. Und das volck ging hin.

IV. 6. Und der könig Rehabeam rathete die ältesten, die vor seinem vater Salomo gestanden waren, da er beym leben war, und sprach: Wie rathet ihr, daß ich diesem volck antwort gebe?

7. Sie redeten mit ihm, und sprachen: Wirst du diesem volck freundlich seyn, und wirst sie handeln gütiglich, und ihnen gute worte geben; so werden sie dir unterthänig seyn allerwege.

8. Er aber versieß den rath der ältesten, den sie ihm gegeben hatten; und rathschlug mit den jungen, die mit ihm aufgewachsen waren, und vor ihm standen;

9. Und sprach zu ihnen: Was rathet Ihr, daß wir diesem volck antworten, die mit mir geredt haben und sagen; leichtere das joch, das dein vater auf uns gelegt hat.

10. Die jungen aber, die mit ihm aufgewachsen waren, redeten mit ihm und sprachen. So solt du sagen zu dem volck, das mit dir geredt hat und spricht: Dein vater hat unser joch zu schwer gemacht, mache Du unser joch leichter: Und sprich zu ihnen: Mein kleinster finger soll dicker seyn, denn meines vaters lenden;

11. Hat nun mein vater auf euch zu schweres joch geladen; so will Ich eures jochs mehr machen; mein vater hat euch mit peitschen gezüchtigt, ich aber mit scorpionen.

V. 12. Als nun Jerobeam und alles volck zu Rehabeam kam am dritten tage; wie denn der könig gesagt hatte, kommet wieder zu mir am dritten tage:

13. Antwortete ihnen der könig hart. Und der könig Rehabeam versieß den rath der ältesten,

14. Und redete mit ihnen nach dem rath der jungen, und sprach: Hat mein vater euer joch zu schwer gemacht, so will Ichs mehr dazu machen; mein vater hat euch mit peitschen gezüchtigt, Ich aber mit scorpionen.

* Sir. 47, 27. 28.

15. Also gehorchte der könig dem volcke nicht. Denn es war also von Gott gewandt: auf daß der HERR sein wort

ח ניאמר אליהם עוד שלשות ימים רשיבו אליו ויליה העם:

ו נונצ' נטלה רחבעם את־הוקנים אשר־

הוו עמרים לפניו שלמה אביו בחריתו חילאמר איה אתם נועצים להשב

לעט־חזה ברבר: וירבו אליו לאמר אס־תחיה לטוב להעם רזה וריעים

ורברת אליהם ברברים טובים והוו לה עברים כל־הרים: ויעזב את־עצת

הוקנים אשר יעצרו ויעזב את־הילדים אשר גרלו אותו הנערים לפניו:

ו יאמר אליהם מה אתם נועצים ונשיכ

ברבר את־העם הזה אשר דברו אליך לאמור רקל מון־העל אשר־נחנו אביך,

עלינו: וירבו אותו הילדים אשר־

גרלו אותו לאמור בה חאמור לעט אשר־

דברו אליך לאמור אביך הכהן ארץ־עלנו ואתה הקל מיעלינו בה:

ואמר אליהם קטעי עבה מפתני אביכ:

ו עתה אבי העם עלייכם על בבר ואני אסיך על־עלכם אבי יסר

את־חכם בשוטים ואני בעקרבים:

ו יבא ירכעם וכל־העם אל־רחבעם

ביום השלישי כאשר דבר הפללה לאמור

שיבוי אליו ביום השלישי: ויענעם הפללה

כשה ויעזב הפללה רחבעם את־עצת

הוקנים: וירבר אליהם נעצת הילדים

לאמור אבי הכהן את־עלכם ואני אסיך עליו אבי יסר את־חכם

בשוטים ואני בעקרבים:

טו ולא־שׁיער הפללה אל־העם כי־הזהה נסבה עם האלים למען הלקים יהנה

aaa aaa 3 bestät.

את־דברו אשר דבר ביר אחינו
השלוני אל־ירבעם בן־גבת :
וכל־ישראל רוא כי לא שמע המלך
לهم ומשיבו העם את־המלך לאמר
מה־לנו חלק ברור ולא־נהלה בבר
ישע איש לאלהיך ישראל עתודה ראה
ביתה בוגר וכל־ישראל לאלהיו:
ובני ישראל הישבים בערי יהודה
וימליך עליהם רחבעם: ושלח המלך
רחבעם את־ברוט אשר על־הפס
וירגמו־בו בני־ישראל ابن ימוץ
והמלך רחבעם התאטץ לעלוות
בפרקבה לנויס ירושלים: ויפשען ^ו
ישראל בבית דוד ערך היום הזה:

Das XI. Capitel.

1. Nehabeam II. soll nicht kriegen. III. Gestungen. IV. Leviten v. Kälerdienst. VI. Redliche Leute. VII. Königl. Familie.
ויבא רחבעם ירושלים ויקרא אֶת־בְּנֵי אִישׁ־יֹהוָה וּבְנֵי מַעֲנָן מֵאָה וָשְׁמָנִים אֱלֹף בְּחוֹר
עשָׂת מִלְחָמָה לְהַלְלָם עם־ישראל
לְהַשִּׁיב את־המֶלֶךְ לַרְחָבָעָם: וַיֹּאמֶר
ברבר־יוֹחָה אֶל־שְׁמַעְיָה אֶל־הָאֱלֹהִים
לאמר: אמר אל־רחבעם בְּנֵי־שְׁלֹמֹה
מלך יהודה ואל־כל־ישראל ביהוָה
ובנימן לאפר: בה אמר יהוָה לא תעלנו ^ו
ולא־חלחנו עם־ אחיכם שיבוי איש
לביתו כרמאת התייה הרבר הוּה וישמעו
את־דרבי יהוָה ושבו מלכת אל־רבעם:
וישב רחבעם בירושלם ויבן ערים ה
למִזְרָח ביהוָה: ויבן את־בֵּית־לְהָמֶט
את־יעַטְס ואות־תְּקֻעָה: ואות־בֵּית־
צָוָר ואות־שְׁכָן ואות־עֲרָלָם: ואות־
אות־נְבָרַעָה ואות־נְזָרָה: ואות־אֲדָרָם
ואז־לְכִישׁ ואות־עַכְהָה: ואות־
צְרָעָה: ואת־אַילְזָן ואות־הַבְּרָעָה: ואות־
ביהוָה ובנימן ערך מזון ^ו

bestätigte, daß er gerecht hatte durch Ahia von Silo zu Jeroboam, dem Sohn Nebat.

* 1 Kön. 11, 29, 31.

VI. 16. Da aber das ganze Israel sahe, daß ihnen der König nicht gehorchte; antwortete das Volk dem Könige, und sprach: Was haben wir thells an David, oder er be am Sohn Isai? jedermann von Israel zu seiner hütten! so siehe nun du zu deinem hause, David. Und das ganze Israel ging in seine hütten: * 1 Kön. 12, 16.
† 2 Sam. 20, 1.

17. Daß Rehabeam nur über die Kinder Israel regierte, die in den Städten Juda wohneten.

VII. 18. Aber der König Rehabeam sandte Hadoram, den Rentmeister; aber die Kinder Israel Steinigten ihn zu Tode. Und der König Rehabeam stieg frisch auf seinen Thron, daß er flohe gen Jerusalem.

* 1 Kön. 12, 18.

19. Also fiel Israel ab vom Hause Davids bis auf diesen Tag.

Und da * Rehabeam gen Jerusalem kam: versammelte er das Haus Juda und Benjamin, hundert und achzig tausend junger Mannschaft, die streitbar waren; wieder Israel zu streiten, daß sie das Königreich wieder an Rehabeam brächten.

* 1 Kön. 12, 21.

II. 2. Aber des Herrn Wort kam zur Semaja, dem man Salotes, und sprach:

3. Sage Rehabeam, dem Sohn Salomo, dem Könige Juda; und dem ganzen Israel, das unter Juda und Benjamin ist; und sprich:

4. So spricht der Herr: Ihr solle nicht hinauf ziehen, noch wieder eure Brüder streiten; ein jeglicher gehe wieder heim, denn das ist von mir geschehen. Sie gehorchen den Worten des Herrn, und ließen ab von dem Zug wieder Jerusalem.

III. 5. Rehabeam aber wohnte zu Jerusalem, und baute die Städte west in Juda:

6. Remlich Bethlehem, Etchan, Ehekoas;

7. Bethjur, Socho, Adullam;

8. Gath, Marefa, Siph;

9. Adoraim, Lachis, Asifa;

10. Barega, Ajalon und Hebron; welche waren die festesten Städte in Juda und Benjamin.

II. Und

11. Und machte sie veste, und feste fürsten
drei und vorrath von speise, bbl und wein,
12. Und in allen städten schaffete er schil-
de und spisse, und machte sie sehr veste. Und
Juda und Benjamin waren unter ihm.

IV. 13. Auch machten sich zu ihm die pre-
ster und Leviten aus ganzem Israel, und
allen ihren grenzen.

14. Und sie verließen ihre vorstädte und
habe, und kamen zu Juda gen Jerusalem.
Denn Jerobeam und seine söhne * verstieß-
sen sie, daß sie dem HERRN nicht prie-
steramt pflegen müsten. * c. 13. 9.

V. 15. Er * stiftete ihm aber priester zu den
höhen, und zu den feldteufeln, und falbern,
die er machen ließ. * 1 Kön. 12, 31. cc.

VI. 16. Und nach ihnen kamen aus allen
stämmen Israel, die ihr herz gaben, daß sie
nach dem HERRN, dem Gott Israel,
fragten, gen Jerusalem: daß sie opferen
dem HERRN, dem Gott ihrer väter.

17. Und stärkerten also das königreich
Juda: und bestätigten Rehabeam, den
sohn Solomo, dren jaht lang. Denn sie
wandelten in dem wege Davids und Sa-
lomo drey jaht.

VII. 18. Und Rehabeam nahm Maheath,
die tochter Jerimoth, des sohns David,
zum weibe: und Abihail, die tochter * Eli-
ab, des sohns Iai. * 1 Sam. 16, 6.

c. 17, 13.

19. Die geba ihm diese söhne: Jeus,
Semaria und Saham.

20. Nach der nahm er Maechha, die
tochter Absalom; die geba ihm Abia,
Achhai, Sisa und Selomith.

21. Aber Rehabeam hatte Maechha, die
tochter Absalom, lieber, denn alle seine
weiber und febsweiber: denn er hatte acht-
zehn weiber, und sechzig febsweiber; und
zeugete acht und zwanzig söhne, und sech-
zig töchter.

22. Und Rehabeam setzte Abia, den
sohn Maechha, zum haupt und fürsten unter
seinen brüdern: denn er gedachte ihn zum
könige zu machen.

23. Und er nahm zu, und brach aus vor
allen seinen söhnen, im lande Juda und
Benjamin in allen vosten städten: und er
gab ihnen fütterung die menge, und nahm
viel weiber.

11. ייחוק את הפטנאות ויתן בחתם נגידים

12. ואזרחות מأكل אשמן ובין: נבל-

עיר ועיר ציפות ורמימות ייחוקם להרבה

סאך וידי - לו יהונה ובניכו:

13. והלטנים והלוים אשר בכל ישראל

14. התרצבי עלייו מלך - גובלם: כי

עוזי הלום את מגשינט ואחותם

וילכו ליהורה וילרשלם כי הוניכם

טו ורבעם ובינו מכהן ליהזה: ויעמד

לו בנהים לבמות ולשערים ולעגלים

15. אשר עשה: ואחריהם מלך שבטי

ישראל נתנים את לבבם לבקש

את יהוה אלהי ישראל באו ירושלם

לבוח ליהוה אלהי אבותיהם:

16. ייחוק את מלכות יהורה ונאמנו את

רחבעם בן שלמה לשנים שלוש כי

הלויבריה דויר ושלמה לשנים שלוש:

17. ויקח - לו רחבעם אשת ארץ

בת כה מחלת בן - ורימות בן - קויד אביתול

18. ברת - אליאב בן ישע: ותולד לו

בנים את יוש ואות שמריה ואת

כ זחים: ואחריה ללח אוץ מעכה

בת - אבשלום ותלה לו אוץ אביה

אות עתי ואת זיא ואת שלמיה:

19. ויאלב רחבעם את מעכה ברת -

אבשלום מלך - נשוי ומילגשו כי

נשים שמונה עשרה נשא ופילגשים

שבעים וולד עשרים ושמונה בנים

20. וששים בנות: ויעמד לראש רחבעם

אות אביה בן מעכה לנגיד באחו כי

21. למלךנו: ובין ויפרץ מלך בניו

כל ארצאות יהורה ובנימן לכל

ערי הארץ ויתן להם. המזון לאב

ישראל הבון נשים:

Das XII. Capitel

I. Schabeanm bestätigte. II. Gisal überzeugt ihn. III. Gennad probefertig. IV. Schabeanm. V. Stabsetzung der strohre. VI. Gisal beraubt den tempel. VII. Schabeanm verduftet. VIII. und top.

וַיֹּהֵי כִּחְלֵץ מֶלֶכְתָּרְחָבָעַם וַיַּחֲזַקְתּוּ אֻזְבֵּט אֶת־תּוֹרַת יְהוָה וְכָל־יִשְׂרָאֵל עַפְטוֹ: ۲ וַיֹּהֵי בְּשַׁנְּיהָר הַחֲמִישִׁירָה ۳ לְפָלָה רְחָבָעַם עַלְּהַ שִׁישָׁק מֶלֶךְ־מִצְרָיִם עַל־יְרוּשָׁלָם כִּי מָעוֹלָה בִּיהוָה: ۴ בַּאֲלֵף וּמְאַתִּים' רַכֵּב וּבְשָׁעִים אַלְפַּיִם פְּרָשָׁעִים וְאַזְןַ מִסְפָּר לְעַם אֲשֶׁר־בְּאָזְעָם מִצְרָיִם לְגַם סְבָגִים וּכְלִים: ۵ וַיַּלְכֵד אֶת־עָרֵי הַפְּצִירָה אֲשֶׁר ۶ לִיהוָה וַיָּבֹא עַד־יְרוּשָׁלָם: וְשָׁמְעֵיהָ רַגְבָּיא בָּא אֶל־רְחָבָעַם וְשָׁנִי הַיְהִירָה אֲשֶׁר־נָאָסָפוּ אֶל־יְרוּשָׁלָם מִפְנֵי שִׁישָׁק וַיֹּאמֶר לְהֶם בְּהָאָמָר יְהוָה אֲתֶם עֲזַבְתֶּם אֶתְּנָאָרֶת אֲנִי עֲזַבְתִּי אֶתְּכֶם בְּנֵר־שִׁישָׁק: ۷ וַיָּכְנַעַן שְׁרִיָּה יִשְׂרָאֵל וַתִּפְלַקְנָה נְיָמָרִי צְדִיקִי יְהוָה: וְפָרָאות יְהוָה כִּי נְכַנְּיוּ דִין רַבְּרִי־יְהוָה אֶל־שְׁמַעְיָה לְאָמֹר נְכַנְּנוּ לֵאָשָׁחִיתָם וְנַתְּחַלֵּל הֶם כְּמַעַט לְפִלְתָּה וּלְאַתְּקָה חַמְתִּי בִּירוּשָׁלָם בִּיד־שִׁישָׁק: כִּי יְהוָה־לוּ לְעַבְדִּים וְוַיַּדְעֵל עַבְדָּתִי ۸ וְעַבְרָתִ מִמְּלֹכוֹת הָאָרֶץ: וְעַל שִׁישָׁק מֶלֶךְ־מִצְרָיִם עַל־יְרוּשָׁלָם ۹ וַיַּקְרַב אֶת־אָצְרוֹת בֵּית־יְהוָה וְאֶת־אָצְרוֹת בֵּית הַפְּלָה אֶת־הַבָּל לְקָח וַיַּקְרַב אֶת־מְגַנֵּי הַתּוֹבֵב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹבוֹה: וַיַּעֲשֵׂה הַפְּלָה רְחָבָעַם הַחֲתִיתָם מְגַנֵּי נְחַשָּׁת וְהַפְּלָרָה עַל־יְרֵן שְׁרֵי הַקְּרָצִים הַשְּׁמָרִים פָּתֵח בֵּית הַפְּלָה: וְיוֹחָנָן מִתְּרֵי־בָּוָא הַפְּלָה בֵּית־יְהוָה בָּא ۱۰

Da aber das Königreich Shebaeam bestätigen und betrüftigt ward: verließ er das Land des HESSEN, und gans Israel mit ihm.

II. z. Aber im fünften Jahr des Königs Rehabeam, zog heraus Sisak, der König in Egypten, wieder Jerusalem (denn sie hatten sich versündigt an dem HERRN)

* I Rdn. 14, 22. 25

3. Mit tausend und zwey hundert wa-
gen, und mit sechzigtausend reutern: und
das volck war nicht zu zählen, das mit ihm
kam aus Egypten, Libya, Sudhim und
Mohren.

4. Und er gewann die besten städte, die in
Juda waren: und kam bis gen Jerusalem.
III. 5. Da kam Semaja, der prophet, zu
Rehabeam und zu den obersten Juda,
die sich gen Jerusalem versamlet hatten
vor Sisak, und sprach zu ihnen: So spricht
der HERR; Ihr habt mich * verlassen,
darum hab Ich euch auch verlassen in
Sisaks hand.   * f. 15. 2. f. 24. 22

and. * c. 15, 2. c. 24, 20.

IV. 6. Da demüthigten sich die obersten in Israel, mit dem Könige, und sprachen: Der **HEILIGE** ist gerecht.

V. 7. Als aber der HERR sahe, daß sie sich demüthigten, kam das wort des HERRN zu Semaja und sprach: Sie haben sich gedemüthigt, darum will ich sie nicht verderben; sondern ich will ihnen ein wenig errettung geben, daß mein grimm nicht trieffe auf Jerusalem durch Sisak;

8. Doch sollen sie ihm unterthan seyn; daß sie ihnen werden, was es sey, mir dienen und den königreichen in landen dienen.

VI. 9. Also zog Sisak, der König in Egypten, heraus gen Jerusalem, und nahm die schäze im hause des HERRN und die schäze im hause des Königs, und nahms alles weg; und nahm auch die guldene schilde, die Salomo machen ließ. ¹Kön. 14, 26.
† 1. Kön. 10, 16. 2. Chron. 9, 15.

[†] 1 Kön. 10, 16. [‡] Chron. 9, 15.

10. An welcher statt ließ der König Ne-habeam eherne schilde machen: und befahl sie den obersten der trabanten, die an der thür des Königs hauses hüeten.

ii. Und so ost der könig in des
HERRN haus ging: kamen die tra-
ban.

bant, und trugen sie, und brachten sie wieder in der trabanten kammer.

12. Und weil er sich demüthigte: wandte sich des **HEH** von ihm, daß nicht alles verderbet ward. Denn es war in Juda noch was gutes.

VII. 13. Also ward Rehabeam, der König, bekräftigt in Jerusalem und regierte. Ein und vierzig Jahr alt war Rehabeam, da er König ward: und regierte siebenzehn Jahr zu Jerusalem, in der Stadt, die der **HEH** erwehlet hatte aus allen Stämmen Israel, daß er seinentnamen dahin stellete. Seine Mutter hieß Naema, eine Ammonit. * 1 Kön. 14, 21.

† 2 Mos. 20, 24.

14. Und er handelte übel: und schickte sein Herz nicht, daß er den **HEH** suchete.

15. Die Geschichte aber Rehabeam, bei- die die ersten und die letzten, sind geschrieben in den Geschichten Samaja des Propheten, und Jodo des Schauers, und aufgezeichnet: dazu die Kriege Rehabeam, und Jerobeam ihr Lebenlang.

VIII. 16. Und Rehabeam entschließt mit seinen Vätern, und ward begraben in der Stadt David. Und sein Sohn Abia ward König an seine statt. * c. 11, 22. c. 13, 1.

Das XIII. Capitel.

I. Kriegsrüstung. II. Abia rebe. III. Jerobeams hinterhalt, IV. und Niederlage. V. Erfolg. VI. Abia weibet.

SIm achzehenten Jahr des Königs Je-
robeam, ward Abia König in Juda,
* c. 12, 16. 1 Kön. 15, 1.

2. Und regierte drey Jahr zu Jerusalem. Seine Mutter hieß Michaja, eine Tochter Uriel von Gibea. Und es erhub sich ein Streit zwischen Abia und Jerobeam.

3. Und Abia rüstete sich zu dem Streit mit vier hundert tausend jungen Mannschaft, starcke Leute zum Kriege. Jerobeam aber rüstete sich mit ihm zu streiten mit acht hundert tausend jungen Mannschaft, starcke Leute.

II. 4. Und Abia machte sich auf oben auf den Berg Zemaraim, welcher liegt auf dem Gebirge Ephraim, und sprach: Höret mir zu, Jerobeam, und ganzes Israel.

5. Wisset ihr nicht, daß der **HEH**, der Gott Israel, hat das Königreich zu

denzim und Geschwistern und schwester Al-Taa

12. **הרציכת:** ובהנעו שֶׁב מִפְגָּשׂ אֶפְרַיִם יְהוָה וְלֹא לְהַשְׁווֹת לְכָלָה וְגַם בִּיהֲלֵה תְּהֵה וְבָרוּם טֹבוּם:

13. **וַיַּחֲזַק הַפְלָה רְחִיבָעַם בֵּירְחוֹלָם וַיָּמֻלֵּחַ כִּי־בְּן־אַרְבָּעַים וְאַחֲרֵת שְׁנָה וְרְבָעַם בְּמִלְאָתוֹ וְשְׁבַע עֲשָׂרָה שְׁנָה מֶלֶךְ בֵּירְחוֹלָם הָעִיר אֲשֶׁר־בָּחָר יהוָה לְשָׁם אֶת־שְׁמוֹ שֶׁם מִכְלָה שְׁבַטִּי שְׁרָאֵל חָשַׁם אֶפְרַיִם נָעַמָּה הַעֲפָנִית:**

14. **וַיַּעֲשֵׂה הָרָע כִּי לֹא הָכִין לְפָנֵי לְדוֹרֶש אֶת־יְהוָה:**

טו וּרְבָרִי רְחִיבָעַם הַרְאָשָׁנִים וְהַאֲחָרְזִים הַלְאָהָם נְתָבוּם בְּרָבָרִי שְׁמֻ�ָה הַגְּבִיא וְעָרוֹ הַחֹזֶה לְהַתִּיחַשׁ וְמַלְחָמָה רְחִיבָעַם וּרְבָעַם כָּל־חַיִים:

15. **וַיַּשְׁגַּב רְחִיבָעַם עִם־אֲבָיו וַיַּקְרַב בָּעֵיר דְּוֹיֵר וַיָּמִילֵּחַ אֲבִיה בְּנוֹ פְּתַחְיוֹ:**

A. Das XIII. Capitel.

I. Kriegsrüstung. II. Abia rebe. III. Jerobeams hinterhalt, IV. und Niederlage. V. Erfolg. VI. Abia weibet.

א בְּשָׁנָת שְׁמוֹנָה עָשָׂרָה לְפָלָה יְרָכָעַם וַיָּמַלֵּחַ אֲבִיה עַל־יְהוָה:

בָּשְׁלוֹשׁ שָׁנִים מֶלֶךְ בֵּירְחוֹלָם וְשָׁם אָמוֹ מִיכְיָהוּ בַת־אוֹרִיאָל מִן־גְּבָעָה וְמַלְחָמָה בָּיְתָה בֵּין אֲבִיה וּבֵין יְרָכָעַם:

גָּוֹיָאָר אֲבִיה אֶת־הַפְלָה בְּחִילָה גְּבוּרִי מַלְחָמָה אַרְבָּעַ-מֵאוֹת אֱלֹף אִישׁ בְּחִhor וּרְבָעַם עָרָה עַפְוָן מַלְחָמָה בְּשָׁמוֹנָה מֵאוֹת אֱלֹהִים בְּחִhor גְּבוּרָה

4. חִיל: וְנִקְם אֲבִיה מַעַל לְהַר צְמָרִים אֲשֶׁר־בְּחִhor אֲפָרִים וְאָמָר שְׁמִיעָנִי יְרָכָעַם הַכָּל־יִשְׂרָאֵל: הַלָּא לְכָם לְרַעַת

בְּיְהוָה אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל נְתַן מִמְלָכָה

לְדוֹרֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל לְעֹלָתָ לְזַקְנֵי
בְּרִיתָ מֶלֶךְ :
וְגַם יְרֻבָּעַם בָּנוֹ נָבָט עַבְרָ שְׁלֹמֹה ⁶,
בָּן־דָּוִיר וַיַּמַּלֵּךְ עַל־אֶלְיוֹן:
וַיַּקְבְּצֵעַלְיוֹ אֲנָשִׁים רָקִים בְּנֵי בְּלִיאָל ⁷,
וַיַּתְּאַפְּצֵעַל־רְחַבָּעַם בָּן־שְׁלֹמֹה
וַיַּחֲבַעַם תְּהִיה בָּגָר וְרָה — לְבָב וְלָא
הַחֲזָק לְפָנֵיכֶם: וְעַתָּה אַתֶּם ⁸
אָמְרוּם לְהַחֲזָק לְפָנֵי מִמְלְכָת יְהוָה
בֵּין בָּנֵי דָוִיר וְאַתֶּם קָמֹן רָב וּעֲפָנֶם
עֲגָלִי זָהָב אֲשֶׁר עָשָׂה לְכֶם יְרֻבָּעַם
לְאֱלֹהִים: הַלֹּא וְרַחֲתָם אֶת־פָּהָנוּ ⁹,
יְהוָה אֶת־בְּנֵי אַהֲרֹן וְהַלּוּם וְתַעֲשֵׂו
לְכֶם לְחַנִּים בְּעֵמִי הָאָרֶץ כֹּל־הָבָא
לִמְלָא יְדוֹ בְּפֶר בָּן־בָּקָר וְאַיִלִים
שְׁבָעָה וְתִינְחַנְתָּן לְלֹא אֱלֹהִים:
וְאַن֤חַנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְלֹא עֲזָבָנָה ¹⁰,
וְלֹהֲנִים מִשְׁרָתִים לְיהָנָה בָּנֵי אַהֲרֹן
וְהַלּוּם בְּמִלְאָכָת: ¹¹
וּמְקֻטְרִים לְרִתָּה עַלוֹת בְּבָקָר — בְּבָקָר:
וּבְעַרְבָּה בְּעַרְבָּה וּקְפָרָה — סְפִים וּמִיעָרָת
לִחְם עַל־הַשְּׁלֹחַן הַצְּהָוָר וּמִנּוֹתָה הַחְבָּב
וּנְרִתָּה לְבָעֵר בְּעַרְבָּה בְּעַרְבָּה כִּי־שְׁמָרִים
אַנְחַנוּ אֶת־מִשְׁמָרוֹת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְאַתֶּם עֲבָתִים אָתֶם: וְרָגָה עַפְנָה ¹²,
בֶּרֶאשׁ הָאֱלֹהִים וְלֹהֲנוּ וְחַצְטוֹרָה
הַתְּרוּעָה לְהַרְעֵעַ עַלְיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶל — תַּלְחַשְׁעָם עַם־יְהוָה אֱלֹהֵי־אָבֹתֶיכֶם
כִּי־לֹא תִּצְלִיחָו: וְנִרְבַּעַם הַסְּבָב ¹³,
אֶת־הַמְּאָרָב לְכֹא מַחְרִיחָם וְיָהָב
לְפָנֵי יְהוָה וּפְנֵי אֲבָתֵיכֶם:
וַיִּפְנֵי יְהוָה וְהַבָּחַר לְהַטְּמֵהוּ ¹⁴,
פְּנִים וְאַחֲרָה וַיַּעֲשֵׂי לְיְהָוָה וְהַכְּנִים
מְחַצְּקִים בְּחַצְּקֹות:

Israel David gegeben ewiglich, ihm und seinen Söhnen einen Kalb und?

6. Aber Jerobeam, der Sohn Nebat, der Knecht Salomo, Davids Sohns, wog sich auf und ward seinem Herrn abtrünnig. ^{* 1.Kön.11,26.}

7. Und haben sich zu ihm geschlagen lose Leute, und Kinder Bellaius und haben sich gestärkt wieder Rehabeam, den Sohn Salomo. Denn Rehabeam war jung und eines blöden Herzens, daß er sich vor ihnen nicht wehrte. ^{* Richt. 9,4.}

8. Nun dencket ihr euch zu sehen wieder das Reich des HERRN, unter den Söhnen David: weil eurer ein grosser Haufse ist und habt guldene Kalber, die euch Jerobeam für Götter gemacht hat. ^{* 1.Kön.12,28.}

9. Habt ihr nicht die Priester des HERRN, die Kinder Aaron und die Leviten ausgestossen: und habt euch eigene Priester gemacht, wie die Völker in Landen? Wer da kommt seine Hand zu füllen mit einem jungen Farren und sieben Widdern: der wird Priester derer, die nicht Götter sind. ^{* 1.Kön. 12,31. sc.}

10. Mit uns aber ist der HERR, unser Gott, den wir nicht verlassen: und die Priester, die dem HERRN dienen, die Kinder Aaron und die Leviten in ihrem Geschäft;

II. Und anzünden dem HERRN alle morgen Brandopfer und alle abend, dazu das gute Räuchwerk, und bereitete Brodt auf dem reinen Tisch; und der guldene Leuchter mit seinen Lampen, daß sie alle abend angezündet werden. Denn wir behalten die Hut des HERRN, unsers Gottes, Ihr aber habt ihn verlassen. ^{* 4.Mos. 23,6.}

12. Siehe, mit uns ist an der späten Gott und seine Priester: und die Trommeln zu trommeln, daß man wieder euch trommelt. Ihr Kinder Israel, streitet nicht wieder den HERRN, eurer Väter Gott: denn es wird euch nicht gelingen.

III. 13. Aber Jerobeam machte einen hinterhalt umher, daß er von hinten an sie käme: daß sie vor Juda waren, und der hinterhalt hinter ihnen. ^{* Jos. 8,2.}

14. Da sich nun Juda umwandte, siehe, da war vornen und hinten Streit. Da schrieben sie zum HERRN, und die Priester trommelierten mit Trommeln. ^{* 4.M.10,9. IV. 15. Und}

IV. 15. Und Isidemann in Juda tönte. Und da Isidemann in Juda tönte, plagierte Gott Jerobeam und das ganze Israel vor Abia und Juda.

16. Und die Kinder Israel flohen vor Juda, und Gott gab sie in ihre Hände:

17. Dass Abia mit seinem Volk eine grosse Schlacht an ihnen thät, und fielen aus Israel erschlagene fünf hundert tausend junger Mannschaft.

18. Also wurden die Kinder Israel gebemühtiget zu der Zeit: aber die Kinder Juda wurden getrost, denn sie verliessen sich auf den Herrn, ihrer Vater Gott.

V. 19. Und Abia jagte Jerobeam nach, und gewann ihm Städte an; Bethel mit ihren Töchtern, Jesana mit ihren Töchtern, und Ephron mit ihren Töchtern:

20. Dass Jerobeam fürder nicht zu kräften kam, weil Abia lebete; und der Herr plagierte ihn, dass er starb.

VI. 21. Da nun Abia gestärcket war, nahm er vierzehn Weiber; und zeugte zwölf und zwanzig Söhne, und sechzehn Töchter.

22. Was aber mehr von Abia zu sagen ist, und seine Wege, und sein Thun: das ist geschrieben in der Historia des Propheten Iddo.

^{c. 12, 15.} Cap. 14. v. 1. I. Und Abia entschließt mit seinen Vätern, und sie begraben ihn in der Stadt Davids: und Assa, sein Sohn, ward König an seine Statt. Zu des Zeiten war das Land still zehn Jahr. ^{* 1 Kön. 15, 8.}

^t Chron. 3, 10.

Das XIV. Capitel.

I. Abia stirbt. II. Assa stellt den falschen Gottesdienst ab. III. Bauet Festungen. IV. Seine Kriegsmacht. V. Wiedervon Gerah angefallen. VI. Den er nach gethanem Gebet besiegt, VIII. und viel Beute macht.

II. 2. Und Assa thät, was recht war und dem Herrn, seinem Gott, wohl gefiel. ^{* 1 Kön. 15, 11.}

3. Und thät weg die fremden Altäre, und die Höhen; und zerbrach die Seulen, und hieb die Häme ab: ^{* 5 Mos. 7, 5.}

4. Und ließ Juda sagen, dass sie den Herrn, den Gott ihrer Väter, suchten und thäten nach dem Gesetz und Gebot.

5. Und er thät weg aus allen Städten Juda die Höhen und die Götzen. Denn das Königreich war still vor ihm.

III. 6. Und er bauete* veste Städte in Juda: weil das Land still, und kein Streit wieder-

טו ויריעו איש יהורה וירי בהרין איש יהורה והאלות נגרת את ירכעת וכל־ישראל לפני אביה וייהורה:

6. וינוסו בני־ישראל מפניהם יהירה ויפנים כל־הombres בירם: ויבנו בהם אביה ועמו

מגילה רבה ויפולו חללים מישראל חמץ

8. מאות אלף איש בחרור: וינגען בני־ישראל בעת הריה ויאמצע בני יהורה:

9. נשבנו על־יהוה אלהי אבותיהם: וירדר אביה אחורי ירכעם וילפר מפניהם ערים אתח־בית־אל ואתח־בנوتיה ואת־

עתרין קרי ישנה ואת־בנوتיה ואת־עתרון ובנותיה:

כ. ולא־עэр בך ירכעם עוד ביום אביה:

10. זיפח יהוה ונמת: ויתחוק אביה:

11. נישא לו נשים ארבע עשרה ויזולד עשרים ושנים בנים ושמע עשרה בנות:

12. נויר דבריו אביה ורכיו ורביו כתובים במרשם הפליא עז:

[Cap. XIV.]

13. וישלב אביה עם־אבתו ויקביו אחות־בעיר דוד וימלה אסא בנו תחתון בימי שבטה הארץ עשר שנים:

ויעש אסא הטיב ונישר בעני:

⁽²⁾ יהוה אלהיו:

2. ויסר את־מונחות הנבר ורבעות וישבל:

⁽³⁾ את־רמימות וגרע את־האשרים:

3. ויאזר ליהורה לדרך את־יהוה:

⁽⁴⁾ אלדי אבותיהם ולעשות התורה והמצוות:

4. ויסר מכל־עריו יהורה את־הבמות:

⁽⁵⁾ ואת־הHIGHIM ותשקט הפלגה:

5. לפניו: ויבן עריו מצורה ביהורה:

⁽⁶⁾ כי־שכנתה הארץ ואין־עמו מלכמתה:

בְּשָׁנִים הָאֱלֹהֶה כִּי־חֲנִיכַת יְהוָה
לְזַ : וַיֹּאמֶר לְיְהוָה נָבָנֵה ,⁶⁾
אֹתֶת־הָעָרִים הָאֱלֹהֶה וְנוֹסֶב חֻמֶּת
וּמִגְּנָלִים רְלָתִים וּבְרִיאִים עֲרוֹפֵי הָאָרֶץ
לְפָנָינוּ כִּי בַּרְשָׁנָן אֹתֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
בַּרְשָׁנָן וַיַּחַנֵּךְ לְנֵן מִסְבֵּב וַיַּבְנֵו וַיְצַלְחוּ
וַיַּחַזֵּק לְאָסָא תִּלְכָּדָה צָפָה וְרַמָּה ?⁷⁾
מִיהוֹרָה שֶׁלֶשׁ מִאוֹת אָלֶף וּמִבְּנִינָה
נְשָׂא מִנּוּן וּרְרָכִי קְשָׂתִים
וּשְׁמוּנִים אָלֶף כָּל־אֱלֹהֶה גְּבוּרִי חִילִי :
וַיַּגְּזַע אֲלֵיכֶם גַּרְחֵי הַכּוֹשֵׁי בַּחַילִי .⁸⁾ אָלֶף 8
אֲלָפִים וּטְרָכְבּוֹת שֶׁלֶשׁ מִאוֹת וַיַּבָּא⁹⁾
עַד־מִרְשָׁה : וַיַּצֵּא אָסָא לְפָנָיו¹⁰⁾
וַיַּעֲרַבּוּ מִלְחָמָה בְּגִיאָה צָפָה לִמְרָשָׁה :
וַיַּקְרַבּוּ אָסָא אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וַיֹּאמֶר¹¹⁾
יְהוָה אֵין־עָמֵךְ לְעוֹזֶר בֵּין רַב לְאֵין
פְּחַד עֲוֹרָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי־עַלְיךָ
נְשָׁעַנוּ וּבְשָׁמָךְ בָּאָנוּ עַל־הַחַמְנוֹן הַוָּה
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אַחֲרֵה אֶל־יַעֲגַר עַפְךָ
אָנוֹשׁ : וַיַּגְּזַע יְהוָה אֶת־הַפְּשִׁישִׁים לְפָנֵינוּ¹²⁾
אָסָא וּלְפָנֵי יְהוָה וַיַּגְּזַע הַכְּלָשִׁים :
וַיַּרְפֵּם אָסָא וְהָעָם אֲשֶׁר־עַפְךָ עַד¹³⁾
לְגַנְרָר וַיַּפְלֵל מְכוֹשִׁים לְאֵין־לְרָם
מִתְחִיה כִּי־נִשְׁבַּרְאָי לְפָנֵי־יְהוָה וּלְפָנֵי
מְחַנְּרוֹ וַיַּשְׂאֵל הַרְבָּה מִאָר :

וַיַּגְּזַע אֹתֶת כָּל־הָעָרִים סְבִיבוֹת גַּד כִּי־¹⁴⁾
הַיְהִי פְּחַר־יְהוָה עַלְהָם וַיַּבְנֵו אֶת־כָּל־
הָעָרִים כִּי־בָנָה רְבָה הַיְתָה בָּהֶם :

וְגַם־אֲרָלִי מִקְנָה הַבָּבָי וַיַּשְׁבַּבְצָאן לְרָב¹⁵⁾
גַּמְלִים וַיַּשְׁבַּבְ יְרוּשָׁלָם :

Das XV. Capitel.

I. Maria tröstliche predigt. II. Assa rettet die greuel aus. III. Ihm fassen viele von Israel zu. IV. Schafft den Mietknecht ab; V. doch die höben nicht. VI. Bringt die lastungen ein. VII. Hat Friede.

וְעַירְיוֹן בָּן־עֹזֶר בִּבְהָה עַלְלוֹ רֹוח אֱלֹהִים :

ihn war in denselben Jahren zu denn der HERR gab ihm ruhe. ^{c. 11, 5.}

7. Und er sprach zu Juda: Lasset uns diese städte bauen, und mauren darum herfürhen, und thürne, thüre und riegel, weil das land noch vor uns ist; denn wir haben den HERRN, unsern Gott, gesuchet, und er hat uns ruhe gegeben umher. Also baueten sie, und ging glücklich von statthen.

IV. 8.Und Assa hatte eine heerskraft, die schild und spieß trugen, aus Juda drey hundert tausend; und aus Benjamin, die schilde trugen, und mit den bogen konten, zwey hundert und achzig tausend; und diese waren alle starcke helden.

V. 9.Es zog aber wieder sie aus Serah, der Mohr, mit einer heerskraft, tausend mal tausend, dazu drey hundert wagen: und kamen bis gen Marefa.

10. Und Assa zog aus gegen ihm: und sie rüsteten sich zum streit im thal Zephatha, bey Marefa.

VI. 11.Und Assa riess an den HERRN, seinen Gott, und sprach; HERR, es ist bey dir kein unterscheid, helfen unter vielen oder da keine krafft ist. Hülf uns, HERR, unser Gott: denn wir verlassen uns auf dich, und in deinem namen sind wir kommen wieder diese menge. HERR, unser Gott, wieder dich vermag kein mensch etwas. ^{1 Sam. 14, 6. 1 Mac. 3, 18.}

VII. 12.Und der Herr plagte die Mohren vor Assa und vor Juda, daß sie flohen.

13. Und Assa, sanit dem volck, das beh ihm war, jaage ihnen nach bis gen Gerar: und die Mohren fielen, daß ihrer keiner lebendig blieb; sondern sie wurden geschlagen vor dem HERRN und vor seinem heerlager. Und sie trugen sehr viel raubs davon. ^{c. 20, 24.}

VIII. 14.Und er schlug alle städte um Gerar her: denn die *furcht des HERRN kam über sie. Und sie beraubeten alle städte: denn es war viel raubs darinnen.

* c. 17, 10. I Mos. 35, 5.

15. Auch schlugen sie die hütten des vieses, und brachten schase die menge und camele: und kamen wieder gen Jerusalem.

Capitel.

Und auf Asaria, den sohn Oded, kam der geist Gottes.

2. Der

2. Der ging hinaus Assa entgegen, und sprach zu ihm: Hört mir zu, Assa und ganzes Juda, und Benjamin. Der **HERR** ist mit euch, weil ihr mit ihm seyd: und wenn ihr ihn suchet, wird er sich von euch finden lassen. Werdet ihr aber ihn verlassen, so wird er euch auch verlossen.

3. Es werden aber viel tage seyn in Israel, das kein rechter Gott, kein priester, der da lehret, und kein gesetz seyn wird.

4. Und wenn sie sich bekehren in ihrer noth zu dem **HERRN**, dem Gott Israel, und werden * ihn suchen: so wird er sich finden lassen. *⁵ Mos. 4, 29.

5. Zu der zeit wirds nicht wohl gehen dem, der aus und eingehet: denn es * werden grosse getümmel seyn über alle, die auf erden wohnen. *⁶ Matth. 24, 6, 7.

6. Denn ein volck wird das andere zer-schneissen, und eine stadt die andere. Denn Gott wird sie erschrecken mit allerley angst.

7. Ihr * aber seyd getrost, und thut eu-re hände nicht ab: denn euer werck hat sei-nen lohn. *⁷ Luc. 21, 19, 28.

II. 8. Da aber Assa hörete diese worte, und die Weissagung Oded, des propheten: ward er getrost und thät weg die greuel aus dem ganzen lande Juda und Benjamin, und aus den städten, die er gewonnen hat-te auf dem gebirge Ephraim; und erneuerte den altar des **HERRN**, der vor der halle des **HERRN** stand.

III. 9. Und versamlete das ganze Juda und Benjamin: und die fremdlinge bey ih-nen aus Ephraim, Manasse und Simeon. Denn es fielen zu ihm aus Israel die men-ge: als sie sahen, daß der **HERR**, sein Gott, mit ihm war.

10. Und sie versamleten sich gen Je-rusalem des dritten monden, im funfzehnten jahr des königreichs Assa:

11. Und opferten desselben tages dem **HERRN** von dem raube, den sie ge-bracht hatten, sieben hundert ochsen und sieben tausend schafe.

12. Und sie traten * in den bund, daß sie suchten den **HERRN**, ihrer väter Gott, von ganhem herken und von gan-her seelen: *⁸ Jos. 24, 25. 2. Kön. 23, 3.

13. Und wer nicht würde den **HERRN**, den Gott Israel, suchen; sollte sterben, bey-de klein und groß, beyde mann und weib.

2. וַיֵּצֵא לִפְנֵי אָסָא וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁמֻעָנִי אֲפָא וְכֹל־יְהוָה וּבְנֵינוֹ יְהוָה עַפְנָם בְּרוּחָתָכֶם עַפְנוּ וְאַם־תְּרַשְׁחוּ יְפָצָא לְכָם וְאַם־תִּמְבְּרוּ יְעַבְּ אַתָּכֶם: 3. וּנְיָמִים רַבִּים לִישְׁרָאֵל לְלָא אֱלֹהִים אַמְתָה וְלֹא כָּתוּן מֹרֶה וְלֹא חֹקָה: 4. וַיַּשְׁבַּב בְּצָאָר - לוֹ עַל - יְהוָה אֱלֹהִים יְשְׁרָאֵל וַיְכַלְּשָׂהוּ וַיִּטְعַזֵּא לְהָם: ה. וְכָעֵיטִים קָהָם אֵין שְׁלוֹם לִזְעָזָא וְלַבָּא נִיְמָה מְהוּמָה רְבָבוֹת עַל כָּל - יְשְׁבֵי הָאַצּוֹרָה: 6. וְכַתְּחַתָּה גַּזְּדָבָגָן וְעִיר בְּעִיר פִּי־אֱלֹהִים הַמְּמַס בְּכָל־צָרָה: 7. וְאַתָּם חֹקָיו וְאַל־יְרַפְּיִי יְדִיכָם פִּי יְשָׁכֵר לְפָעַלְתָּכֶם: 8. וְכָשְׁמָע אָסָא הַרְכָּבִים דָּאָלָה וְהַכְּבִיאָה עַד תְּבִיא הַתְּחִזְקָה וַיַּעֲבֵר הַשְׁקוּצִים מִפְּלָא אָרֶץ יְהוָה וּבְנֵינוֹ וּמִן־הַעָרִים אֲשֶׁר לְכָרְמָל אַפְרִים וַיְחַרְשׁ אָרֶץ מִזְבֵּחַ יְהוָה אֲשֶׁר לְפָנֵי אֱלֹהִים וְהַזָּהָה: 9. וַיַּקְבֵּץ אֶת - כָּל - יְהוָה וּבְנֵינוֹ וְהַגָּרִים עַמּוֹם מְאָפָרִים וּמִנְשָׁה וּמִשְׁמָעוֹן נִיְמָה גַּפְלָה עַל־יְהוָה מִשְׁרָאֵל לְרַב בְּרָאתָם נִיְמָה יְהוָה אֱלֹהִים עַפְנוּ: 10. וַיַּקְבֵּצְוּ יְרוּשָׁלָם בְּחֶדֶש הַשְׁלָשִׁי לְשִׁנְתָה חַמְשָׁה - עַשְׂרָה לְמֶלֶכְתָ אָסָא: 11. וְצִבְחַת לְיְהוָה בַּיּוֹם הַחֹזֵא מִן־הַשְׁלָל הַכְּאוֹן בָּקָר שְׁבָע מְאוֹת וּצְאן שְׁבָעָת אֱלֹפִים: 12. וַיַּכְאֵן בְּבָרִית לְרֹאשׁ אֶת־יְהוָה אֱלֹהִים אֲכֹתִירָם בְּכָל - לְכָבָס וּבְכָל נִפְשָׁבָכָ: 13. נִפְשָׁבָכָ: וְלֹל אֲשֶׁר לֹא־יְרַשׁ לְיהוָה אֱלֹהִים - מִשְׁרָאֵל יְמִינָת לְמַן - קָטָן וְלֹר - גָּדוֹל לְמַאֲשָׁר וְלֹר - אַשָּׁה:

וְשָׁבַעַו לִיהְיוֹ בְּקֹל שָׂרֶול וּבְתְּרֵגָה ۱۴
וּבְחַצְצָרוֹת וּבְשָׁופָרוֹת: וַיְשַׁמְּחוּ כָּל-טו
יְהוּלָה עַל-הַשְׁבִּעה כִּי בְּכָל-לְכָנָס
גְּשָׁבָעָו וּבְכָל-רְצָוֹנָם בְּקַשְׁחוּ וַיַּפְגִּיאוּ לָהֶם
וַיַּנְחֵז יְהוָה לְהֶם פְּשָׁבֵב: וְגַם דְּמִיעָנָה ۱۵
אָסָא אֲסָא הַפְּלָה הַסִּירָה מִגְּבוֹרָה אֲשֶׁר-
עַשְׂתָּה לְאֶשְׁרָה מִפְלָצָה וַיַּכְרֹת אָסָא
אֶת-מִפְלָצָה וְנַדְךָ וַיַּשְׁלַח בְּנָחָל
קָרְנוֹן: וַיַּהַבְּמוֹת לְאָסָרְיוֹ מִשְׁרָאָל ۱۶
רַק לְכָבָב-אָסָא הִיה שָׁלֵם כָּל-יְמִין:
וַיַּבְאֵא אֶת-קְרָשֵׁי אֲבִיו וַיַּרְשֵׁו בֵּית ۱۷
הָאָלוֹרִים גַּסְפָּו וְנַהֲבָב וְנַכְּלִים:
וּמְלֻחָה לְאֶתְתָּה עַד שְׁנִית-שְׁלָעִים ۱۸
וְחַמְשָׁ לְמִלְכֹות אָסָא:

Das XVI. Capitel.

בשנה שלשים ושלש למלכות אסא
עליה בעשא מלך - ישראל עלי-הירה
ויבן את הרכמה לבני חת יוצא ובא
לאסא מלך ירידה : ויצא אסא בסוף
ונורב מאנזורה בית יהוה ובית הפלוי
וישלח אל בגדתדר מלך ארם היושב
בררכש לאסא : ברית בין-ובינה
ובין אביו ובין אביך הצעה שלחתה לך
כשר ותhab לך תפר ביריחו את בעשא
מלך ישראל ונעה מעלה מעלה : וישמע
בגדתדר אל רפהה אסא וישלח את
שרי החילים אשר לו אל ערי ישראל
ויבנו את עיון ואת חן ואת אבל מים
ואת כל מסכנות ערי נפתלי : ויהי ה
שבוע בעשא ויחול מبنות את הרכמה
וישבח את מלאכתו : ואסא רפהה
לכך את בבל-הירה וישאו את אבנינו
הרכמה ואת עציה אשר בנה בעשא
ויבנו בהם את נבע ואת הרכפה :

14. Und sie schworen dem HERRN mit lauter Stimme, mit tönen, mit trommeln und posaunen.

15. Und das ganze Juda war frölich über dem eide: denn sie hatten geschworen von ganzem herzen, und sie suchten ihn von ganzem willen, und er ließ sich von ihnen finden; und der HERR gab ihnen ruhe umher. * c. 14, 6. c. 20, 30.

IV. 16. Auch setzte Assa, der König, ab
Maechia, seine Mutter, vom Amt, das sie
gesetzter hatte im Hause Mispeloth. Und
Assa rottete ihren Mispeloth aus, und
erschloss ihn, und verbrannte ihn im Bach
Kidron. * Kön. 15, 13.

V. 17. Aber * die höhen in Israel wurden nicht abgethan: doch war das herz Affa rechth schaffen sein lebenlang.* 1 Kdn. 22, 44.

VI. 18. Und er brachte ein, was sein vater
geheiliger und was er geheiligt hatte,
ins haus Gottes: silber,gold,und gefäße.
VII. 19. Und es war kein streit bis in das
fünf und dreißigste jahr des königreichs
Affa.

Capitel.
III. strafet ihr. IV. das er übel nimt. V. Stein tob.
Sum sechs und dreysigsten jahr des
Königreichs Assa zog herauf Baesa,
der König Israel, wider Juda: und baute
Rama, daß er Assa, dem Könige Juda,
wehrte aus und einzuziehen.

2. Aber Aſſa nahm aus dem ſchaf im
hauſe des HERRN und im hauſe des
königs ſilber und gold, und ſandte zu
Ben-Hadad, dem königre zu Syrien, der zu
Damaskon wohnte, und ließ ihm ſagen:

früchten meinem und deinem vater; darum hab ich dir silber und gold gesandt, daß du den bund mit Baesa, dem könige Israel, fahren läßest, daß er von mir abziehe.
II. 4. Ben-Hadad^{*} gehorchte dem könige Assa, und sandte seine heerfürsten wieder die städte Israel: die schlugten Ejon, Dan und Abel-maim, und alle fornstädtē Maphthalī. * 1 Kön. 15, 20. 2 Kön. 16, 9.

5. Da Baesa das hörete: ließ er ab
Rama zu bauen, und hörete auf von sei-
nem werke.

6. Aber der König Assa nahm zu sich das ganze Juda: und sie trugen die steine und das holz von Nama, damit Baesa baute; und er baute darmit Geba und Misipa.

III. 7. Zu der zeit kam Hanani, der seher, zu Aſſa, dem könige Juda, und sprach zu ihm: Dass du dich * auf den könig zu Syrien verlassen hast, und hast dich nicht auf den HERRN, deinen Gott, verlassen; darum ist die macht des königs zu Syrien deiner hand entzogenen. * Jer. 17,5.

8. Waren nicht * der Mohren und Ibyer eine grosse menge, mit sehr viel wagen und reutern? Noch gab sie der HERR in deine hand, da du dich auf ihn verließest. * c. 14, 9.

9. Denn des ḤEAAZI N̄N augen schauen alle lande, das er stärke die, so von ganzem herzen an ihm sind: du hast thörlig gehan, darum wirst du auch von nun an kriege haben.

IV. 10. Aber Aſſa ward zornig über den seher, und * legte ihn ins gefängniß: denn er murrte mit ihm über diesem ſtück. Und Aſſa unterdrückte etliche des volks zu der zeit. * 1 Kön. 22, 27.

11. Die geschichte aber Aſſa, bende die ersten und die lechten,ſiehe, die sind geschrieben im buch von den königen Juda und Israel.

V. 12. Und Aſſa ward frant an seinen füſſen im neun und dreißigsten jahr seines königreichs, und seine frantheit nahm sehr zu: und ſuchte auch in seiner frantheit den HERRN nicht, ſondern die ärzte.

13. Also entſchließt Aſſa mit seinen vatern, und starb im ein und vierzigsten jahr seines königreichs.

14. Und man begrub ihn in seinem grabe, das er ihm hatte laſſen graben in der ſtadt David. Und ſie legten ihn auf ſein lager, welches man geſülfet hatte mit gutem räuchwerck und allerley ſpecerey nach apothekerkuſt gemacht: und machten ein ſehr grosses brennen. * c. 21, 19. Jer. 34, 5.

Das

I. Jesaphat regiert verständig und gottesfürchtig.

II. Wird gebrü und gefürchtet.

Und ſein ſohn * Jesaphat ward könig an ſeine ſtatt, und ward mächtig wieder Israel. * 1 Kön. 15, 24.

2. Und er legete kriegsvolk in alle veſte ſtädte Juda: und ſetzte amtleute im lande Juda, und in den ſtädten Ephraim, die ſein vater Aſſa gewonnen hatte.

3. Und der HERR war mit Jesaphat: denn er wandelte in den vorigen wegen

7. וְבִמְעֵת הַרְאָא בָּא חֶנְנִי הַרְאָה אֶל - אֲסָא
מֶלֶךְ יְהוָה נִאֵמֶר אֱלֹהִים בְּחַשְׁעָנָה עַל -

מֶלֶךְ אֲרָם וְלֹא בְשֻׁעָנָה עַל - יְהוָה
אֲלֹהֵיךְ עַל - בֵּין גָּמְלָט חִיל מֶלֶךְ - אֲרָם
8. מִזְרָח: הַלְאָה רְכָב וּלְפָרְשִׁים לְהַרְבָּה
לְחִיל: לְרַכְבָּן לְרַכְבָּם וּלְפָרְשִׁים לְהַרְבָּה
מְאָר וּבְחַשְׁעָנָה עַל - יְהוָה נִתְגַּם בְּיוֹם:

9. כִּי יְהוָה עַינָּיו מִשְׁטָטוֹת בְּכָל - הָאָרֶץ
לְחַתּוֹק עַם - לְבָבָם שָׁלָם אֱלֹהִים נִסְכָּלָת
עַל - זֹאת כִּי מִיעּוֹת יְשֻׁעָה יְשֻׁעָה מִלְחָמֹות:

10. וַיַּכְּעַס אֲסָא אֶל - הַרְאָה וַיַּתְנַהֵּג בֵּית
הַמִּפְּרָכָת כִּי - בָּעוּפִי עַמּוֹ עַל - צָאָר
וַיַּרְאֵץ אֲסָא מִן - הַעַם בְּעַת תְּהִיאָ:

11. וַיַּהַגֵּל דְּבָרַי אֲסָא רְאָשָׁׂוִים וְהַאֲחַרְנוּם
הַגִּבְּשָׁבָת תְּהֻבּוֹם עַל - סִפְר הַפְּלָנִים
12. לְיְהוָה וּשְׂרָאֵל: וַיַּחַלְאֵ אֲסָא
בְּשִׁנְתָּ שְׁלוֹשִׁים וְתִשְׁעָה לְמִלְכָוֹת
בְּרוּגְלֵי עַר - לְמַעַלָּה חַלְיוֹ וְגַם - בְּחַלְיוֹ
לֹא - דָרַשׁ אֶת - יְהוָה כִּי בְּרָפָאִים:

13. וַיַּשְׁכַּב אֲסָא עַם - אַבְתָּיו וְמָרָת
בְּשִׁנְתָּ אַרְבָּעִים וְאַחֲרֵז לְמִלְכָוֹ:

14. וַיַּכְּפַרְהֹו בְּקַבְרָתוֹ אֲשֶׁר בָּרָה - לוֹ בָּעֵיר
הַוּר וַיַּשְׁכִּיבָו בְּמִשְׁבָּב אֲשֶׁר מִלְאָ
בְּשָׁמִים אֲנִים מְרַקְּחִים בְּמִרְקָחָת מַעֲשָׂה
וַיַּשְׁרַפְוּ - לוֹ שְׁרָפָה נְחַלָּה עַד - לְמָאָר:

XVII. Capitel.

11. Fäkt das volk im gesetzes unterrichten.

14. Ein hof- und kriegs - ſtadt.

א. וַיָּמָלֵךְ יְהוֹשָׁפָט בֶּן תְּחִזְקִיּוֹ וַיַּתְהַלֵּק
עַל - יִשְׂרָאֵל:

ב. וַיִּתְּהַנֵּן חִיל בְּכָל - עָרֵי יְהוָה הַבָּצָרוֹת
וַיִּפְּנִין נָצִיבִים בָּאָרֶץ יְהוָה וּבָעָרִים
אֲפָרִים אֲשֶׁר לְכָר אֲסָא אֲבוֹ:

3. וַיַּהַי יְהוָה עַם - יְהוֹשָׁפָט כִּי הָלָה בְּרַכְיָ
ſeines

קמץ נג'ך

קניך אביו קראשנום ולא דרש
לבעלם: כי לאלו אביו ברש 4
ובמצותו הלה ולא פמעשה ישראל:
ויבן יהוה את הפטמלכה בירזו ויהנה
כל יזרעה מנוחה ליהושפט יהו - לו
עישר וכבוד לבך: ויזבח לטב ברבי 6
יהוה ועוז הסיר ארץ-הפטמות ואת-
האشرים מירוחה: ובשנת שלש 7
למלך שלח לשניו בן-חיל ולעכירה
ולזיכריה ולנטנאל ולמייכרו למלך
בעני יהורה: ועפרם הליום 8
שטעמיה- נתנחו זבריה ועשרה אל
שמרימות ויהונתן ואנניהו וטובייה
ושטרכות קרי וטוב ארכוניה הלוים ועפרם אל-שטע
וירחם הפטנים: וילפרדו ביהורה 9
ועפרם ספר תורת יהוה ויטבו בכל-
עריו יהורה וילפרדו בעט: וווע פחד 10
יהוה על כל- ממלכות הארץ אשר
סביבות יהורה ולא נלחמו עם-יהושפט:
ומן-פלשתים מבאים ליהושפט מנוחה 11
כספי משוא גם הערבאים מבאים לו
צאן אילים שבעת אלפיים ושבע מאות:
ותנישים שבעת אלפיים ושבע מאות:
וירוי יהושפט הלה ונרגל עד- למלחה 12
ויבן ביהורה בירכיות וערוי מסכניות:
ומלאכה רביה היה לו בעני יהורה 13
אנשי מלכתם נבורי חיל בירושלים:
ואלה פקנחים לבנות אבותיהם 14
ליהורה שני אלפיים ערנה העש-
ועפו נבור חיל שלש מאות אלף:
יעל - ידו יהונתן הרש ועפו מאהים טו
ושמנים אלף: וועל ידו גטסה 16
בן-ונרי הפטנרב להוה ועפו
מאיתים אלף גבור חיל:

seines vaters Davids, und suchte nicht
Gaalim,

4. Sondern den Gott seines vaters;
und wandelte in seinen geboten, und nicht
nach den werken Israel.

5. Darum bestätigte ihm der HERRE das königreich, und ganz Juda gab Josaphat geschenke: und er * hatte reichthum und ehre die menge. * c. 18, 1.

6. Und da sein herz mutig ward in den wegen des HERREN, thät er fürder ob die höhen und haine aus Juda.

II. 7. Im dritten jahr seines königreichs sandte er seinefürsten Benhail, Obadja, Sächarja, Methaneel und Michaja, daß sie lehren solten in den städten Juda:

8. Und mit ihnen die Leviten Sema-ja, Nathanja, Sebadja, Asael, Semira-moth, Jonathan, Adonia, Tobia und Zob Adonia; und mit ihnen die priester Elisama und Joram.

9. Und sie lehreten in Juda, und hatten das gesetzbuch des HERRN mit sich. Und zogen umher in allen städten Juda, und lehreten das volk.

III. 10. Und es kam * die sucht des HERRN über alle königreiche in den landen, die um Juda her lagen, daß sie nicht schritten wie-der Josaphat. * c. 14, 14. 1 Mos. 35, 5.

11. Und die Philister brachten Josaphat * geschenke, eine last silbers. Und die Araber brachten ihm sieben tausend und sieben hundert midder, und sieben tausend und sieben hundert böcke. * 1 Kön. 4, 21.

12. Also nahm Josaphat zu, und ward immer grösser: und er baute in Juda schlösser und cornstädte.

13. Und hatte viel vorraths in den städ-ten Juda, und streitbare männer und ge-waltige leute zu Jerusalem.

IV. 14. Und dis war die ordnung unter ihrer vater hause, die in Juda über die tau-send obersten waren: Adna, ein oberster, und mit ihm waren drey hundert tausend gewaltige leute.

15. Neben ihm war Johanan, der oberste: und mit ihm waren zwey hundert und achzig tausend.

16. Neben ihm war Amasia, der sohn Sichri, der freywillige des HERREN: und mit ihm waren zwey hundert tausend gewaltige leute.

17. Von den Kindern Benjamins war Eliada, ein gewaltiger Mann; und mit ihm waren zwey hundert tausend, die mit bogen und schilden gerüstet waren.

18. Neben ihm war Josabas; und mit ihm waren hundert und achzig tausend gerüstet zum heer.

19. Diese warteten alle auf den König, ohne was der König noch gelegt hatte in den besten städten in ganzem Juda.

Das XVIII. Capitel.

1. Josaphats schädliche befreundung mit Ahab: II. Forscht Gottest willen, ob er in krieg ziehen solle. III. Falsche propheten. IV. Frage nach Micha; V. der böse prophezeget. VI. Zeigt die urache der verführung an den den lügen-propheten. VII. Wird geschlagen, VIII. und gefangen gesetzt. IX. Josaphats lebensgefahr. X. Ahab's wunde und tod.

Und Josaphat hatte * groß reichthum und ehre, und befreundete sich mit Ahab.

2. Und * nach zweyen jahren zog er hinab zu Ahab gen Samaria. Und Ahab ließ für ihn und für das volk, das bey ihm war, viel schafe und ochsen schlachten. Und er bereedete ihn, daß er hinauf gen Ramoth im Gilead zöge.

3. Und Ahab, der König Israel, sprach zu Josaphat, dem König Juda: Beuch mit mir gen Ramoth in Gilead. Er sprach zu ihm: * Ich bin wie du, und mein volk wie dein volk, wir wollen mit dir in den streit.

* 1 Kön. 22, 2. 2 Kön. 3, 7.

II. 4. Aber * Josaphat sprach zum König Israel: Lieber, frage heute des HERRN Wort.

* 2 Kön. 3, 11.

III. 5. Und der König Israel samlete der propheten vier hundert mann, und sprach zu ihnen: Sollen wir gen Ramoth in Gilead ziehen in streit, oder soll ichs lassen anstehen? Sie sprachen: Beuch hinauf, Gott wird sie in des Königs hand geben.

IV. 6. Josaphat aber sprach: Ist nicht irgend noch ein prophet des HERRN hie, das wir von ihm fragten?

7. Der König Israel sprach zu Josaphat: Es ist noch Ein mann, daß man den HERRN von ihm frage; aber Ich bin ihm gram; denn er weissaget über mich kein gutes, sondern alle wege böses, nemlich Micha, der Sohn Iemla. Josaphat sprach: Der König rede nicht also.

8. Und der König Israel rieß seiner Kämmerer einen, und sprach: Bringe eilend her Micha, den Sohn Iemla.

* 1 Kön. 22, 9.

9. Und der König Israel, und Josaphat, der König Juda, fassen ein teglicher

7. וְפַנִּים - בְּנֵימָן גָּבָר חִיל אֶלְיָהוּ וְעַמְּדוֹ בְּשָׁקֵי - קָשָׁר וְמִגְּנוֹ מִאֲתִים אַלְפִים :

8. עַל - יְרוּחָם בְּזָבֵב וְעַפְוּ מָהָה - וְשָׁמְנוּם אַלְפִים חָלָעוּ צְבָא :

9. אֶלְף הַמְּשֻׁרְתִּים אֶת הַמְּלָךְ מִלְבָר אַשְׁר - בְּמִן הַמְּלָה בְּעָרוֹן הַמְּבָצֵר בְּכָל - יְהוּדָה :

Das XVIII. Capitel.

1. Josaphats schädliche befreundung mit Ahab: II. Forscht Gottest willen, ob er in krieg ziehen solle. III. Falsche propheten. IV. Frage nach Micha; V. der böse prophezeget. VI. Zeigt die urache der verführung an den den lügen-propheten. VII. Wird geschlagen, VIII. und gefangen gesetzt. IX. Josaphats lebensgefahr. X. Ahab's wunde und tod.

א. וְיָהּוּ שְׁפָט עַשְׂרֵה וְגָבָר לְגָבָר וְיִחְחַפֵּן לְאַחֲרָב :

2. וְיִירֶב לְבָצֵעַ שְׁנִים אַל - אַחֲרָב לְשָׁמְרוֹן וְיִזְבְּחַ - לוּ אַחֲרָב צָאן וּבְכָר לְדָבָר וְלַעַם אַשְׁר - עַפְוּ וְיִסְתַּחַד עַלְוֹתָא אַל - רַמְתָּז גָּלְעָד :

3. וְיֹאמְר אַחֲרָב מֶלֶךְ - יִשְׁרָאֵל אַל - יְהוָשָׁפָט יְמִלָּה יְהוּדָה תְּתַלֵּה עַפְיָ רַמְתָּז גָּלְעָד וְיֹאמְר לוּ כְּמַנְיָי בְּמוֹדָה וּכְעַמְדָה 4. עַפְיָ וְעַפְקָה בְּמִלְחָמָה : וְיֹאמְר יְהוָשָׁפָט אַל - מֶלֶה יִשְׁרָאֵל דָּרְשָׁנָא בְּיָמָם אַתְּ הַרְבֵּר יְהוּדָה : וְיִקְבְּצֵן מֶלֶךְ יִשְׁרָאֵל אַת - הַגְּבִּיאִים אַרְבָּע מִאוֹת אִישׁ וְיֹאמְר אַלְהָם הַנְּלָה אַל - רַמְתָּז גָּלְעָד לְפִלְחָמָה אַס - אַחֲרָל וְיֹאמְרוּ עַלְהָ וְוַתְּן הַאֲלָדִים 6. בְּיַרְמָה : וְיֹאמְר יְהוָשָׁפָט הָאָזִין פָּה נְכִיא לְיִהּוּנָה עֹז וְנֶרֶשָׁה מִאֱתוֹ :

7. וְיֹאמְר מֶלֶךְ - יִשְׁרָאֵל אַל - יְהוָשָׁפָט עֹז אִישׁ-אָחָר לְדָרְשׁ אַת - יִהּוּנָה מִאֱתוֹ אַנְנִי שְׁנָאָתִירָה כִּי אַינְנוּ מַתְּנַבֵּא עַלְלָטָובָה כִּי בָּל - יְמִיוּ לְרַעָה הוּא מִיכְירָה בְּנֵי-יִמְלָא וְיֹאמְר יְהוָשָׁפָט אַל - יֹאמְר 8. הַמְּלָךְ בָּנָן וְיִלְבָּא בְּלָה יִשְׁרָאֵל אַל - סְרִיס מִיכְיָהוּ כְּ אַחֲר וְיֹאמְר מִקְרָב מִיכְיָהוּ בָּנ - יִמְלָא :

9. וְמֶלֶה יִשְׁרָאֵל וְיִהְשָׁפָט מֶלֶךְ - יְהוּדָה

וְזֹבְבִים¹ אֶלָשׁ עַל - כַסֹא מִלְבָשִׂים
בְגִידִים וּוְשִׁבִים בְגִזְרִים פָרָח שְׁעִיר שְׁמְרוֹן
וְכָל - הַפְּבָאים מִתְנְבָאים לְפִנֵיהם :

וַיַּעֲשֵׂה לוֹ אַדְנָגָיו בֶן - גָּנְעָנָה קָרְנוֹ
בְּחָלָן וַיֹּאמֶר פָה - אָמַר יְהוָה בָּאָלָה
תִּנְחַח אֶת - אֶתְם עַד - בְּלָתָם : וְכָל -²
הַפְּבָאים נְבָאים בֶן לְאָמֵר עַלְהָ רַמּוֹת
גָּלְעָד וְהַצְלָחָה וְנִתְנוֹן יְהוָה בַּיְמֵיהֶם :³
וְהַפְּלָאָה אֲשֶׁר - הַלְהָ לְקָרְא לְמִיכְיָהוּ⁴
דָבָר אֶלְיוֹן לְאָמֵר הַגָּהָה דְבָרַי הַנְּבָאים
פָה - אַחֲר טֹב אֶל - הַמְלָה וַיְהִי נָא
רַבְבָּך בְּאַחֲר מִרְמָה וּרְבָרָת טֹב :

וַיֹּאמֶר מִיכְיָהוּ חִי - יְהוָה כִּי אֶרְצָה
אֲשֶׁר - יֹאמֶר אֱלֹהִי אֶתְנוֹ אָרְבָּר :

וְכָאָל - הַפְּלָאָה וַיֹּאמֶר הַפְּלָאָה אֶלְיוֹן⁵
מִיכָה תְנַלֵּה אֶל - רַמּוֹת גָּלְעָד לְפָלָחָה
אֶסְטָחָל וַיֹּאמֶר עַלְהָ וְהַצְלָחָה
וַיִּתְהַנֵּה בְּוֹרָכָם : וַיֹּאמֶר אֶלְיוֹן הַפְּלָאָה טו
עַד - בְּמִה פָעָמִים אָנָי מִשְׁבִּיעָה אֲשֶׁר
לֹא - תְּרַבֵּר אֶלְיוֹן רַק אֶתְמַת בְּשָׁם יְהוָה :
וַיֹּאמֶר רַאֲתִי אֶת - בָּל - יִשְׂרָאֵל⁶
נְפֹזִים עַל - רְחוּםָנָן אֲשֶׁר
אָנו - לְהָזְרָה וַיֹּאמֶר יְהוָה לְאַדְרָנִים
לְאָלָה יְשִׁבוּ אִיש - לְבִתּוֹ בְּשָׁלוֹם :

וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ - יִשְׂרָאֵל אֶל - יְהֹשָׁפָט⁷
הַלָּא אָמְרָתִי אֲלֵיךְ לֹא - וַיִּתְנְבָא
עַלְיָ טֹב כִּי אֶסְטָלָע :

וַיֹּאמֶר לְכוֹ שְׁמַעוּ רַבְבָּר - יְהוָה רַאֲתִי⁸
אֶת - יְהוָה יְוִיָּשֵׁב עַל - כַסֹא וְכָל - צְבָא
הַשְׁמִינִים עַמְרִים עַל - וּמִינָנוּ וְשְׁמָאָלוֹן :

וַיֹּאמֶר יְהוָה בַּיְמֵי יְפָתָח אֶת - אֶתְבָּב⁹
מֶלֶךְ - יִשְׂרָאֵל וַיַּעַל וַיַּפְלֵל בְּרָבָת גָּלְעָן
וַיֹּאמֶר וְהִ אַמְרָ בְּכָה וְהִ אַמְרָ בְּכָרָן :

auf seinem stuhl, mit kleidern angezogen: sie saßen aber auf dem platz vor der thür, am thor zu Samaria; und alle propheten weissagten vor ihnen.

10. Und Zidekia, der sohn Enaena, machte ihm eiserne hörner und sprach: So spricht der HERR; biemil wirst du die syrer stossen, bis du sie auf freibest.

11. Und alle propheten weissagten auch also, und sprachen: Zeich hinauf, es wird dir gelingen; der HERR wird sie geben in des Königs hand.

12. Und derbote, der hingegangen war Micha zu rufen, redete mit ihm und sprach: Siehe, der propheten reden sind einträchtig gut für den König; lieber, laß dein wort auch sehn wie derer einen und rede gutes.

13. Micha aber sprach: So wahr der HERR lebet, was mein Gott sagen wird, das will ich reden.

V. 14. Und da er zum Könige kam, sprach der König zu ihm: Micha, sollen wir gen Ramoth in Gilead in streit ziehen oder soll ichs lassen anstehen? Er sprach: Ja, ziehet hinauf, es wird euch gelingen; es wird euch in eure hände gegeben werden.

15. Aber der König sprach zu ihm: * Ich beschwere dich noch einmal, daß du mir nichts sagst, denn die wahrheit, im nome des HERRN. * Matth. 26, 63.

16. Da sprach er: Ich sahe das ganze Israel zerstreut auf den bergen, * wie schafe, die keinen Hirten haben. Und der HERR sprach: Haben diese keinen Herrn? Es fehle ein legtlicher wieder heim mit Frieden. * 4 Mos. 27, 17. Matth. 9, 36.

17. Da sprach der König Israel zu Josaphat: * Sagte ich dir nicht, er weissaget über mich kein gutes, sondern böses?

* 1 Kdn. 22, 18. 2 Kdn. 2, 18.

VI. 18. Er aber sprach: Darum höret des HERRN wort. Ich sahe den HERRN sitzen auf seinem stuhl, und alles himmlische heer stand zu seiner rechten und zu seiner linken.

19. Und * der HERR sprach: Wer will Ahab, den König Israel, überreden, daß er hinauf ziehe und salle zu Ramoth in Gilead? Und da dieser so, und jener sonst sagte:

* 1 Kdn. 22, 20.

20. Kam

20. Kam ein geist hervor, und trat vor den HERRN; und sprach, Ich will ihn überreden. Der HERR aber sprach zu ihm: Womit?

21. Er sprach: Ich will aussfahren und ein falscher geist segn in aller seiner propheten munde. Und er sprach: Du wirst ihn überreden, und wirst ausrichten; fahre hin, und thue also.

22. Nun siehe, der HERR hat einen falschen geist gegeben in dieser deiner propheten mund, und der HERR hat böses wieder dich geredet.

VII. 23. Da trat herzu Zidekia, der sohn Enna; und t schlug Micha auf den backen, und sprach: Durch welchen weg ist der geist des HERRN von mir gegangen, daß er durch dich rede? * v. 10. † Joh. 18, 22.

24. Micha sprach: Siehe, du wirsts sehen, wenn du in die innerste kammer kommst, daß du dich versteckest. * Kón. 20, 30. VIII. 25. Aber der König Israel sprach: Nehmet Micha, und lasset ihn bleiben bei Amon, dem stadtvogt, und bei Joas, dem sohn des Königs.

26. Und saget, so spricht der König: Leget diesen ins gefängniß und speiset ihn mit brodt und wasser des trübsals, bis ich wiederkomme mit Frieden. * c. 16, 10.

27. Micha sprach: Kommst du mit Frieden wieder, so hat der HERR nicht durch mich geredet. Und er sprach: Höret, ihr Völker alle.

IX. 28. Also * zog hinauf der König Israel, und Josaphat, der König Juda, gen Ramoth in Gilead. * Kón. 22, 29.

29. Und der König Israel sprach zu Josaphat: Ich will mich verkleiden und in Streit kommen, Du aber habe deine Kleider an. Und der König Israel verkleidete sich, und sie kamen in den Streit.

30. Aber der König zu Syrien hatte seinen obersten reutern geboten: Ihr sollt nicht streiten, weder gegen klein, noch gegen groß, sondern gegen den König Israel alleine.

31. Da nun die obersten reutern Josaphat sahen: dachten sie, es ist der König Israel; und zogen umher, auf ihn zu streiten. Aber Josaphat schrie: und der HERR half ihm, und Gott wandte sie von ihm.

כ וַיָּעֵד רוח וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶפְתַּח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים בְּפֹתַח:

ג וַיֹּאמֶר אֶצְאָל הַלְּיתִי לְרוּחַ שְׁקָר בְּפִי כָּל - נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תְּפַתַּח וְסַת חֹלֵל צָא וַעֲשֵׂה - כָּן פֶּסֶךְ כָּנָף:

ד וְעַתָּה חָנָה נָתַן יְהוָה רִיחַ שְׁקָר בְּפִי נְבִיאָה אֱלֹהִים נְרִיחַ דְּבָר עַלְיָה רְעוּה:

ה וַיַּגְשֵׁל עַרְקִיבָּה בֶּן - גָּנְעָנָה וַיֹּאמֶר אָתָּה מִיכְיָהוּ עַל - תְּלָחִי וַיֹּאמֶר אָתָּה זֶה תְּלָרֶךָ עַבְרָר רִיחַ יְהוָה מְאֹתוֹ לְרַבֵּר אַתָּה:

וַיֹּאמֶר מִיכְיָהוּ הַגָּה רָאָה בַּיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר תָּבוֹא תְּרֻרְתְּרַר לְחַבָּבָא:

כָּה וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל קָחָז אָתָּה מִיכְיָהוּ וְהַשִּׁבְתָּה אֶל - אַבְנָן שָׁרֶת הַעֲרָר וְאֶל - יוֹאָשָׁה בֶּן - רַמְפָלָה:

וְאִמְרָתָם בְּהָזֶה אָמַר הַפָּלָה שְׁמָיו וְהַבְּיֹת הַפְּלָא וְהַאֲכִילָה לְחַם לְחַם וּמִים לְחַץ עַד שָׂוְבִּבְיָם בְּשָׁלוֹם:

לֹא - רַבֵּר יְהוָה בְּיַי וַיֹּאמֶר שְׁמָעוּ עַמִּים כָּלָם: וַיַּעַל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲשַׁפֵּט מֶלֶךְ יְהוָה אֶל - רַמְתָּר גָּלְעָד:

וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל - יְהוָשָׁפֵט הַחֲחָפֵשׁ בָּנוֹא בַּפְּלָחָמָה וְאַחַת בְּבִשְׁ בְּגָדֵךְ וַיַּחֲחָפֵשׁ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיַּבְאֵל בְּפְלָחָמָה: וּמֶלֶךְ אַרְם צָוָה אֶת - שְׁרֵי הַרְכָּב אֲשֶׁר לוּ לְאָמֵר לֹא תַּלְלְחָמוּ אֶת - הַקְּטוּן וְאַת - הַגְּדוֹלָה כִּי אַת - מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְכָדוֹן: וַיְהִי כְּרָאוֹת שְׁרֵי הַרְכָּב אֶת - יְהוָשָׁפֵט וְהַפִּיה אָמְרָה מֶלֶךְ - יִשְׂרָאֵל הוֹא וְלַבְבֵי עַלְיָה לְהַלְמָת וַיַּעַל יְהוָשָׁפֵט וַיֹּאמֶר וְסִירָם אֶלְרִים מִמֶּפְנוֹ:

וְרוֹדֵר כְּרָאוֹת שֶׁרַי הַרְכָּב כִּי לֹא - הַיְהָ²
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁכַּן מִתְחִרְיוֹן :

וְאֶשְׁר מֹשֶׁה בְּקַשְׁתִּים לְחַפּוֹ וְנִזְהָר אֶתְתִּים³
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בֵּין הַדָּבָרִים וּבֵין
הַשְׁלֹמִים וְאָמַר לַרְכָּב רַבָּה יְרֻדָּה
וְהַזְּאתָנוּ מִן-תְּפִתְנָה פִּי הַתְּלִיחָה :

וְתַּעֲלֵל רַפְלָתָחוֹ בְּיָם הַחֹזָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל⁴
הַלָּה מַעֲמִיד בְּפִרְכָּבָה נִכְחָדָם עַד -
הַעֲרָב וַיַּסְמַךְ לְעֵת בְּזָא הַשְׁשָׁה :

Das XIX. Capitel.

I. Josaphats unbedachtsamkeit. II. Seine landesordnung.

וְאֶשְׁבֵּר הַשְׁפָט מֶלֶךְ יִהְרָה אֶל-⁵
בֵּיתוּ בְּשָׁלָם לִירוּשָׁלָם :

וַיֵּצֵא אֶל-פָּנָיו יְהוָה בָּן-חַנְנִי הַחוֹדֶה⁶
וַיֹּאמֶר אֶל-רַפְלָה הַשְׁפָט הַלְּרָשָׁע
לְעֹזֶר וְלִשְׁנָא יְהוָה תָּאַחַב וּבְזָאת עַלְךָ
קָרְבָּנִי מִלְּפָנֵי יְהוָה: אֶבְלָל דְּבָרָם טוֹכְנָם⁷
כִּמְצָאוֹ עַפְתָּה כִּי-בְּעָרָתָה רָאשָׁרוֹת מִן-
הָאָרֶץ וְהַכִּינָּת לְבָבְךָ לְרֹאשׁ הָאֱלֹהִים:

וְאֶשְׁבֵּר הַשְׁפָט בִּירוּשָׁלָם וְיַשְׁבֵּן⁸
בְּעַם מִבְּאָר שְׁבָע עַד-הַר אֶפְרַיִם

וְיַשְׁבֵּן אֶל-יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם:
וַיַּעֲמֹד שְׁפָטִים בָּאָרֶץ בְּכָל-עַרְיוֹן

יְהוָה הַבָּצָרוֹת לְעִיר וּעִיר:
וַיֹּאמֶר אֶל-הַשְׁפָטִים רָאוּ מִתְּה-אַתֶּם⁹

עֲשֵׂים כִּי لֹא לְאָרָם תְּשִׁפְטוּ כִּי
לְהַזָּה וּעֲפָנָם בְּרַבָּר מִשְׁפָט:

וְעַהֲהָ יְהָיָה פְּחָרָה יְהוָה עַלְכֶם שְׁמָד¹⁰
וּשְׁמָד כִּי אֵין עַס-יְהָוָה אֱלֹהֵינוּ עַלְהָה

וְטִיעָא פְּנִים וַיְמַחַּד שְׁרָר:

וְגַם בִּירוּשָׁלָם הַנִּמְלָד הַשְׁפָט¹¹
מִן-הַלִּיּוֹם וְהַרְבִּיאָת וְיִרְאָישָׁ
הַאֲבוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפָט יְהָוָה וְלִרְبָּבָה
לְלַשְׁנוֹ יִשְׂרָאֵל:

32. Denn da die obersten reuter sahen,
daß er nicht der König Israel war: wankten sie sich von ihm ab.

X. 33. Es sprachte aber ein mann seinen
bogen ohngefähr, und schoss den König
Israel zwischen den panzer und hengel. Da
sprach er zu seinem hofmann: "Wende
deine hand und führe mich aus dem heer,
denn ich bin wund." c. 35, 23.

34. Und der streit nahm zu des tages.
Und der König Israel stand auf seinem wa-
gen gegen die Speer bis an den abend:
und starb, da die sonne unterging.

Capitel.

III. Vermahet die richter. IV. Übergreifte.
Josaphat aber, der König Juda,
kam wieder heim mit Frieden gen
Jerusalem.

2. Und es ging ihm entgegen Hanans
Jehu, der sohn Hanani, der schauer, und
sprach zum Könige Josaphat: Soh du so
dem Gottlosen helfen und leben, die den
HERRN hassen? Und um deswillen ist
über dir der zorn vom HERRN.

3. Aber doch ist was^{*} gutes an dir sum-
men: daß du die hälfte hast ausgesegnet aus
dem lande, und hast dein herz gerichtet
Gott zu suchen. c. 17, 3 seq.

II. 4. Also blieb Josaphat zu Jerusalem.
Und er zog wiederum aus unter das volk,
von Betseba an bis aufs gebirge Ephraim:
und brachte sie wieder zu dem HERRN,
ihrer vater Gott.

5. Und er bestellte^{*} richter im lande in
allen vesten städten Juda, in einer legli-
chen stadt etliche. 5 Mose. 16, 18.

III. 6. Und sprach zu den richtern: Sehet
zu, was ihr thut; denn ihr halter das ge-
richt nicht den menschen, sondern dem
HERRN; und er ist mit euch im gerichte.

7. Darum lasset die furche des HERRN
bei euch seyn, und hütet euch, und thuts.
Denn bei dem HERRN, unserm Gott,
ist kein unrecht, noch^{*} ansehen der person,
noch annehmen des geschenc's.

* Ap. Gesch. 10, 34.
IV. 8. Auch bestellte Josaphat zu Jerusa-
lem aus den leviten und priestern, und
aus den obersten vätern unter Israel,^{*} über
das gericht des HERRN, und über die
sachen: und ließ sie zu Jerusalem woh-
nen. 5 Mose. 17, 8. 9. c. 19, 17.
9. Und

9. Und gebot ihnen und sprach: Thut also in der furcht des **HERRM**, treulich und mit rechtem herzen.

10. In allen sachen, die zu euch kommen von euren brüdern, die in ihren städten wohnen, zwischen blut und blut, zwischen gefest und gebot, zwischen sitten und rechten, sollt ihr sie unterrichten: dass sie sich nicht verschuldigen am **HERRM**, und ein zorn über euch und eure brüder komme. Thut ihm also, so werdet ihr euch nicht verschuldigen.

11. Siehe, Amaria, der priester, ist der oberste über euch in allen sachen des **HERRM**. So ist Sabadja, der sohn Ismael, fürst im hause Juda, in allen sachen des königs. So habe ihr amtleute, die leviten, vor euch. Seid getrost, und thuts: und der **HERR** wird mit dem guten seyn.

Das X.X. Capitel.

I. Feindlicher überfall. II. Josaphat stellt ein sagten an: III. Betet mit dem volck. IV. Trost von Gott durch einen propheten. V. Lobgesang und zuspruch. VI. Die feinde reiben sich unter einander selbst auf. VII. Darauf grosse bange und freude gemacht wird. VIII. Regierung Josaphats. IX. und seine unglückliche schiffsschlote.

Nach diesem kamen die kinder Moab, die kinder Ammon, und mit ihnen von den Amunim, wieder Josaphat zu freitzen.

2. Und man kam, und sagts Josaphat an, und sprach: Es kommt wieder dich eine grosse menge von jenseit dem meer, von Syrien; und siehe, sie sind zu Hazezon-Tamar, das ist, Engeddi.

II. 3. Josaphat aber furchte sich, und stellte sein angesticht zu suchen den **HERRN**: und ließ eine fasten ausrufen unter ganz Juda.

4. Und Juda kam zusammen, den **HERRN** zu suchen: auch kamen aus allen städten Juda, den **HERRM** zu suchen.

III. 5. Und Josaphat trat unter die gemeine Juda und Jerusalem, im hause des **HERRM**, vor dem neuen hofe.

6. Und sprach: **HERR**, unser väter Gott, bist Du nicht Gott im himmel und herrscher in allen königreichen der heiden? Und * in deiner hand ist kraft und macht: und ist † niemand, der wieder dich stehen möge.*: 1 Chron. 30, 12, † 2 Chr. 14, 11.

7. Hast Du, unser Gott, nicht die einwohner dieses landes vertrieben vor deinem volck Israel; und hast es gegeben dem samen Abraham, deines liebhabers, ewiglich;

וְנִצְןּוּ עַלְהָם לְאָמֵר בָּה תְּשׁוֹן
בִּירָאת יְהוָה בָּאֲמֻנוֹתָה וּבְלִבְבָּשׁ שְׁלָמָם:
וְכָל־רַיֵּב אֲשֶׁר־יָבוֹא עַלְיכֶם מַחְיִיכֶם
הַלְּשׁוֹנִים בְּגָרִילָם בְּנֵי־זָם וְלִדְמָתָּם
בְּזָרְחוֹרָה לְמַעַצָּה לְחַקִּים וּלְמַשְׁפִּיטִים
וְחוֹתְרָתָם אַתֶּם וְלֹא יָאַשְׁמוּ לִיהְוָה
וְהַיָּה קָטָף עַלְיכֶם וְעַל־אֲחִיכֶם בָּה
11. תְּשֻׁבּוּן וְלֹא תְּאַשְׁמוּ: וְהַיָּה אָמְרִיוֹ
בְּחַנּוּ הַרְאָשׁ עַלְיכֶם לְכָל־ דָבָר יְהוָה
חַבְרִיוֹן בְּנֵי־שְׁמֻנָל נְגִינָר לְבִתְהִיהְוָה
לְכָל־דְּבָרְרִהְמָלָה וּשְׁטָרִים הַלּוּם לְפִנֵיכֶם
חִקּוּ זְעַמְשָׂג וְיִתְיַחַן עַם־הַטּוֹב:

א גַּוְתִּי אַחֲרִי־בָּן בָּאוּ בְּנֵי־מוֹאָב וּבְנֵי
עַמּוֹן וּעַמּוֹם מִהְעַמּוֹנִים עַל־יְהוֹשָׁפָט
2 לְפִלְחָמָה: וַיָּבֹא וַיַּגְרֹר לִיהוֹשָׁפָט
לְאָמֵר בָּא עַלְיָה הַמּוֹן רַב מַעֲבָר לִיְםִ
סָאָרָם וּהָנָם בְּחַצְצָן תִּמְרָה קַיָּא צַיְן
3 גָדוֹ: וַיָּרָא וַיַּחַן יְהוֹשָׁפָט אֶת־פְּנֵיו
לְרוֹזֵשׁ לִיהְוָה וַיַּקְרָא־צָוָם עַל־כָּל־
4 יְהוָה: וַיַּקְבְּצָוָה יְהוָה לְבַקֵּשׁ מִיחָווָה
צָם מִכָּל־עֲרָנוֹ יְהוֹשָׁפָט בְּכָל־יְהוָה
וַיַּרְשָׁלָם בְּבִירָה יְהוָה לִפְנֵי הַחֲצָר
6 הַחֲדָשָׁה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶבְתִּין
הַלֹּא אַתָּה־הָיָה אֱלֹהִים בְּשָׁמִים וְאַתָּה
מַוְלָל בְּכָל מִמְלְכוֹת הָנוּם וַיַּרְא
בָּה וְגָבוֹנָה וְאַن עַמְךָ לְהַעֲצֵב:
7 הַלֹּא אַתָּה אֱלֹהִינוּ הַוָּלְשָׁת אֶת־יִשְׁבֵּ
רָאָרֶץ הָוָאָתָּה מַלְפִּינִי עַמְךָ יִשְׁרָאֵל
וַתַּחַנֵּה לְזֹרֶע אֲבָרָם אֲחָבָה לְעוֹלָם:

כ' פז'

וַיֹּשֶׁבּוּ - בָּתְה וַיַּבְנֵה לְהֵה ! בְּגַת מִקְרָעָשׂ 8

לְשֻׁבָּה לְאָמָר :

אַסְ-מִתְבָּא עַלְיָנָה רַעֲהָ חִרְבָּ שְׁפֹט וּרְבָּר 9

וְרַעֲבָ נְעִמָּה לְפָנֵי הַבַּיִת הַזֶּה וְלִפְנֵי נָ

כִּי שְׁמָךְ בְּבַיִת הַזֶּה וְנַעֲקָא לְבָרָה מִצְרָעָה

וְתַשְׁמַע וְחוֹשְׁעַ : וְעַתָּה דָגָה בְּנֵי - י-

עַפְתָּן וְמַאֲבָב וְרַד - שְׁעָר אָשָׁר לֹא -

נִתְפָּה לְיִשְׂרָאֵל לְבוֹא בְּהָם בְּבָאָם

מִאָרֶץ מִצְרָים כִּי סָרוּ מַעֲלִיתָם וְלֹא

הַשְׁמִירּוּם : וְרַבָּה - רַם גָּמְלִים עַלְיָנָה 11

לְבוֹא לְגַרְשָׁנוּ מִרְשָׁתָה אֲשֶׁר חִרְשָׁתָנוּ :

אֱלֹהִים בְּלֹא תְשִׁפְט בָּם כִּי אֵין בְּנֵי 12

בְּחַלְפָנִי הַהְמָן הַרְבָּה הוּא הַבָּא עַלְיָנָה

וְאֶנְתַּנוּ לֹא נְרָע מֵה - פְּעַשָּׂה כִּי עַלְיָנָה

עַיְנָנוּ : וְכָל - יְהוָה עַמְרִים לִפְנֵי 13

יְהוָה בָּם - טָפֵם נִשְׁתָּהּם וּבְנָהָם :

וְיְהֹוָיָּא בָּן - זִכְרֵיָּא בָּן - בְּנֵיָה בָּן - 14

יְעַיָּאל בָּן - מִתְנִינָה הַלְוִי כָּן - בְּנֵי אֲסָף

קְרִיבָה עַלְיָוָן רָוח יְהוָה בְּתֹזה וְבְקָרְבָּן :

וַיֹּאמֶר הַקֹּשְׁבָּה בְּל - יְהֹוָה וְיְשָׁבֵי מִזְוָּה

יְרוּשָׁלָם וְרַפְלָה יְהֹוָה שְׁפָט פְּרָד אָמָר יְהֹוָה

לְכָם אָמָם אַל - תִּירָא וְאַל - תִּחְתֹּן

מִפְנֵי הַהְמָן הַרְבָּה הוּא כִּי לֹא לְכָם

הַפְּלִחָה כִּי לְאָלָיִם : מִחרָּ רְרוֹ 16

עַלְיָהָם הָנָם עַלְיָם בְּמַעְלָה הַצִּיצָה וּמַעְלָתָם

אָתָּה בְּסֻוף הַנְּחָלָה פְּנֵי מִרְבָּר יְרוּשָׁלָם :

לֹא לְכָם לְהַלְחָם בְּזָהָר הַתִּיצְבָּע עַמְדוֹ 17

וּרְאוּ אֶת יְשֻׁועָה יְהוָה עַפְלָם יְהוָה

וְיְרַשְׁלָם אַל - תִּירָא וְאַל - תִּחְתֹּן

כְּמֹרֶךְ צָאוֹ לְפָנָהָם וְיְהָוָה עַמְיכָם :

וְיַזְרֵךְ יְהֹוָה שְׁפָט אֶפְרַיִם אֶרְצָה וְכָל - 18

יְהֹוָה וְיַשְׁבֵּן יְרוּשָׁלָם נִפְלָא לְפָנֵי

יְהָוָה לְהַשְׁתָּחֹות לְיְהָוָה :

8. Daß sie darinnen gewohnet, und die ein heilighum zu heilauem namen darinnen gebauet haben und gesage:

9. Wenn ein unglück, schwerde straffe, pestilens oder cheueung über uns kommt; sollen wir flehen vor diesem hause vor dir (denn dein name ist in diesem hause) und schreien zu dir in unserer noth, so woltest du hören und helfen? * c. 6, 28. 1 Kön. 8, 33. seq.

10. Nun siehe, die kinder Ammon, Moab und die vom geblege Seite, über welche du die kinder Israël nicht ziehen ließest, da sie aus Egyptenland zogen; sondern musten von ihnen weichen, und sie nicht vertilgen: * 5 Mos. 2, 9. 19, 29.

11. Und siehe, sie lassen uns des entigten und kommen uns auszuflossen aus deinem erthe, das du uns hast eingegeben.

12. Unser Gott, willst du sie nicht richten? Dein in uns ist nicht krafft gegen diesen grossen haussen, der wieder uns kommt. Wir wissen nicht, was wir thun sollen, sondern unsere augen sehen nach dir.

13. Und das ganze Juda stand vor dem HERRN mit ihren kindern, weibern und söhnen.

IV. 14. Aber auf Jeshiel, den sohne Zocharjo, des sohns Bersaja, des sohns Jechiel, des sohns Marhanja, den lebten, aus den kindern Asaph, kam der Geist des HERRN mitten in der gemeine,

15. Und sprach: Merket auf, ganz Juda, und ihr einwohner zu Jerusalem, und der könig Josaphat. So spricht der HET zu euch: Ihr sollt euch nicht fürchten noch jagen vor diesem grossen haussen; denn Ihr streitet nicht, sondern Gott.

16. Morgen sollt ihr zu ihnen hinab geh'en: und siehe, sie ziehen an bis heraus, und ihr werdet an sie treffen am schliff im bach vor der wüsten Jeruel.

17. Denn Ihr werdet nicht streiten in dieser sache. Tretet nur hin und siehet, und sehet das heil des HERRN, der mit euch ist, Juda und Jerusalem: fürchteet euch nicht, und jaget nicht; morgen siehet aus wieder sie, der HERR ist mit euch.

V. 18. Da beugete sich Josaphat mit seinem antlig zur erden: und ganz Juda und die einwohner zu Jerusalem fielen vor dem HERRN, und beteten den HERRN an.

19. Und

19. Und die Leviten aus den kindern der Kappothiter und aus den kindern der Korbiter machten sich auf zu loben den HERRN, den Gott Israel, mit grossem geschrey gen himmel.

20. Und sie machten sich des morgens frühe auf, und zogen aus zu der wüsten Zekoa. Und da sie auszogen, stund Josaphat und sprach: Höret mir zu, Juda und ihr einwohner zu Jerusalem; * glaubet an den HERRN, euren Gott, so werdet ihr sicher seyn; und glaubet seinen propheten, so werdet ihr glück haben. * Weish. 16, 26.

21. Und er unterwiesse das volk, und stellte die sänger dem Herrn; daß sie lobeten im heiligen schmuck, und vor den gerüsteten herzögen und sprächen: * Dancket dem HERRN, denn seine barmherzigkeit währet ewiglich. * Ps. 106, 1.

VII. 22. Und da sie anfingen mit dansen und loben: ließ der Herr den hinterhalt, der wieder Juda kommen war, über die kinder Ammon, Moab und die vom gebirge Seir kommen; und schlugen sie.

23. Da standen die kinder Ammon und Moab wieder die vom gebirge Seir, sie zu verbannen und zu vertilgen. Und da sie die vom gebirge Seir hatten alle aufgerieben: half einer dem andern, daß sie sich auch verderbeten.

VII. 24. Da aber Juda gen Mizpe kam an der wüsten, wandten sie sich gegen dem haussen: und siehe, da lagen die todten leichnam auf der erden, daß keiner entrunnen war.

25. Und Josaphat kam mit seinem volk ihren raub auszutheilen: und fanden unter ihnen so viel gütter und kleider und kostliches geräths; und entwandtens ihnen, daß auch nicht zu tragen war; und theilesen drey tage den raub aus, denn es war sein viel.

26. Am vierten tage aber kamen sie zusammen im Lobethal, denn daselbst lobeten sie den HERRN. Daher heisset die stätte Lobethal bis auf diesen tag.

27. Also fehrete iedermann von Juda und Jerusalem wieder um: und Josaphat an der spisen, daß sie gen Jerusalem zögen mit freuden. Denn der Herr hatte ihnen eine freude gegeben an ihren feinden.

וְיִקְמֹז הַלְּיָס מִן־בְּנֵי הַקְרִתִים
וּמוֹ־בְּנֵי רְקֻדִּים לְהַלֵּל לִיהוָה:
אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל בְּכָל־גָּרוֹל לְמַעַלָּה:

כ וַיַּשְׁכִּמוּ בְּבָגָד וַיַּצְאָתֶם עַמֶּךְ יְהוָשָׁפֶט
תְּקֻעַּת וּבְצָאתֶם עַמֶּךְ יְהוָשָׁפֶט
וַיֹּאמֶר שְׁמֻעוּנִי יְהוָה וַיֵּשְׁבַּי
יְרוּשָׁלָם הָאָמִינִי בַּיהוָה אֱלֹהִים
וַתָּחִ�מְנוּ הָאָמִינִי בְּנֵבְיאִי וְרַצְלִיחִוִּי:

ג וַיַּעֲשֵׂנִי אֶל־חָם וַיַּעֲמַד מִשְׁרָרוּת
לִיהוָה וּמוֹהָלִים לְהַרְרוֹת־גַּרְשָׁן
בְּצָאת לִפְנֵי הַחֲלִץ וְאָמְרָת הַרְוִי
לִיהוָה כִּי לְעוֹלָם חָסּוֹן:

ד וַיַּעֲשֵׂת הַחֲלִיל בְּרִנְחָה וְתַחְלָה נָטוּ
יְהוָה מָאָרְבִּים עַל־בְּנֵי עַפְרוֹן מוֹאָב
וְהַר־שְׁעִיר הַבָּאִים לִיהוָה וַיְגַפְּנוּ:

ה וַיַּעֲמַד בְּנֵי עַפְרוֹן מוֹאָב עַל־יְשֻׁבֵּי הַר־
שְׁעִיר לְהַחְרִים וְלְהַשְׁמִיד וּכְלֹתָם
בְּיְוּשָׁבֵי שְׁעִיר עַזּוּז אִישׁ בְּרֵעוֹה
לְמִשְׁחִירָה:

ו וַיַּהֲוֵרְה בָּא עַל־הַפְּצָפָה לְמִרְבֵּר
וַיַּפְּנִית אֶל־חָמֹן וְהַנֶּס פְּגָרִים
נְפָלִים אֶרְצָה וְאַין פְּלִיטָה:
כִּי צִבָּא יְהוָשָׁפֶט וְעַמּוֹ לְבּוֹ אֶת־

שְׁלָלִים וַיִּמְצָאוּ בָּהֶם לְרָב וּרְכִישָׁ
וּפְגָרִים וְכָלִי חֲמֹרוֹת וַיַּנְצַלְוּ לְהֶם
לְאַיִן מְשָׁא וַיְהִי יָמִים שְׁלֹשָׁה
בּוֹזָם אֶת־חַשְׁלָל כִּי רַב־הָאָ:

ז וּבְזָם הַרְבִּיעִי נִקְהָלוּ לְעַמֵּק בְּרֵכָה כִּי
שֵׁם בְּרֵכָיו אֶת־יהוָה עַל־כֵּן קָרְאָנָא אֶת־
שֵׁם הַמִּקְוָם רַחוֹם עַמְקָבְּרֵכָה עַרְהִים:
ח וַיַּשְׁבַּי כָּל־אִישׁ יְהוָה וּרְוַיְשָׁלַב
וְיְהוָשָׁעַט בְּרָאָשָׁם לְשִׁובָאֶל־יְרוּשָׁלָם
בְּשִׁמְוחָה כִּי־שִׁמְחָם יְהוָה מְאוֹבִים:

וְבָאֵן יִרְשָׁלָם בְּגָלָם בְּכֶנְרוֹת²⁸ וּבְחַנְרוֹת אֶל - בָּרוֹת יְהוָה: וַיְהִי פָּרֹד אֱלֹהִים עַל־כָּל - מַמְלָכוֹת²⁹ הָאֲרָנוֹת בְּשָׁמָעַם. כִּי נָלַח יְהוָה עָם אֹוְבִּי יִשְׂרָאֵל: וַתִּשְׁלַח מִלְכָה לְיְהוָשָׁפָט וַיֹּאמֶר לוֹ אֶל־זְדוּ מִסְבִּיבָה³⁰: וַיָּמָלֵךְ יְהוָשָׁפָט עַל־יְהוָה בָּן־שְׁלֹשִׁים³¹: וּחַמְשׁ שָׁנָה בְּמִלְכָתוֹ תְּשִׁירִים וּתְמִשְׁחָה שָׁנָה מֶלֶךְ בֵּרִישָׁים וּשְׁם אָפָו עֲזָבָה בַּת־שְׁלֹחִי: וַיָּלֶךְ בָּרוֹךְ אֹבִיו אָסָף³² וְלֹא - סְרִ מְמֻנָה לְעַמּוֹת הַלְשָׁר בְּעִינֵי יְהוָה: אֵת הַבְּמוֹת לְאָסָר וּזְעֹור הָעָם³³ לֹא - הִכְנִי לְבָם לְאָלֹהִים אֶבְתִּיחָם: וּלֹתֶר רָבָנוֹ יְהוָשָׁפָט הַרְאָשָׁנִים³⁴ וְהַאֲחֶרֶנִים הַנָּם כְּחַוִּים בְּרָבָרִי וְרוֹא בָּן־תָּנָנִי אֲשֶׁר הַעֲלָה עַל - סְרִ מְלָכִי שְׁרָאֵל: וְאַחֲרֵי - נָנוֹ אֶתְחָבָרָה לְיְהוָשָׁפָט מֶלֶךְ - יְהוּקָה עַם אֲחוֹרִי מֶלֶךְ - יִשְׂרָאֵל הוּא הַרְשִׁיעַ לְעַמּוֹת: וַיַּחֲבְרֵהוּ עַפּוֹ לְעַשְׂוֹת אֲנִיּוֹת לְלִכְתָּה³⁵ תְּרַשְׁשֵׁ וַיַּעֲשֵׂו אֲנִיּוֹת בְּעִזּוֹן גָּבָר: וַיִּתְנַבֵּא אֶלְעֹזֶר בֶּן - דָּוֹרוֹה מִפְּרָשָׁה³⁶ עַל - יְהוָשָׁפָט לְאָמֹר בְּהַתְּחִרְבָּה עַם - אֲחִזְיוֹן פֶּרֶץ יְהוָה אַת - מַעֲשֵׁיךְ וַיַּשְׁבַּר אֲנִיּוֹת וְלֹא עַצְרָה לְלִכְתָּא - חַרְשִׁישׁ:

Das XXI. Capitel.

1. Joram, Josaphats Kron-Machsfolger, II. wird ein brudermörder. III. Ist gottlos. IV. Edom fällt von ihm ab. V. Brief von Elia an denselben. VI. Neuer landverderblicher krieg wieder ihn. VII. Seine Fruchtlosigkeit und Tod.

וַיַּשְׁבַּב יְהוָשָׁפָט עַם - אֶבְתִּיחָה וַיִּקְרַב עַם - אֶבְתִּיחָה בְּעִיר דָוִיד וַיַּמְלֵךְ וְהָרָם בְּנֵי תְּחִתְיָה: וְלוּ אֲחִים בְּנֵי יְהוָשָׁפָט עֹזְרִיה וְיהַיָּאל² וְכַרְיָה וְעֹזְרִיה וְמִיכָּאֵל וְשְׁפָתִיה כָּל - אֱלֹה בְּנֵי יְהוָשָׁפָט מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל:

28. Und zogen gen Jerusalem ein mit psalmen, harschen und trummeten zum hause des Herren.

29. Und die furcht Gottes kam über alle königreiche in landen: da sie höreten, daß der Herr wieder die feinde Israel gestritten hatte. ^{c.14,14. c.17,10.}

30. Also ward das königreich Josaphat still, und ^{c.14,6.} Gott gab ihm ruhe umher.

VIII. 31. Und Josaphat regierete über Juda und war fünf und dreißig jahr alt, da er König ward; und regierete fünf und zwanzig jahr zu Jerusalem. Seine mutter hieß Asuba, eine Tochter Silhi. ^{1.Kön.22,42.}

32. Und er wandelte in dem wege seines vaters Asja; und ließ nicht davon, daß er thät, was dem Herrn wohl gefiel:

33. Ohne die höhen wurden nicht abge- than; denn das volk hatte sein herz noch nicht geschickt zu dem Gott ihrer väter.

34. Was aber mehr von Josaphat zu sagen ist, beyde das erste und das lezte; siehe, das ist geschrieben in den geschichtten Jesu, des sohns Hanani, die er aufgezeichnet hat ins buch der Könige Israel.

IX. 35. Darnach vereinigte sich Josaphat, der König Juda, mit Ahasja, dem König Israel: welcher war gottlos mit seinem thun.

36. Und er vereinigte sich mit ihm schiffe zu machen, daß sie aufs meer führen; und sie machten die schiffe zu Ezeon Gaber.

37. Aber Eliefer, der sohn Dodava von Maresa, weissagete wieder Josaphat und sprach: Darum, daß du dich mit Ahasja vereinigt hast, hat der Herr deine werke zerissen. Und ^{c.1} die schiffe wurden zerbrochen, und mochten nicht aufs meer fahren. ^{*1 Kön. 22,49.}

Capitel.

Und Josaphat entschließt mit seinen vätern, und ward begraben bey seine väter in der stadt Davids: und sein sohn *Joram ward König an seine statt.

^{*2 Kön. 8,16. 1 Chron. 3,11.}

2. Und er hatte brüder, Josaphats söhne, Asaria, Jehiel, Sacharja, Azarja, Michael und Sephatja: diese waren alle Kinder Josaphat, des Königs Juda.

3.Und

3. Und ihr vater gab ihnen viel gaben von silber, gold und kleinode, mit vesten städten in Juda: aber das königreich gab er Joram, denn er war der erste geborene.

II. 4. Da aber Joram aufkam über das Königreich seines Vaters, und sein mächtig ward: erwürge er seine Brüder alle mit dem Schwert, dazu auch etliche Obersten in Israel.

III. 5. * Zwey und dreyßig Jahr alt war
Joram, da er König ward: und regierte
acht Jahr zu Jerusalem. * 2 Kön. 8, 17.

6. Und wandelte in dem wege der könige Israels, wie das haus Ahab gehabt hatte, denn Ahab's tochter war sein weib: und thät, das dem Herrn übel gefiel.

7. Aber der Herr wollte das haus David nicht verderben um des bündes willen, den er mit David gemacht hatte: und wie er geredt hatte, ihm eine leuchte zu geben und seinen kindern immerdar.

IV. 8. Zu seiner zeit fielen die Edomiter ab von Juda, und machten über sich einen könig.

9. Denn Joram war hinüber gezogen mit seinen obersten, und alle wagen mit ihm: und hatte sich des nachts aufgemacht, und die Edomiter um ihn her, und die obersten der wagen geschlagen.

10. Darum fielen die Edomiter ab von Juda, bis auf diesen tag. Zur selbigen zeit triel Libna auch von ihm ab. Denn er verließ den HERRN, seiner väter Gott.

ii. Auch machte er höhen auf den bergen in Juda : und machte die zu Jerusalem huren, und versöhnte Juda.

V.12. Es kam aber schrift zu ihm von dem propheten Elia, die lautete also. So spricht der HERR, der Gott deines vaters Davids: Darum, daß du nicht gewandelt hast in den wegen deines vaters Josaphat, noch in den wegen Asa, des Königs Juda;

13. Sondern wandelst in dem wege der
könige Israel und machest, daß Juda und
die zu Jerusalem huren nach der hurerey
des hauses Uhab; und host dazu deine brü-
der deines vaters hauses erwürget, * die
besser waren denn du; * I Kön. 2, 32.

14. Stehe, so wird dich der HERR mit einer grossen plage schlagen, an deinem volk, an deinen kindern, an deinen weibern, und an aller deiner habe;

3. גוֹנֵן לְהַסְמִיך אֲבִיכֶם מִתְהָנוֹת רַבּוֹת לְכַסְף
וְלִזְחָבֶל וְלִמְגָנְרוֹנוֹת עַס - עַרְיוֹ מִצְרוֹוֹת
בְּיִוְרָבֶל וְאַתְּ הַפְּמַלְגָּה נְחוֹ לִיהְוּנוּ

4 בְּיַהֲרָה וְאֶת־[אֶפְקָדָה כִּי כֵן] אֶת־[עֲמָקָם]
בַּיָּרָה הַבּוֹרָה: נִיקָם יְהוָה מֵעַל־
מִמְלְכָה אָבִיו וַיַּחֲזֹק וַיַּגְדַּל אֶת־כָּל־
אַתָּיו בְּחַרְבָּה וּבְסִמְמְשָׁרֵי יִשְׂרָאֵל.

ה בן-שלשים ושתיים שעניהם רוחם במלכנו
עמונגה שנים מלאה בירושלים:

וְיָדָה בְּרֵהֶה מֶלֶכֶת יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר
עָשָׂו בֵּית אֶחָד כִּי בַּת־אֶחָד חִתָּה
לֹא לָאָשָׁה וַיַּעֲשֵׂה הָרָע בְּעֵינֵי רֹוחֶה:

בורי למן הבלתי אשר ברת לרור גואש אורה למלה ניר ולבנו כל-

8 הַיּוֹם : בִּמְיוֹחָד אֶת־יְהוָה יְהוָה מֶלֶךְ כָּל־
יִשְׂרָאֵל וְיִמְלִיכוּ עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ :

וְעַבְרֵי יִהוֹרָם עַם - שְׁרִיו וּכֶל - הַרְכָּב
עַמּוֹ וְיִהְוֹ כָּס לִילָה וִיהְ אַת - אֲרוֹם
הַזָּבֵב אֲלֹנִים שְׂמִינִי בְּרִבְרִיבָה גַּמְשָׁלָג

הסובב אליו ואת שרי הרכב: ופש
ארום מפתחת יר-יהוולה עד היום הור
או תפשע לבנה בעת הריא מפתחת יר-
ו ג'ר אשה יבוק אלחו אברונו:

ג גם־הוא עשה במוות בחרן והרור
וילוז את־ישבי ירושלים ויבח ארצ'ם.

י' יהורה: וַיְבָא אֶלָיו מִקְהָב מַלְאִיכָה תְּנִבֵיא לְאָמֹר פֶה אָמַר יְהוָה אֱלֹהִים וְיֻדִיד אָבִיךְ תְחִתָּר אֲשֶׁר לֹא חָלַכְתָּ

3. מלך יהודה: ויהי ברורה ואם ישב
ישראל והוגה אמר ביהודה וברוך פלך
בררכי יהושפט אביך ובררכי אסא

א. ירושלים כחוננות בית אחאב וגם ארץ

הנה ירוח נגה מגפה גורלה בעמך
ובבניך ובנשיך ובכל רכושך:

אֶתְתָּחַבְּלִים רְבִים בְּמִתְלָה מַעֲזֵּךְ עָד טו
צַאַי מַעֲרֵךְ מִן-חֹתֵל יְמִים עַלְּדִים :

וַיַּעֲרֵר יְהוָה עַל-יְהוּנָם אֶת-רוֹחַ 16
הַפְּלִשְׁתִּים וְהַעֲרִבִּים אֲשֶׁר עַל-גַּ
רֹשִׁים : וַיַּעֲלֵה בִּיהִירָה וַיַּבְקֻעוּהָ 17
וַיַּשְׁבַּת אֹתְךָ כָּל-הַרְכִּישׁ הַגְּמַעַד לְכִתְּ
הַמְּלָה וְגַם-בְּנֵיו וְבָנָיו וְלֹא נִשְׁאָר-
לוּ בָּנִים גַּם-יְהוָה קָפְןָ בְּנֵיו : 18
אֶחָרִי כָּל-זָאָת גַּפְנוּ יְהוָה בְּמַעַן בְּנֵיו
לְחַלְיִ לְאַזְן מְרָפָא :

וַיַּחַנְנֵן לִימִם מִימִם וַיַּכְתַּבֵּן צָאת הַקָּץ 19
לִימִים : שְׁנִים יָצָא מַעֲזֵּעַ עַמְּ-
חָלוֹ וַיַּמְתַּחַלְאֵם רְעִים וְלֹא-
עָשָׂו לְעַפּוֹ שְׁרָפָה בְּשְׁרָפָת אַבְתָּיו :

בָּנִים שְׁלֹשִׁים וָשְׁלֹשִׁים הָנָה בְּמַלְכוֹ כ
וַיַּשְׁמֹונֵה שָׁנִים מֶלֶה בִּירוּשָׁלָם
וַיָּרֶךְ בָּלָא חַמְתָּה וַיַּכְבְּרוּהוּ בְּעִיר
דָּוִיד וְלֹא בְּקִבְרֹות הַמְּלִיכִים :

Das XXII. Capitel.

1. Ahasja, Josaphats enckel, Joram's sohn, wird König in Juda. II. Beucht mit Joram von Israel wieder die Egger. III. Wird von Iehu getötet. IV. Sein Sohn Joas aber wird der Mörderin Athalja noch entrissen.

וַיַּמְלַכְנוּ יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָם אֶת-אֶחָיוָה א
בָּנָוֹ הַקָּטָן תְּחִתוֹ כִּי כָל-הַרְאָשָׁנִים
הַבָּגְרָתָר הַבָּא בְּעִירֵיכִים לְפִתְנָה
וַיִּמְלֹה אֶחָיוָה בָּן-יְהוּנָם מֶלֶה יְהוָה :
בָּנִים אֶרְבָּעִים וָשְׁתִּים שָׁנָה אֶחָיוָה 2
בְּמַלְכוֹ וְשָׁנָה אֶחָת מֶלֶה בִּירוּשָׁלָם
וְשָׁבָט אָמוֹן עַתְלָה בָּרְצָעָמָר :
גַּם-חָיוָה הַלְּהָ בְּרָכִי בֵּית אֶחָב כִּי 3
אָפוּ הַיְתָה יוֹעַצְתָּה לְהַרְשֵׁי :
וַיַּעֲשֵׂה הַרְעֵב בְּעִינֵי יְהוָה כְּבֵית אֶחָב 4
כִּי הַמְּהָה הָיוּ - לוּ וַיַּעֲצִים אֶחָרִי מֹתָת
אֶבְיוּ לְמַשְׁיחָתָה לוּ :
גַּם בְּעַצְתָּם הַלְּהָ וְלֹהָ אֶת-יְהוּנָם בָּנָוֹ ד

15. Du aber wirst viel frankheit haben in deinem eingewelde, bis daß dein eingewelde vor frankheit heraus gehe von tage zu tage.

VI. 16. Also erweckte der HERR wieder Joram den gelst der Phäilister und Araber, die neben den Moabiten liegen.

17. Und zogen heraus in Juda, und zerrißten sie: und führten weg alle habe, die vorhanden war im hause des Königs; dazu seine Söhne und seine Weiber, daß ihm kein Sohn überblieb, ohn Joahas, sein jünger Sohn.

VII. 18. Und nach dem allen plagte ihn der HERR in seinem eingewelde mit solcher frankheit, die nicht zu heilen war.

19. Und da das währete von tage zu tage, als die zeit zweyer Jahr um war: ging sein eingewelde von ihm mit seiner frankheit, und er starb an bösen frankheiten. Und sie machten nicht über ihn einen brand, wie sie seinen Vätern gehan hatten.

* c. 16, 14.

20. Zwen und vierzig Jahr alt war er, da er König ward, und regierte acht Jahr zu Jerusalem: und wandelte, daß nicht sein war. Und sie begruben ihn in der Stadt David, aber nicht unter der Könige gräber.

* c. 24, 25.

Und die zu Jerusalem * machten zum König Ahasja, seinen jüngsten Sohn, an seine Statt. Denn die Kriegsleute, die aus den Arabern mit dem Heer kamen, hatten die ersten alle erwürget: darum ward König Ahasja, der Sohn Joram, des Königs Juda.

* 2 Kön. 8, 24.

2. Zwen und vierzig Jahr alt war Ahasja, da er König ward: und regierte ein Jahr zu Jerusalem. Seine Mutter hieß Athalja, die Tochter Amri. * 2 Kön. 11, 1.

3. Und er wandelte auch in den wegen des Hauses Ahab: denn seine Mutter hielt ihn dazu, daß er Gottlos war.

4. Darum thät er, das dem HERRN übel gefiel, wie das Haus Ahab. Denn sie waren seine Rathgeber nach seines Vaters Tode, daß sie ihn verderbeten.

II. 5. Und er wandelte nach ihrem Rath. Und er zog hin mit Joram, dem Sohn Ahab

Ahab, dem könige Israel, in den streit gen Ramoth in Gilead wider Hasael, den könig zu Syria. Aber die Syrer schlugen Joram,

6. Dass er umkehrte sich heilen zu lassen zu Jesreel: denn er hatte wunden, die ihm geschlagen waren zu Rama, da er striete mit Hasael, dem könige zu Syria. Und Asarja, der sohn Joram, der könig Juda, zog hinab zu besiegen Joram, den sohn Ahab, zu Jesreel, der frank lag.

7. Denn es war von Gott Ahasja der unfall zugefügt, dass er zu Joram käme und also mit Joram ausjöge wieder Jehu, den sohn Nimsi: * welchen der HERN gesalbet hatte, auszurotten das haus Ahab.

* 1 Kön. 19, 16. 2 Kön. 9, 2.

III. 8. Da nun Jehu straffe übete am hause Ahab: fand er etliche obersten aus Juda und die kinder der brüder Ahasja, die Ahasja dienten; und erwürzte sie.

9. Und er suchte Ahasja und gewann ihn, da er sich versteckt hatte zu Samaria. Und er ward zu Jehu gebracht: der tödte ihn, und man begrub ihn. Denn sie sprachen: Er ist Josaphats sohn, der nach dem HERN trachtete von ganzen herzen. Und es war niemand mehr aus dem hause Ahasja, der könig würde.

IV. 10. Da aber * Athalja, die mutter Ahasja, sahe, dass ihr sohn tot war: machte sie sich auf, und brachte um allen königlichen samen im hause Juda.

* 2 Kön. 11, 1.

11. Aber Josabeath, des königs schwester, nahm Joas, den sohn Ahasja: und stahl ihn unter den kindern des königs, die getötet wurden, und thät ihn mit seiner amme in eine schlafkammer. Also verbarg ihn Josabeath, die tochter des königs Joram, des priesters Josada weib (denn sie war Ahasja schwester) vor Athalja, dass er nicht getötet ward.

12. Und er ward mit ihnen im hause Gottes versteckt sechs jahr, weil Athalja königin war im lande.

Das XXIII. Capitel.

I. Joas wird von Josada zum könige vorgestellt und gesalbet. II. Athalja getötet, III. und die abgötterey abgethan.

Aüber * im siebenten jahr nahm Josada einen muth: und nahm die obersten über hundert, nemlich Asarja, den sohn Jeroham; Ismael, den sohn Joha.

אֶחָד בְּלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַלחֲמָה עַל־חוֹאֵל מֶלֶךְ — אֶרְם בְּרִמּוֹת גָּלְעָד וַיְמִינְכֶּם כִּי הַפְּנִים אֲשֶׁר הָכַחְתָּ בְּרִמּוֹת בְּחַמּוֹת אֶת־חוֹאֵל מֶלֶךְ אֶרְם וְעוֹרִיהוּ בָּן־יְהוֹרָם מֶלֶךְ יְהוּדָה יָרַד לְרֹאֹת אֶת־יְהוֹרָם בָּן־אֶחָד בַּיּוּרָעָל כִּי־חַלְהָ 6

7. הוּא: וּמְאַלְמִים הִתְהַגֵּד הַנּוֹסֵת אֶחָזְיהָ לְבָנָא אֶל־יְהוֹרָם וּבָנָאוֹ יָצָא עַמְּדָה יְהוֹרָם אֶל־יְהוּא בָּן־נְמִשֵּׁי אֲשֶׁר מִשְׁחוּ יְהוּה לְהַכְנִית אֶת־בֵּית אֶחָד:

8. וַיָּמַצֵּא אֶת־שְׁלֵי יְהוּדָה וּבְנֵי אֲחָזְיהָ בְּרִשְׁתָּיו כְּשֶׁרֶת לְאֶחָזְיהָ וְיְהִרְגָּם:

9. וַיַּבְקַשׁ אֶת־אֶחָזְיהָ וַיַּלְכֹּדוּ וַיָּרוּא מִתְחַבֵּא בְּשְׁמַרְון וַיַּבְאֶרְהוּ אֶל־יְהוּא וַיִּמְרַתְּהוּ וַיַּכְבְּרוּהוּ כִּי אָמַרְוּ בְּנֵי יְהוּדָה שֶׁתְּהִגְּזִיעַ הָאָדָם אֲשֶׁר דָּרַשׁ אֶת־יְהוּה בְּכָל־לְבָבוֹ וְאַיִן לְבֵית אֶחָזְיהָ לְעַצְר בָּחָ לְמַמְלָכָה:

10. יָעַתְּלִיהָו אֶס אֶחָזְיהָ רָאָתָה כִּי־מִרְאֵת בְּנָה וּפְקָם וַיַּרְבֵּר אֶת־כָּל־זֶרֶע הַמְּמָלָכָה לְבֵית יְהוּדָה: וַיַּקְהֵל רְהַשְׁבָּעָת בְּתַהְמָה אֶת־יְהוּדָה אֶת־יְהוֹאשָׁבֶן־אֶחָזְיהָ וְתַהְמָה מִתְּפֻזָּבָן־הַמְּלָה חַפּוּכוֹתִים וְתַהְמָה אֶת־מִינְקָהוּ בְּחַדְרָה רְמִטּוֹת וְתַסְתִּירָה יְהוּשָׁבָעָרָת בָּתָה — הַפְּלָה יְהוֹרָם אֲשֶׁת־יְהוּדָה הַפְּלָה כִּי הִיא הִתְהַגֵּד אֶחָזְיהָ אֶחָזְיהָ נָפְנִי עַתְּלִיהָו וְלֹא הִמִּתְהַהֵּה:

11. וַיַּחַי אֶפְס בְּבֵית הַאֲלָהִים מִתְחַבֵּא שָׁנִים וַעֲתָלִיהָ נְלָכֵת עַל־הָאָרֶץ:

12. וּבְשָׁנָה רְשָׁבָעָת הַתְּרִינָק יְהוּרָם וַיַּקְהֵל אֶת־שְׁרֵי הַמְּאֹות לְעֹורִיהָ בָּן־יְרָחָם וְלִשְׁמָעָאל בָּן־יְהוּתָן :

13. וּבְשָׁנָה רְשָׁבָעָת הַתְּרִינָק יְהוּרָם וַיַּקְהֵל אֶת־שְׁרֵי הַמְּאֹות לְעֹורִיהָ בָּן־יְהוּתָן :

14. וְבָנָה רְשָׁבָעָת הַתְּרִינָק יְהוּרָם וַיַּקְהֵל אֶת־שְׁרֵי הַמְּאֹות לְעֹורִיהָ בָּן־יְהוּתָן :

15. וְבָנָה רְשָׁבָעָת הַתְּרִינָק יְהוּרָם וַיַּקְהֵל אֶת־שְׁרֵי הַמְּאֹות לְעֹורִיהָ בָּן־יְהוּתָן :

16. וְבָנָה רְשָׁבָעָת הַתְּרִינָק יְהוּרָם וַיַּקְהֵל אֶת־שְׁרֵי הַמְּאֹות לְעֹורִיהָ בָּן־יְהוּתָן :

וְלֹעֲנָדֶרֶת בָּן - עֹזֶב (אֵת - מַעֲשֵׂה) בָּן -
עֲדִישׁ וְאֵת - אַלְשָׁפָט בָּן - זָכָרִי עַפְוָן
בְּפִרְתָּה : וְסַבְּבוּ בִּיהְיוֹתָה וַיַּקְבְּצָוּ אֵת -
הַלוּלָם מִפְלָל - עָרֵי יְהוּדָה וַיָּרֶאשׁ הָאָבוֹת -
לִיְשָׁרָאֵל וַיַּבְאֵי אֶל - יְרוּשָׁלָם :
וַיַּכְרֹת כָּל - הַפְּرָלָל בְּרִית בְּבֵית הָאֱלֹהִים 3
עַם - חַמְלָה וַיֹּאמֶר לְהַם הַנֶּה בָּן - הַפְּלָל
יִמְלָה כַּאֲשֶׁר רַבֵּר יְחֻזָּה עַל - בְּנֵי רַדְיָה :
וְהַ רַּבְּרָא אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂו הַשְּׁלָשִׁית מִלְּכָם 4
בְּאֵי הַשְּׁפָת לְפָנָים וְלְלִוִּים לְשָׁעַרְיִם
הַסְּפִים : וַיַּהַלְלָתָה בְּבֵית הַפְּלָל
וַיַּהַלְלָתָה בְּשַׁעַר הַיּוֹסֵד וְלֹل - הָעַם
בְּחַצְרוֹת בֵּית יְהוָה :

וְאַל - יָבֹא בֵּית יְהוָה כִּי אִם - דְּכָרְבָּנִים 6
וְהַמְּשֻׁרְתִּים לְלוּיִם הַפָּה יָבֹא כִּי - קָרְשָׁ
הַפָּה וְכָל - הָעַם יִשְׁמְרוּ מִשְׁמָרַת יְהוָה :
וְרַקְיָפָה הַלוּלָם אֶת - חַמְלָה סְבִיב אֲשֶׁר ?
וְכָלָיו בַּיּוֹרְאָו וְרַבָּא אֶל - הַבְּבִיט יִמְצָא
וְרַחֲיוֹ אֶת - חַמְלָה בְּבָאו וְכָאָתוֹ :
וַיַּעֲשֵׂו הַלוּלָם וְכָל - יְהוּדָה כָּל אֲשֶׁר 8
צָוָה יְהוּדָה הַכֹּהן וַיַּקְרֹב אֲישׁ אַרְתָּ
אַנְשָׁיו בְּאֵי הַשְּׁפָת עַם יִצְאֵי הַשְּׁפָת כִּי
לֹא - פָּטַר יְהוּדָה הַכֹּהן אֶת - הַטְּחָלָקּוֹת :
וַיַּתְּנַהֵּן יְהוּדָה הַכֹּהן לְשָׁרֵן הַמְּאוֹת אַת - 9
הַחֲנִינִים וְאֵת - הַפְּגָנוֹת וְאֶת - הַשְּׁלָלִים
אֲשֶׁר לַמְלָה וְזָרָא אֲשֶׁר בֵּית הָאֱלֹהִים :
וַיַּעֲמֵד אֶת - כָּל - הָעַם וְאֲשֶׁר - שְׁלָחוֹ
בַּיּוֹרְאָו מִתְחַפֵּף הַבְּבִיט הַיְמָנִית עַר - כְּחָה
הַבְּבִיט הַשְׁמִיאָלִית לְמִזְבֵּחַ וְלַבְּבִיט עַל -
הַמְלָה סְבִיב : וַיַּצְאֵו אַת - בָּן - 10
הַמְלָה וַיְתַּנֵּן עַלְיוֹ אֶת - הַבְּדָד וְאֵת -
הַעֲרוֹת וַיְמִלְיכֵו אֵת וַיַּמְשַׁחֵהוּ יְהוּדָה
וְבָנָיו נִיאָמְרוּ יְתִי רַמְלָה :

nan; Asarja, den sohn Obed; Maaseia, den sohn Abaja; und Elaphat, den sohn Sichri, mit ihm zum bund. * 2 Kdn. II, 4.

2. Die zogen umher in Juda: und brachten die leviten zu hausse aus allen städten Juda, und die obersten vater unter Israel, daß sie kämen gen Jerusalem.

3. Und die ganze gemeine machte einen bund im hause Gottes mit dem könige. Und er sprach zu ihnen: Siehe, des königs sohn soll könig seyn, wie der HERR geredt hat über die kinder David.

4. So solle ihu nun also thun: Euer das dritte theil, die des sabbaths antreten, soll seyn unter den priestern und leviten, die thorhüter sind an der schwellen;

5. Und das dritte theil im hause des königs, und das dritte theil am grundthor; aber alles volck soll seyn im hause am hause des HERRN.

6. Und daß niemand in das haus des HERRN gehe, ohne die priester und leviten, die da dienen, die sollen hinein gehen, denn sie sind heilgthum; und alles volck warte der hut des HERRN.

7. Und die leviten sollen sich rings um den könig hermachen, ein leglicher mit seiner wehre in der hand. Und wer ins haus geht, der sei des todes. Und sie sollen bei dem könige seyn, wenn er aus und eingehet.

8. Und die leviten und ganz Juda thäten, wie der priester Jojada geboten hatte: und nahm ein leglicher seine leute, die des sabbaths antraten, mit denen, die des sabbaths abtraten. Denn Jojada, der priester, ließ die zween haussen nicht von einander kommen.

9. Und Jojada, der priester,* gab den obersten über hundert spieße und schilde und waffen des königs Davids, die im hause Gottes waren. * 2 Kdn. II, 10.

10. Und stellte alles volck: einen leglichen mit seinen waffen in der hand, von dem rechten winckel des hauses bis zum linken winckel, zum altar und zum hausewärts, um den könig her.

11. Und sie brachten des königs sohn hervor, und setzten ihm die crone auf und das zeugniß, und machten ihn zum könige. Und Jojada samt seinen söhnen salbeten ihn, und sprachen: Glück zu dem könige! II.12. Da

II. 12. Da aber Athalja hörete das geschrein des volks, das zuließ und den König lobete: ging sie zum volk im hause des **HERRN**. * 1 Kön. 1, 41.

13. Und sie sahe: und siehe, der König stand an seiner stätte im eingange, und die obersten und trommeten um den König; und alles landvolk war frölich, und * blies die trommeten, und die sänger mit allerley fäitenspiel geschickt zu loben. Da zerriß sie ihre kleider, und sprach: Aufruhr, aufruhr! * 4 Mos. 10, 10. † 2 Kön. 5, 9.

14. Aber Josada, der priester, machte sich heraus mit den obersten über hundert, die über das heer waren, und sprach zu ihnen: Führet sie vom hause über den hof hinaus; und wer ihr nachfolget, den soll man mit dem schwerdt tödten. Denn der priester hatte besohlen, man sollte sie nicht tödten im hause des **HERRN**.

15. Und sie legten die hände an sie. Und da sie kamen zum eingang des roßthors am hause des Königs, tödeten sie sie daselbst. III. 16. Und Josada machte einen bund zwischen ihm und allem volk und dem Könige, daß sie des **HERRN** volk sehn sollten.

17. Da* ging alles volk ins haus Baal, und brachen ihn ab, und seine altare und bilde zerbrachen sie: und erwürgeten Marhan, den priester Baal, vor den altaren. * 2 Kön. 11, 18.

18. Und Josada bestellte die ämter im hause des **HERRN** unter den priestern und leviten, die David verordnet hatte zum hause des **HERRN**, brandopfer zu thun dem **HERRN**, wie es geschrieben steht im gesetz Mose, mit freuden und liefern, durch David gedichtet.

19. Und stellte thorhüter in die thore am hause des **HERRN**, daß nichts unreines hinein käme an irgend einem dinge.

20. Und er nahm die obersten über hundert, und die mächtigen und herren im volke, und alles landvolk: und führte den König hinab vom hause des **HERRN**, und brachten ihn durch das hohe thor am hause des Königs; und ließen den König sich auf den königlichen stuhl sezen.

21. Und alles landvolk war frölich, und die stadt war still: aber Athalja ward mit dem schwerdt erwürget.

12. וְתַשְׁמַע עֲתָלִיהָ אֶת־קֹול הָעֵם הַלְּוִים וְהַמְּלִילִים אֶת־הַמֶּלֶךְ וְתַבּוֹא אֶל־הָעֵם בֵּית יְהוָה :

13. וְתַהֲא וְרֹפֵה הַמֶּלֶךְ עַזְמָר עַל־עַמּוֹד בְּפִבּוֹא וְהַשְׂרִים וְהַחֲצִירֹת עַל־הַמֶּלֶךְ וְכֵל־עַם חָארֵץ שָׁמָח וְתוֹלֵע בְּחַצְצֹרוֹת וְהַמְּשֻׁורִים בְּכָל־הַשִּׁיר וְמוֹרִיעִים לְהַלֵּל וְתַקְרַע עֲתָלִיהָ אֶת־בָּנְרִיה וְתַאֲמֵר

14. קָשֵׁר קָשֵׁר: וַיַּעֲצֵא יְהוּדָה רְבָה אֶת־שְׁרֵי הַמְּאוֹרָת פְּקֻדֵּי הַחִיל וַיֹּאמֶר אֶל־הַלְּבָט הַזְּעִיר אֶל־מִבְּרַת הַשְׁדָרוֹת וְהַבָּא אַחֲרֵיה יוֹמָת בְּחַרְבֵּי אַמְּנָר הַפְּחוֹן לֹא חַמְתִּיה בֵּית יְהוָה :

טו וַיִּשְׁמֹו לְהַיְּרִים וְפִבּוֹא אֶל־מִבְּזָא שְׁעַר־חַטְּפִים בֵּית הַמֶּלֶךְ וְיִמְתֹּוחַ שָׁם: וַיַּכְּלֵת יְהוּדָה בְּרִית בֵּינוֹ וּבֵין כָּל־הָעֵם וּבְנֵי הַמֶּלֶךְ לְהִיּוֹת לְעֵם לִיהְוָה:

ז. וַיָּבֹא כָּל־הָעֵם בֵּית־הַבָּעֵל וַיַּתְּחַזֵּה וְאֶת־מִזְבְּחֹתָיו וְאֶת־צְלָמָיו שָׁבָרו וְאֶת מִתְּן־לְהֹן הַבָּעֵל הַרְגֵּן לְפָנֵי־הַמִּזְבְּחֹת:

18. וַיִּשְׁטַּת יְהוּדָה פְּקָדַת בֵּית יְהוָה בַּיּוֹרֶךְ הַבְּהִנִּים תְּלוּוּם אֲשֶׁר חַלֵּק דָּוִיד עַל־בֵּית יְהוָה לְהַעֲלוֹת עַל־זָוֹת יְהוָה בְּכַתּוֹב בתוֹרַת מֹשֶׁה בְּשִׁמְרַת וּבְשִׁיר עַל־יְהִי רְגֵד: וַיֹּאמֶר הַשְׁעָרִים עַל־שְׁעָרִים

19. בֵּית יְהוָה וְלֹא־יָבֹא טָמֵא לְכָל־דָּבָר: כ וַיַּקְהֵל אֶת־שְׁרֵי הַמְּאוֹרָת וְאֶת־הַאֲדִירִים וְאֶת־חַטְּשָׁלִים בְּעֵם וְאֶת־כָּל־עֵם הָאָרֶץ וַיַּוְרֵד אֶת־הַמֶּלֶךְ מִבֵּית יְהוָה וַיָּבֹא בְּתוֹךְ־שְׁעַר הַעֲלִיוֹן בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיַּשְׁבַּבּוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ עַל־כֶּסֶף

20. וַיִּשְׁמַחוּ כָּל־עֵם חָארֵץ וְהַעִיר שְׁקָטָה וְאֶת־עֲתָלִיהָ המִתְּחַזֵּה בְּחַרְבֵּן: 3 סֶלֶס

Das XXIV. Capitel.

I. Joas eine seidlong fromm; II. Beset der tempel: III. Wird verföhrt: IV. Das Zedekiam schlägt: V. Wird mit seinem volck hart gestraft, VI. und jüngst ermordet.

בָּנֵן שְׁבֻעַ שָׁנִים יְאָשָׁ בְּמִלְכֵנוּ וְאֶרְבָּעִים אֶשְׁבֹּעַ
שְׁנָה מִלְחָמָה בִּירוּשָׁלָם וְשָׁם אָמַר צְבָנָה
מִבְּאָר שְׁבֹעַ: וַיַּעֲשֵׂה יוֹאָשָׁ הַשְׁׁבָרֶן:
בְּעִינֵי יְהוָה כָּל־יְמֵי יְהוּדָה בְּלָהָן:
וַיַּשְׁאַל לוֹ יְהוּדָה נְשָׁים שְׁתִּים וְאֶלְךָ 3 בְּנִים וּבְנָות: וַיַּדַּע אֶחָר־כֵּן נָזֶה 4 עַם־לְבָב יוֹאָשׁ לְחַשֵּׁת־בֵּית יְהוָה:
וַיַּקְבַּץ אֹת־חַבְנִים וְהַלּוּסִים וַיֹּאמֶר הַלְּהָם צָאוּ לְעָרֵי יְהוָה וְלַכְזָבָבָן מִכֶּל־
שְׁرָאֵל כִּסֵּף לְחוֹקָם אֶת־בֵּית אֱלֹהִים מִזְרָחֵן שְׁנָה בְּשָׁנָה וְאֶת־פְּמַרְבָּן לְדָבָר וְלֹא מְרוּרָה הַלוּסִים: וַיֹּאמֶר 6 לִיהוּדָה רַאשָׁה וַיֹּאמֶר לוֹ מְרוּעָן לְאַדְבָּתָה בְּרִשְׁתָּה עַל־הַלוּסִים לְהַבְיאָ מִיהוּדָה וּמִירוּשָׁלָם אֶת־מִשְׁאת מֹשֶׁה עַבְדָּה תְּרוּהָ וְרַקְעָל לִישְׁרָאֵל לְאַהֲלָה הָעֲרוֹת: בְּעַתְּלִיחּוּ הַפְּרִשְׁעֹתָן בְּגִנָּה פְּרִצְׁעָי 7 אֶת־בֵּית הָאֱלֹהִים וְגַם כָּל־קְרָשִׁי בִּירָה־יְהוּדָה עָשָׂו לְבָעָלִים: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲשֵׂה אַרְון אֶחָר וַיַּתְּגַנְּהוּ 8 בְּשַׁעַר בֵּית־יְהוָה חִטָּה: וַיַּתְּנֵן קָול בְּיוֹחָנָן וּבְרִזְשָׁלָם 9 לְהַבְיאָ לִיהְוָה מִשְׁאת מֹשֶׁה עַבְדָּה הָאֱלֹהִים עַל־יִשְׁرָאֵל בְּפִרְבָּר: וַיִּשְׁמֹחוּ כָּל־הַשְׁׁרוּם וְכָל־הַעֲםִי וַיִּבְאַיו וַיְשִׁלְיכוּ לְאַרְון עַד־לְכָלָה: וַיַּרְחֵי בְּעַת יְבִיאָ אֶת־הַאֲרוֹן אֶל־ פְּלִבְנַת הַמֶּלֶךְ בְּבֵר הַלוּסִים וּכְרָאוֹתָם כִּי־רַב הַלְּסָף וּבָא סּוֹפֵר הַמֶּלֶךְ וּפְכָרָד בְּתַחַן הַרְאָשׁ וּמַעֲרָל אֶת־הַאֲרוֹן וַיַּשְׁאַהֲרֹן וַיִּשְׁבֹּהוּ אֶל־מִקְלָמוֹ כִּי־עָשָׂה לַיּוֹם בַּיּוֹם וַיַּאֲסַפֵּוּ כִּסֵּף לְרַב:

Joas^{*} war sieben Jahre alt, da er König ward: und regierte vierzig Jahre in Jerusalem. Seine Mutter hieß Abija von Bet-Seba.

Und Joas thät, was dem HERRN wohl gefiel, so lange der Priester Jojada lebete.

Und Jojada gab ihm zwei Weiber, und er zeugte Sohne und Töchter.

Darnach nahm Joas vor, das Haus des HERRN zu erneuern.

Und versamlete die Priester und Leviten, und sprach zu ihnen: ziehet aus zu allen Städten Juda und samlet Geld aus ganzem Israel, das Haus eures Gottes zu bessern jährlich; und eilet solches zu thun. Aber die Leviten eileten nicht.

Da rieß der König Jojada dem vornehmsten, und sprach zu ihm: Warum haßt du nicht acht auf die Leviten, daß sie einbringen von Juda und Jerusalem die Steuer, die Moses, der Knecht des HERRN, gesetzt hat, die man samlete unter Israel, zu den Hütten des Stifts?

Denn die Gottlose Athalia, und ihre Söhne haben das Haus Gottes zerstissen: und alles, was zum Hause des HERRN geheiligt war, haben sie an Baalim vermacht.

**c. 22, 10.
Da befahl der König, daß man eine Lade mache: und setzte sie haussen ins Thor, am Hause des HERRN.**

Und ließ ausrufen in Juda und zu Jerusalem, daß man dem HERRN einbringen solle die Steuer, von Moses, dem Knecht Gottes, auf Israel gelegt in der Wüste.

**2 Mos. 30, 12, 13.
Da freueten sich alle Obersten und alles Volk: und brachten und wursens in die Lade, bis sie voll ward.**

Und wenns Zeit war, daß man die Lade herbringen sollte durch die Leviten nach des Königs Befehl (wenn sie sahen, daß viel Geld darinnen war): so kam der Schreiber des Königs und wer vom vornehmsten Priester Befehl hatte, und schütteten die Lade aus, und trugen sie wieder hin an ihren Ort. So thäten sie alle Tage, daß sie geldes die Menge zu haussen brachten.

12. Und

12. Und der König und Jojada gabens den arbeitern, die da schaffeten am hause des Herrn; dieselben dingeten steinmehen und zimmerleute, zu erneuern das haus des Herrn: auch den mestern an eisen und erß, zu bessern das haus des Herrn. ^{* 2 Kön. 22, 4.}

13. Und die arbeiter arbeiteten, daß die besserung im werke zunahm durch ihre hand: und machten das haus Gottes ganz fertig und wohl zugerichtet, und machten veste.

14. Und da sie es vollendet hatten, brachten sie das übrige geld vor den König und Jojada: davon machte man gesäße zum hause des Herrn, gesäße zum dienst und zu brandopfern, löffel und guldene und silberne geräthe. Und sie opferten brandopfer bey dem hause des Herrn allewege, so lange Jojada lebete.

15. Und Jojada ward alt, und des lebens satt, und starb: und war hundert und dreysig jahr alt, da er starb.

16. Und sie begruben ihn in der stadt David unter die Könige: darum, daß er hatte wohlgethan an Israel, und an Gott und seinem hause.

III. 17. Und nach dem tote Jojada kamen die obersten in Juda, und berieten den König an: da gehorchte ihnen der König.

18. Und sie verließen das haus des Herrn, des Gottes ihrer Väter: und dienten den häinen und gozen. Da kam der zorn über Juda und Jerusalem, um dieser ihrer schuld willen.

19. Er sandte aber propheten zu ihnen, daß sie sich zu dem Herrn befekren solten: und die bezeugeten sie, * aber sie nahmen nichts zu ohren. ^{* c. 33, 10.}

IV. 20. Und der Geist Gottes zog an Zadcharja, den Sohn Jojada, des Priesters: der trat oben über das volk, und sprach zu ihnen: So spricht Gott: Warum übertretet ihr die gebote des Herrn, das euch nicht gelingen wird? denn * ihr habt den Herrn verlassen, so wird er euch wieder verlassen. ^{* c. 15, 2.}

21. Aber sie machten einen bund wieder ihn, und * steinigten ihn nach dem gebot des Königs im hofe am hause des Herrn. ^{* Matth. 23, 35. Ebr. 11, 37. v.c.}

2. וְיָתַגְנֵה רֶפֶלֶת וַיְהִי־עֲלָל־עוֹשֶׂה מְלָאכֶת עֲבוֹרֶת בֵּית־יְהוָה וַיְהִי שְׁכִירֶת חָצְבִּים וְחַרְשִׁים לְחֶרֶשׁ בֵּית־יְהוָה וְגַם לְמִבְשֵׁי בְּתַלְיָה וְגַחְשָׁת לְחִזְקָה אֶת־בֵּית־יְהוָה:

3. וַיְעִשֵּׂל עֲשֵׂי חַפְלָאָכֶת וְקַעַל אֲרוֹכֶת לְפַלְאָכֶת בְּדִסְמָן וְעַמְרִירָה אֶת־בֵּית־הָאֱלֹהִים עַל־מִתְפְּנֵהוּ וַיַּאֲפַצֵּהוּ:

4. וְכַבְלֹתָם הַכְּיוֹן לְמִבְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיְהִי־עַל־אֶת־שְׁאֵר הַבְּסָר וַיְעִשֵּׂלוּ כָּלִים לְבִית־יְהוָה כָּלִי שְׁרָתָה וְהַעֲלוֹת וְכַפּוֹת וְכָלִי זָהָב וְכָסֶף וַיַּהַי מַעֲלִים עַלְוֹת בְּבַיּוֹת יְהוָה תְּמִיר בָּל וַיָּמִי יְהִי־עֻרָע :

טו וַיָּמִן יְהִי־עֻרָע וַיַּשְׁבַּע יְמִינָה בְּנָן־מְאֹה וְשָׁלְשִׁים שָׁנָה בְּמִזְבֵּחַ:

טז וַיַּקְבְּרוּ בְּעִיר־דָּיוֹר עַם־הַמְּלִיכִים כִּי־עֲשָׂה טֹבָה בִּישָׁרָאֵל וְעַם־הָאֱלֹהִים וְבֵיתוּ:

טז וְאַחֲרֵי מוֹת יְהִי־עֻרָע בָּאוּ שְׁרֵי יְהוָה וַיַּשְׁתַּחַזְוּ לְמֶלֶךְ אָנוּ שְׁמָעַם הַמֶּלֶךְ אֶלָּהֶם:

טז וַיַּעֲזֹבּוּ אֶת־בֵּית יְהוָה אֱלֹהִים אֲבוֹתֵיהֶם וַיַּעֲבְרוּ אֶת־הָאָשָׁרִים וְאֶת־הַעֲבִים וְיְהִי־קָטָף עַל־יְהִיָּה וּירוּשָׁלָם

טז בְּאַשְׁמָתָם אֵת: וַיַּשְׁלַח בְּרֵסֶת נְבִיאִים לְהַשִּׁיבָם אֶל־יְהוָה וַיַּעֲרֹר בָּם וְלֹא כְּהָאֵינוֹ: וּרְוחַם אֱלֹהִים לְבָשָׁה אֶת־

טז זְכִירֵה בָּן־יְהִיָּה רֶפֶן וַיַּעֲמֹד מַעַל לְעַם וַיֹּאמֶר לְעַם פֶּה אָמַר אֱלֹהִים לְמַה אַתְּ עָבָרִים אֶת־מִזְבֵּחַ יְהוָה וְלֹא תָצִילוּהוּ כִּי־עָבָרְתֶּם אֶת־מִזְבֵּחַ יְהוָה

טז אֶתְכֶם: וַיַּקְרְבּוּ עַל־זֶה וַיַּגְמַרְתֶּם אֶת־בְּמִזְבֵּחַ הַמֶּלֶךְ בְּחֶזֶק בֵּית־יְהוָה:

22. Und

לֹא - וְלֹא תָּאַש הַפְלָה הַחֲסֵל אֲשֶׁר
עָשָׂה יְהוָה אֱבֹיו עַמּוֹ וַיַּהֲגֵת אֹת -
בָּנָו וְכָמוֹתוֹ אָמַר יְהוָה יְהוָה וַיַּרְא :
וַיֹּאמֶר לְחַקִּיפָת הַשָּׁנָה עַלְיהָ עַלְיוֹ חִיל 3
אָרָם וַיַּבְאֵי אֶל - יְהוּדָה וַיַּרְשֵׁלָם
וַיִּשְׁחוּטוּ אֹת - כָּל - שְׂדֵה הָעֵם מִעֵם
וְכָל - שְׁלָלָם שְׁלָחוּ לְמַלְךָ דְּרַמְּשָׁק :
כִּי בְמַצְעָר אֲנָשָׁם בָּאֵי חִיל אָרָם נִיְהָה 24
בָּנָו בְּירַס חִיל לְרַב מָאָר כִּי עֲזֹבוּ אֹת -
הַהֲוָה אַלְוָה אֲבוֹתֵיכֶם וְאֹת - יוֹאַש עֲשָׂו
שְׁפָטִים : וּבְלְכָתָם מִפְנֵו כִּי - עֲזֹבוּ אֹתָן כָּה
בְּמַחְלִים רַבִּים הַחֲקָשָׂרוּ עַלְיוֹ עֲבָרוֹ
בְּרַמֵּי בָּנָי יְהוּדָה הַלְּהֵן וַיַּהֲרֹגוּ
עַל - מִתְחָזָה וַיָּמָתְא וַיַּכְבְּרוּהוּ בָּעִיר דְּרוּיד
וְלֹא קַבְרָה בְּקִבְרוֹת הַמֶּלֶךְ :
וְאַלְהָה הַמְּתַקְשָׁרִים עַלְיוֹ זָבֵר בָּנָו 26
שְׁמֻמָּעָה, הַעֲמֹנוּרָה וַיַּחֲזַב בָּנָו -
שְׁמָרָירָה הַפּוֹאָכִית :

וּבָנָיו וּרְבֵבָנָה עַלְיוֹ וַיָּסֹר בִּירַס 27 יְרַב קָרִי
הַאֲלָהִים הַגָּם כְּתוּבִים עַל - מְוֹרֶשׁ סִמְרָר
הַפְלָכוּם וַיִּמְלֹךְ אֲמְצִירָה בָּנָו תְּחִמָּיו :

Das XXV.

בָּנָי עֲשָׂרִים וּחֲמָשׁ שָׁנָה מֶלֶךְ א
אֲמְצִירָה וְעַשְׂרִים וּתְשׁע שָׁנָה מֶלֶךְ
בַּיְרַשְׁלָם וְשָׁם אָמַר יְהוּעָן מִירוֹשָׁלָם :
וַיַּעֲשֵׂה הַיְשָׁר בְּעַנִּי יְהוָה רַק לֹא בְלַבְבָּם 2
שָׁלָם : וַיַּהֲיוּ כַּאֲשֶׁר חִזְקָה הַמֶּלֶךְ 3
עַלְיוֹ וַיַּהֲרֹג אֹת - עֲבָרוֹן הַמֶּלֶךְ אֹת -
הַמֶּלֶךְ אֲבֹיו : וְאֹת - בְּנֵיהֶם לֹא חִמְתָּ 4
כִּי כְּפָתָח בְּתוֹרָה בְּסִפְרָ מְשָׁה אֲשֶׁר -
צָעוֹד יְהוָה לְאָמֵר לֹא - יְמֹתָה אֲבוֹתָה עַל -
בָּנִים וּבָנִים לֹא - יְמֹתָה עַל - אֲבוֹתָם
כִּי אִישׁ בְּחִטָּאתָו יְמֹתוֹ :

22.Und der König Josas gedachte nicht an die barmherzigkeit, die Jesada, sein vater, an ihm gethan hatte: sondern erwürgete seinen sohn. Da er aber starb, sprach er: Der HERR wird sehen und suchen.

V. 23.Und da das Jahr um war; zog her-auf das heer der Syrer, und kamen in Ju-da und Jerusalem, und verderbten alle obersten im vold; und alle ihre räub-sandten sie dem könige zu Damaskon.

24.Denn der Syrer macht kam mit we-nig männern, noch gab der HERR in ih-re hand eine sehr grosse macht: darum, daß sie den HERRN, ihrer vater Gott, verlassen hatten. Auch übeten sie an Jo-as strafe.

VI. 25.Und da sie von ihm zogen, ließen sie ihn in grossen franthheiten. *Es machen aber seine knechte einen bund wieder ihn um des bluts willen der kinder Josada, des priesters: und erwürgeten ihn auf seinem bette, und er starb. Und man begrub ihn in der stadt David, aber † nicht unter der kön-nige gräber. * 2 Kön. 12, 20. † 2 Chr. 21, 20.

26.Die aber den bund wieder ihn mach-ten, waren diese: Sabab, der sohn Sime-ath, der Ammonitin; und Josabad, der sohn Simrith, der Moabitin.

27.Aber seine söhne, und die summa, die unter ihm versamlet war, und der bau des hauses Gottes: siehe, die sind beschrie-ben in der historia im buch der könige. Und *sein sohn Amazia ward könig an sei-ne statt. * 2 Kön. 12, 21. c. 14, 1.

Capitel.

I. Amazia beweist einige frömmigkeit. II. Strafft die Mörder. III. Wählt kriegsvolk. IV. Danckt Israel ab. V. Schlägt Edom. VI. Israel fällt in Juda ein. VII. Abgoitzen. VIII. Krieg mit Josas. IX. der sieget. X. Amazia tod. Fünf und zwanzig jahr alt war Amazia, da er könig ward: und regierte neun und zwanzig jahr zu Jerusalem. Seine mutter hieß Joadan, von Jerusalem.

2.Und er thät, was dem HERRN wohl gefiel: doch nicht von ganzem herzen.

II. 3. Da nun sein königreich bekräftiget war: erwürge te er seine *knechte, die den könig, seinen vater, geschlagen hatten. *c. 24, 25.

4.Aber ihre kinder tödete er nicht. Denn also stehets geschrieben im gesetz, im buch Mose, da der HERR gebeut und spricht: Die väter sollen nicht sterben für die kinder, noch die kinder für die väter; sondern ein jeglicher soll um seiner sünde willen sterben. * 5 Mos. 24, 16. x. III. 5.Und

III. 5. Und Amazia brachte zu hausse Juda und stellte sie nach der vater hausern, nach den obersten über tausend und über hunderd unter ganz Juda und Benjamin: und zogleite sie von zwanzig Jahren und drüber und fand ihrer drey hundert tausend auserlesen, die ins heer ziehen mochten und sriesse und schilde führen konten.

6. Dazu nahm er an aus Israel hundert tausend starcke kriegsleute, um hundert centner silbers.

IV. 7. Es kam aber ein mann Gottes zu ihm, und sprach: König, laß nicht das heer Israel mit dir kommen; denn der Herr ist nicht mit Israel, noch mit allen kindern Ephraim.

8. Denn so du kommst, daß du eine fünnheit beweisest im streit; wird Gott dich fallen lassen vor deinen feinden. Denn bey Gott steht die krafft zu helfen und fallen zu lassen.

9. Amazia sprach zum mann Gottes: Was soll man denn thun mit den hundert centnern, die ich den kriegsknechten von Israel gegeben habe? Der mann Gottes sprach: Der Herr hat noch mehr, denn das ist, das er dir geben kann.

10. Da sonderte Amazia die kriegsknechte ab, die zu ihm aus Ephraim kommen waren, daß sie an ihren ort hingen. Da ergrimmete ihr zorn wieder Juda sehr, und zogen wieder an ihren ort mit grimmigem zorn.

V. 11. Und Amazia ward getrost, und führte sein volck aus, und zog aus ins Salzthal, und schlug der kinder von Seir zehn tausend. * 2 Kön. 14, 7.

12. Und die kinder Juda singen ihrer zehn tausend lebendig: die führten sie auf die spize eines felsen; und stürzeten sie von der spize des felsen, daß sie alle zerborsten.

VI. 13. Aber die kriegsknechte, die Amazia hatte wiederum lassen ziehen, daß sie nicht mit seinem volck zum streit zögen, thäten sich nieder in den städten Juda: von Samaria an bis gen Beth Horon, und schlügen ihrer drey tausend, und nahmen viel raubes.

VII. 14. Und da Amazia wieder kam von der Edomiter schlacht: brachte er die götter der kinder von Seir, und stellte sie ihm zu göstern, und betete an vor ihnen, und räucherte ihnen.

ח וַיָּקְבֹּץ אֶמְצִיחוֹ אֶת־יְהוּדָה וַיִּעֲמִידוּ

לְבֵית־אֲבוֹת לְשֵׁם הָאֱלֹהִים וַיַּשְׁרִ

הַפְּאֹזֶת לְכָל־יְהוּדָה וּבְנִימָן וּפְקָרֶם

לִמְבָן עַשְׂרִים שָׁנָה וּמִעֵלָה וּמִצְּאָם

שָׁלַש־מֵאוֹת אֶלָף בָּחוֹר יוֹצֵא צְבָא

6 אֶחָז רַמְחָ וְגַנְגָה: וַיַּשְׁכַּר מִשְׁרָאֵל

מַהָּא אֶלָף גָּבָור חִיל בְּמַהָּא כְּכֶר־כֶּסֶף:

7 וְאֵישׁ הָאֱלֹהִים בָּא אֶלְיוֹן לְאָמֵר הַפְּלָחָה

אֶל־יְבֹא עַמָּךְ צְבָא יִשְׂרָאֵל בְּיַיִן אַפְרִים:

8 כִּי אָם־בָּא אַתָּה עֲשָׂה חֹזֶק לְמִלְחָמָה

יַכְשִׁילְךָ הָאֱלֹהִים לְפָנֵי אוֹיֵב כִּי יִשְׁ-

בָּחַ פְּאַלְמָה לְעֹזָר וְלְחַנְשֵׁיל:

9 וַיֹּאמֶר אֶמְצִיחוֹ לְאֵישׁ הָאֱלֹהִים וּמוֹרֵד

לְעַשְׂוֹת לְמַמְואֹת הַפְּכָר אֲשֶׁר נָתַתִּי

לְגָדוֹל יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֵישׁ הָאֱלֹהִים

יִשְׁלַח לְיְהוָה לְמַתָּה לְכָה הַרְבָּה מָוֹת:

וַיַּבְרִילָם אֶמְצִיחוֹ לְהָגֹדוֹל אֲשֶׁר־

בָּא אֶלְיוֹן מִאַפְרִים לְכָתָת לְמִקְומָם

וְיַחַד אֶפְסָמָד מְאָלָה בִּיהוּדָה וְשִׁבְיָה

לְמִקְומָם בְּחַרִי־אָרֶף:

11 וְאֶמְצִיחוֹ הַתְּחֻזָּק וְיַגְהֵג אֶת־עַמּוֹ וְיַלְּהָ

גַּיא הַפְּלָחָה וַיְהִי אֶת־בְּנֵי־שְׁעִיר עַשְׂרָת

מֶלֶךְ 12 אֲלֹפִים: וְעִשְׁרַת אֲלֹפִים חַיִים שָׁבָ

בָּנִי יְהוּדָה וְבָנִים לְרַאשׁ הַפְּלָלָ

וְשְׁלִלְכּוּם מֶרְאֵשׁ הַפְּלָלָعָ וּבְלָמָנְכּוּ:

13 וּבָנִי הָגֹדוֹל אֲשֶׁר הַשִּׁיב אֶמְצִיחוֹ מֶלֶכְתָּ

עַמּוֹ לְמִלְחָמָה וַיַּפְשְׁטוּ בְּעַרְיוֹן יְהוּדָה

מִשְׁמְרוֹן וּעֲרָר־בֵּית חֹזֶן וַיַּפְנוּ מִמֶּה:

שְׁלִשְׁת אֲלֹפִים וְיַבְּזֵבּוּ בּוֹהַ רַבָּה:

14 וַיַּרְא אֶחָלִי בָּזָא אֶמְצִיחוֹ מְהֻכּוֹת אֶת־

אֲרוֹמִים וַיַּבְּאֵא אֶת־אֱלֹהִים בְּנֵי שְׁעִיר

וַיִּעֲמִידוּם לְזִוְּנָה אֲלֹהִים וּלְפָנֵיהם

יִשְׁתַּחַווּ וְלָהֶם יִקְרָרְ:

Eeeeee 15. Da

וַיֹּהֶר אֶת יְהוָה בְּאַמְצִירָה וַיַּלְחֵךְ אֶלְיוֹן טו
בְּכָא וַיֹּאמֶר אֶלְיוֹן לְפָה וַיָּשֶׁת אֶת־
אֶלְעָזֶר חָטָם אֲשֶׁר לְאֶת־חַצְילָה אֶת־עַפְסָם
מִזְרָח: וַיַּדַּח בְּרַבֶּה אֶלְיוֹן וַיֹּאמֶר לוֹ 16
הַלְּדוּעַנְךָ מֶלֶךְ נְתָפָה חַדְלָה לְךָ לְפָה
יִגְנָה וַיַּחַנֵּל רַגְבָּיא וַיֹּאמֶר יְרֻעָתִי
כִּי־עַזְעַז אֱלֹהִים לְהַשְׁחִיתךְ בַּיַּד
עַשְׂתָּה זָאת וְלֹא שָׁמְעָת לְעַתִּיךְ:
וַיַּעֲצֵז אַמְצִירָה מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיַּלְחֵךְ 17
אֶל־יְזָאֵש בֶּן־יְהוֹאָחוֹן בֶּן־יְהוּא מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל לְאָמֵר לְךָ נְתָרָה פְנֵיכֶם:
וַיַּלְחֵךְ יְזָאֵש מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־אַמְצִירָה 18
מֶלֶךְ־יְהוּדָה לְאָמֵר רְחוֹחַ אֲשֶׁר בְּלִבְנֵנוֹ
שָׁלַח אֶל־הַאֲרוֹן אֲשֶׁר בְּלִבְנֵנוֹ לְאָמֵר
תְּנַהֵ אֶת־בְּתַךְ לְבָנֵי לְאָשָׁה וַתַּעֲבֵר
חַיִת הַשְׁנָה אֲשֶׁר בְּלִבְנֵנוֹ וַתַּרְמֵס אֶת־
הַחֹקָה: אָמְרָת רִנָּה הַכְּלִי אֶת־אֶתְזָם 19
וַנְשַׁאֲכָל בְּךָ לְהַכְּבִּיד עַתָּה שְׁבָה בְּבִתְךָ
לְפָה תִּתְגַּרְהָ בְּרַעָה וַנִּפְלַת אַתָּה וַיְהִי
עַמָּה: וְלֹא שָׁמֵעַ אַמְצִירָה כִּי כִּי
מִרְאָלְהִים הוּא לְמַעַן תִּפְסֵם בְּנֵךְ כִּי
רְשָׁאֵת אֶת־אֶתְזָם: וַיַּעַל יְזָאֵש 21
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיַּרְאֵ פְנֵיכֶם הוּא
וְאַמְצִירָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה בְּבֵית שְׁמַשׁ אֲשֶׁר
לְיְהִיָּה: וַיַּגְנֵת יְהִיָּה לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל 22
וַיַּנְסֵן אִישׁ לְאֶתְזָם: וְאֶת־אַמְצִירָה 23
מֶלֶךְ־יְהִיָּה בֶן־יְזָאֵש בֶן־יְהוֹאָחוֹן
תִּפְשֵׁש יְזָאֵש מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל בְּבֵית שְׁמַשׁ
וּבְאֶתְזָם יְרוּשָׁלָם וַיִּפְרַץ בְּחוֹמַת יְרוּשָׁלָם
מִשְׁעָר אֶפְרַיִם עַד־שַׁעַר הַפְּנִיה אֶרְבָּע
מִאוֹת אַמְתָה: וְכָל־רְקֹעַב וְהַכְּסֶף וְאֶת 24
כָּל־חַפְלִים הַנִּמְצָאים בְּבֵית־הַאֲלֹהִים
עַם־עֲבָר אֶתְזָם וְאֶת־אֶתְזָות בֵּית רַפְלָה
וְאֶת בְּנֵי הַקְּרָבָה וְיַשְׁבֵשׁ שְׁמַרְון:

15. Da ergrimmte der Gott des ^{NETHER} über Amazia und sandte einen Propheten zu ihm, der sprach zu ihm: Warum suchest du die Götter des Volks, die ^{*} ihr Volk nicht konten erreten von deiner Hand? ^{5. Mos. 32, 37. 38.}

16. Und da er mit ihm redete, sprach er zu ihm: Hat man dich zu des Königs Rath gemacht? Höre auf, warum willst du geschlagen seyn? Da hörte der Prophet auf, und sprach: Ich merke wohl, dass Gott sich berathen hat dich zu verderben; dass du solches gethan hast, und gehorhest meinem Rath nicht.

VIII. 17. Und Amazia, ^{*} der König Juda, ward raths; und sandte hin zu Joas, dem Sohn Joahas, des Sohns Jehu, dem König Israel; und ließ ihm sagen: Komm, lasz uns mit einander besuchen.

^{2. Kön. 14, 8.} 18. Aber Joas, der König Israel, sandte zu Amazia, dem König Juda; und ließ ihm sagen: Der Dornstrauch im Libanon sandte zum Cedern im Libanon und ließ ihm sagen, gib deine Tochter meinem Sohn zum Weibe; aber das Wild im Libanon ließ über den Dornstrauch, und zertrat ihn.

19. Du gedenkest: siehe, ich habe die Edomiter geschlagen; des erhebt sich dein Herz, und suchest ruhm. Nun bleibe dahinnen: warum ringest du nach Unglück, dass du fallest und Juda mit dir?

20. Aber Amazia gehorchte nicht: denn es geschach von Gott, dass sie gegeben würden in die Hand; darum, dass sie die Götter der Edomiter gesucht hatten.

21. Da zog Joas, der König Israel, herauf und besahen sich mit einander: er und Amazia, der König Juda, zu Beth-Semes, die in Juda liegt.

IX. 22. Über Juda ward geschlagen vor Israel, und flohen ein jeglicher in seine Hütte.

23. Aber Amazia, den König Juda, den Sohn Joas, griff Joas, den Sohn Joahas, den König Israel, zu Beth-Semes; und brachte ihn gen Jerusalem; und riss ein die Mauern zu Jerusalem vom Thor Ephraim an bis an das Eichthor, vier hundert Ellen lang.

24. Und alles Gold und Silber, und alle Gefäße, die vorhanden waren im Hause Gottes bei Obed-Edom und in dem Schloss im Hause des Königs, und die Kinder zu Pfand, die nahm er mit sich gen Samaria.

X. 25. Und Amazia, der sohn Joas, der König Juda, lebete nach dem tote Joas, des Sohns Joahas, des Königs Israel, fünfzehn Jahr.

26. Was aber mehr von Amazia zu sagen ist, beende das erste und das letzte: siehe, das ist geschrieben* im buch der könige Juda und Israel. * 2 Kön. 14, 1.

27. Und von der zeit an, da Amazia von dem HERRN abwich, machten sie einen bund wieder ihn zu Jerusalem: er aber flohe gen Lachis. Da sandten sie ihm nach gen Lachis, und tödten ihn daselbst.

28. Und sie brachten ihn auf rossen, und begruben ihn bey seine väter in der stadt Juda. * 2 Kön. 14, 20.

Das XXVI. Capitel.

I. Uria eine zeitlang stromm. II. Ist glücklich wieder seine feinde. III. Seine heers kraft. IV. Will aus hochmuth opfern. V. Wird aussäsig. VI. Jotham sein sohn, wird statthalter für ihn. VII. Stirbt.

Da nahm das ganze volk Juda Uria, der war sechzehn jahr alt: und machten ihn zum könige an seines vaters Amazia statt. * 2 Kön. 14, 21.

2. Derselbe bauete Eloth und brachte sie wieder an Juda, nachdem der könig entschlossen war mit seinen vätern.

3. Sechzehn jahr alt war Uria, da er könig ward: und regierete zwey und funfzig jahr zu Jerusalem. Seine mutter hieß Zecharja von Jerusalem.

4. Und er thät, * das dem HERRN wohl gefiel, wie sein vater Amazia gehon hatte. * c. 25, 2.

5. Und er suchte Gott, so lange Sa- charja lebete, der lehrer in den gesichten Gottes: und so lange er den HERRN suchte, ließ ihm Gott gelingen.

II. 6. Denn er zog aus, und stritte wieder die Philister; und zerriß die mauren zu Gath, und die mauren zu Jabne, und die mauren zu Asdod: und bauete städte um Asdod, und unter den Philistern.

7. Denn Gott half ihm wieder die Phi- lister, wieder die Araber, wieder die zu Gur Baal, und wieder die Meuniter.

8. Und die Ammoniter* gaben Uria geschenke; und er ward berühmt, bis man kommt in Egypten: denn er ward immer stärker und stärker. * c. 17, 11.

9. Und Uria bauete thürne zu Jerusa- lem am ector, und am thalchor, und an andern ecken: und befestigte sie.

נה ויהי אמץ'ו בָנֵד יואש מלך יהודה
אתני מות יואש בר יהואתי מלך ישראל

2 חמש עשרה שנה: ויתר דבריו אמץ'ו
הראשנים והאחרונים שלא הנס כתובים
על - ספר מלכי יהודה וישראל:

2 ומעת אשר ספר אמץ'ו מאחרני יהונ
ויקשו עליו קשר בירושלים ונכנס
לכישא וישלחו אחריו לישא ויכירתו
28 שם: ונשאו על רוסטים ניקבבו
אותם עם אבחיו בעיר יהודה:

Das XXVI. Capitel.

I. Uria eine zeitlang stromm. II. Ist glücklich wieder seine feinde. III. Seine heers kraft. IV. Will aus hochmuth opfern. V. Wird aussäsig. VI. Jotham sein sohn, wird statthalter für ihn. VII. Stirbt.

A ויקחו כל עם יהודה את עז'ו והוא
בן שעששרה שנה וימליך אותו תחת
2 אביו אמץ'ו: ריא בנה את אלות
וישיבה ליהודה אחריו שכוב הפלך עט

3 אבתו: בן שש עשרה שנה עז'ו
במלכו וחמשים ושתיים שנה מלך
ירושלים ושם אמו יכלה מן -

4 ירושלים: ויעש תשר בעינו יהונה
כלל אשר עשה אמץ'ו אביו:

ה ויהי לרש אללים בימי זכריו הפהבו
בראות האלים ובימי דריש את יהונה
6 הצלחו האלים: וצא וילחט

בפלשתים ויפרץ את חומת נת ואת
חומרה בנה ואת חומת אשוד ויבנה
7 ערים באשוד ובפלשתים: ויעזרו

האלים על פלשתים ועל הערכיים
רוושכים בגור - בעל ורמענים:

8 ויתנו העמנים מנחה לעז'ו וילך שננו
ער לבוא מארים כי החזק ער למלחה:

9 ניבן עז'ו מגדלים בירושלים על
שער הפער ועל שער הגיא ועל -

הפקען ויחוקם:

וַיָּבֹן מְגֻלִּים בְּמִסְפֵּר וַיַּחֲלֹב בְּרוֹת¹
רַבִּים גַּם מִקְנָה - רַב חַיה לְזֶבֶשֶׂלֶת

בְּכַפְרִישׁוֹר אֲפָרָם וַלְרַמִּים בְּתִירֶט

בְּכַפְרִמֶּל כִּי־אָרֶב אַרְכָּה הַיָּה :

וַיַּעֲשֵׂי לְעַזְבָּה חִיל² עַשְׂחַ מִלְחָמָה יָצָא :

צְבָא לְגַדְרָה בְּמִסְפֵּר פְּקָנְתָם בֵּין יְעָזָל יְעַזָּל קְרִי

הַסּוֹפֵר וַמְעַשְׂיוֹה הַשׁוֹטֵר עַל יְדָחָנָנוֹה

מִשְׁעָר הַפְּלָה : כָּל מִסְפֵּר רָאשׁ³

הַאֲבוֹת לְגַבּוּרִיחָזֶל אַלְפִים וְשָׁלַשׁ מֵאוֹת : קְצָנָק

עַל - יְרֵם חִיל צְבָא שֶׁלֶשׁ מֵאוֹת אַלְף⁴

וְשְׁבָעָת אַלְפִים וְחַמֵּשׁ מֵאוֹת עַשְׁיָּה

מִלְחָמָה בְּכָח חִיל לְעֹזָר לְפָלָה עַל -

הַאֲוֹבָה : וַיָּכֹן לְהָם עַזְבָּה וְכָל־הַאֲבָא⁵

מְגֻנִּים וּמְחוּטִים וּנוֹבָעִים וּשְׁרִינָהָת

וְקַשְׁתָות וּלְאַבָּנִים : וַיַּעֲשֵׂי טו

בְּרוּשָׁלָם חַשְׁבָּנוֹת מִחְשָׁבָת חֹשֶׁבֶל הַיּוֹת⁶ כְּבָשָׁה

עַל - הַמְגֻלִּים וְעַל - הַפְּנוֹת לִירֹאָה

בְּחַצִּים וּבְאַבָּנִים גְּדוּלָה וַיַּצָּא שְׁמוֹ עַד

לְמִרְחָזָק גִּיא־הַפְּלָא לְהַעֲזָר עַד־כִּיחָזָק :

וְכִחְזָקָתוֹ כְּבָה לְבָוּ עַד - לְהַשְׁחִית וּמַעַל⁷

בִּיהְנָה אֱלֹהִים וַיָּבֹא אֶל - הַיּוֹלֵד וְהַתָּהָר

לְהַקְטָר עַל - מִזְבֵּחַ הַקְטָרָת : * c. 25, 19.

וַיָּבֹא אָחָרָיו עַזְבָּה הַפְּהָנוֹ וְעַמּוֹ⁸

בְּהַנְּגִים לְחַזָּה שְׁמִינִים בְּנֵי־חִיל :

וְעַמְלוֹ עַל - עַזְבָּה הַפְּלָה וַיֹּאמְרוּ⁹

לֹא לֹא - לְזֶה עַזְבָּה לְהַקְטָר לִיהְה

כִּי לְפְהַנִּים בְּנֵי־אָהָרֹן הַמְכְרָשִׁים

לְהַקְטָר צָא מִן - הַמְקֻרֶשׁ כִּי מַעֲלָת

וְלֹא - לְזֶה לְכֹבֵד מִזְוֹנָה אֱלֹהִים :

וְזַעַר עַזְבָּה וּבְנֵי מִקְטָרָת לְהַקְטָר¹⁰

וּבְזַעַפּוּ עַם - הַלְּהָנִים רְחַצְרָתִים

וְרַחַת בְּמַצְחוֹ לְפָנֵי הַלְּהָנִים בְּבֵית

יְהֹוָה מַעַל לְמִזְבֵּחַ הַקְטָרָת :

10. Er baute auch fälscher in der wüsten, und grub viele Brunnen: Denn er hatte viel Viehes, bevor sie den auro und auf den ebenen; auch afferleute und weingärtner an den bergen und am Carmel, denn er hatte lust zu afferwerde.

III. 11. Und Uſia hatte eine mache zum streit, die ins heer zogen, von kriegsnechten, in der zahl gerechnet; unter der hand Zeiel, des schreibers, und Maſeja, des amtmanns: unter der hand Hananja aus den obersten des königs.

12. Und die zahl der vornehmsten väter unter den starken kriegern war zwey tauſend und ſechs hundert.

13. Und unter ihrer hand die heermacht drey hundert tauſend, und ſieben tauſend, und fünf hundert zum streit geschickt in heerskraft: zu helfen dem könig wieder die feinde.

14. Und Uſia ſchickte ihnen für das ganze heer ſchilde, ſpiffe, helme, panzer, bogen und ſchleudersteine.

15. Und machte zu Jerusalem brust, wehren künstlich, die auf den thüren und ecken ſeyn ſollten, zu ſchließen mit pfeilen und großen ſteinen. Und sein gerücht kam weit aus; darum, daß ihm ſonderlich geholfen ward, bis er mächtig ward.

IV. 16. Und da er mächtig worden war, erhub ſich ſein herz zu ſeinem verderben. Denn er vergriff ſich an dem h̄errn, ſeinem h̄ott: und ging in den tempel des h̄errn, zu räuchern auf dem räuchaltar.

17. Aber Asarja, der priester, ging ihm nach: und achsig priester des h̄ERRN mit ihm, redliche leute. * 1 Chron. 7, 10.

18. Und ſtunden wieder Uſia, den könig, und ſprachen zu ihm: Es gebühret dir, Uſia, nicht zu räuchern dem h̄errn; ſondern den priestern, * Aarons kindern, die zu räuchern geheiligt sind. Gehe heraus aus dem heiligthum, denn du vergreifſt dich: und es wird dir keine ehr ſeyn vor h̄ott, dem h̄errn. * 4 Mof. 18, 7.

V. 19. Aber Uſia ward zornig, und hatte ein räuchfaß in der hand. Und da er mit den priestern murrete: fuhr der auſſah aus an ſeiner ſtern vor den priestern, im haufe des h̄errn vor dem räuchaltar.

20. Und

20. Und Asarja, der oberste priester, wandte das haupt zu ihm, und alle priester; und siehe, da war er aussäsig an seiner stirn: und sie stessen ihn von dannen. Er eislete auch selbst heraus zu gehen, denn seine plague war vom HErrn.

Vl. 21. Also* war Ussia, der König, aussäig bis an seinen tod und wohnete in einem besondern hause aussäig: denn er ward verlossen vom hause des HErrn. Jotham aber, sein sohn, stand des Königs hause vor und richtete das volk im lande. * 2. K. 15, 5.

22. Was aber mehr von Ussia zu sagen ist, beyde das erste und das lezte: hat beschrieben der prophet * Jesaia, der sohn Amoz. * Es. 1, 1.

VII. 23. Und Ussia entschließt mit seinen vätern, und sie begruben ihn bei seine väter im alter bei dem begräbniß der Könige: denn sie sprachen, er ist aussäig. Und Jotham, sein sohn, ward König an seine statt.

Das XXVII. Capitel.

I. Jothams läbliches regiment. II. Sein baumesen. III. Bütchetiget die Ammoniter, und macht sie zinsbar. IV. Ist frömm, V. und stirbt.

Jotham war* fünf und zwanzig jahr salt, da er König ward: und regierte sechzehn jahr zu Jerusalem. Seine mutter hieß Jerusa, eine tochter Zadok.

* 2. Kön. 15, 33.

2. Und thät, das dem HErrn wohl gefiel, role sein vater Ussia gethan hatte: ohne, daß er nicht in den tempel des HErrn ging, und das volk sich noch verderbete.

II. 3. Er baute das hohe thor am hause des HErrn, und an der mauren Ophel baute er viel.

4. Und baute die städte auf dem gebirge Juda, und in den wäldern* baute er schlösser und thürne. * c. 26, 10.

III. 5. Und er stritte mit dem König der kinder Ammon, und er ward ihrer mächtig: daß ihm die kinder Ammon dasselbe jahr gaben hundert centner silbers, zehn tauend cor weisen, und zehn tausend cor gersten. So viel gaben ihm die kinder Ammon auch im andern und im dritten jahr.

IV. 6. Also ward Jotham mächtig: denn er richtete seine wege vor dem HERRN, seinem Gott.

7. Was aber mehr von Jotham zu sagen ist, und alle seine freite, und seine wege: siehe, das ist geschrieben* im buch der Könige Israel und Juda. * 2. Kön. 15, 32.

כ וַיְמִן אֶלְיוֹן עִירִיהוֹ לְהַנּוֹ הָרָאשׁ וְכָל־
הַגְּהָנִים וְהַפְּתַח־הַיָּא מֵצְרָעַ בְּמִצְרָא
וַיְבָחַר־לְזָהָר מֶלֶךְ וְגַם־הַיָּא
נָרְחָר לְצָאת כִּי נָגַע יְהוָה:

21 וַיְהִי עִזְוִיהוֹ הַמֶּלֶךְ מֵצְרָעַ עֲד־יּוֹם
הַחֲפִשָּׂת מִתוֹתָו וַיֵּשֶׁב בֵּית הַחֲפִשָּׂת מֵצְרָעַ כִּי
נָגַר מִבֵּית יְהוָה וַיְהִי בֶּן עַל־בָּת
הַמֶּלֶךְ שׁוֹפֵט אֶרְצָה עַם הָאָרֶץ:

22 וַיְהִי דָּבָר עִזְוִיהָר אֲשֶׁר וְהַאֲחָרִינִים
בְּחִטָּב יְשֻׁעָהוֹ בֶּן־אַמּוֹן הַכּוֹבֵיא:
23 וַיְשַׁלֵּב עִזְוִיהוֹ עַם־אַבָּיו וַיַּקְבְּרוּ אֶת
עַם־אַבָּיו בְּשָׁרַת תְּקִבָּרָה אֲשֶׁר
לְמִלְלָס כִּי אָמָרוּ מֵצְרָעַ הוּא וַיָּמַלֵּה
יְהָנֵם בֶּן־תְּחִתִּי:

Das XXVIII. Capitel.

I. Jothams läbliches regiment. II. Sein baumesen. III. Bütchetiget die Ammoniter, und macht sie zinsbar. IV. Ist frömm, V. und stirbt.

א בָּנֵן־עֲשָׂרִים וְחַמְשׁ שָׁנָה יְהָנֵם
בְּמִלְכוֹנוֹ וְשָׁשׁ עֲשָׂרָה שָׁנָה מֶלֶךְ
בְּיִרְיָהָלָם וְשָׁם אָמַרְיוּ וַיַּרְשֶׁה בַּת־צָרוֹק:

2 וַיַּעֲשֶׂה הַיְשָׁר בְּעַנְיָנִי יְהֹוָה כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה
עִזְוִיהָר אָבָיו רַק לֹא־בָּא אֶל־הַרְיכָל יְהָנֵם

3 וַיַּעֲזֹר הָעָם מִשְׁחִיתִים: הַיָּא בְּנָה אֶת
שְׁעָרָ בֵּית־יְהָנֵם הַעֲלֵין וְכָחֹזֶת הַעֲפָל

4 בְּנָה לְרַבָּ: וְעַרְמָס בְּנָה בְּתַר יְהָוָה
וּבְחַרְשִׁים בְּנָה בִּרְנִירִזָּת וּמְגָדְלִים:

ה יְהָנֵם נָלַחַם עַם־מֶלֶה בְּנָי־עַפְרוֹן
וַיַּחֲזַק עַל־הָמָם וַיְתַנוּ לֹא־בָּנִי־עַפְרוֹן

בְּשָׁנָה הַהִיא מֵאָה כָּנְרִבָּסָף וּשְׁרָה
אַלְפִים כָּרִים חַטְמָס וּשְׁעוֹרִים עַשְׁרָה
אַלְפִים זָאת הַשִּׁיבָּו לֹא־בָּנִי עַפְרוֹן וּבְשָׁנָה

6 הַשְׁנִית וְהַשְׁלִישִׁית: וַיַּתְחַזֵּק יְהָנֵם כִּי הַכּוֹן
7 דְּרַכְיוֹ לְפָנֵי יְהָנֵם אֶלְיוֹן: וַיְהִי דְּבָרִי

יְהָנֵם וְכָל־אַלְמָמָתוֹן וְרַכְבוֹנָה פְּתֻחָבִים
עַל־סְפַר מֶלֶכִי יִשְׂרָאֵל וְיְהָוָה:
Geeeee 3 V.8.* Fünf

בָּנִים - עֲשָׂרִים וּחַמְשׁ שָׁנָה דָתָה בְּמִלְכֵנוּ
וְשָׁשׁ עֲשָׂרִה שָׁנָה מֶלֶךְ בִּרְאַשְׁלָם :
וְאַשְׁכָּבְבָּי יְהֹם עַם - אֲבָתֵּינוּ וַיַּקְרְבוּ אֹתוֹ
בְּעִיר דָּן וְיִמְלָךְ אָחָנוּ בָּנָנוּ תְּחִקָּין :

Das XXVIII.

I. Ahas ist göttlos. II. Die Götter plagen ihn. III. Pekah besiegt er. IV. Prophezeiung wieder diese grausame Zeit. V. Erwähnung des Kindes Jesaja. VI. welche Gott geschenkt. VII. Diese Kinder am Edom. VIII. Item Ligalah Philister. IX.

בָּנִים עֲשָׂרִים שָׁנָה אָחָנוּ בְּמִלְכֵנוּ וְשָׁשׁ א
עֲשָׂרִה שָׁנָה מֶלֶךְ בִּרְאַשְׁלָם וְלֹא -
עֲשָׂה הַשְׁרָבָעִינִי יְהוָה כְּרוּד אָבָיו :
וְלֹא בְּרָכָי מֶלֶכי יִשְׂרָאֵל וְגַם 2
מִסְכּוֹת עֲשָׂה לְבָעָלִים :

וְהוּא הַקְטוּר בְּגַיָּא בָּנִי רָגְם וַיַּבְעֵר 3
את - בְּנֵי בָאש כְּתֻבּוֹת הַנוּיִם אֲשֶׁר
הַרְישׁ יְהוָה מִפְנֵי בָנֵי יִשְׂרָאֵל :

וַיַּזְבַּח וַיַּקְטַר בְּבָמוֹת וְעַל - הַגְּבֻעוֹת 4
וְתִחְתּוֹת פָּל - עַצְרָעָן :

וַיַּתְנַהֵג יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בַּיְם מֶלֶךְ אֶרְם ה
וְעַבְדֵי בָנָו וַיַּשְׁבֹּטוּ מִפְנֵי שְׁבִיחָה גְּדוּלָה
וְיַבְיאוּ רַמְשָׁק וְגַם בַּיְם מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל" נָקַם וְיָהָה בָנָו מִפְהָגָה גְּדוּלָה :
וַיַּתְהַרגֵּג פָּקָח בָּנִי רַמְלִיָּהוּ בִּיהוּדָה מֵאָה 6
עֲשָׂרִים אֲלֹף בָּיּוֹם אֶחָר הַכָּל בְּנֵי חִיל
בְּעֹזְבָּם אֶת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲבוֹתֵם :
וַיַּתְהַרגֵּג זְכָרְיוֹן גָּבוֹר אֶפְרַיִם אֶת - מַעֲשֵׂיוֹ 7
בָּנִי הַמֶּלֶךְ וְאֶת עֲוֹרִיקָם נְגִיר הַבּוֹרָה
וְאֶת אַלְקָנָה מִשְׁנָה הַפְּלָר :

וַיַּשְׁבַּט בָּנִי יִשְׂרָאֵל מִאֲחֵיכֶם מַאֲתִים 8
אֲלֹף נְשִׁיט בְּנִים וּבְנָות וְגַם - שְׁלָל
רַב בָּזָן מִתְּהָם וְיַבְיאוּ אֶת - הַשְׁלָל
לְשִׁבְרוֹן :

V. 8. Und zwanzig Jahre alt war er, da er König ward; und regierte sechzehn Jahre zu Jerusalem. 9. Und Josaphat erschließt mit seinen Vätern, und sie begraben ihn in der Stadt David. Und sein Sohn Ahas wird König an seine Statt. 10. Und siebenzig Jahre alt war er, da er König ward, und regierte sechzehn Jahre zu Jerusalem: und starb nicht, das dem Herrn wohl gefiel, wie sein Vater David; 11. Und siebenzig Jahre alt war er, da er König ward, und regierte sechzehn Jahre zu Jerusalem: und starb nicht, das dem Herrn wohl gefiel, wie sein Vater David; 12. Sonderlich wandelte in den wegen der Könige Israel. Dazu machte er gegossene Bilder Baalim; 13. Und räucherte ihmthal der Kinder Hinnom, und verbrannte seine Söhne mit Feuer; nachdem der Greuel der Heiden, die der Herr vor den Kindern Israel vertrieben hatten. 14. Und opferte und räucherte auf den Höhen, und auf den Hügeln, und unter allen grünen Bäumen. 15. Und siebenzig Jahre alt war er, da er König ward, und regierte sechzehn Jahre zu Jerusalem: und starb nicht, das dem Herrn wohl gefiel, wie sein Vater David; 16. Und darum gab ihm der Herr, sein Gott, in die Hand des Königs zu Syrien: daß sie ihn schlügen, und einen großen Haufen von den seinen gefangen wegführten, und gen Damaskus brachten. Auch ward er gegeben unter die Hand des Königs Israel, daß er eine große Schlacht an ihm thät. 17. Und darum gab ihm der Herr, sein Gott, in die Hand des Königs zu Syrien: daß sie ihn schlügen, und einen großen Haufen von den seinen gefangen wegführten, und gen Damaskus brachten. Auch ward er gegeben unter die Hand des Königs Israel, daß er eine große Schlacht an ihm thät. 18. Denn Pekah, der Sohn Remalia, schlug in Juda hundert und zwanzig tausend auf einen Tag, die alle rechte Leute waren: darum, daß sie den Herrn, ihrer Vater Gott, verließen. 19. Und Sichri, ein gewaltiger in Ephraim, erwürgte Maeseja, den Sohn des Königs: Und Asafam, den Haufürsten: und Elkana, den nächsten nach dem Könige. 20. Und die Kinder Israel führten gesangen weg von ihren Brüdern zwey hunderttausend Weiber, Söhne und Töchter: und nahmen dazu großen Raub von ihnen, und brachten den Raub von Samaria.

9. Und Josaphat erschließt mit seinen Vätern, und sie begraben ihn in der Stadt David. Und sein Sohn Ahas wird König an seine Statt. 10. Und siebenzig Jahre alt war er, da er König ward, und regierte sechzehn Jahre zu Jerusalem: und starb nicht, das dem Herrn wohl gefiel, wie sein Vater David; 11. Und siebenzig Jahre alt war er, da er König ward, und regierte sechzehn Jahre zu Jerusalem: und starb nicht, das dem Herrn wohl gefiel, wie sein Vater David; 12. Sonderlich wandelte in den wegen der Könige Israel. Dazu machte er gegossene Bilder Baalim; 13. Und räucherte ihmthal der Kinder Hinnom, und verbrannte seine Söhne mit Feuer; nachdem der Greuel der Heiden, die der Herr vor den Kindern Israel vertrieben hatten. 14. Und opferte und räucherte auf den Höhen, und auf den Hügeln, und unter allen grünen Bäumen. 15. Und siebenzig Jahre alt war er, da er König ward, und regierte sechzehn Jahre zu Jerusalem: und starb nicht, das dem Herrn wohl gefiel, wie sein Vater David; 16. Und darum gab ihm der Herr, sein Gott, in die Hand des Königs zu Syrien: daß sie ihn schlügen, und einen großen Haufen von den seinen gefangen wegführten, und gen Damaskus brachten. Auch ward er gegeben unter die Hand des Königs Israel, daß er eine große Schlacht an ihm thät. 17. Und darum gab ihm der Herr, sein Gott, in die Hand des Königs zu Syrien: daß sie ihn schlügen, und einen großen Haufen von den seinen gefangen wegführten, und gen Damaskus brachten. Auch ward er gegeben unter die Hand des Königs Israel, daß er eine große Schlacht an ihm thät. 18. Denn Pekah, der Sohn Remalia, schlug in Juda hundert und zwanzig tausend auf einen Tag, die alle rechte Leute waren: darum, daß sie den Herrn, ihrer Vater Gott, verließen. 19. Und Sichri, ein gewaltiger in Ephraim, erwürgte Maeseja, den Sohn des Königs: Und Asafam, den Haufürsten: und Elkana, den nächsten nach dem Könige. 20. Und die Kinder Israel führten gesangen weg von ihren Brüdern zwey hunderttausend Weiber, Söhne und Töchter: und nahmen dazu großen Raub von ihnen, und brachten den Raub von Samaria.

V. 9. Es war aber daselbst ein prophet des HERRN, der hieß Oded; der ging heraus dem heer entgegen, das gen Samaria kam, und sprach zu ihnen: Siehe, weil der HERR eurer väter Gott, über Juda zornig ist, hat er sie in eure hände gegeben; ihr aber habt sie erwürget, so greulich, daß es in den himmel reicht.

10. Nun gedencet ihr die kinder Juda und Jerusalem euch zu unterwerfen zu knechten und mägden. Ist das denn nicht schuld bey euch wieder den HERRN, euren Gott?

11. So gehorchet mir nun und bringet die gefangenen wieder hin, die ihr habt weggeführt aus euren brüdern: denn des HERRN zorn ist über euch ergrimmet.

VI. 12. Da machten sich auf etliche unter den vornehmsten der kinder Ephraim; Asarja, der sohn Johanan; Berechja, der sohn Mesillemoth; Jehiskia, der sohn Sallum; und Amasa, der sohn Hadlai; wieder die, so aus dem heer kamen;

13. Und sprachen zu ihnen: Ihr sollt die gefangenen nicht herein bringen; denn ihr gedencet nur schuld vor dem HERRN über uns, auf daß ihr unsere sünde und schuld desto mehr machet; denn es ist zuvor der schuld zu viel, und der zorn über Israel ergrimmet.

14. Da ließen die geharnischten die gefangenen und den raub vor den obersten, und vor der ganzen gemeine.

15. Da standen auf die männer, die jetzt mit namen genennet sind; und nahmen die gefangenen und alle, die bloß unter ihnen waren, zogen sie an von dem geraubten: und kleideten sie, und zogen ihnen schuh an, und gaben ihnen zu essen und zu trinken, und salbeten sie; und führten sie auf eseln alle, die schwach waren; und brachten sie gen Jericho † zur palmenstadt bey ihre brüder; und kamen wieder gen Samaria. * Cap. 25, 21, 22.

† 5 Mos. 34, 3.

VII. 16. Zu derselben zeit sandte der könig Ahas zu den königen von Assur, daß sie ihm hülfern.

17. Und es kamen abermal die Edo-miter, und schlugen Juda, und führten etliche weg.

וְשָׁם הָהִיא נַבְיא לִיהֹת עֲדֵ שָׁמוֹן
וַיֵּצֵא לִפְנֵי הַצֹּבָא רַבָּא לְשֻׁמְרוֹן וַיֹּאמֶר
לָהֶם הָנָה בְּחִמְתִּי וְהַזָּה אֱלֹהִים אֱבֹתִיכֶם
עַל יְהוָה נָתַנְתִּים בְּרִכּוֹת וַתִּהְרְגִּי
בְּם בָּזָעַר לְשָׁמִים הַזֶּה:

י. עֲתָה בְּנֵי יְהוָה וּרוֹשָׁלָם אַתֶּם
אָמְרִים לְכַבֵּשׁ לְעָבָרִים וּלְשִׁפְחוֹת לְכֶם
הַלָּא רַק־אַתֶּם עָמָקָם אֲשֶׁר לְיְהוָה
אֱלֹהִים: וְעַתָּה שְׁמֻנוֹנִי וְהַשִּׁיבָּה
הַשְׁבּוּה אֲשֶׁר שְׁבִיתָם מַאֲחִיכֶם
כִּי תְּרֻנוּ אֶפְ־יְהוָה עַלְיכֶם:

ז. וַיָּקְמוּ אֲנָשִׁים מִרְאֵשִׁי בְּנֵי־אֶפְרַיִם
עֲזֹרְיוֹחַ בֶּן־יְהוֹצֶן בֶּרְכִּיחַ בֶּן־מְשֻׁלָּמוֹת
וַיְהִזְקִינְהָלֶבֶן־שְׁלָמֵס וַעֲמָשָׂא בֶּן־
חֶרְלָי עַל־הַבָּאִים מִן־הַצֹּבָא:

ט. וַיֹּאמְרוּ לָהֶם לֹא־תִּבְאֹו אַתָּה־הַשְׁבִּיה
הָנָה כִּי לְאַשְׁמַת יְהוָה עָלֵינוּ אַתֶּם
אָמְרִים לְהַסִּיף עַל־חַטָּאתֵנוּ וְעַל־
אַשְׁמַתֵּנוּ כִּי־רַבָּה אַשְׁמָה לָנוּ וְתַרְזֵן
אֶת־עַל־יִשְׂרָאֵל:

כָּזְבְּנִיא אֶת־אֶת וַיַּעֲזֹב הַחֲלִיא אֶת־הַשְׁבִּיה וְאַתָּה
חַבּוּה לִפְנֵי רְשָׁעִים וּכְלַ-תְּקַהֵל:

טו. וַיָּקְמוּ הָנָשִׁים אֲשֶׁר־נִקְבְּוּ בְּשָׁמוֹת
וַיִּתְּנַקְּבּוּ בְּשָׁבִיה וּכְלַ-מְעָרְבִּיתָם
הַלְּבִישׁוּ מִן־חַשְׁלָל וּלְבַשְׂשָׁם
וּנְגַעַלּוּם וּוְאַלְוּם וּוְשְׁקָוּם
וַיְסִנּוּם וּוְנְהָלוּם בְּחִמְרִים לְכָלָל
כּוֹשֵׁל וּוְבִיאָום יְרֵחוֹ עִיר־רְתַמְּרִים
אַצְלָ אֲחִים וַיִּשְׁבוּ שְׁמֹרֹן:

טב. בְּעֵת הַזֹּאת שְׁלָח הַמֶּלֶךְ אֶת־עַל־
מֶלֶci אֲשֶׁר לְעֹזֶר לוֹ:

טג. וְעוֹז אֲרוֹמִים בְּאָג וְכִי בְּיְהוָה
וַיִּשְׁבַּן שְׁבִי:

טט. 18

וְלֹא שָׁתִים פָּשַׂט בָּעָרֵי הַטְּמֵלָה וְזָכְבָּן¹⁸ לִירָהָה וַיַּלְפְּרוּ אֶת־בֵּית־שְׁמֹשׁ וְאֶת־
אַילְוָן וְאֶת־חֲנֹרְזָה וְאֶת־שְׁצָנוֹ
אַכְנוֹתִיחָה וְאֶת־חַמְנָרָה וְאֶת־בְּנוֹתִיחָה
וְאֶת־גַּמְזָן וְאֶת־בְּנוֹתִיחָה וְיִשְׁבֵּן שָׁם¹⁹:
כִּי־חַבְגָּעַ יְהוָה אֶת־יְהוָה בְּעַבוֹר²⁰
אֲחוֹן מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כִּי חַפְרֵעַ בִּירָהָה
וּמְעוֹלָל מַעַל בִּיהוָה: וְיִכְאַעֲלֵיו תְּלַחְצָכ
פְּלָאָסָר מֶלֶךְ — אֲשֶׁר וַיַּצֵּר לוֹ וְלֹא
תַּחֲקֹן²¹: כִּי־תְּלַקֵּח אֶחָד אֶת־בֵּית יְהוָה
וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְרֹשְׁרִים וַיַּתֵּן
לִמְלָדָה אֲשֶׁר וְלֹא לְעֹורָה לוֹ:
וּבְעַתָּה הַצֵּר לוֹ וַיּוֹסֶף לִמְעוֹל בִּיהוָה²²
הַיָּאָה וְמֶלֶךְ אֶחָד:
וַיַּבְחַק לְאָלָני רַמְשָׁקָן תְּמֵפִים בָּו²³
וַיֹּאמֶר כִּי אָלָוי מֶלֶci אָרָט חַם
מְעוֹרִים אֶתְתָּם לְחַם אֶזְבֶּחָ וְעַרְוָנִי וְחַם
הַיּוֹ — לוֹ לְחַכְשֵׁלוֹ וְלְכָלָי — יִשְׂרָאֵל:
וַיַּאֲסַפֵּח אֶחָד אֶת־כָּלֵי בֵּית־הָאֱלֹהִים²⁴
וַיַּקְצֵץ אֶת־כָּלֵי בֵּית — האֱלֹהִים
וַיִּסְגַּר אֶת־דָּלְתֹת בֵּית — יְהוָה וַיַּעֲשֵׂה
לוֹ מִזְבְּחוֹת בְּכָל־פְּנֵי בֵּיתְלָם:
וּבְכָל־עִיר וּבָרֵךְ לְיְהוָה עֲשָׂה כָּה
בָּמוֹת לְקַרְבָּן לְאָלֹהִים אֶחָרִים וַיַּכְעַם
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו:
וְתַרְךָ בְּרִיוֹ וּכָל־דָּרְכֵי הַרְאָשָׁנִים²⁵
וְהַאֲחֻזּוֹנִים הַפְּסָם פָּתוּבִים עַל — סְפִרְךָ
מֶלֶci יְהוָה וַיְשָׁרָאֵל:
וַיַּשְׁכַּב אֶחָד עִם־אֲבֹתָיו וַיַּקְרִיבוּ בָּעִיר²⁶
בֵּיתְוֹשָׁלָם כִּי לֹא הַבִּיאוּוּ לְקַרְבָּנוּ מֶלֶci
יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ יְחִזְקִירָהוּ בָּנוֹ חַחְתָּיו:

Das XXX.

I. Hesjekia König. II. Seine rede an die Leviten. III. Die vornimmen benahmt, IV. durch die der Tempel gereinigt worden. V. Grosses brandopfer. VI. Lobgesang. VII. Freymüllige opfer. VIII. Freude deshalb.

Ychizkijah Mlch. Bon-عشرם وخمיש شנה A

18. Auch thöden sich die Philister wieder in den städten, in der aus und gegen mittag Juda: und gewonnen Bethse- mes, Asalon, Gederoth und Socho mit ihren töchteren, und Thanna mit ihren töchteren; und wohneten darinnen.

19. Denn der Herr demuthigte Juda um Ahas willen, des Königs Juda: darum, daß er Juda bloß machte und vergriff sich an dem HERRN.

VIII. 20. Und es kam wieder ihr Tigris Pilneser, der König von Assur: der belagerte ihn, aber er konte ihn nicht gewinnen.

21. Denn Ahas theilete das haus des HERRN, und das haus des Königs und der obersten, das er dem Könige zu Assur gab: aber es half ihm nichts.

IX. 22. Dazu in seiner noch machte der König Ahas des vergreifens am Herrn noch mehr;

23. Und opferte den göttern zu Damascos, die ihn geschlagen hatten, und sprach: Die götter der Könige zu Syrien helfen ihnen; darum will ich ihnen opfern, daß sie mir auch helfen. So doch dieselben ihm und dem ganzen Israel ein fall waren.

24. Und Ahas brachte zu hausse die gefäße des hauses Gottes, und samlete die gefäße im hause Gottes, und schloß die thüren zu am hause des Herrn: und machte ihm altäre in allen windeln zu Jerusalem.

* c. 29,19.

25. Und in den städten Juda hin und her machte er höhen zu räuchern andern göttern: und reihete den HERRN, seiner väter Gott.

26. Was aber mehr von ihm zu sagen ist, und alle seine wege, beide ersten und letzten: siehe, das ist geschrieben im buch der Könige Juda und Israel. * 2 Kön. 16, 1. seq.

X. 27. Und Ahas entschließt mit seinen vätern, und sie begruben ihn in der Stadt zu Jerusalem: aber sie brachten ihn nicht unter die gräber der Könige Israel. Und sein sohn Jeshikia ward König an seine statt.

* c. 21, 20. c. 24, 25.

Capitel.

Sehiskia war fünf und zwanzig Jahr alt, da er König ward: und regierte neun

neun und zwanzig Jahr zu Jerusalem. Seine mutter hieß Abja, eine Tochter Samaria. ^{* 2 Kön. 18, 1.}

2. Und er thät, das dem HERRN wohl gefiel, wie sein vater David.

3. Er thät auf die thüren am hause des HERRN, im ersten monden des ersten jahrs seines königreichs: und bevestigte sie.

4. Und brachte hinein die priester und leviten, und versamlete sie auf der breiten gasse gegen morgen;

II. 5. Und sprach zu ihnen: Höret mir zu, ihr leviten; Heiligt euch nun, daß ihr heiliger das haus des Herrn, eurer vater Gottes; und thut heraus den unflat aus dem heilighum.

6. Denn unsere väter haben sich vergriffen und gehan, das dem HERRN, unserm Gott, übel gefäller: und haben ihn verlassen. Denn sie haben ihr angesicht von der wohnung des HERRN gewandt, und den rücken zugekehret.

7. Und ^{*} haben die thür an der halle zugeschlossen, und die lampen ausgedöscht: und kein räuchwerk geräuchert, und kein brandopfer gehan im heilighum dem Gott Israel. ^{* c. 28, 24.}

8. Daher ist der zorn des HERRN über Juda und Jerusalem kommen, und hat sie gegeben in zerstreuung und verwüstung: daß man sie anpeifet, wie ihr mit euren augen sehet. ^{* c. 30, 7.}

9. Denn siehe, um desselben willen sind unsere ^{*} väter gefallen durchs schwerdt unsere söhne, töchter und weiber sind weggeführt. ^{* c. 28, 6, sqq.}

10. Nun habe ichs im sinn, einen bund zu machen mit dem HERRN, dem Gott Israel: daß sein zorn und grimm sich von uns wende.

11. Nun meine söhne, seyd nicht hinlängig: denn euch hat der HERR erwehlet, daß ihr vor ihm stehen sollet und daß ihr seine diener und räucherer seyd.

III. 12. Da machten sich auf die leviten: Mahath, der sohn Amasai; und Joel, der sohn Asarja; aus den kindern der Kachthiter. Aus den kindern aber Meraari: Kis, der sohn Abdi; und Asarja, der sohn Jehaleel. Aber aus den kindern der Gerisoniter: Joab, der sohn Sunna; und Eden, der sohn Joach.

עשרים ותשע שנים מלך בירושלים
חמש אפוי אביה ברז זכריה:

2. ויעש המלך בעני יהוה כל אשר -

3. עשה רודר אביו: היא שנה בראשונה
לטלו בחרושת הראש פתח את דלתות

4. בית יהוה ויהוקם: ניבא את -
הכהנים ואת הלוים ואספס לרחוב

ה廟廊: ויאמר להם שמעני הליים
עתה התקרשו וכרכשו את בית יהוה
אללה אבותיכם והוציאו ארץ הארץ

6. מין הרקען: כי מעלו אבותינו
עשוי ברע בעני יהוה אללה

ונעבור ויטבו פניהם מפשכן יהוה
ניפנו ערת:

7. גם סגנו שלחות האולם וככוב אמת -
הגרות וכתרת לא הקטרו ועלה לא -
על כל קדש לאלהי ישראל:

8. ויהי קצף יהוה על יהוקה וירושלם
ויתנם לונער לשפה ולשרקה

כאשר אTEM ראים בעיניכם:

9. והנה נפל אבותינו בחרב ובגנני
ובנוןינו ונשינו בשבי על זאת:

יעת עם - לבבי לכרות ברית ליהוה
אללה ישראל וישב מפני חרון אפוי:

10. בני עתה אל תשלו כי בכלם בחר
יהוה לעמך לפניו לשratio ולהיוות לו
משרתים ומתקירים:

11. ויקמו הליים מחת בן עמי
ויאל בן עורי מהן - בני הכהן
ומן - בני מרכי קוש בן עברי ועורי
בן - יהלאל ומן - הגרשנוי יואח

בן - זמה וערן בן יואח:

וּמְנֻן - בָּנֵי אַלְעִזְבָּן שְׁמֹרִי וַיְעַזְּלֵל וּמְנֻן - 3 וַיְעַזְּלֵל כ'

בָּנֵי אָסָף וְכִירְיוֹ וְמַתְנָרוֹ:

וּמְנֻן - בָּנֵי חִימָן יְהוֹאֵל שְׁמַעְיָן וּמְנֻן - 4 יְחִיאֵל קְרִי

בָּנֵי יְרֹוֹתֹן שְׁמַעְיָה וְעַזְּיָאל:

וַיַּאֲסִפֵּי אֶת־אֶחָיוָת וַיַּתְקַרְשֵׂו טו

וּבָאוּ בְּמִצּוֹת - הַמְלָה בְּרַכְתִּי יְהוָה

לְתֹהֶר בֵּית יְהוָה:

וַיָּבֹא הַלְּהָנִים לְפָנֵימוֹ בֵּית יְהוָה 16

לְתֹהֶר וַיְצִיאוּ אֶת כָּל־חַטָּאת אֲשֶׁר

מִצְאָו בְּרִיכָּל יְהוָה לְחֵצֶר בֵּית יְהוָה

וַיַּקְבְּלָו הַלְּוִיִּם לְהַזִּיא לְנַחַל־קְרֻזוֹ

חוֹצֶה: וַיְחַלֵּ בַּאֲחָר לְחַרְשׁ הַרְאָשׁוֹן 17

לְקַרְשׁ וּבְזָם שְׁמֹנָה לְחַרְשׁ בָּאֵל אָוָלִם

יְהוָה וַיַּקְרְשׁ אֶת־בֵּית־יְהוָה לְמִינִּים

שְׁמֹנָה וּבְזָם שְׁחָרֶת עַשֶּׂר לְחַרְשׁ

הַרְאָשׁוֹן בְּלִוּ: וַיְכַoaּ בְּנִמְהָאָל - 18

חַזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר טְהֻרְנוּ אֶת־כָּל־

בֵּית יְהוָה וְאֶת־מוֹבֵח הַעֲולָה וְאֶת־

כָּל־כְּלָיו וְאֶת־שְׁלֹחָן הַפְּעִירָבָת וְאֶת־

כָּל־כְּלָיו: וְאֶת כָּל־הַכְּלִים אֲשֶׁר 19

חַנִּיחָה הַמֶּלֶךְ אֶחָדו בְּמִלְכוֹתוֹ בְּמַעַלְוֹ

הַכְּבָדָה וְחַקְשָׁנוּ וְהָנָם לְפָנֵי מוֹבֵח יְהוָה:

וַיַּשְׁכַּם יְהֹוָיָה הַמֶּלֶךְ וַיַּאֲסֵף אֶת שְׁנִי כ

הַעֲדָה וְנַעַל בֵּית יְהוָה:

וַיְכַoaּ פָּרִים שְׁבָעָה וְאַיִלִים שְׁבָעָה 21

וְכְבָשָׂס שְׁבָעָה זְמִילִי עֹזֶם שְׁבָעָה

לְחַטָּאת עַל־הַפְּמִלְכָה וְעַל־הַפְּקָרֶשׁ

עוֹלָה יְהֹוָה וְאָמֵר לְכָבֵד אַהֲרֹן

הַלְּהָנִים לְהַעֲלוֹת עַל־מוֹבֵח יְהוָה:

וַיְשַׁחֲטוּ הַבָּקָר וַיַּקְבְּלוּ הַלְּהָנִים אֶת־ 22

הַרְסָם וַיּוּרְכוּ מוֹבֵחָה וְשְׁחָרֶת הַאֲלִים

וַיּוּרְכוּ הַרְסָם מוֹבֵחָה וַיְשַׁחֲטוּ

הַכְּבָשִׂים וַיּוּרְכוּ תְּנַכְּסָם מוֹבֵחָה:

13. Und aus den Kindern Elzaphan: Simri und Jezel. Und aus den Kindern Assaph: Sacharja und Mathanja.

14. Und aus den Kindern Heman: Jehiel und Semai. Und aus den Kindern Jeduchun: Semaja und Uziel.

IV. 15. Und sie versammelten ihre Brüder, und heiligen sich; und gingen hinein nach dem Gebot des Königs aus dem Wort des HERRN, zu reinigen das Haus des HERRN.

16. Die Priester aber gingen hinein innerwändig in das Haus des HERRN, zu reinigen; und thäten alle Unreinigkeit (die im Tempel des HERRN gefunden ward) auf den Hof am Hause des HERRN: und die Leviten nahmen sie auf, und trugen sie hinaus in den Bach Kidron.

17. Sie singen aber an am ersten Tage des ersten Monden sich zu heiligen; und am achten Tage des Monden gingen sie in die Halle des HERRN, und heiligen das Haus des HERRNacht Tage: und vollendet es im sechzehnten Tage des ersten Monden.

18. Und sie gingen hinein zum König Hiskia, und sprachen: Wir haben gereinigt das ganze Haus des HERRN, den Brandopfersaltar, und alle seine Geräthe, den Tisch der Schaubrode, und alle seine Geräthe;

19. Und alle Gefäße, * die der König Ahas, da er König war, weggeworfen hatte, da er sich versündigte, die haben wir zugerichet und geheiligt; siehe, sie sind vor dem Altar des HERRN. * c. 28, 24.

V. 20. Da machte sich der König Hiskia früh auf, und versammelte die Obersten der Stadt, und ging hinauf zum Hause des HERRN.

21. Und brachten herzu sieben Farren, sieben Widder, sieben Lämmer, und sieben Ziegenböcke zum Sündopfer, für das Königreich, für das Heiligtum, und für Juda: und er sprach zu den Priestern, den Kindern Aaron, daß sie opfern sollten auf dem Altar des HERRN.

22. Da schlachteten sie die Rinder, und die Priester nahmen das Blut, und sprengten es auf den Altar: und schlachteten die Widder, und sprengten das Blut auf den Altar: und schlachteten die Lämmer, und sprengten das Blut auf den Altar.

23. Und

23. Und brachten die böcke zum sündopfer vor dem könige und der gemeine, und legten ihre hände auf sie.

24. Und die priester schlachteten sie und entfärdigten ihr blut auf dem altar, zu versöhnen das ganze Israel. Denn der könig hatte befohlen, brandopfer und sündopfer zu thun für das ganze Israel.

25. Und er stellte die leviten im hause des HERRN mit cymbeln, psaltern und harfen; wie es David befohlen hatte, und Gad, der schauer des königs, und der prophet Nathan; denn es war des HERRN gebot durch seine propheten. * i Chr. 26, 1.

26. Und die leviten standen mit den fäitenspielen Davids, und die priester mit den trommeten. * Ehr. 3, 10.

27. Und Hiskia hieß sie brandopfer thun auf dem altar. Und um die zeit, da man anfang das brandopfer, sing auch an der gesang des HERRN, und die *trommeten, und auf mancherlei fäiten spielen Davids, des königs Israel.

* 4 Mos. 10, 10. Sir. 50, 18.

28. Und die ganze gemeine betete an: und der gesang der singer, und das trommeten der trommeter, währete alles, bis das brandopfer ausgerichtet war.

VI. 29. Da nun das brandopfer ausgerichtet war: beugete sich der könig, und alle, die bey ihm vorhanden waren, und beteten an.

30. Und der könig Hiskia, samt den obersten, hieß die leviten den HERRN loben mit dem gedicht Davids und Assaph, des schauers. Und sie lobeten mit freuden, und *neigeten sich, und beteten an.

* 2 Mos. 34, 8.

VII. 31. Und Hiskia antwortete, und sprach: Nun habt ihr eure hände gefüllet dem HERRN; tretet hinzu, und bringet her die opfer und lobopfer zum hause des Herrn. Und die gemeine brachte herzu opfer und lobopfer, und seidermann frewiliges herhens brandopfer.

32. Und die zahl der brandopfer, so die gemeine herzu brachte, war siebenzig rinder, hundert widder, und zwey hundert lämmer: und solches alles zu brandopfer dem Herrn.

33. Und sie heiligen sechs hundert rinder und drey tausend schafe.

23 וַיָּבֹשׁ אֶת־שְׂעִירִי תְּחִטָּאת לִפְנֵי הַפְלָה וְתְּמִגָּל וְיִסְמְכֵי יְרִיכֵם עַלְתָּם:

24 וַיַּשְׁחַטּוּ רְבָנִים וַיַּחֲטֹא אֶת־רַמְבָּן הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי לְכָל־יִשְׂרָאֵל אָמַר הַפְלָה הַעֲזָלה וְתְּחִטָּאת:

כִּי וַיַּעֲמֵד אֶת־הַלוּם בֵּית יְהוָה בְּמִצְלָתִים בְּנְגָלִים וּבְכָנוֹת בְּמִזְוֹתִים בְּרוּךְ וְגָדֵד חָווָה הַמְלָה וְנִתְּנוּ הַנְּגָבָא כִּי בְּרוּךְ יְהוָה הַמְצֻוֹה בַּיד נְבִיאוֹ:

26 וַיַּעֲמֹדוּ הַלוּם בְּכָל־רוּר וְרַחֲמִינִים בְּחַצְצָרוֹת:

27 וַיֹּאמֶר חָזְקִיָּהוּ לְהַעֲלָות הַעֲלָה לְהַפְזֵבָח וּבְעֵזֶת הַתְּלִל הַעֲלָה הַתְּלִל שִׁירָה יְהוָה וְתְּחִצְצָרוֹת וְעַל־רוּר כָּל־בָּירָךְ יִשְׂרָאֵל:

28 וְכָל־תְּקִהָּל מִשְׁתְּחוֹים וְהַשְּׁיר מִשְׂרָר וְחַצְצָרוֹת מִחְצָצִים הַפְלָל עַד לְכָלָתִים הַעֲלָה:

29 וְכָבְלוֹת לְהַעֲלָות בְּרוּר הַפְלָה וְכָל־תְּמִצְאִים אֶת־וַיְשַׁחַדְוּ:

ל וַיֹּאמֶר יְהוָה יְהוָה הַמְלָה וְהַשְּׁרִים לְלֹום לְהַלֵּל לְיהוָה בְּרַבְנִי רְוִיר וְאַסְט הַחֲזָה וְיַהֲלָל עַד־לְשָׁמְךָ וַיַּקְרֵר וַיְשַׁחַדְוּ:

31 וַיָּעַן יְהוָה יְהוָה נָאָמֵר עַפְתָּה מְלָאָתָם וְרַגְמָס לְיהוָה גָּשֵׁי וְהַבְּיאָו זְכִיחִים וְתוֹרוֹת לְבֵית יְהוָה וַיַּבְיאָו תְּקִהָּל זְבָחִים וְתוֹרוֹת וְכָל־נְרִיב לְבָלָתִים:

32 וַיָּחִי מִסְפֵּר תְּקִהָּל בְּמִרְבָּר שְׁבָעִים אַילִים מֵאָה כְּבָשִׁים מֵאָתִים לְעַלְתָּה לְיהוָה כָּל־אלָה:

33 וְהַקְרְבָנִים בְּקָר שְׁשִׁמְאוֹת וְצָאן שְׁרַשְׁתָּם אַלְפִים:

34 רק הַלְטִים הָיוּ לִמְעֵט וְלֹא יָכֹל אֶל הַפְּשִׁיט אֶת־כֵּל הַנְּלֹות וַיְחֻקְּם אֲחִיכָּם הַלוּם עַד־כָּלָת הַמְּלָאכָה וְעַד־יַתְּקַרְשׁוּ הַהֲנִים כִּי הַלוּם שָׁרוּ לִבָּב לְהַתְּקַרְשׁ מְהֻנְּגִים :
וְגַם־עַלְהָ לִבָּב בְּחִלְבִּי הַשְּׁלֹמִים לְהַלְּבָד בְּגַסְכִּים לְעַלְהָ וְתִפְנוֹן עֲבוֹרָת בֵּית־יְהוָה :
וַיְשַׁמְּךָ יְחִזְקִיהוּ וְכֵל הַעַם עַל הַכְּנִין 36
הַאֲלֹהִים לְעַם כִּי בְּפִתְּחָם רְחוּם תְּבָר :

Das XXX. Capitel.

1. Histria will passah halten. II. Gosen an die stamme Israel. III. Theils lachen, theils kommen. IV. Die seher geht vor sich. V. Verhalten wegen der unreinen. VI. Allerzeitige freude und vergnügen.
 נִשְׁלַח יְחִזְקִיהוּ עַל־כֵּל־יִשְׂרָאֵל
וַיְהִי וְגַם־אֶגְרוֹת בְּתַבְעֵל־אֲפְרִים
וַיָּמְנַשֵּׁה לְבָזָא לְבֵית־יְהוָה בִּירוּשָׁלָם
לְעַשׂוֹת פָּסַח לְיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל :
 2. נִוְעֵץ הַמֶּלֶךְ וְשָׁרוּ וְכֵל הַקְּרָבָה
בִּירוּשָׁלָם לְעַשׂוֹת הַפָּסַח בְּחֶדֶשׁ הַשְׁנִי :
 3. כִּי לֹא יָכֹל לְעַשׂוֹת בְּעַרְצֵה הַתְּבִיא כִּי
הַהֲנִים לֹא־הַתְּקַרְשׁוּ לְמִזְבֵּחַ וְהַעַם
לֹא־גַּאֲסִפּוּ לִירוּשָׁלָם :
 4. וַיֵּשֶׁר הַרְבֵּר בְּעַיִן הַמֶּלֶךְ וּבְעַיִן כֵּל הַ
הַקְּרָבָה : וַיַּעֲמִידוּ דָּבָר לְהַעֲבֵיר קָול הַ
כֵּל־יִשְׂרָאֵל מִפְּאַר שְׁבֻעָה וְעַד־זֶה
לִבְאוֹא לְעַשׂוֹת פָּסַח לְיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
בִּירוּשָׁלָם כִּי לֹא לְרַב עַשְׁׁׂזָב כְּפָתָוח :
 5. וַיָּלִכְנֹה הַרְצִים בְּאֶגְרוֹת מִיר הַמֶּלֶךְ
וְשָׁרוּ בְּכֵל־יִשְׂרָאֵל וַיְהִי רְחֻנָּה וּכְמַצּוֹת
הַמֶּלֶךְ לְאֹמֶר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שָׁבוּ אֶל־
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶבְרָהָם יִצְחָק וַיְשָׁרָאֵל
וַיִּשְׁבַּ אֶל־הַפְּלִיטה רְגַשְּׁאָת לְכָם
מִכְּפָר מַלְכֵי אַשּׁוֹר :
 6. וְאֶל־תְּהִזֵּן כָּבָדְיכָם וּכְאַחֲיכָם אֲשֶׁר
מַעַלְיָה בְּרִיחָה אֱלֹהֵי אֶבְרָהָם וַיִּתְנַסֵּם
לְשִׁפְחָה בְּאַשְׁר אַתֶּם רָאִים :

34. Aber der priester waren zu wenig, und konten nicht allen brandopfern die haut abziehen: darum nahmen sie ihre brüder, die levit, bis das werk ausgerichtet ward und bis sich die priester heiligen. Denn die levit sind leichter zu heiligen, weder die priester. * c. 30, 3.

35. Auch war der brandopfer viel mit dem fest der dancopfer und transcopfer zu den brandopfern. Also ward das amt am hause des Herrn fertig. * 3 Mos. 3, 3.

VIII. 36. Und Histria freuete sich same alsem volck, daß man mit Gott bereit war worden: denn es geschach eilend.

Und Histria sandte hin zum ganzen Israel und Juda: und schrieb, briefe an Ephraim und Manasse, daß sie kämen zum hause des Herrn gen Jerusalem, passah zu halten dem Herrn, dem Gott Israel. * c. 35, 1.

2. Und der könig hielt einen rath mit seinen obersten und der ganzen gemeine zu Jerusalem, das passah zu halten im andern monden.

3. Denn sie kontens nicht halten zur selben zeit: darum, daß der priester nicht genug geheiligt waren und das volck noch nicht zu haufse kommen war gen Jerusalem.

4. Und es gefiel dem könige wohl, und der ganzen gemeine.

5. Und bestelleten, daß solches ausgerissen würde durch ganz Israel von Berseba an bis gen Dan; daß sie kämen passah zu halten dem Herrn, dem Gott Israel, zu Jerusalem: denn es war lange nicht gehalten, wie es geschrieben steht.

II. 6. Und die läuffer gingen hin mit den brieten von der hand des königs und seiner obersten, durch ganz Israel und Juda, aus dem befehl des königs, und sprachen: Ihr kinder Israel, befehret euch zu dem Herrn, dem Gott Abraham, Isaac und Israel; so wird er sich fehren zu den übrigen, die noch übrig unter euch sind aus der hand der könige zu Assur.

7. Und seyd nicht wie eure väter und brüder: die sich am Herrn, ihrer väter Gott, vergriffen; und er gab sie in eine verwüstung, wie ihr selber sehet.

8. So segt nun nicht halsstarrig, wie eure väter; sondern gebet eure hand dem HERRN und kommet zu seinem heiligen thum, das er geheiligt hat ewiglich; und dienet dem HERRN, eurem Gott: so wird sich der grimm seines jorns von euch wenden.

9. Denn so ihr euch bekehret zu dem HERRN: so werden eure brüder und kinder barmherzigkeit haben vor denen, die sie gesangen halten, daß sie wieder in dis land kommen. Denn der Herr, euer Gott, ist gnädig und barmherzig: und wird sein angesicht nicht von euch wenden, so ihr euch zu ihm bekehret.

III. 10. Und die läuffer gingen von einer stadt zur andern, im lande Ephraim und Manasse, und bis gen Sebulon: aber sie verlachten sie, und spotteten ih-
ter. ^{*1} Mof. 19,14.

11. Doch etliche von Aser und Manasse und Sebulon demütigten sich, und kamen gen Jerusalem.

12. Auch kam Gottes hand in Juda: daß er ihnen gab einerley herz, zu thun nach des königs und der obersten gebot, aus dem wort des Herrn.

13. Und es kam zu hauffe gen Jerusalem ein groß volk, zu halten das fest der ungesäuersten brodt im andern monden, eine sehr grosse gemeine.

IV. 14. Und sie machten sich auf, und thäten ab die ältere, die zu Jerusalem waren: und alle räuchwerke thäten sie weg, und wosfern sie in den bach Kidron.

15. Und schlachteten das passah, am vierzehenten tage des andern monden. Und die priester und Leviten bekanten ihre schande, und heiligen sich, und brachten die brandopfer zum hause des HERRN.

16. Und standen in ihrer ordnung, wie sichs gebühret, nach dem gesetz Mose, des mannes Gottes. Und die priester sprengeten das blut von der hand der Leviten.

V. 17. Denn ihrer waren viel in der gemeine, die sich nicht geheiligt hatten: darum schlachteten die Leviten das passah für alle, die nicht rein waren, daß sie dem HERRN geheiligt würden.

18. Auch war des volks viel von Ephraim, Manasse, Issachar und Sebulon, die nicht rein waren: sondern assen das

8 עַתָּה אֵלֶּה תִּקְשׁוּ שְׂרֵפָכֶם כְּאַבְוֹתֶיכֶם
תָּנָךְ יְגִיר לְיהוָה וְבָאוּ לִמְקָרְשׁוֹ אֲשֶׁר
הַקְרִישׁ לְעֹלָם וְעַבְרוּ אֹתָהּ - יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם וְשָׁבַב מִכֶּם חֶרְוֹן אֲפֹוּ:

9 כִּי בְּשׁוֹבָנֶם עַל יְהוָה אֲחִיכֶם
וּבְנִינֶם לְרָחֶםִים לְפָנֵי שׁוֹבִיחֶם וְלִשְׁובֵ
לְאָרֶץ הַזֹּאת כִּי - חָנוֹן וְרָחוֹם יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם וְלֹא - צָסִיר פְּנִים מִפְּנֵ
אָס - תְּשֻׁבוּ אֱלֹיו:

וְיְהִוָּה הָרִצִּים עֲבָרִים מִעִירִי לְעִיר
בָּאָרֶץ - אֲפָרִים וּמִנְשָׁה וְעַד - זְבָלוֹן
וְיְהִוָּה מְשֻׁחִיקִים עַלְיָהֶם וּמַלְעָגִים בָּם:

11 אֵךְ אֲנָשִׁים מִאָשֶׁר וּמִנְשָׁה וּמִזְבָּלוֹן
נְכַנְּעוּ וְבָאוּ לִירוּשָׁלָם:

12 גַּם בִּיהוָה הִיְתָה יְרֵב הָאֱלֹהִים לְתַתָּ
לְהַמְּלָאָה לְבָב אָחָר לְעַשׂוֹת מִצְוֹת הַמֶּלֶךְ

13 וְהַשְׁרוּם בְּרַבֵּר יְהוָה: וַיַּאֲסִפֵּ
יְרוּשָׁלָם עַם - רַב לְעַשׂוֹת אֶת - חָג
הַמְּצֻוֹת בְּחַרְשׁ הַשְׁנִי קְהֻלָּל לְרַב מָאָר:

14 וַיַּקְרְמוּ וַיַּטְרוּ אֹתָהּ - הַפּוֹבָחוֹת אֲשֶׁר
בִּירוּשָׁלָם וְאֶת כָּל - הַמְּמֻתּוֹת הַסִּירָ
וַיַּשְׁלִיכוּ לְנַחַל קְרָזָן:

טו וַיַּשְׁחַטוּ הַפְּסָח בְּאֶרְכָּעָה עַשֶּׂר לְחַרְשׁ
הַשְׁנִי וְהַבְּנִים וְהַלְוִים נְכַלְמָוֹ
וַיַּתְקַרְשׁוּ וַיַּכְבִּיאוּ עַלְוֹת בֵּית יְהוָה:

16 וַיַּעֲמְדוּ עַל - עַמְרָס בְּמִשְׁפְּטָם בְּחַזְוֹת
מֹשֶׁה אֲיַש - הָאֱלֹהִים הַפְּרָנִים זְרִקִים
אֹת - הַרְסָת מִין הַלְוִים:

17 כִּי - רַבְתָּה בְּקָהָל אֲשֶׁר לֹא - רַתְקָרְשׁוּ
וְהַלְוִים עַל - שְׁחִיתַת הַפְּסָחִים לְכָל
לֹא טָהוֹר לְהַקְרִישׁ לְיהוָה:

18 כִּי מִרְבִּית הָעָם רַבְתָּה מַאֲפָלִים וּמִנְשָׁה
וַיַּשְׁכַּר זְבָלוֹן לְאַתְהָרָה כִּי - אַכְלָו אֹתָהּ

הפסח בְּלֹא נִגְתּוֹב בַּי חֲתֹפֶלֶת
חוֹקְנָה עַלְיהֶם לְאָמֵר יְהוָה רַצֶּב
יכַּפֵּר בְּעַר :
כָּל - לְבָבוֹ הַלּוֹן לְרֹאשׁ הַאֱלֹהִים ۱۹
יְהוָה אֱלֹהִי אֲבֹתַנוּ וְלֹא כְּטַהֲרָה
הַקָּרְבָּן :
וַיָּשָׂמַע יְהוָה אֱלֹהִים יְהוָה וַיַּרְפֵּא אֶת - כ
הָעָם : וַיַּעֲשֵׂו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְגָמְצָאִים ۲۰
בִּירוּשָׁלָם אֶת - חַג הַפְּעוּזָה שְׁבֻעַת יָמִים
בְּשֵׁמֶךָ גְּדוֹלָה וּמִתְהַלְּלִים לְרֹאשׁ יוֹם
בַּיּוֹם הַלוּיוֹם וְהַבְּקָנִים בְּכָל - עַז לְרֹאשׁ :
וַיַּרְבֵּר יְהוָה אֱלֹהִים עַל - לְבָב כָּל - הַלּוֹאִים ۲۱
הַפְּשָׁפְּלִים שְׁכָל - טֹוב לְרֹאשׁ נַאֲכָל
אֶת - הַפְּעוּזָה שְׁבֻעַת הַיּוֹם מִזְבְּחָת
זְבָחֵי שְׁלָמִים וּמִתְהַדְּרִים לְרֹאשׁ אֱלֹהִי
אֲבֹתֵיכֶם : וַיַּעֲצֹז בָּל - הַקָּרְבָּן לְעַשׂות ۲۲
שְׁבֻעַת יָמִים אֶחָדִים וַיַּעֲשֵׂו שְׁבֻעַת
יָמִים שְׁמַחָה : בַּי חֲקִינָה מֶלֶךְ יְהוָה ۲۳
הָרִים לְקָרְבָּן אֶלְף פָּרִים וּשְׁבֻעַת אֶלְף
צָאן וְהַשְּׁלָמִים הַרְמִמוֹ לְקָרְבָּן פָּרִים אֶלְף
צָאן עִשְׂרַת אֶלְף וַיַּתְּקַרְבֵּן לְהַנְּסִים
לְלָב : וַיָּשָׂמַחַן כָּל - קָרְבָּן וְרֹחֶב כָּה
וְהַנְּסִים וְהַלְוִיִּם וְכָל - הַקָּרְבָּן
וְהַבְּאִים מִיְשָׁרָאֵל וְהַגְּרִים הַבָּאִים
מִאָרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהַיּוֹשְׁבִים בַּיְהוָה :

וְתַּחֲרֵר שְׁמַחָה בָּנָן - בָּרוּךְ בִּירוּשָׁלָם כִּי ۲۴
מִימֵּנִי שְׁלָמָה בָּן - בָּרוּךְ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
לֹא בְּאוֹת בִּירוּשָׁלָם : וַיַּקְרִמוּ הַבְּקָנִים ۲۵
הַלְוִיִּם וּבְרָכוּ אֶת - הָעָם וַיָּשָׂמַע בְּקוֹלָם
וְתַּבְּאָ תְּפִלָּתֶם לְמַעַן קָרְשׁוֹ לְשָׁמִים :

osterlämm war, aber doch nicht, wie geschrieben steht: Denn Hiskia hat für sie, und sprach: Der HERR, der gütig ist, wird gnädig seyn; * 2 Mose, 12, 3, seq.

19. Allen, die ihr herz schicken Gott zu suchen, den HERRN, den Gott ihrer väter, und nicht um der heiligen reinigkeit willen.

20. Und der Herr erhörete Hiskia, und heilte das volk.

VI. 21. Also hielten die kinder Israel, die zu Jerusalem fanden wurden, das fest der ungesäuerten brodt sieben tage mit grosser freude. Und die leviten und priester lobeten den Herrn alle tage mit starken saltenspielen des Herrn.

22. Und Hiskia redete * herzlich mit allen leviten, die einen guten verstand hatten am Herrn. Und sie assen das fest über, sieben tage: und opferter danckopfer, und dancketen dem Herrn, ihrer väter Gott. * c. 32, 6.

23. Und die ganze gemeine ward ratsch, noch andere sieben tage zu halten: und hielten auch die sieben tage mit freuden.

24. Denn Hiskia, der könig Juda, gab eine * hebe für die gemeine: tausend farren, und sieben tausend schafe. Die obersten aber gaben eine hebe für die gemeine: tausend farren, und zehn tausend schafe. Also heiligten sich der priester viel. * c. 35, 7.

25. Und es freueten sich die ganze gemeine Juda, die priester und leviten: und die ganze gemeine, die aus Israel kommen waren: und die fremdlinge, die aus dem lande Israel kommen waren und die in Juda wohneten.

26. Und war eine grosse freude zu Jerusalem. Denn seit Salomo, des sohns David, des königs Israel, war solches zu Jerusalem nicht gewesen.

27. Und die priester und die leviten stunden auf und segneten das volk, und ihre stimme ward erhöret: und ihr gebet kam hinein vor seine heilige wohnung im himmel.

Das XXXI. Capitel.

I. Hiskia stellt den gökendienst ein. II. Richtet den rechten an. III. Steuer zum opfer und priester unterhalt. IV. Gute verordnung defwegen. V. Des königs lob.

וְכָלְלֹת בָּל - זֹאת יָצָא בָּל - יִשְׂרָאֵל א

Und da dis alles war ausgerichtet: zogen hinaus alle Israeliten, die unter

unter den städten Juda funden wurden; und zerbrachen die seulen, und hieben die häne ab, und brachen ab die höhen und altäre aus ganzem Juda, Benjamin, Ephraim und Manasse, bis sie gar aufstauen. Und die kinder Israel zogen alle wieder zu ihrem gut in ihre städte.* 5 Mos. 7,5.

II. 2. Hiskia aber stellte die priester und leviten in ihre ordnung; einen seglichen nach seinem amt, beyde der priester und leviten zu brandopfern und dankopfern: daß sie dienten, danceten und lobeten in den thoren des lagers des HERRN.

III. 3. Und der König gab sein theil von seiner habe zu brandopfern des morgens und des abends; und zu brandopfern des sabath, und neumonden, und festen: wie es geschrieben steht im gesetze des HErrn.

4. Und er sprach zum volk, das zu Jerusalem wohnete, daß sie theil gäben den priester und leviten: auf daß sie könnten desto harter anhalten am gesetze des HERRN.

5. Und da das wort auskam: gaben die kinder Israel viel* erstlinge vom getreide, most, öhl, honig, und allerley einkommens vom felde; und allerley zehnten brachten sie viel hinein. * 2 Mos. 23, 19.

5 Mos. 14, 22. c. 26, 10.

6. Und die kinder Israel und Juda, die in den städten Juda wohneten, brachten auch zehnten von rindern und schafen, und zehnten von dem geheiligt, das sie dem HERRN, ihrem Gott, geheiligt hatten: und machten hie einen hauffen, und da einen hauffen.

7. Im dritten monden fingen sie an haussen zu legen, und im siebenten monden richteten sie es aus.

8. Und da Hiskia mit den obersten hinein ging, und sahen die haussen: lobeten sie den HErrn, und sein volk Israel.

9. Und Hiskia fragte die priester und leviten um die haussen.

10. Und Asarja, der priester, der vornehmste im hause Zadof, sprach zu ihm: Sint der zeit man angefangen hat die * hebe zu bringen ins haus des HErrn; haben wir gefest, und sind fett worden, und ist noch viel überblieben; denn der HErr hat sein volk gesegnet, darum ist dieser hauffe überblieben. * 4 Mos. 5, 9.

הַמְצָאים לְעָרִי יְהוָה וַיֵּשְׁבָרוּ הַמְצָבֹות
וַיָּנַדְּעוּ הָאֲשֶׁרִים וַיִּתְעַזֵּז אֶת־הַכְּבוֹד
וְאֶת־הַמִּפְּנִיחֹת מִכֶּל־יְהוָה וּבְנִינְנָן
וּבְאֶפְרַיִם וַיְמַנְשֵׁה עַד־לְכָלָה וַיִּשְׁבוּ
כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ לְאַחֲרָיו לְעָרִים:
2 וַיַּעֲמֵד יְהוָה חִילְקֹתָיו אֶת־מְחִילֻקֹת הַלְּחָנִים
וְהַלְּוִים עַל־מְחִילֻקֹתָיו אֶת־אִישׁ כְּפִי
עֲבָרָתוֹ לְפָתָנִים וְלִלוּם לְעַלְהָ וּלְשָׁלְמִים
לְשָׁרֶת וּלְהַרְוֹת וּלְהַלְל בְּשָׁרֵי מְחִנּוֹת
3 יְהוָה: וְמִנְתָּה רַמְלָה מִן־רְכוּשׁוֹ
לְעַלְוֹת לְעַלְוֹת הַבָּקָר וְהַעֲלָוֹת
לְשָׁבְתֹות וְלְחַדְשִׁים וּלְמוּעָרִים כְּפִי
4 בְּחוֹרֶת יְהוָה: וַיֹּאמֶר לְעַם לְיוֹשָׁבֵי
יְרִשָּׁלָם לְחַדְתָּה מִנְתָּה הַלְּחָנִים וְהַלְּוִים
לְמַעַן יְחֻזָּק בְּחוֹרֶת יְהוָה:
ה וּבְפִרְזָה הַרְבֵּר הַרְבֵּוֹ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
רַאשְׁתָּה בְּגַן תִּירְשׁ וַיַּצְהֵר וּרְבָשׁ וְכָל
תְּכֻוֹת שָׁרָה וּמַעַשֵּׂר הַכָּל לְרַב הַכְּיאָוִי:
6 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְהִי הַיּוֹשְׁבִים בְּעַרְיָה
רַהֲרֵה גַּם־הַמַּעֲשֵׂר בְּקָר
נְצָאן וּמַעַשֵּׂר גְּנָשִׁים הַמְקֻרְשִׁים
לִיהְוָה אֱלֹהֵים הַבָּיָוי וַיִּתְנוּ
עֲרָמּוֹת עֲרָמּוֹת:
7 בְּהַרְשָׁה הַשְּׁלֵשִׁי חַלְיוּ הַעֲרָמּוֹת לִפְנֵי
וּבְחַדְשָׁה הַשְּׁבִיעִי כָּלָו:
8 וַיֹּאמֶר יְהוָה קָדוֹשׁ וְהַשְׁלֵשִׁים וְיָרָא אֶת־
הַעֲרָמּוֹת וַיַּבְרְכֵנָה אֶת־יְהֹוָה וְאֶת עַמּוֹ
9 יִשְׂרָאֵל: וַיֹּרֶש יְחֻזָּקָה עַל־
הַלְּחָנִים וְהַלְּוִים עַל־הַעֲרָמּוֹת:
וַיֹּאמֶר אֶלְיוֹעֶרֶב הַלְּזָן רַאשֵּׁת
לְבִיתְךָ צָרוֹק וַיֹּאמֶר מִתְהַלֵּל הַתְּרוּמָה
לְכִיא בֵּית־יְהֹוָה אֲנוֹל וְשָׁבוֹע וְחַתָּר
עַד־לְרוֹב עַיְנָה בְּרֵה אֶת־עַמּוֹ
וְהַנּוֹתֵר אֶת־הַקְּמֹן הַוָּה:
VI. II. 94

וְיָאכֹד יְהוּקִירֹה לְקַן לְשֻׁבּוֹת בְּבָזָה ۱
יְהוָה וַיְבִנֵּי ۲
וַיְבִיאֵ אֶת־תְּהִרְוָקָה וְחַטְעָנָל וְהַקְרָשִׁים ۳
בְּאַמְנָגָה וְעַלְיָם גָּגָל בְּגִיל בְּגִינִירֹה הַלְּיוֹ
וְשְׁמָעִי אֲחִירֹה מְשָׁנָה ۴ וְיְהִיאָל וְעַזְוָרוֹה ۵
וְנְחָת וְעַשְׂחָאָל וְרִיכָׁמָות וְיַוְבָּר וְאַלְיָאָל
וְיִסְמְכִירָה וְמִחְתָּה וְבְנִירָה פְּקִידִים מִירָה
בְּגִינִירָה וְשְׁמָעִי אֲחִירָה בְּמִפְּקָר יְחִוְנָה
הַפְּלָה וְעַזְוָרָה נְגִיד בְּרִזְתָּה אֱלֹהִים ۶
וְקַרְוָא בְּן־יְמָנָה הַלְּיוֹ הַשּׁוּעָר לְפָרוֹתָה ۷
עַל נְרָבּוֹת רָאָלָהִים לְתַת תְּרָמוֹת יְהָוָה
וְקַרְשִׁי הַקְרָשִׁים ۸ וְעַל־יְהָוָה עַרְן טו
וּמְנִימָן וַיְשִׁיעֵן לְשְׁמָעִירָה אַמְרִירָה
וְשְׁבִנִירָה בְּעַרְיָה הַכְּהָנִים בְּאַמְנָגָה לְתַחַת
לְאַחִיהם בְּמִחְלָקָהָם כְּגַרְול בְּקַפְּן ۹
מִלְבָר הַתִּיחָשָׁס לְכָנְרִים מִבְּנֵי שְׁלֹוש ۱۰
שְׁנִים וְלְמַעַלָּה לְכָל־הַפָּא לְבִתְ־יְהָוָה
לְרַבְרַ-יְהָוָם בְּיוֹמָו לְעַבְדוֹתָם בְּמִשְׁמָרוֹתָם
בְּמִחְלָקָהָם ۱۱ וְאַתְּ הַתִּיחָשׁ ۱۲
הַכְּהָנִים לְבֵית אֲבוֹתֵיהֶם וְהַלוּיִם מִבְּנֵי
עֲשָׂרִים שָׁנָה וְלְמַעַלָּה בְּמִשְׁמָרוֹתָהָם
בְּמִחְלָקָהָם ۱۳ וְלְהַתִּיחָשׁ בְּגַל ۱۴
טָפֵם נְשִׁיםָם וּבְנִירָם וּבְנָתוּירָם לְכָל־
קְהָל כִּי בְּאַמְנוֹנָתָם יְתִקְרָשׁוּ קְרָשָׁם
וּלְבָנִי אַהֲרֹן הַכְּהָנִים בְּשָׁרֵי מְגַרְשָׁו ۱۵
עֲרוּיִם בְּגַל־עִיר וְעוֹר אָנְשִׁים
אֲשֶׁר נִקְבְּנוּ בְּשָׁמוֹת לְתַת מְנוֹרָה לְכָל־
זָכָר בְּכָהָנִים וּלְכָל־הַתִּיחָשׁ בְּלִוִּים ۱۶
וַיַּעֲשֵׂנְאָת יְחִוְנָה בְּכָל־יְהִוָּה כ
וַיַּעֲשֵׂנְחָטָב וְחִישָּׁר וְהַאֲמָת לְפָנֵי יְהָוָה
אֲלָהָיו ۱۷ וּבְכָל־מְעָשָׂה אֲשֶׁר־הָחָל ۱۸
בְּעַבְדוֹת בְּרִזְתָּה אֱלֹהִים וּבְתֹרָה
וּבְמַצְנָה לְרֹשָׁלָהָיו בְּגַל־לְבָבָו
עֲשָׂה וְהַצְלִיחָה ۱۹

IV. u. Da befahl der König, daß man fassen und bereiten sollte, am hause des HErrn. Und sie bereiteten sie zu:

12. Und thäten hinein die hebe, die geheten, und das gehöhlte, treulich. Und über dasselbe war fürst Chananja, der Zevit; und Simei, sein bruder, der andere;

13. Und Jechiel, Asaja, Nagath, Asahel, Jerimoch, Josabad, Eliel, Jeschachja, Mahath und Benaja; verordnet von der hand Chananja und Simei, seines bruders, nach befehl des Königs Histia. Aber Asaja war Fürst im hause Gottes.

14. Und Kore, der sohn Jemma, der Zevit, der thörhüter gegen morgen, war über die freymwilligen gaben Gottes, die dem HErrn zur hebe gegeben wurden; und über die allerheiligen.

15. Und unter seiner hand waren: Eden, Minjamin, Jesua, Semaja, Amaria und Sachanja, in den städten der priester, auf glauben; daß sie geben solten ihren brudern, nach ihrer ordnung, dem kleinsten wie dem grossen:

16. Dazu denen, die gerechnet wurden für mannsbilde von drey jahr alt und drüber; unter allen, die in das haus des HERRN gingen, ein jeglicher an seinem tage zu ihrem amt in ihrer hut nach ihrer ordnung:

17. Auch die für priester gerechnet wurden im hause ihrer väter und die leviten; von zwanzig jahren und drüber, in ihrer hut nach ihrer ordnung:

18. Dazu die gerechnet wurden unter ihre kinder, weiber, söhne und töchter, unter der ganzen gemeine; denn sie heiligen treulich das geheiligte.

19. Auch waren männer mit namen benennet unter den kindern Aaron, den priestern, auf den feldern der vorstädte in allen städten: daß sie theil gaben allen mannsbildern unter den priestern; und allen, die unter die leviten gerechnet wurden.

V. 20. Also thät Histia im ganzen Juda: und thät, was gut, recht und wahrhaftig war vor dem HErrn, seinem Gott.

21. Und in allem thun, das er ansing, am dienst des hauses Gottes nach dem gesetz und gebot, zu suchen seinen Gott: das thät er von ganzem herzen, darum hatte er auch Glück.

Das XXXII. Capitel.

I. Hiskia wird von Sanherib überzogen; II. Küstet sich; III. Assur lässt Gott mündlich. IV. Auch in einem breve. V. Kriegt aufs gebet hilfe. VI. Wird frant; VII. Reich; VIII. Stolz. IX. Sterbt.

Nach diesen geschichten und treue kam Sanherib, der König zu Assur, und zog in Juda; und lagerte sich vor die versteuen städte, und gedachte sie zu sich zu reissen. * 2 Kön. 18, 13. c.

2. Und da Hiskia sahe, daß Sanherib kam, und sein angesicht stand zu streiten wieder Jerusalem:

3. Ward er raths mit seinen obersten und gewaltigen, zu judecken die wasser von den brunnen, die draussen vor der stadt waren; und sie hulsen ihm.

4. Und es versamlete sich ein gross volck, und deckten zu alle brunnen und fliessende wasser mitten im lande, und sprachen: Daz die könige von Assur nicht viel was-sers finden, wenn sie kommen.

II. 5. Und er ward getrost: und baute alle mauren, wo sie lückicht waren; und machte thürne drauf, und baute draussen noch eine andere mauer, und bevestigte Millo an der stadt David; und machte viel was-sen und schilde. * c. 25, 23.

6. Und stellede die hauptleute zum streit neben das volck. Und samlete sie zu sich auf die breite gasse am thor der stadt, und redete herzlich mit ihnen, und sprach:

7. Gehd getrost und frisch, fürchtet euch nicht, und saget nicht vor dem könige von Assur, noch vor alle dem hauffen, der bei ihm ist; denn * es ist ein grösser mit uns weder mit ihm. * 2 Kön. 6, 16. 1. Joh. 4, 4.

8. Mit ihm ist * ein fleischlicher arm: mit uns aber ist der Herr, unser Gott, daß er uns helfe und führe unsren streit. Und das volck verließ sich auf die worte Hiskia, des Königs Juda. * Jer. 17, 5. 7.

III. 9. Darnach sandte Sanherib, der König zu Assur, seine knechte gen Jerusalem (denn er lag vor Lachis, und alle seine herrschaft mit ihm) zu Hiskia, dem König Juda, und zum ganzen Juda, das zu Jerusalem war, und ließ ihm sagen:

10. So spricht Sanherib, der König zu Assur; Wes vertröstet ihr euch, die ihr wohnet in dem belagerten Jerusalem?

11. Hiskia beredet euch, daß er euch gebe in den tod, hunger und durst, und spricht: Der Herr, unser Gott, wird

א אַחֲרֵי הָדְבָרִים וְהָאֱמָתָ רְאֹלֶה בָּאָ
סְנַחֲרִיב מֶלֶךְ אֲשֹׁר וַיַּכְאַבְיוֹרָה וַיַּחֲזַק
עַל־הָעָרִים הַבָּצָרוֹת וַיֹּאמֶר לְכַקְעַם
בְּאַלְיוֹן: וַיַּרְא יְחִזְקִיאוֹן כִּי־בָאָ
סְנַחֲרִיב וַיַּגְּזַל לְפָלָתָה עַל־יְרוּשָׁלָם:
3 וַיַּוּצֵעַ עַם־שְׂנִירָוּ גַּבְרִיוּ לְסִתוֹם אֶרְזָ
מִימֵי הָעִינָה אֲשֶׁר מִחוֹזָעַ לְעִיר וַיַּעֲזַרְהוּ
4 וַיַּקְבְּצָוּ עַם־לְבָב וַיִּסְתְּמוּ אֶת־כָּל־
הַמְּעִינָה וְאֶת־הַפְּנֵל הַשּׁוֹטֵף בַּתּוֹךְ־
הָאָרֶץ לְאָמֶר לִפְנֵה יְבוֹא מֶלֶךְ אֲשֹׁר
הַוְּמַצְאָוָה מִים רְבִים: וַיַּתְחַזֵּק וַיַּבְּנֵן אֶת־
כָּל־הַחִוּמָה הַפְּרוֹזָה וַיַּעֲלֵל עַל־הַמְּגֻרְלוֹת
וַיַּחֲזַק הַחִוּמָה אַחֲרַת וַיַּחֲזַק אֶרְזָ
הַמְּלָאָה עִיר בְּנֵר וַיַּעֲשֵׂה שָׁלָחָ לְרַב
6 וְמִגְנָבִים: וַיַּתְנוּ שָׂרֵי מִלְחָמָה עַל־הָעָם
וַיַּקְבְּצָם אַלְיוֹן אֶל־רְחֹוב שַׁעַר הָעִיר
וַיַּרְבֵּר עַל־לְבָבָם לְאָמֶר:
7 חִזְקָיוָה וְאַמְצָיו אֶל־תִּירְאִי וְאֶל־תְּחִרְתָּה
מִפְנֵי מֶלֶךְ אֲשֹׁור וּמִלְפָנֵי כָּל־הַחֲמֹזָן
אֲשֶׁר־עָפָנוּ בַּיּוֹנָה עַפְנוּ רַב מַעֲבוֹן:
8 עָפָנוּ וַיַּרְעַע בָּשָׂר וַיַּעֲפַנוּ יְהוָה אֶל־חַיָּנוּ
לְעוֹרָנוּ וְלְהַלְּחָם מִלְחָמֹתֵינוּ וַיַּסְמַכוּ הָעָם
עַל־דְּבָרֵינוּ יְחִזְקִיאוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה:
9 אַחֲרֵי זֶה שָׁלָחָ סְנַחֲרִיב מֶלֶךְ אֲשֹׁר־
עַבְרוֹן יְרוּשָׁלָם וְהַוָּא עַל־לְבָבָוּן
מִמְּשָׁלְהָוּ עָפָנוּ עַל־יְחִזְקִיאוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה
וְעַל־כָּל־יְהוּדָה אֲשֶׁר בֵּרְכֹוּלִים לְאָמֶר:
יְבָה אָמֶר סְנַחֲרִיב מֶלֶךְ אֲשֹׁור עַל־מָה
אַתֶּם בְּטַחַם וּשְׁכַבְמִצְרָיִם בֵּרְכֹוּלִים:
10 הַלָּא יְחִזְקִיאוֹן מִסְתַּחַם אֶתְכֶם לְתַת אַתָּכֶם
לְמֹות בְּרַעַב וּבְצִנְיָא לְאָמֶר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ

צְבָלֶנֶת מִנְיָה מֶלֶךְ אֲשֶׁר :
 הַלֵּא - הוּא יְחִזְקַיָּהוּ הַסִּיר אֶת - בְּמֹתָן ?
 וְאַתְּ-מִפְתַּחְתָּנוּ וְאָמַר לְהֹרֶה וְלִירוּשָׁלָם
 לְאָמַר לִפְנֵי מִזְבֵּחַ אֶחָד תְּשַׂתְּחוּ וְעַלְיוֹ
 תְּקַטְּרוּ : הַלֵּא תְּרֻעֵי מֵה עֲשֵׂיתִי אָנִי ?
 וְאַבּוֹתִי כָּל עַמִּי הָאָרֶץ הַכֹּל יְכֹלוּ
 אֱלֹהִי גּוֹי הָאָרֶץ לְהַצִּיל אֶת - אֶרְצָם
 מִירִי : מֵכָל - אֱלֹהִי הַגּוֹיִם הָאֶלְלוֹ ?
 אֲשֶׁר הָחְרִינוּ אַבּוֹתִי אָשֶׁר יְכֹלֶל לְהַצִּיל
 אֶת - עַמּוֹ מִירִי כִּי יוּכְלָה אֱלֹהִים לְהַצִּיל
 אַתֶּכָם מִירִי : וְעַתָּה אֶל - יְשִׁיאָה טו
 אַתֶּכָם חֹזְקִיהוּ וְאֶל - יִפְתַּח אַתֶּכָם בְּזֹאת
 וְאֶל - תָּאמִינֵי לוֹ פִּידְלָא יוּכְלֶל בָּל -
 אַלְוָה בָּל - גּוֹי וּמִמְלָכָה לְהַצִּיל עַמּוֹ מִירִי
 וּמִירִי אַבּוֹתִי אָף כִּי אֱלֹהִים לְאֶדְיזִיל ?
 אַתֶּכָם מִירִי : וְעוֹד רַבְרוֹ עַבְרָיו עַל -
 יְהוָה הָאֱלֹהִים וְעַל יְחִזְקִיהוּ עַבְרוֹ :
 וּסְפָרִים בָּתָבֵל חַרְפָּה לִיהוָה אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל ?
 וְלֹאָמַר עַלְיוֹ לְאָמַר בְּאֱלֹהִי גּוֹי הָאָרֶץ ?
 אֲשֶׁר לֹא - הַצִּילוּ עַמּוֹ מִירִי בָּן לֹא -
 יְצִיל אֱלֹהִי יְחִזְקִיהוּ עַמּוֹ מִירִי ;
 וַיָּקָרְאוּ בְּכָל - בְּגָלְלָה יְהוּדִית עַל - עַם ?
 יְרוּשָׁלָם אֲשֶׁר עַל - תְּחִמָּה לִירָאָם
 לְכָהָלָם לְמַעַן יְלַכְּרוּ אֶת - הָעִיר ;
 וַיַּרְבְּרוּ אֶל - אֱלֹהִי יְרוּשָׁלָם נְעַל ?
 אֱלֹהִי עַמִּי הָאָרֶץ מְעוֹשָׂה יְבוֹהָה הָאָרֶם :
 וְתַּפְלֵל יְחִזְקִיהוּ רַפְלָה וְיַשְׁעִיהוּ בָּן - כ
 אָמוֹץ רַגְבָּא עַל - זֹאת וַיַּעֲקֵה הַשְׁמִים :
 וַיַּשְׁלַח יְהוָה מֶלֶךְ וְיִחְדַּר בָּל -
 גָּבָור חַיל וְנִגְרֵר וְשָׁר בְּמַחְנָה מֶלֶךְ
 אֲשֶׁר וַיַּשְׁבַּב בְּבָשָׂת פְּנִים לְאָרֶץ
 וַיָּכָא בְּזֵד אֱלֹהִוּ יְמִיעָזָן מַעֲיוֹ שָׁם וּמִזְ-אַיִל
 הַפְּלִיהוּ בְּחַרְבָּה !

uns erretten von der hand des Könige zu Assur.

12. Ist Et nicht der Hiskia, der seine Väter und altare weggethan hat; und gefügt zu Juda und zu Jerusalem: Vor Einem alten sollt ihr anbeten, und darauf räuchern?

13. Wisset ihr nicht, was Ich und meine Väter gethan haben allen Völkern in Ländern? * Haben auch die Götter der Heiden in Ländern mögen ihre Länder errettet von meiner Hand? * 2 Rdn. 18, 33.

14. Wer ist unter allen Göttern dieser Heiden, die meine Väter verbannt haben, der sein Volk habe mögen errettet von meiner Hand: daß euer Gott euch solle mögen errettet aus meiner Hand?

15. So lasset euch nun Hiskia nicht aufsezen, und lasset euch solches nicht beden, und glaubet ihm nicht. Denn so kein Gott aller Heiden und Königreiche hat sein Volk mögen von meiner und meiner Väter Hand errettet: so werden auch euch eure Götter nicht errettet von meiner Hand.

16. Dazu redeten seine Knechte noch mehr wieder den HERREN, den Gott, und wieder seinen Knecht Hiskia.

V. 17. Auch schrieb er Briefe Bohn zu sprechen dem HERREN, dem Gott Israel; und redete von ihm, und sprach: Wie die Götter der Heiden in Ländern ihr Volk nicht haben errettet von meiner Hand, so wird auch der Gott Hiskia sein Volk nicht errettet von meiner Hand.

18. Und sie riefen mit lauter Stimme auf Jüdisch zum Volk zu Jerusalem, das auf der Mauren war: sie durchscham zu machen und zu erschrecken, daß sie die Stadt gewönnen.

19. Und redeten wieder den Gott Jerusalem: und wieder die Götter der Völker auf erden, die Menschenhandewerk waren.

V. 20. Aber der König Hiskia, und der Prophet Jesaja, der Sohn Amos, beteten dawieder und schrien gen Himmel.

21. Und der HERRE * sandte einen Engel, der verilgte alle Gewaltigen des Heers und Fürsten und Obersten im Lager des Königs zu Assur: daß er mit Schanden wieder in sein Land zog. Und da er in seinem goites Haus ging: fälleten ihn daselbst durchs Schwert, die von seinem eigenen Leibe kommen waren. * Es. 37, 36, 1c.

22. Also

22. Also half der Herr Hiskia und denen zu Jerusalem aus der hand Sanherib, des Königs zu Assur, und aller anderer; und enthielt sie vor allen umher:

23. Dass viele dem Herrn gescheide brachten gen Jerusalem, und kleinode hiskia, dem Könige Juda. Und er ward darnach erhaben vor allen helden.

VII. 24. Zu der zeit* ward hiskia todfranc: und er bat den Herrn* : der geredete ihm, und gab ihm ein wunder.

* 2 Kön. 20, 1. sc.

25. Aber hiskia vergalt nicht, wie ihm gegeben war: denn sein herz erhub sich. Darum kam der zorn über ihn, und über Juda und Jerusalem.

* c. 26, 16.

26. Aber hiskia demuthigte sich, dass sein herz sich erhaben hatte, samt denen zu Jerusalem: darum kam der zorn des Herrn nicht über sie, weil hiskia lebete.

VIII. 27. Und hiskia hatte sehr grossen reichthum und ehre: und machte ihm schäze von silber, gold, edelsteinen, würze, schilben, und allerley kostlichem gerärpe;

28. Und kornhäuser zu dem einkommen des getreides, mosts und öhls; und ställe für allerley Vieh, und hürden für die schafe.

29. Und bauete ihm städte, und hatte Vieh an schafen und rindern die menge: denn Gott gab ihm sehr groß gut.

30. Er ist der hiskia, der die hohe wasserquelle in Gihon zudeckte und leitete sie hinunter von abendwärts zur stadt David: denn hiskia war glückselig in allen seinen werken.

VIII. 31. Da aber diebotschafsten der fürsten von Babel zu ihm gesandt waren, zu fragen nach dem wunder, das im lande geschehen war: verließ ihn Gott also, dass er ihn versuchte; auf dass fund würde alles, was in seinem herzen war.

* Es. 39, 1.

32. Was aber mehr von hiskia zu sagen ist, und seine barmherzigkeit: siehe, das ist geschrieben * in dem geicht des propheten Jesaja, des sohns Amos, im Buch der Könige Juda und Israel. * Es. 36, 1. + 2 Kön. 18, 1. seqq.

IX. 33. Und hiskia entschliss mit seinen vatern, und sie begruben ihn über die gräber der kinder David. Und ganz Juda, und die zu Jerusalem thäten ihm ehre in seinem tode. Und sein sohn Monasie ward König an seine statt.

* 2 Kön. 20, 21.

22 וְיָשַׁעْ יְהוָה אֶת־יְחִזְקֵילוֹ וְאֶת־לְעָבִי
יְרוּשָׁלָם מִן־סִנְחָרִיב מֶלֶךְ־אֲשֹׁר וּמִרְדָּךְ

23 בֶּל וְוַנְהָלָם מִטְבֵּבִים: וּרְבִים מִכְיָאִם
מִנְחָה לְיְהֻדָּה לְיְרוּשָׁלָם וּמִגְּדוֹלָה

לְיְחִזְקֵילוֹ מֶלֶךְ יְהוָה וַיְנַשֵּׂא לְעַנִּיכָּל־

24 הַזּוּם מִאֲחָרֵי־כֵן: בִּימִים תְּחִסֵּם
חִלְהָרָיָה יְחִזְקֵילוֹ עַד־לְמִוּת וּתְפִלָּלָ

אֶל־יְהוָה וַיֹּאמֶר לוֹ וַיֹּאמֶר גַּתְן לוֹ:
כִּי וְלֹא־כִּנְמַיְלָל עַלְיוֹ הַשִּׁבְיָה יְחִזְקֵילוֹ כִּי

25 נְבָה לְבָבוֹ וְיִרְאֵת עַלְיוֹ קָצֶף וְעַל־יְהוָה
וְיְרוּשָׁלָם: וַיַּבְנֵעַ יְחִזְקֵילוֹ בְּגַבָּה
לְבָבוֹ הַוָּא וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם וְלֹא־בָּא

עַלְיהָם קָצֶף יְהוָה בִּימִי יְחִזְקֵילוֹ:
26 וְיִחוּ לְיְחִזְקֵילוֹ עַשֶּׂר וְכָבֹוד הַרְבָּה מִאֶרְךָ
וְאוֹצָרוֹת עַשְׂהָה־לוֹ לְכֹסֶף וּלְזָהָב וּלְאַבְנִים
יְמָנָה וּלְבְשָׂמִים וּלְמַגְנִים וּלְלָל כָּל־

27 חַמְרָה: וּמְסִכּוֹת לְתִבְיאָת בָּגָן וּתְירֵש
וְעַצְהָר וְאַרְוֹת לְכָל־בְּהָמָה וּבְהָמוֹת וּעֲדָרִים
לְאוֹרוֹת: וּעַרְיִם עַשְׂהָה לוֹ וְמִקְנָה־צָאן

28 וּבְקָרָר לְרָב כִּי נַתָּן־לִי אֱלֹהִים רְכוּש
לְרָב מִאָר: וְהַוָּא יְחִזְקֵילוֹ סְתִּים אֶת־

מִזְמָא מִימִי נִיחֹן הַעַלְיוֹן וַיִּשְׁרַם
לְמַטָּה־מִעֲרָבָה לְעִיר בּוֹרֶה וַיַּצְלַח
יְחִזְקֵילוֹ בְּכָל־מַעֲשָׂהוֹ:

29 וּמִן בְּמַלְכִיּוֹ שָׁרוּ בְּכָל הַמְּשִׁלְחוֹת עַלְיוֹן
לְדֹרֶשׁ הַמּוֹפֵת אֲשֶׁר תִּהְיֶה בָּאָרֶץ עַזְבוֹן
הָאֱלֹהִים לְנַסּוֹתָו לְרָעָת בָּלְבָבָו:

30 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְשַׁבְּאָל:

31 וַיַּשְׁכַּב יְחִזְקֵילוֹ עַם־אַבְנָיו וְקִבְרָה
בְּמַעְלָה קִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד וְכָבֹוד עַשְׂוֹת
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

32 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְשַׁבְּאָל:

33 וַיַּשְׁכַּב יְחִזְקֵילוֹ עַם־אַבְנָיו וְקִבְרָה
בְּמַעְלָה קִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד וְכָבֹוד עַשְׂוֹת
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

34 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

35 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

36 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

37 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

38 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

39 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

40 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

41 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

42 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

43 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

44 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

45 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

46 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

47 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

48 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

49 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

50 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

51 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

52 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

53 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָטָם
בְּחַוּבִים בְּחַזְוֹן יְשֻׁעָׁהִי בְּנֵן־אַמּוֹץ הַנְּבָא
עַל־סְפִרְתְּלָאִים בְּלָבִיְהָרָה וְקִבְרִי בְּנֵי־דָוִיד
לְזַהֲרָה בְּמִזְמָה כָּל־יְהוָה וַיָּשֵׁב יְרוּשָׁלָם
וְיִמְלָה מִנְשָׂה בָּנוֹ תְּחִתָּיו:

54 וְעַתְרַדְּבָרִי יְחִזְקֵילוֹ וְחַסְדָּיו הַנְּפָט

Das XXXIII. Capitel.

1. **Manasse** abscheuliche gottlosigkeit. II. Kommt in grosse noth, und that böse. III. Da er im verderb
wälzt. IV. Sein auch gottloser sohn Ammon wird ermordet: V. Welche that geschen wird.
- בָּנָן־שְׁתִּים עֲשָׂרָה שָׁנָה מִנְּנֶסֶת בְּמִלְּנָא אַ
וּחֲמִשִּׁים וּחֲמִשִּׁים שָׁנָה מֶלֶךְ בֵּירֹשֶׁלֶם :**
וַיַּעֲשֵׂה הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה בְּתוּבָת הָגּוֹיִם :
אֲשֶׁר־הַרְוִישׁ יְהוָה מִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :
וַיַּשְׁבַּט וַיַּבְנֵן אֶת־הַבְּמֹת אֲשֶׁר נָתַן :
**יְחֻזְקִיהוּ אָבִיו וְקָם מִזְבְּחוֹת לְבָעֵלִים
וַיַּעֲשֵׂה אֲשֶׁרוֹת וַיַּעֲתֹחוּ לְכָל־צְבָא
הַשְׁמִים וַיַּעֲבֹר אֲתָם : וַיַּבְנֵה מִזְבְּחוֹת**
**בְּבִיתָה יְהוָה אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה
בֵּירֹשֶׁלֶם יְהוָה־שְׁמֵי לְעוֹלָם :**
**וַיַּבְנֵן מִזְבְּחוֹת לְכָל־צְבָא הַשְׁמִים ה
בְּשְׂתִּין חָלוֹת בֵּית־יְהוָה :**
- וְהַוָּא הַעֲבֵר אֶת־בְּנֵי באָשׁ בְּנֵי**
**בָּנָן־הַגָּם וְעַונְן וְנַחַשׁ וְכַשְׁיָה וְעַשְׂרָה
אָוֹב וְזָדְעַנְיָה רַבְּתָה לְעַשְׂוֹת הַרְבָּע
בְּעֵינֵי יְהוָה לְחַכְמָיו :**
- וַיַּשְׁם אֶת־פְּסֵל הַפְּסִל אֲשֶׁר עָשָׂה בְּבִיתָה**
**הַאֲלֹהִים אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֱלֹהִים
וְאֶל־שְׁלֹמֹה בֶּן־בְּנֵי בְּבִית־הָוה וּבֵירֹשֶׁלֶם
אֲשֶׁר בְּחַרְפֵּי כְּפֵל שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁים אֶת־שְׁמֵי לְעוֹלָם : וְלֹא אָסֵף**
- לְהַסֵּר אֶת־رֹגֶל יִשְׂרָאֵל מִעַל הָאָרֶם
אֲשֶׁר הַעֲמַרְתִּי לְאַבְתֵיכֶם רַק אֶס־
יְשִׁמְרוּ לְעַשׂוֹת אֶת־אֲשֶׁר צִוָּתִים לְכָל־
הַתּוֹרָה וּוְחֲקִים וּוְמִשְׁפָטִים בְּרִרְמָשָׁה :**
- וַיַּתְּעַתְּמָה אֶת־יְהוָה וַיַּשְׁבַּט וּרֹשֶׁלֶם**
**לְעַשׂוֹת רַע מִן־הָגּוֹיִם אֲשֶׁר־הַשְׁמִיר
יְהוָה מִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : וַיַּרְבֶּר יְהוָה
אֶל־מְנַשֶּׁה וְאֶל־עָפֹו וְלֹא הַקְשִׁיבוּ**
- וַיָּבֹא יְהוָה עֲלֵיכֶם אֶת־שְׁרֵי הַצְּבָא אֲשֶׁר**
**לִמְלָה אֲשֶׁר וַיָּכֹר אֶת־מְנַשֶּׁה בְּחוֹחִים
וַיַּאֲסַרְתֶּה בְּנַחֲשִׁים וַיַּלְכֵהוּ בְּבָלָה :**

Manasse * warprodig Jahr als, da er König ward: und regierte fünf und funfzig Jahr zu Jerusalem. * 2 Kön. 21,1.

2. Und thät, das dem **HERRN** übel gefiel: nach den greueln der heiden, die der **HERR** vor den Kindern Israel vertrieben hatte. * 5 Mos. 18, 9. 1 Kön. 14, 24.

3. Und kehrte sich um und baute die höhen, * die sein vater Hiskia abgebrochen hatte; und stiftete Baalim altore, und machte hälne; und betete an allerley heer am himmel, und diente ihnen. * 2 Kön. 18, 4.

4. Er baute auch altare im hause des **HERRN**, davon der **HERR** geredt hat: Zu Jerusalem soll mein name seyn ewiglich. * 1 Kön. 9, 3. ic.

5. Und baute altare allerley heer am himmel, in beyden hösen am hause des **HERRN**.

6. Und er ließ seine söhne durchs feuer gehen im thal des sohns Hinnom, und wehete tage, und achtete auf vogelgeschrey: und zauberte, und stiftete wahrzager und zeichendeuter: und thät viel, das dem **HERRN** übel gefiel, ihn zu erzürnen.

7. Er setzte auch bilder und göhen, die er machen ließ, ins haus Gottes; davon der **Herr** David geredt hatte, und * Salomo, seinem sohn: In diesem hause zu Jerusalem, die ich erwehlet habe vor allen stämmen Israel, will ich meinen namen sezen ewiglich; * c. 7, 10.

8. Und will nicht mehr den fuß Israel lassen weichen vom lande, das ich ihren vätern bestellet habe; so fern sie sich halten, daß sie thun alles, was ich ihnen geboten habe, in allem gesetz, geboten und rechten durch Mose.

9. Über Manasse versüfferte Juda und die zu Jerusalem: daß sie ärger thäten denn die heiden, die der **HERR** vor den Kindern Israel vertilget hatte.

10. Und wenn der **Herr** mit Manasse und seinem volk reden ließ, * merckten sie nicht darauf. * c. 24, 19.

II. 11. Darum ließ der **HERR** über sie kommen die fürsten des heers des Königs zu Assur: die nahmen Manasse * gefangen mit fesseln, und bunden ihn mit fesseln, und brachten ihn gen Babel. * Ps. 107, 10. sq.

12. Und

12. Und da er * in der angst war, flehete er vor dem HERRN, seinem Gott: und demuthigte sich sehr vor dem Gott seiner väter. * Ps. 18, 7.

13. Und bat und flehete ihm. Da erhörete er sein flehen, und brachte ihn wieder gen Jerusalem zu seinem königreich: da erkennete Manasse, daß der HERR Gott ist.

III. 14. Darnach baute er die äußersten mauren an der stadt David von abendwärts an Gihon im bach, und da man zum fischthor eingehet, und umher an Ophel: und machte sie sehr hoch, und legte hauptleute in die veksten städte Juda.

15. Und thät weg die fremden götter, und die gögen aus dem hause des HERRN; und alle altäre, die er gebauet hatte auf dem berge des hauses des HERRN, und zu Jerusalem: und warf sie hinaus vor die stadt.

16. Und richtete zu den altar des HERRN, und opferte darauf dankopfer und lobopfer: und befahl Juda, daß sie dem HERRN, dem Gott Israel, dienen solten.

17. Doch opferte das volk auf den höhen: wiewol dem Herrn, ihrem Gott.

18. Was aber mehr von Manasse zu sagen ist, und sein gebet zu seinem Gott; und die rede der schauer, die mit ihm redeten im namen des Herrn, des Gottes Israel: siehe, die sind * unter den geschichten der könige Israel. * 2 Kön. 21, 1.

19. Und sein gebet und flehen, und alle seine sünde und missethat; und die stätte, darauf er die höhen baute und häine und gögen stiftete, ehe denn er gedemüthiget ward: siehe, die sind geschrieben unter den geschichten der schauer.

IV. 20. Und Manasse entschließt mit seinen vätern, und sie begruben ihn in seinem hause. Und * sein sohn Amon ward könig an seine statt. * 2 Kön. 21, 18.

21. Zwey und zwanzig jahr alt war * Amon, da er könig ward: und regierete zwey jahr zu Jerusalem. * 2 Kön. 21, 19.

22. Und thät, das dem Herrn übel gefiel, wie sein vater Manasse gethan hatte. Und Amon opferte allen gögen, die sein vater Manasse gemacht hatte; und diene te ihnen.

ג. גַּתְתֵּר לִי חֹלֶה אֶת־בְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וַיַּבְנֵעַ מִאָר מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵינוּ אֲבָתֵּינוּ:

ד. וַיַּחֲפֹלֶל אֱלֹהֵינוּ וַיַּעֲתֵר לוֹ וַיִּשְׁמַע תְּחִנְתֵּן
וַיִּשְׁבַּח יְרוּשָׁלָם לְמִלְכֹותָו וַיַּרְא
מִנְשָׁה כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים:

ה. וַיַּחֲרִיךְ־בָּנָה בְּנֵה חֻמְמָה חִיצְנָה לְעִיר
דוּיר מַעֲרָבָה לְגִיחֹן בְּנַחַל וְלִבְאָה בְּשָׂעָר
תְּרֵגִים וְסָבָב לְעַמְל וְגִבְרִיהָ מִאָר וְיִשְׁמָךְ
שְׁרֵי־חִיל בְּכָל־הָעָרִים הַכְּעָזָרִים
טו בְּיוֹרָה: וַיַּסַּר אֶת־אֱלֹהֵי הַגְּבָרָה
וְאֶת־הַסְּמֵל מִבֵּית יְהוָה וְגַלְעָדָמוֹבָחוֹת
אֲשֶׁר בָּנָה בְּחַר בֵּית־יְהוָה וּבֵירוּשָׁלָם
וַיַּבְנֵן קָרֵי ۶. וַיַּשְׁלַח חַטָּאת לְעִיר: וַיַּכְן אֶת־מִזְבֵּחַ

וְיְהוָה נִזְבֵּח עַלְיוֹ זְבַח שְׁלָמִים וְחוֹדֶה
וַיֹּאמֶר לְיְהוָה לְעַבְדָךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
ז. יִשְׂרָאֵל: אָבָל עַזְרָה צְבָחִים
בְּבָמוֹת רַק לְיְהוָה אֱלֹהָהֶם:

ח. וַיַּתְהַר דָּבְרֵי מִנְשָׁה וַיַּתְפְּלַח אֵל־אֱלֹהֵינוּ
וְדָבְרֵי הַחַזִּים הַמְּרַבְּרִים אֵלָיו בְּשָׂמֵחַ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִשְׂרָאֵל הַנֵּם עַל־דָּבָרֵי
מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:

ט. וַיַּתְפְּלַח וַיַּעֲתֵר־לוֹ וְכָל־חַטָּאתָתוֹ יִמְעַלְלָה
וְהַפְּלִמּוֹת אֲשֶׁר בָּנָה בְּרָם בְּמוֹת
וְהַעֲמִיל הַאֲשָׁרִים וְרַפְסָלִים לְפָנֵי
הַכְּנָעָן חָנֵם בְּתוּבִים עַל־דָּבָרֵי חֹזֵי:
כ. וַיַּשְׁכַּב מִנְשָׁה עַם־אֲבָתֵּינוּ נִקְבָּרָה
בֵּיתָנוּ וַיָּמָלֵה אָמֵן בְּנוּ תְּחִפְתֵּנוּ:

ד. בָּנָן־עֲשָׂרִים וָשְׁתִּים שָׁנָה אָמֵן בְּמִלְכָנוּ
וָשְׁתִּים שָׁנִים מֶלֶךְ בֵּירוּשָׁלָם:
ה. וַיַּעֲשֵׂה הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה
מִנְשָׁה אָבָיו וְלֹבֶל־רַפְסָלִים אֲשֶׁר
עָשָׂה מִנְשָׁה אָבָיו זְבַח אָמֵן וַיַּעֲבֹרֶם:

וְלֹא נִכְנַע מִלְפָנֵי יְהוָה כְּרָבֶג ^ז
מִנְשָׁחָה אֲבִיו כִּי הוּא אָמֹן הַרְבָּר
אָשָׁמָה : וַיַּקְרֹב עַלְיוֹ עַבְרִיו ^ט
וַיִּמְתַּחַז בְּבִתוֹ :

וַיָּכוּ עַם - הָאָרֶץ אֶת כָּל - הַקְשִׁיטָנָה
עַל - הַמֶּלֶךְ אָמֹן וַיִּמְלִיכֵו עַם - הָאָרֶץ
אֶת - יְאָשִׁירָה בֶּןוֹ תְּחִתָּיו :

Das XXXIV. Capitel.

I. Josias stellt die grenz ab. II. Läßt den tempel bessern. III. Das gesetzbuch wird gefunden. IV. Des königs schrecken und buße. V. Trostpredigt. VI. Das gesetzbuch wird allen volke vorgelesen. VII. und die götesfürcht gespanzt.

בֶּן - שְׁמוֹנָה שָׁנִים יָאָשִׁירָה בְּמִלְכֹו א
וַיְשַׁלְשִׁים וְאַחֲת שָׁנָה מֶלֶךְ בִּירּוּשָׁלָם :
וַיַּעֲשֵׂה הַיְשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה וְלֹהֶה בְּרָכָנוּ ²
דוּרָה אֲבִיו וְלֹא - סָר יְמִין וְשָׁמָאל :
וַיַּנְשְׁמוֹנָה שָׁנִים לְמִלְכֹו וְהָוָא עַרְנוּ ³
נָעַר הַחֶל לְרֹאשׁ לְאַלְמָן דוּרָה אֲבִיו
וּבְשָׁתִים ! עַשְׂרָה שָׁנָה הַחֶל לְטָהָר
אֶת - יְהוּדָה וַיַּרְשֵׁלָם מִן - הַבְּמוֹת
הַאֲשָׁלוֹם וַחֲסִילִים וַחֲפֹקוֹת :

וַיַּנְחַצֵּו לְפָנֵיו אֶת מִזְבְּחוֹת הַבָּעָלִים ⁴
וְחַתְּמִינִים אֲשֶׁר - לְמַעַלָּה מַעֲלִיקִים גַּרְעָן
הַאֲשָׁלוֹם וַחֲסִילִים וַחֲפֹקוֹת שָׁבֵר
וְהַדְּקָן וְיָולֵק עַל - פָּנֵי הַקְּבָרִים חַזְבָּחִים
לָהֶם : וְעַצְמוֹת בְּהָנִים שְׁזַף עַל - ה

^{וְיַדְךָ}

מִזְבְּחוֹתָם וַיְתַהַר אֶת - יְהוּדָה וְאֶת -

וַיַּרְשֵׁלָם : וּבְעָרֵי מִנְשָׁה וְאֶפְרַיִם וְשָׁמְעוֹן ⁶

וְעַר - נְפָתֵלִי בְּחַר בְּתִירָס סָכִיב : בְּחַרְבְּתִיהם

וַיַּנְתַּע אֶת - הַמִּזְבְּחוֹת וְאֶת - הַאֲשָׁרוֹם ⁷ קָרֵי

וַחֲסִילִים פָּתַח לְהַדְּקָן וְכָל - הַחַטְמִינִים

גַּדְעָן בְּכָל - אָרֶץ יִשְׂרָאֵל וְשָׁב לַרְשֵׁלָם :

וּבְשָׁנָה שְׁמוֹנָה עַשְׂרָה לְמִלְכֹו לְתָהָר ⁸

אֶת - הָאָרֶץ וְהַבָּירָץ שָׁלַח אֶת - שְׁפָנִים

בָּן - אַצְלִיחָו וְאֶת - מַעֲשֵׂרָיו שָׁר - הַעִיר

וְאֶת יוֹאָחֶן בָּן - יוֹאָחֶן הַפּוֹזֵר לְחַקְקָה

אֶת - בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵינוּ :

23. Aber er demüthigte sich nicht vor dem **HERREN**, wie sich sein vater Ma-nasse gedemütigter hatte: denn er, Amon, machte der schuld viel.

24. Und * seine knechte machten einen bund wieder ihn, und tödeten ihn in seinem hause. ^{* 2 Kön. 12, 20. c. 21, 23.}

V. 25. Da schlug das volck im lande alle, die den blind wieder den könig Amon gemacht hatten. Und das volck im lande machte Josia, seinen sohn, zum könige an seine statt. ^{* 2 Kön. 14, 5. c. 21, 24.}

Capitel.

I. Josias stellt die grenz ab. II. Läßt den tempel bessern. III. Das gesetzbuch wird gefunden. IV. Des königs schrecken und buße. V. Trostpredigt. VI. Das gesetzbuch wird allen volke vorgelesen. VII. und die götesfürcht gespanzt.

U sche * Jahr alt war Josia, da er König ward: und regierte ein und dreissig Jahr zu Jerusalem. ^{* 2 Kön. 22, 1.}

2. Und * thät, das dem **HERRN** wohl gefiel: und wandelte in den wegen seines vaters Davids, und wisch weder zur rechten noch zur linken. ^{* c. 29, 2.}

3. Denn im achten Jahr seines König-reichs, da er noch ein knabe war, sing er an zu suchen den **GOTT** seines vaters Davids: und im zwölften Jahr sing er an zu reinigen Juda und Jerusalem, von den gö-hen, und häinen, und gößen, und gegosse-n bildern.

4. Und ließ vor ihm abbrechen die al-täre Baalim, und die bilder oben drauf hieb er oben herab: und die häine, und gößen, und bilder zerbrach er, und mach-te sie zu staub: und streuete sie auf die grä-ber derer, die ihnen geopfert hatten.

5. Und * verbrante die gebeline der prie-stler auf den altären, und reinigte also Juda und Jerusalem: ^{* 2 Kön. 23, 20.}

6. Dazu in den städten Manasse, Ephraim, Simeon und bis an Naphthali, in ihren wüsten unher.

7. Und da er die altäre und häine ab-gebrochen, und die gößen klein zermalmet, und alle bilder abgehauen hatte im gan-gen lande Israel: kam er wieder gen Je-rusalem.

II. 8. Im achzehnten Jahr seines Kö-nigreichs, da er das land und das haus gereinigt hatte, sandte er Saphan, den sohn Azaria; und Maeseja, den stadtvoigt; und Joah, den sohn Joahas, den can-ller: zu bessern das haus des **HERRD**, seines **GOTTES**.

9.Und

9. Und sie kamen zu dem hohenpriester Hilkia: und man gab ihnen das geld, das zum hause Gottes gebracht war; welches die leviten, die an der schwelle hüteten, gesamlet hatten von Manasse, Ephraim, und von allen übrigen in Israel, und von ganzem Juda, und Benjamin und von denen, die zu Jerusalem wohneten.

10. Und gabens unter die hände den arbeitern, die bestellet waren am hause des HERREN. Und sie gabens denen, die da arbeiteten am hause des HERREN und wo es baufällig war, daß sie das haus besserten. ^{*2 Kön.22,5.}

11. Dieselben gabens fort den zimmerleuten und bauleuten: gehauene steine und gehöfelt holz zu kaufen, zu den batzen an den häusern, welche die könige Juda verderbet hatten.

12. Und die männer arbeiteten am werk treulich. Und es waren über sie verordnet Jachath und Obadja, die leviten aus den kindern Merari, Sacharja und Mesulam aus den kindern der Kachathiten, das werk zu trüben: und waren alle leviten, die auf sätenspiel konten.

13. Aber über die lastträger und treiber zu allerley arbeit in allen ämtern waren aus den leviten die schreiber, amtleute und thorhüter.

III.14.Und da sie das geld heraus nahmen, das zum hause des HERREN eingeleget war: fand Hilkia, der priester, das buch des gesetzes des HERREN, durch Mosen gegeben.

15. Und Hilkia antwortete, und sprach zu Saphan, dem schreiber: Ich habe das gesetzbuch funden im hause des HERREN. Und Hilkia gab das buch Saphan.

16. Saphan aber brachte zum könige, und sagte dem könige wieder, und sprach: Alles, was unter die hände deiner knechte gegeben ist, das machen sie.

17. Und sie haben das geld zu hauff geschüttet, das im hause des HERREN funden ist: und habens gegeben denen, die verordnet sind, und den arbeitern.

18. Und Saphan, der schreiber, sagt dem könige an, und sprach: Hilkia, der priester, hat mir ein buch gegeben. Und Saphan las darinnen vor dem könige.

וְיָבֹא אֶל־חַלְקִינוֹהוּ הַכְּנָן הַגּוֹלֵן
וַיִּתְּנָהָא אֶת־הַכְּסָרָה הַמּוּבָא בֵּית־אֱלֹהִים
אֲשֶׁר אָסְפָה־הַלּוּם שְׁמֹרִי הַטָּף מִינָּךְ
מִנְשָׁה וְאַפְרִים וּמִפְלָי' שָׁארִית יִשְׂרָאֵל
וַיִּשְׁבוּ כ' וּמִפְלָי' יְהוּדָה וּבְנָמָן וַיִּשְׁבּוּ יְרוּשָׁלָם :

י' וַיִּתְּנוּ עַל־יָד עֲשָׂה הַמְלָאכָה
הַמְפְּקָרִים בְּבִירַת יְהוּדָה וַיִּתְּנוּ אֶת־
עֹשֵׂה הַמְלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂים בְּבִירַת
יְהוּדָה לְבָרוּךְ וּלְחָזָק הַבִּירַת:

ii' וַיִּתְּנוּ לְחַרְשִׁים וּלְבָנִים לְקָנוֹת אָבִנִים
מִחְצָב וּעֲצִים לְמַחְבּוֹת וּלְקָרוֹת אֶת־
הַבִּקְרִים אֲשֶׁר רְשָׁחוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה :

iii' וְהָאנְשִׁים עָשִׂים בְּאָמוֹנָה בַּמְלָאכָה
וּלְלִיהְם מִמְפְּקָרִים יְתָרָה וּעֲבָרִיה
הַלּוּם מִן־בְּנֵי מְךִירָה וּכְרִיה וּמְשָׁלָם
מִן־בְּנֵי חַקְתִּים לְנַצְחָת וּלְלוּם בְּלַי־
מִבְנָן בְּכָל־שִׁיר:

iv' וְעַל הַסְּבָלִים וּמַנְצִיחִים לְכָל' עֲשָׂה
מִלְאָכָה לְעַבְדָה עַבְדּוֹת וּמְהֻלָּוּם
סּוֹפְרִים וּשְׁטוּרִים וּשְׁעוּרִים:

5' וּבְחֹזִיאָם אֶת־הַפְּסָר הַמּוּבָא
בֵּית יְהוּדָה מֵצָא חַלְקִינוֹה תְּבִחָן אֶת־
סִפְרֵר תּוֹרַת־יְהוּדָה בֵּיר־מִשְׁתָּה:

טו וַיָּעַן חַלְקָן הַוְיָדָא אֶל־שְׁפָנָן הַסּוֹפֵר סִפְרֵר
הַתּוֹרָה מִצְאָתִי בְּבִית יְהוּדָה וַיִּתְּן חַלְקִינוֹה

6' אֶת־הַסִּפְרֵר אֶל־שְׁפָנָן: וַיָּבֹא שְׁפָנָן
אֶת־הַסִּפְרֵר אֶל־הַמְלָה וַיִּשְׁבַּע עֹז אֶת־
הַמְלָה בְּכֶר לְאָמֵר לְלִאָשֶׁר־גַּתְנָן בֵּיר־

7' עֲבָרִיה הַס עֲשִׂים: וַיַּתְּכִיבָה אֶרְץ־
הַכְּסָר חַמְבָּא בְּבִית־יְהוּדָה וַיִּתְּנוּהָ
עַל־יָד מִמְפְּקָרִים וּלְיָד עֲשָׂה

8' הַמְלָאכָה: וַיִּגְּדֵל שְׁפָנָן חַטּוֹפֵר לְמִלְלָה
לְאָמֵר סִפְרֵר גַּתְנָן לִי חַלְקִינוֹה הַכְּנָן
וַיִּקְרָא בָּו שְׁפָנָן לְפָנֵי הַמְלָה:

יְהוָה כִּשְׁטוּ רַמֵּלָה אֶת רַכְבֵּי חִזְוֹרָה¹⁹
וַיָּקֻרְעַ אֹתֶן בְּגִירֹוּ: וַיָּצַע רַמֵּלָה אֶת־
חַלְקֵיָהוּ וְאֹתֶן־אֲחִיקָם בָּן־שְׁפָט וְאֹתֶן
עַבְרוֹן בָּן־טִיבָּה וְאֹתֶן שְׁפָט הַטּוֹפֶר
וְאֹתֶן עַשְׂיהָ עַבְרָה רַמֵּלָה לְאמֹר:
לְכֹן רַרְשָׁו אֶת־יְהוָה בְּעָרֵי וּבְעָרֵל²⁰
הַכְּשָׁאָר בִּיְשָׁרָאֵל וּבְיוֹרָדָה עַל־ רַכְבֵּי
הַסְּפָר אֲשֶׁר נִמְצָא בַּיּוֹרָדָה חַמְרוֹת־
יְהוָה אֲשֶׁר נִתְכַּה בְּנֵי עַל אֲשֶׁר לֹא־
שְׁמָרָוּ אֲכֹלָתֵינוּ אֶת־דָּבָר יְהוָה לְעַשּׂות
בְּכָל־חַנְתוּב עַל־הַסְּפָר הַזֶּה: וְלֹא
חַלְקֵיָהוּ וְאֲשֶׁר רַמֵּלָה אֶל־חַלְקָה הַגְּבִיאָה
אֲשֶׁת I שְׁלָמָן בָּן־פָּנְקָה בָּן־חַסְנָה²¹
שְׁוֹמֵר הַבְּגָרִים וְתֵיא יוֹשֵׁב בִּירוּשָׁלָם
בְּמִשְׁנָה וּבְבָרוּאָה אֶלְيָה בְּאַת: וְתָאָמֵר²²
לְהָרָם בְּחַד־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָמַר
לְאָישׁ אֲשֶׁר־שְׁלָחָ אֶתְכֶם אַלְיָה²³
אָמַר יְהוָה הַגְּנִי מִבְּאֵית רְעוֹה עַל־הַמִּקְדָּשׁ
הַזֶּה וְעַל־יְוֹשָׁבָיו אֶת בְּלָהָלוֹת²⁴
הַכְּתוּבּוֹת עַל־הַסְּפָר אֲשֶׁר קָרָאוּ לִפְנֵי
מֶלֶךְ יְהוּדָה: תְּחַרְתָּ אֲשֶׁר עַזְוֹנוּכָה
וַיַּקְתְּרוּ לְאֱלֹהִים אֶחָרִים לְמַעַן
הַכְּעִיסָּנִי בְּכָל מַעֲשֵׂי יְרִיחָם וְתִפְנַה
חַמְתִּי בַּמִּקְדָּשׁ חֹה וְלֹא חַכְבָּה:
וְאֶל־מֶלֶךְ יְהוּדָה הַשְׁלָחָ אֲתָכֶם²⁵
לְדַרְשָׁ בְּיוֹתָה כִּי תֹאמְרוּ אֱלֹיו בָּהָ—
אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַרְכָּרִים אֲשֶׁר
שְׁמֻעָת: יְעַן רָה — לְבָבֶל וְתִפְנַה²⁶
מַלְפִּנִי אֱלֹהִים בְּשִׁמְעָה אֶרְץ־דָּבָרוֹ
עַל־הַמִּקְדָּשׁ הַזֶּה וְעַל־יְשָׁבָיו וְתִפְנַה
לִפְנֵי וְתִקְרַע אֶרְץ־בְּגִירָה וְתִבְנַה
לִפְנֵי וְגַם־אֲנֵי שְׁמַעְתִּי נָאָם
יְהוָה: הַגְּנִי אַסְפָּה אֶל־אַבְתָּך²⁷
נְאַסְפָּת אֶל־קְבּוֹתְךָ בְּשָׁלוֹם

IV. 19. Und da der König die Worte des Gesetzes hörte, zerriss er seine Kleider.

20. Und der König gebot Hilkia und Achikam, dem Sohn Saphan; und Abdon, dem Sohn Micha; und Saphan, dem Knecht des Königs; und sprach:

21. Gehet hin, fraget den Herrn für mich und für die übrigen in Israel und für Juda über den Worten des Buchs, das funden ist; denn der Grimm des Herrn ist groß, der über uns entbrannt ist, daß unsere Väter nicht gehalten haben das Wort des Herrn, daß sie thäten, wie geschrieben steht in diesem Buch.

V. 22. Da ging Hilkia hin, sammelte den andern vom Könige gesandt, zu der Prophetin Hulda, dem Weibe Sallum, des Sohns Takehath, des Sohns Hasra, des Kleiderhüters, die zu Jerusalem wohnte im andern Thell; und redeten solches mit ihr.

23. Und sie sprach zu ihnen: So spricht der Herr, der Gott Israel; Saget dem Mann, der euch zu mir gesandt hat;

24. So spricht der Herr; Siehe, ich will Unglück bringen über diesen Ort, und die Einwohner; alle die Flüche, die geschrieben stehen im Buch, das man vor dem Könige Juda gelesen hat;

* 3 Mos. 26, 14. seq. 5 Mos. 28, 15. seq.

25. Darum, daß sie mich verlassen haben und andern Göttern geräuchert, daß sie mich erzürneten mit allerley Werken ihrer Hände. Und mein Grimm soll angezündet werden über diesen Ort, und nicht ausgelöscht werden.

26. Und zum Könige Juda, der euch gesandt hat den Herrn zu fragen, sollt ihr also sagen: So spricht der Herr, der Gott Israel, von den Wörtern, die du gehört hast;

27. Darum, daß dein Herrscher weich worden ist und * hast dich gedemütiget vor Gott, da du seine Worte hörestest wieder diesen Ort und wieder die Einwohner, und hast dich vor mir gedemütiget und deine Kleider zerrissen und vor mir geweinet; so hab Ich dich auch erhört, spricht der Herr. * c. 33, 12.

28. Siehe, ich will dich sammeln zu deinen Vätern, daß du in dein Grab mit Frieden gesamt.

samlet werdest: daß deine augen nicht se-
hen alle das unglück, das ich über diesen
ort und die einwohner bringen will. Und
sie sagtens dem könige wieder.

* 2 Kön. 22, 21.

VI. 29. Da * sandte der könig hin, und
ließ zu hause kommen alle ältesten in Juda
und Jerusalem. * 2 Kön. 23, 1.

30. Und der könig ging hinauf ins haus
des HERRN, und alle männer Juda
und einwohner zu Jerusalem, die priester,
die leviten und alles volk, beide klein und
groß: und wurden vor ihren ohren gelesen
alle worte im buch des bunds, das im
hause des HERRN funden war.

31. Und der könig trat an seinen ort,
und machte * einen bund vor dem
HERRN: daß man dem HERRN
nachwandeln solte, zu halten seine gebote,
zeugnisse und rechte von ganzem herzen
und von ganzer seelen; zu thun nach allen
worten des bunds, die geschrieben stun-
den in diesem buch. * c. 15, 12. Jof. 24, 25.

32. Und standen da alle, die zu Jerusa-
lem und in Benjamin vorhanden waren.
Und die einwohner zu Jerusalem thäten
nach dem bunde Gottes, ihrer väter Gott.

VII. 33. Und Josia thät weg alle greuel aus
allen landen, die der kinder Israel waren:
und schaffete, daß alle, die in Israel fun-
den wurden, dem HERRN, ihrem Gott,
dieneten. * So lange Josia lebete, wichen
sie nicht von dem HERRN, ihrer väter
Gott.

* Richt. 2, 7.

Das XXXV. Capitel.

I. Josias stellt ein grosses Passah fest an. II. Reiche hebe dazu. III. Wird beschrieben. IV. Mengf
sich umthig in trug. V. Kommt um. VI. und wird sehr befluget.

Und Josia * hielt dem HERRN
passah zu Jerusalem, und schlachte-
te das passah im vierzehenten tage des
ersten monden. * 2 Kön. 23, 21.

2. Und er stellte die priester in ihre hat,
und stärckete sie zu ihrem amt im hause
des HERRN,

3. Und sprach zu den leviten, die ganz
Israel lehreten und dem HERRN ge-
heiligt waren: Thut die heilige lade ins
haus, das Salomo, der sohn David, der
könig Israel, gebauet hat. Ihr sollt sie
nicht auf den schultern tragen. So die-
nen nun dem HERRN, eurem Gott, und
seinem volk Israel. * 1 Kön. 6, 1. sq.

לא - תריאנץ עיניך בכל תרעיה
אשר אני מביא על הפקום הוּה עלי
משביו ושביו ארץ הפליה נבר: אֶת־כֵל־
וְשָׁלֹחַ הַמֶּלֶךְ וַיַּאֲסַף אֶת־כֵל־

זקן יהודיה וירושלם: זכל - איש
יהורה ושביו ירושלים והלויים
וכל - העם מגזר ועיר קטע ויקרא
באנויהם את כל דבורי ספר הברית
הנמצא בית יהוה:

3. ויעמר הפליה על עמו זיכרת הארץ
הברית לפני יהוה ללבנת אחורי יהוה
ולשמור את מצותיו וערותיו וחקי
בכל לבבו ובכל נפשו לעשות את
דברי הברית הכתובים על חטיפר יהוה:

32 ויעמר את כל הנמצא בירושלם
ובנימן ויעש יושבי ירושלים כבורי
33 אלחים אלהו אבותיהם: נסיך אישירון

את כל הטעבות מכל הארץ אשר
לבני ישראל ויעבר את כל הנמצא
בישראל לעבר אהיה זה אלהיהם כל
ימיו לא - טרו מאחרי יהוה אלהי
אבותיהם:

Das XXXVI. Capitel.

1. Josias stellt ein grosses Passah fest an. II. Reiche hebe dazu. III. Wird beschrieben. IV. Mengf
sich umthig in trug. V. Kommt um. VI. und wird sehr befluget.

ויעש אישירון בירושלם פסח ליהוה
וישרתו הפסח בארכבה עשר לחרש
2. הראשון: ויעמר הכהנים על
משמרותם ויחוקם לעבורת בית יהוה:

3. ונאסר ללוים המובנים לכל ישראל
הקרושים ביהוה תנו את ארון הGRESS
בביה אשר בנה שלמה בגדויר מלך
ישראל אין לכם משא בכתף עתה עברו
את יהוה אלהים ואת עמי ישראל:

וְתָכַן לְבִידֵךְ - אֲתַיכֶם מִמְחֻלְקֹתֵיכֶם 4 וּבְגִנְיוֹנֵר
בְּכָחָב דָּירֵל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וּבְמִכְתָּב
שְׁלֹמוֹה בָנוֹ: וּמְרוֹבָּבְרָאשׁ לְפָלוֹת ה
בֵּיתֵךְ אֲבוֹתֵךְ לְאֲתַיכֶם בְּנֵי הָעָם
וְתַלְקָות בֵּיתֵךְ אָבָל לְלוּיָם: 5
שְׁחַטְתִּי הַפְּסָחָה וְהַתְּקָרְשׁוּ וְחִכְנָנוּ
לְאַחֲיכֶם לְעֹשָׂרָה כְּרָבָר יְהוָה בֵּיתֵךְ
מָשָׁה: 6
וְגַרְמָן אֲשִׁירָה לְבָנֵי הָעָם צָאוּ נְכַשְׁתִּים 7
וּבָנִי - עֲוֹתִים הַלְּל לְפָסְחָת לְכָל -
הַפְּמַזְאָה לְמִסְפָּר שְׁלֹשִׁים אֱלֹהִים וּבְנָדָר
שְׁלֹשָׁת אֲלָפִים אֱלֹהִים מִרְכָּז הַמְּלָה: 8
וְשְׁרִיוֹן לְנִרְבָּה לְעַם לְבָנָנִים וּלְלוּיָם 9
הַרְמִיוֹן חַלְקִיהַ וּכְרִיחַ וּחִיאָלָל נִגְרִיוֹן
בֵּיתֵךְ אֱלֹהִים לְבָנָנִים נָתַנוּ לְפָסְחִים
אֲלָפִים וּשְׁשׁ מְאוֹת וּבְקָר שְׁלֹשׁ מְאוֹת:
וּכְנִינִיהַ וּשְׁמִיעָה וּנְתָנָאָל אָחָיו 10
וְחַשְׁבִּיחַ וּעִיאָל וּזְוּבָר שְׂנִי הַלוּיָם
הַרְמִיוֹן לְלוּיָם לְפָסְחִים חַמְשָׁת
אֲלָפִים וּבְקָר חַמְשׁ מְאוֹת:
וְחַפְון הַעֲבֹרָה וּעַמְרוֹד הַפְּתָנִים 11
עַל - עֲמָרִים וּלְלוּיָם עַל - מִחְלָקָתָם
בְּמִצּוֹת הַמְּלָה: 12
וְיִשְׁרָטו הַפְּסָחָה וּוּרְקָי הַבָּנָנִים מִירָם 13
וּלְלוּיָם מִפְשִׁיטִים: 14
וַיְסִירֵוּ הַעַלְתָה לְתִפְסָם לְמִפְלָגוֹת 15
לְבֵית אֲבוֹת לְבָנֵי הָעָם לְהַקְרִיב
לְיהוָה כְּתָבָב בְּסֶפֶר מִשְׁרָה וּבְנָ
לְבָקָר: 16
וּבְשָׁלו הַפְּסָחָה בָּאֵשׁ כְּפֶשֶׁט וּחַקְרָשִׁים 17
בְּשָׁלו בְּסִירּוֹת וּבְרוּדִים וּבְצַלְחוֹת
וּבְרַצְוֹן לְכָל - בָנֵי הָעָם:
וְאַחֲרַ הַכְּנִינוּ לָהֶם וּלְבָנָנִים כִּי חַכְמָנִים 18

4. Und siehe das haus eurer väter in eurer ordnung: wie sie beschrieben se von David, dem König Israel, und seinem sohn Salomo.

5. Und siehe im heiligtum nach der ordnung der väter häuser, unter euren brüdern, von volk geboren: auch die ordnung der väter häuser unter den leviten.

6. Und schlachtet das passah, und heiligt euch: und schicket eure brüder, daß sie thun nach dem wort des JEHOUAH durch Moses.

II. 7. Und Josia gab zur hebe für den gemeinen mann lämmer und junge ziegen (alles zu dem passah für alle, die vorhanden waren) an der zahl dreissig tausend: und dreytausend rinder, und alles von dem gut des Königs. * c. 30, 24.

8. Seine Fürsten aber gaben zur hebe freiwillig für das volk und für die priester und leviten (nemlich Hilkia, Scharja und Zephel, die Fürsten im hause Gottes unter den priestern) zum passah, zweytausend und sechs hundert [lämmer und ziegen]: dazu drey hundert rinder.

9. Aber Chanania, Semaja, Merha-neel und seine brüder, Hasabja, Jezel, und Josabad, der levite obersten, gaben zur hebe den leviten zum passah fünftausend [lämmer und ziegen]; und dazu fünfhundert rinder.

III. 10. Also ward der gottesdienst beschickt: und die priester standen an ihrer stätte und die leviten in ihrer ordnung, nach dem gebot des Königs.

11. Und sie schlachteten das passah, und die priester nahmen von ihren händen und sprengeten, und die leviten zogen ihnen die haut ab.

12. Und thäten die brandopfer davon: daß sie es gaben unter die theile der väter häuser in ihrem gemeinen haussen, dem JEHOUAH zu opfern, wie es geschrieben steht im buch Moses. So thäten sie mit den rindern auch.

13. Und sie kochten das passah am feuer, wie sechs gebühret. Aber was gehesliget war, kochten sie in töpfen, kesseln und pfannen: und sie machtens eilend für den gemeinen haussen.

14. Darnach aber bereiteten sie auch für sich und für die priester. Denn die priester, die

die Kinder Aarón, schaffeten an dem brandopfer und setzten bis in die nachte: darum mussten die Leviten für sich, und für die priester, die Kinder Aarón, zubereiten.

15. Und die Sänger, die Kinder Assaph, standen an ihrer stätte, nach dem gebor David, und Assaph, und Heman, und Jedichun, des schauers des Königs; und die Thordüter an allen thoren, und sie wichen nicht von ihrem amt: denn die Leviten, ihre brüder, bereiteten zu für sie.

16. Also ward beschikt aller gottesdienst des HERRN des tages: daß man passah hielte, und brandopfer thät auf dem altar des HERRN, nach dem gebot des Königs Josia.

17. Also hielten die Kinder Israel, die vorhanden waren, passah zu der zeit und das fest der ungesäuerter brodete sieben tage.

18. Es war aber kein passah gehalten in Israel, wie das, von der zeit an Samuel, des Propheten: und kein König in Israel hatte solch passah gehalten, wie Josia passah hielte, und die priester, Leviten, ganz Juda, und was von Israel vorhanden war, und die einwohner zu Jerusalem.

19. Im achtzehenten Jahr des Königreichs Josia ward das passah gehalten.

IV. 20. Nach diesem, da Josia das haus zugerichtet hatte, * zog Necho, der König in Egypten, herauf, zu streiten wieder Earchemis am Phrath: und Josia zog aus ihm entgegen. *² Kön. 23, 29.

21. Aber er sandte boten zu ihm, und ließ ihm sagen: Was hab ich mit dir zu thun, König Juda? Ich komme jetzt nicht wieder dich, sondern ich streite wieder ein haus: und Gott hat gesagt, ich soll eilen. Höre auf von Gott, der mit mir ist, daß er dich nicht verderbe.

22. Aber Josia wendete sein angesicht nicht von ihm, sondern stellte sich mit ihm zu streiten, und gehörte nicht den wornen Necho aus dem munde Gottes: und kam mit ihm zu streiten auf der ebene bey Megiddo. *² Kön. 23, 30. Zach. 12, 11.

V. 23. Über die schüzen* schossen den König Josia; und der König sprach zu seinen knechten: Führet mich hinüber, denn ich bin sehr wund. *¹ Kön. 22, 34.

בְּנֵי אַחֲרֹן בְּקָרְבָּנִים הַעֲלָה וְתַלְבִּים עַד - לִילָה וְחַלְוִים הַכִּינו לְהַטְו וְלַפְתָנִים בְּנֵי אַחֲרֹן: וְהַמְשֻׁרִים בְּנֵר

אַסְף עַל-מִזְמָרָם כְּמִצְוֹת דָוִיד וְאֶסְף וְהַמִּן יָדְרוֹן חֹוֹת הַפְלָה וְהַשְׁעָרִים לְשֹׁעַר וְשֹׁעַר אָזְן לְהַסּוֹר מַעַל עֲבָדָתְם כִּי - אֶחָתָם הַלוּיִם הַכִּינו

16. לְהַמִּם: וְתִכְנוּ פָל-עֲבָדָתְ יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא לְעֵשָׂת הַפְסָח וְהַעֲלוֹת עַל מִזְבֵּחַ יְהוָה כְּמִצְוֹת הַפְלָה יָאַשְׁרָיו:

17. וְעָשָׂו בְּנֵי - יִשְׂרָאֵל הַמִּצְאִים אַתְ-

הַפְסָח בְּעֵת הַחִיא וְאֶת-חִגָּה הַמִּצְוֹת שְׁבָעַת יְמִינֵיכֶם: וְלֹא-גָנַעַשְׂה פְסָח כִּמְחוּבִּישָׁאֵל לֹא - עָשָׂו כְּפָסָח אֲשֶׁר - עָשָׂה יָאַשְׁרָיו וְחַהְנִים וְהַלוּיִם וְכָל - יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל הַמִּזְבֵּחַ וְוּשְׁבַּי יְרוּשָׁלָם:

19. בְּשְׁמָונָה עָשָׂרָה שָׁנָה לְמַלְכוֹת יָאַשְׁרָיו כְּנָעָשָׂה הַפְסָח הַזֶּה: אַחֲרֵי כָּל-זָאת אֲשֶׁר הַכִּין יָאַשְׁרָיו אֶת-הַבַּיִת עַל-נָּבָלָה - מִצְרָים לְהַלְּחָם בְּכַרְמִישׁ עַל-פָּרָת וַיֵּצֵא לְקַרְאָתוֹ יָאַשְׁרָיו:

21. וַיַּשְׁלַח אֶלְיוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה לְאמֹר: מִה-לִי וְלֹא מֶלֶה יְהוּנָה לֹא - עַל-ךְ אַתָּה הַיּוֹם כִּי אֶל-בֵּית מֶלֶךְ מַאֲלָהִים אָמַר לְבַתִּלְנִי חֶרְלָלָה מַאֲלָהִים אֲשֶׁר - עַמִּי וְאֶל - יְשִׁיחָתְךָ:

22. וְלֹא - הַסְּבָב יָאַשְׁרָיו פָנָיו מִפְנוּיו כִּי לְהַלְּחָם - בָּן הַחֲרֵב וְלֹא שְׁמַע אֶל - רַבְנִי נָטוּ מִפְנֵי אֲלָהִים וַיָּבָא לְהַלְּחָם בְּכַעַרְתָּן מְגַדְּוֹן:

23. וַיָּרֹא הַיּוֹרְם לְפָלָה יָאַשְׁרָיו יָאַמֵּר הַפְלָה לְעִבְרֵי הַעֲבָרָה כִּי הַחֲלִיתִי מְאָר :

וְעַבְרִיּוֹ עֲבָרוֹ מִן־הַמִּרְכֶּבֶת וַיַּכְבִּהוּ²⁴
 עַל־רֶכֶב הַפְּשָׁנָה אֲשֶׁר־לֹא־וַיַּלְכֵל־
 יְרִישָׁם וְלֹמֶת נִקְבֵּר בְּקִבְרוֹת אַבְתָּיו־
 וְכָל־יְהוּדָה וַיַּרְאשָׁם מִתְאַבְּלִים עַל־
 יְאָשִׁיחָה: וַיָּקָרְבֵּן יְרִמְיהָוּעַל־יְאָשִׁיחָה כִּיה
 נִאמְרוּ בָּל־חֲשִׁירִים וְרוֹשָׁהָרִים
 בְּקִינּוּתָהָם עַל־יְאָשִׁיחָה עַד־חִזְוּם
 וַיִּתְנוּם לְחוֹק עַל־יִשְׂרָאֵל וְהַגָּם בְּתוּבִים
 עַל־הַקִּנוֹתָה: וַיַּתֵּר וְכָרַד יְאָשִׁיחָה²⁵
 וְחִסְרָיוּכְתָב בְּתוֹרַת יְהוָה:
 וְרָבָרְיוּ הָרָאשָׁנִים וְהַמְּלָנִים הַפְּמָם²⁶
 בְּתוּבִים עַל־סִפְרַמְלִיכִידִיְשָׂרָאֵל וַיַּהַרְחֵה:

VI. 24. Und seine Freunde zogen ihn von dem wagen, und führten ihn auf seinem andern wagen, und brachten ihn gen Jerusalem: und er starb, und ward begraben unter den gräbern seiner Väter. Und ganz Juda und Jerusalems trugen selde um Josia.

25. Und *Jeremia klagte Josia: und alle Sänger und Sängerinnen redeten ihre Flaglieder über Josia, bis auf diesen Tag; und machten eine gewohnheit daraus in Israel. Siehe, es ist geschrieben unter den Flagliedern. ^{*Jer. 22, 10. 11.}

26. Was aber mehr von Josia zu sagen ist, und seine barthethigkeit nach der schrift im gesetze des H̄ĒR̄M;

27. Und seine geschichte, beyde ersten und letzten: siehe, das ist geschrieben im buch der könige Israel und Juda.

^{*2 Kön. 22, 1.}

Das XXXVI.

I. Joahas wird König. II. Mecho fest ihn ab. III. hingegen Jojakim ein. IV. Den Nebucadnezar wegführten; V. wie auch Joachin. VI. Sidetia ist göttlos. VII. ^{טְפִילָה} Wort wird verspottet. VIII. Völliger Untergang. IX. Eores gnadet.
 Und das volk im lande nahm *Joa-
 has, den sohn Josia: und machten
 ihn zum könige an seines vaters statt zu
 Jerusalem. ^{*2 Kön. 23, 30.}
 2. Drey und zwanzig Jahr alt war Joadas,
 da er könig ward: und regierte
 drey morden zu Jerusalem.
 II. 3. Denn der könig in Egypten setzte ihn
 ab zu Jerusalem, und büssete das land
 um hundert centner silbers und einen
 centner goldes.
 III. 4. Und der könig in Egypten machte
 *Eliakim, seinen bruder, zum könige über
 Juda und Jerusalem: und wandelte sei-
 nen namen Jojakim. Aber seinen bruder
 Joahas nahm Mecho, und brachte ihn in
 Egypten. ^{*2 Kön. 23, 34.}
 IV. 5. Fünf und zwanzig Jahr alt war Jo-
 jakim, da er könig ward, und regierte
 elf Jahr zu Jerusalem: und thät, das dem
 H̄ĒR̄M, seinem Gott, übel gefiel.
 6. Und Nebucadnezar, der könig zu
 Babel, sog wieder ihn heraus: und band ihn
 mit ketten, daß er ihn gen Babel führete.
 7. Auch brachte Nebucadnezar etliche
 gefäße des hauses des H̄ĒR̄M gen Ba-
 bel, und thät sie in seinen tempel zu Babel.
 8. Was aber mehr von Jojakim zu sa-
 gen ist; und seine greuel, die er thät und
 die an ihm funden wurden: siehe, die sind
 geschrieben im buch der könige Israel und
 Juda.

Capitel.

Und das volk im lande nahm *Joa-
 has, den sohn Josia: und machten
 ihn zum könige an seines vaters statt zu
 Jerusalem. ^{*2 Kön. 23, 30.}
 2. Drey und zwanzig Jahr alt war Joadas,
 da er könig ward: und regierte
 drey morden zu Jerusalem.
 II. 3. Denn der könig in Egypten setzte ihn
 ab zu Jerusalem, und büssete das land
 um hundert centner silbers und einen
 centner goldes.
 III. 4. Und der könig in Egypten machte
 *Eliakim, seinen bruder, zum könige über
 Juda und Jerusalem: und wandelte sei-
 nen namen Jojakim. Aber seinen bruder
 Joahas nahm Mecho, und brachte ihn in
 Egypten. ^{*2 Kön. 23, 34.}
 IV. 5. Fünf und zwanzig Jahr alt war Jo-
 jakim, da er könig ward, und regierte
 elf Jahr zu Jerusalem: und thät, das dem
 H̄ĒR̄M, seinem Gott, übel gefiel.

6. Und Nebucadnezar, der könig zu
 Babel, sog wieder ihn heraus: und band ihn
 mit ketten, daß er ihn gen Babel führete.
 7. Auch brachte Nebucadnezar etliche
 gefäße des hauses des H̄ĒR̄M gen Ba-
 bel, und thät sie in seinen tempel zu Babel.

8. Was aber mehr von Jojakim zu sa-
 gen ist; und seine greuel, die er thät und
 die an ihm funden wurden: siehe, die sind
 geschrieben im buch der könige Israel und
 Juda.

Juda. Und sein sohn * Joachim ward König an seine statt. * 2 Kön. 24, 6.

V. 9. Ache Jahr alt war Joachim, da er König ward, und regierte drei monden und zehn eage zu Jerusalem: und thät, das dem HERRN übel gefiel.

10. Da aber das Jahr ankam: * sandte ihn Nebucadnezar und ließ ihn gen Babel holen mit den füstlichen gefässen im hause des HERRN, und machte Bidekia seinen bruder zum Könige über Juda und Jerusalem. * 2 Kön. 24, 10, 12. † Jer. 52, 1. sc.

VI. 11. Ein und zwanzig Jahr alt war Bidekia, da er König ward: und regierte elf Jahr zu Jerusalem;

12. Und thät, das dem HERRN, seinem Gott, übel gefiel: und demuthigte sich nicht vor dem propheten Jeremias, der da redete aus dem munde des HERRN.

13. Dazu ward er abtrünnig von Nebucadnezar, dem Könige zu Babel, der einen eid bey Gott von ihm genommen hatte: und ward halsstarrig und verslockte sein herz, daß er sich nicht befehrete zu dem HERRN, dem Gott Israel.

14. Auch alle obersten unter den priestern, samt dem volck, machten des sündigers viel * nach allerley greuel der heiden: und verunreinigten das haus des HERRN, das er geheiligt hatte zu Jerusalem. * 5 Mos. 18, 9.

VII. 15. Und der Herr, ihrer Vater Gott, sandte zu ihnen durch seine * boten frühe. Denn er schonete seines volcks, und seiner wohnung. * Jer. 25, 4.

16. Aber sie spotteten der boten Gottes, und verachteten seine worte, und äfsten seine propheten: bis der grimm des HERRN über sein volck wuchs, daß kein heilen mehr da war.

VIII. 17. Denn er führte über sie den König der Chaldäer, und ließ erwürgen ihre junge mannschaft mit dem schwert im hause ihres heiligtums; und verschonete weder der jünglinge noch jungfrauen, weder der alten noch der großväter: alle gab er sie in seine hand.

18. Und * alle gefässen im hause Gottes, groß und klein; die schäse im hause des HERRN, und die schäse des Königs und seiner Fürsten: alles ließ er gen Babel führen. * 2 Kön. 25, 13. seq.

וְהַיְתَ וּמִלְאָךְ יְהוָה בֶּןְ תְּחִתָּיו :
וּבָנֵן - שְׁמֹנוֹת שָׁגִים יְהוָה בְּמִלְאָכוֹן
אֲשֶׁרֶת חֶרְשִׁיט וַעֲשָׂרָת יְמִים מֶלֶךְ
בִּירָאָלָם וַיַּעֲשֵׂה הָרָע בְּעַנְיֵי יְהוָה :

וְלֹתְשִׁיבָת הַשְׁנָה שְׁלָחֵךְ הַמֶּלֶךְ
נְבוּכְדָנָאָצֵר וַיַּבְאֵהוּ בְּכָלָה עַם - כָּלִי
חַמְרוֹת בֵּית־יְהוָה וַיְמִלֵּה אֶת־צְרָקָנָה
אָחוֹן עַל - יְהוָה וַיַּרְשֵׁלָם :

וּבָנֵן עֲשָׂרָה וְאַחַת שְׁנָה צְרָקָנָה בְּמִלְאָכוֹן :
וְיַעֲשֵׂה הָרָע בְּעַנְיֵי יְהוָה אֶלָּהוּ לֹא נְכַנֵּן :
מִלְפָנֵי יְרָמִים בְּבֵיאָ מִפְּיֵי וְרוּחָה :

וְגַם בְּמִלְאָכוֹן נְבוּכְדָנָאָצֵר מִנְדָּר אֶשְׁר
הַשְׁבִּיעָו בְּאֱלֹהִים וַיַּקְשֵׁ אֶת־עֲרָפָן
נְיַאֲפֵץ אֶת - לְבָבוֹ מִשְׁבֵּב אֶל - יְהוָה
אֶלְלוֹ יִשְׂרָאֵל :

וְגַם בְּלִי - שְׁלֵי הַלְּהָנִים וְהַעַם הַרְבֵּי
לְמַעַל - מַעַל בְּלִי הַעֲבוֹת הַגּוֹיִם
וַיַּטְמִאוּ אֶת - בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר הַקָּרְבָּן
בַּירוּשָׁלָם :

טו וַיַּשְׁלַח יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם עַלְיכֶם
בִּירֵן - מְלָאכֵי הַשְּׁבָטִים וְשָׁלוֹחֵן קִידְשָׁה
חַמְלָל עַל - עַמּוֹ וְעַל - מַעֲנוֹ :

וְיָהִי מְלֻעָבִים בְּמְלָאכֵי הָאֱלֹהִים וּבְזִוְים
רְבָרָיו וּמְתַعֲחָעִים בְּנְבִיאָיו עַד עַלְוָת
חַמְתָה - יְהוָה בְּעַמּוֹ עַד - לְאַזְן מְרָפָא :

ז' וְנַעַל עַלְיכֶם אֶת - מֶלֶה כְּשָׂרִים וְיִרְבֵּן
בְּחוּרֵיכֶם בְּחֶרְבָּן בְּבֵיתָם מִקְדָּשָׁם וְלֹא
חַמְלָל עַל - בְּחוּר וּבְתוֹלָה בָּכוֹן וַיַּשֵּׁש
הַכְּלָל גַּחַן בִּירֵן :

ז' וְכָל כָּלִי בֵּיתָם הָאֱלֹהִים הַגְּדוּלִים
וּרְקַטְנִים וְאַצְרוֹת בֵּית יְהוָה וְאַזְרוֹת
הַכְּלָה וּשְׁגַן הַכְּלָל הַבְּנִיא בְּכָל :

וַיִּשְׁרֹטֶת אֶת־בָּוֹת הַאֲלֹדֶם וַיִּנְתַּמֵּת אֶת ۱۹
חָומָת יְרוּשָׁלָם וְכֹל־אַרְמָנוֹתָה שָׂרֶפֶת:
בָּאָשׁ וְכָל־כָּלִי מִתְמֻמָּתָה לְהַשְׁחוֹת:
וַיִּגְּלֶל הַשְׁאֲרוֹת מִן־הַהְרָב אֶל־כֵּבֶל
בְּכָל־יְהוּדָה וְלִבְנֵיו לְעָבָרִים עַד־
מֶלֶת מִלְבָרוֹת פְּרָס:

לְמִלְאֹות רַבְּרַיְהוּר בְּפִי יְרַמְּיָהוּ ۲۰
עַד־רַצְתָּה הָאָרֶץ אֶת־שְׁבָחוֹתָה
כָּל־יְמִינָה חִשְׁפָּה שְׁבָחוֹת לְמִלְאֹות
שְׁבָעִים שְׁנָה:

כִּבְשָׁנָת אֶחָת לְנֹרֶשׁ מֶלֶת פְּרָס ۲۱
לְכָלוֹת רַבְּרַיְהוּר בְּפִי יְרַמְּיָהוּ
הָעִיר יְהוָה אֶרְצָה רֹוח כּוֹרֵשׁ מֶלֶת
פְּרָס וַיַּעֲבֵר כָּל־בְּכָל־מִלְכָתוֹ וְגַם־
בְּמִקְּתָּב לְאָמֵר:

בָּה־אָמֵר בּוֹרֵשׁ מֶלֶת פְּרָס כָּל־
מִמְּלָכֹות הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהִי
הַשְׁמִינִים וְהָוָה־פְּקָר עַל־לְבָנוֹת־לְ
בֵּית בַּיְרוּשָׁלָם אֲשֶׁר בְּיְהוּדָה מִי־בְּנָם
מֶלֶת־עַמוֹּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַמוֹּ וְעַל:

Ende des andern Buches der Chronica.

19. Und sie verbrannten das heilige Geiste, und brachten ab die mauen zu Jerusalem; und alle ihre palästine begannen sie mit feuer aus, das alle über lößliche gerüche verderbet wurden. Dich. 1, 3.

20. Und führte weg gen Babel, wo vom schwerde überblieben war; und wurden seine und seiner söhne knechte, bis das königreich der persen regierte.

21. Dass erfüllt wurde das wort des HERRN durch den mund Jeremias, bis das land an seinen sabbachen gung hattete. Denn die ganze zeit über der verstdung war sabbach, bis dass siebenzig jahr voll wurden. Jer. 25, 11. x.

IX. 22. Aber im ersten jahr Cores, des königs in persen, dass erfüllt wurde das wort des HERRN durch den mund Jeremias geredt, erweckte der HERR den geist Cores, des königs in persen, dass er ließ ausschreyen durch sein ganzes königreich, auch durch schrift, und sagen:

* Ester. 1, 1. † Esr. 44, 28.

23. So spricht Cores, der könig in persen; Der Herr, der Gott vom himmel, hat mir alle königreiche in landen gegeben; und hat mir befohlen, ihm ein haus zu bauen zu Jerusalem in Juda; wer nun unter euch seines volks ist, mit dem sei der HERR, sein Gott, und ziehe hinauf.

Das Buch Ester.

Das I. Capitel.

1. Cores vergönnet den gefangenen Jüden heimzuziehen: II. Welches sie mit dank annehmen. III. Gedenklich, da man ihnen das geraubte kirchengeräthe specificirt wieder absolgen lassen.

בִּשְׁנָת אֶחָת לְנֹרֶשׁ מֶלֶת אֶ
פְּרָס לְכָלוֹת רַבְּרַיְהוּר
מִפִּי יְרַמְּיָה הָעִיר יְהוָה אֶת־
רוֹח בְּרָשׁ מֶלֶת אֶ
וַיַּעֲבֵר כָּל־בְּכָל־מִלְכָתוֹ וְגַם־
בְּמִקְּתָּב לְאָמֵר: בָּה אָמֵר בּוֹרֵשׁ מֶלֶת אֶ
פְּרָס כָּל מִמְּלָכֹות הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה
אֱלֹהִי הַשְׁמִינִים וְהָוָה־פְּקָר עַל־לְבָנוֹת־
לְבֵית בַּיְרוּשָׁלָם אֲשֶׁר בְּיְהוּדָה:

S in ersten jahr Cores, des königs in persen, dass erfüllt wurde das wort des HERRN durch den mund Jeremias geredt, erweckte der HERR den geist Cores, des königs in persen, dass er ließ ausschreyen durch sein ganzes königreich, auch durch schrift, und sagen: * 2 Chron. 36, 22.
Ester. 5, 13. † Jer. 25, 11. x.

2. So spricht Cores, der könig in persen; der Herr, der Gott vom himmel, hat mir alle königreiche in landen gegeben; und er hat mir befohlen, ihm ein haus zu bauen zu Jerusalem in Juda;

3. Wer

3. Wer nun unter euch seines volkes ist, mit dem sei sein Gott, und er ziehe hin auf gen Jerusalem in Juda; und baue das haus des HERRN, des Gottes Israels; er ist der Gott, der zu Jerusalem ist;

4. Und wer noch übrig ist, an allen orten, da er ein fremdling ist, dem helfe die leute seines orts mit silber und gold, gut und vief, aus freiem willen zum hause Gottes zu Jerusalem.

II. 5. Da machten sich auf die obersten väter aus Juda und Benjamin, und die priester und leviten; alle, deren geist Gott erweckete hinauf zu ziehen und zu bauen das haus des HERRN zu Jerusalem.

6. Und alle, die um sie her waren, stärketen ihre hände mit silbernem und guldinem geräthe, mit gut und vief, und kleinod: ohne was sie freiwillig gaben.

III. 7. Und der könig Cores thät heraus die gefäße des hauses des HERRN, die Nebucadnezar aus Jerusalem genommen und in seines gottes haus gethan hatte.

8. Aber Cores, der könig in Persien, thät sie heraus durch Michredath, den schatzmeister; und zehlte sie dar* Sesbazar, dem fürsten Juda. * c. 5. 14.

9. Und dis ist ihrezahl: Dreyssig guldene becken, und tausend silberne becken, neun und zwanzig messer;

10. Dreyssig guldene becher, und der andern silbernen becher vier hundert und zehn, und andere gefäße tausend;

11. Dass aller gefäße, beyde guldene und silberne, waren fünf tausend und vier hundert. Alle brachte sie Sesbazar heraus mit denen, die aus dem gefängniß von Babel heraus zogen gen Jerusalem.

Das II. Capitel.

I. Benahmung der Familien und leute, die nach Jerusalem mit Serubabel zurück gekommenen. II. Eschich die nicht gewußt wer ihre voretern gewesen. III. Summa alter köpfe von menschen und vief. IV. Entschluß zum tempelbau. V. Bezeichnung der ämter und des landes.

Dis* sind die kinder aus den landen, die heraus zogen aus dem gefängniß, die Nebucadnezar, der könig zu Babel, hatte gen Babel geführet; und wieder gen Jerusalem und in Juda kamen, ein sieglicher in seine stadt. * Neh. 7. 6.

3. מִן־בָּנָם סְכָל — עַפְוֹ יְהֻדָּה אֶלְעָזָר עַמְלָה וַיַּעֲלֵל לִירְאַשְׁלָם אֲשֶׁר בִּיהּוּדָה וַיַּכְנֵן אֶת־ בֵּית יְהֻדָּה אֱלֹהִים שְׁנָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים 4 אֲשֶׁר בִּירְאַשְׁלָם: וְכֹל־הַגְּשָׁאָר מִכְלָי הַפְּקָמָה אֲשֶׁר־הִיא גָּר — שֶׁם יִנְשָׂאֵוּ אֶנְשָׁי מִקְמוֹ בְּכֶסֶף וּבְזָהָב וּבְכְרוּשָׁה יְבָהָמָה עַם־הַנְּרָבָה לְבִתְהָאָדָם הַאֲשֶׁר בִּירְאַשְׁלָם: וַיַּקְוִמוּ רָאשֵׁי חָבָות לִיהְוָה וּבְנִימָן וּבְלְהָנָם וּלְלוּיָם לְכָל־הָעִיר הָאֱלֹהִים אֲתָה־רוֹחוֹ לְעָלוֹת לְבָנוֹת אֲתָה־בֵּית יְהֻדָּה אֲשֶׁר בִּירְאַשְׁלָם: 6 וְכֹל־סְבִיבָתֵיכֶם חָזַקְוּ בִּירְיָהֶם בְּכָל־יַיִל כְּסָף בּוּחָב בְּרֶכֶל וּבְבָהָמָה וּבְמְגַנְּגוֹת ? לְבָבָר עַל־פֶּל־חַתְנָךְ: וְהַמֶּלֶךְ בּוּרָשׁ הַזְּעִיא אֲתָה־פְּלִי בֵּית־יְהֻדָּה אֲשֶׁר הַזְּעִיא נְבוּכְדְּנָאֵר מִירְוּשָׁלָם וַיַּתְּנֵן 8 בְּבִתְהָאָדָם: וַיַּזְעִיא סְרָשָׁ מֶלֶךְ פָּלָס עַל־יַיִל מִתְרָתַה הַגָּבָר וּסְפָרָם לְשַׁבְּצָר הַפְּשִׁיאָלְיהָוָה: 9 וְאַלְהָ מִסְפָּרָם אֲגְרָטָלִי וְהַבְּשָׁלָשִׁים קְצָנָה אֲגְרָטָלִי — כָּסֶף אַלְף מְחַלְפִּים תְּשָׁעָה וּוַיְשָׁרִים: כְּפֹרוּ זָהָב שְׁלָשִׁים כְּפֹרוּ לְכָסֶף מְשָׁנִים אַרְבָּעָ מְאוֹת וָעֶשֶׂר כְּלִים 11 אַחֲרִים אַלְף: פֶּל — גָּלָם לְזָהָב וּלְכָסֶף חַמְשָׁת אַלְפִּים וְאַרְבָּעָ מְאוֹת הַפֶּל הַעֲלָה שַׁבְּצָר עַם הַעֲלָוֹת רְגֹלָה מִבָּבָל לִירְאַשְׁלָם:

א וְאַלְהָ בְּנֵי הַמְּרִינָה הַעֲלִים מִשְׁבִּין הַגָּלוּה אֲשֶׁר הַגָּלוּה נְבוּכְדְּנָאֵר מֶלֶה — בְּבָבָל לְבָבָל וַיִּשְׁבוּ לִירְאַשְׁלָם וַיַּהְיֵה אִישׁ לְעִירָוֹ:

- אַנְשֵׁד - בָּאָג עַט - זָהָבֶל יְשֻׁעָׂג נְחַמְּדָה :
שְׁרִיחָה רַעֲלָה מְרוֹכָה בְּלִשָּׁן מִסְפָּר בְּגַנְיָה
רְחוּם בְּעַנְגָּה מִסְפָּר אַנְשָׁה עַס-יְשָׁרָאֵל :
בְּנֵי פְּרָעָשׁ אֱלֹפִים מֵאָה שְׁבָעִים וָשָׁנִים : 3
בְּנֵי שְׁפָטִיה שְׁלָשׁ מֵאוֹת שְׁבָעִים וָשָׁנִים : 4
בְּנֵי אַרְחָ שְׁבָעָה מֵאוֹת חִמְשָׁה וָשְׁבָעִים : 5
בְּנֵי - פְּחַת מוֹאָב לְבָנִי יְשֻׁעָׂעָׂיָאָב : 6
אֱלֹפִים שְׁמַנְיָה מֵאוֹת וָשָׁנִים עָשָׂר :
בְּנֵי עַילְם אֱלָף מֵאתִים חִמְשָׁים וְאֶרְבָּעָה : 7
בְּנֵי יְהָוָה תְּשֵׁעָה מֵאוֹת נָאָרְבָּעִים וְחִמְשָׁה : 8
בְּנֵי זְלִי שְׁבָעָה מֵאוֹת וָשָׁנִים : 9
בְּנֵי בְּנֵי שְׁשָׁה מֵאוֹת אֶרְבָּעִים וָשָׁנִים : 10
בְּנֵי בְּבִי שְׁשָׁה מֵאוֹת עָשָׂרִים וְשָׁלְשָׁה : 11
בְּנֵי עַזְגָּד אֱלָף מֵאתִים עָשָׂרִים וָשָׁנִים : 12
בְּנֵי אַרְנוֹלָם שְׁשָׁה מֵאוֹת שָׁשִׁים וְשָׁשָׁה : 13
בְּנֵי בְּגַי אֱלֹפִים חִמְשָׁים וְשָׁשָׁה : 14
בְּנֵי עַדְן אֶרְבָּעָה מֵאוֹת חִמְשָׁים וְאֶרְבָּעָה : טו
בְּנֵי אַטְרָה לִיחָוָנָה תְּשֵׁיעָה וְשְׁמַנְיָה : 16
בְּנֵי בְּצִי שְׁלָשׁ מֵאוֹת עָשָׂרִים וְשָׁלְשָׁה : 17
בְּנֵי יוֹרָה מֵאָה וָשָׁנִים עָשָׂר : 18
בְּנֵי חָשָׁם מֵאתִים עָשָׂרִים וְשָׁלְשָׁה : 19
בְּנֵי גָּבָר תְּשֵׁיעָה וְחִמְשָׁה : כ
בְּנֵי בֵּית לְחָם מֵאָה עָשָׂרִים וְשָׁלְשָׁה : כב קְמַץ כִּיְם
אַנְשֵׁי נְטוֹפָה חִמְשָׁים וְשָׁשָׁה : 22
אַנְשֵׁי עַנְתּוֹת מֵאָה עָשָׂרִים וְשְׁמַנְיָה : 23
בְּנֵי עַזְמוֹת אֶרְבָּעִים וָשָׁנִים : 24
בְּנֵי קְרִית עָרִים פְּפִינָה וּבְאֶדוֹת שְׁבָעָה
מֵאוֹת נָאָרְבָּעִים וְשָׁלְשָׁה :

2. Und ferner mit Schababel, Jesua, Nehemia, Seraja, Micaja, Mordochai, Bilson, Mischa, Bigevai, Nechum und Baena. Dies ist nun die Zahl der Männer des volkes Israel.

3. Der Kinder Daresos, zwey tausend, hundert und zwey und siebenzig.

4. Der Kinder Sephatja, drei hundert und zwey und siebenzig.

5. Der Kinder Arach, sieben hundert und fünf und siebenzig.

6. Der * Kinder Dachath Moab, unter den Kindern Jesua, Joab: zwey tausend, acht hundert und zwölfe. * Neh. 7, 11.

7. Der Kinder Elam, tausend, zwey hundert und vier und funfzig.

8. Der Kinder Sathu, neun hundert und fünf und vierzig.

9. Der Kinder Sacai, sieben hundert und sechzig.

10. Der Kinder Bani, sechs hundert und zwey und vierzig.

11. Der Kinder Bebai, sechs hundert und drey und zwanzig.

12. Der Kinder Asgad, tausend, zwey hundert und zwey und zwanzig.

13. Der Kinder Adonikam, sechs hundert und sechs und sechzig.

14. Der Kinder Bigevai, zwey tausend und sechs und funfzig.

15. Der Kinder Adin, vier hundert und vier und funfzig.

16. Der Kinder Ater von Hiskia, acht und neunzig.

17. Der Kinder Bezai, drey hundert und drey und zwanzig.

18. Der Kinder Jorah, hundert und zwölfe.

19. Der Kinder Hasum, zwey hundert und drey und zwanzig.

20. Der Kinder Gibbar, fünf und neunzig.

21. Der Kinder Bethlehem, hundert und drey und zwanzig.

22. Der Männer Netopha, sechs und funfzig.

23. Der Männer von * Anathoth, hundert und acht und zwanzig. * Jer. 1, 1.

24. Der Kinder Asmaveth, zwey und vierzig.

25. Der Kinder von Kiriath Arim, Casphira und Beeroth, sieben hundert und drey und vierzig.

26. Der

26. Der kinder von Rama und Gaba, sechs hundert und ein und zwanzig.
27. Der männer von Richmas, hundert und zwei und zwanzig.
28. Der männer von BethEl und Al, zwey hundert und drey und zwanzig.
29. Der kinder Nebo, zwei und funfzig.
30. Der männer von Magbis, hundert und sechs und funfzig.
31. Der kinder des andern Glam, tausend, zwey hundert und vier und funfzig.
32. Der kinder Harim, drey hundert und zwanzig.
33. Der kinder Lod, Hadid und Ono, sieben hundert und fünf und zwanzig.
34. Der kinder Tereho, drey hundert und fünf und vierzig.
35. Der kinder Senaa, drey tausend, sechs hundert und dreissig.
36. Der priester: Der kinder Jedaja, vom hause Jesua, neun hundert und drey und siebenzig.
37. Der kinder Immer, tausend und zwei und funfzig.
38. Der kinder Pashur, tausend, zwey hundert und sieben und vierzig.
39. Der kinder Harim, tausend und siebenzehn.
40. Der Leviten: Der kinder Jesua und Kadmiel, von den kindern Hodavja, vier und siebenzig.
41. Der singer: Der kinder Assaph, hundert und acht und zwanzig.
42. Der kinder der thorhüter: Die kinder Sallum, die kinder Alter, die kinder Thalmon, die kinder Akub, die kinder Hachicha, und die kinder Soboi, alleamt hundert und neun und dreissig.
43. Der Nethinim: Die kinder Biha, die kinder Hasupha, die kinder Lobaoth;
44. Die kinder Keros, die kinder Sieha, die kinder Padon;
45. Die kinder Lebana, die kinder Haga-ba, die kinder Akub;
46. Die kinder Hagab, die kinder Samai, die kinder Hanan;
47. Die kinder Giddel, die kinder Gar-bar, die kinder Reaja;
48. Die kinder Rezin, die kinder Ne-koda, die kinder Gasam;
49. Die kinder Uisa, die kinder Passeah, die kinder Bessai;

- 46 בְּנֵי תְּרֵמָה וְבָנָע שָׁשׁ מִזְוֹג עֲשָׂרִים וְאֶחָד:
- 47 אֲנָשִׁים מִבְּנָם מִאַחֲרֵי עֲשָׂרִים וְשָׁנִים:
- 48 אֲנָשִׁי בֵּית־אֵל וְרוּעֵי מִאַתִּים עֲשָׂרִים וְשָׁנִים:
- 49 וְשָׁלַחָה: בְּנֵי נְבוּ חֲמָשִׁים וְשָׁשָׁה: לְבָנֵי מִגְבִּישׁ מִאַחֲרֵי חֲמָשִׁים וְשָׁשָׁה:
- 50 בְּנֵי עַלְםָן אַחֲרֵי אֱלֹפִים מִאַתִּים חֲמָשִׁים וְאֶרְבָּעָה:
- 51 בְּנֵי חָרְם שָׁלַשׁ מִאַתִּים וְעֲשָׂרִים:
- 52 בְּנֵי־לְדָרְרִיר וְאוֹנוֹ שָׁבָע מִזְוֹג עֲשָׂרִים וְחֲמָשָׁה:
- 53 בְּנֵי יְרֻחוֹ שָׁלַשׁ מִאַתִּים אֶרְבָּעָה וְחֲמָשָׁה:
- 54 בְּנֵי סְנָאָה שָׁלַשׁ אֱלֹפִים וְשָׁשָׁה: לְהַבְנֵי סְנָאָה שָׁלַשׁ אֱלֹפִים וְשָׁשָׁה:
- 55 מִזְוֹג וְשָׁלַשׁ: מִזְוֹג וְשָׁלַשׁ:
- 56 הַפְּהָנִים בְּנֵי יְרֻעָה לְבִתְתִּישָׁע: תְּשָׁע מִאַתִּים שָׁבָעִים וְשָׁלַשׁ:
- 57 בְּנֵי אֶפְרַיִם אֱלֹפִים מִאַתִּים וְשָׁנִים:
- 58 בְּנֵי פְּשָׁחוֹר אֱלֹפִים מִאַתִּים אֶרְבָּעָה וְשָׁבָעָה:
- 59 בְּנֵי חָרְם אֱלֹפִים וְשָׁבָעָה עִשָּׁר: מִתְּלוּם בְּנֵי־יְשֻׁעָה וּקְרַמְיָאֵל לְבָנֵי הוֹדָנִיה שָׁבָעִים (אֶרְבָּעָה:
- 60 קְרַמְשָׁרְגִּים בְּנֵי אַסְף מִאַתִּים עֲשָׂרִים וְשָׁמְנָה: בְּנֵי הַשְׁעָרִים בְּנֵי־שָׁלֹום בְּנֵי־אַטְרָה בְּנֵי־טַלְמָן בְּנֵי־עַקְוּב בְּנֵי חַטִּיטה בְּנֵי שְׁבִי חַפֵּל מִאַתִּים שָׁלַשִׁים וְחַשְׁעָה: בְּנֵי־חַשְׁפָּא בְּנֵי טְבָעוֹת:
- 61 בְּנֵי־קָרְסָה בְּנֵי־סִיעָה אַבְנֵי פְּרָזָן: מִהְבָּנֵי־לְבָנָה בְּנֵי־חַגְבָּה בְּנֵי עַקְיבָּה: שְׁלָמִי קָרִי 62 בְּנֵי־חַגָּב בְּנֵי־שְׁמָלִי בְּנֵי חָנָן: בְּנֵי־גָּהָל בְּנֵי־גָּהָר בְּנֵי רַאִיָּה:
- 63 בְּנֵי־רְצִין בְּנֵי־נְכֹרְאָה בְּנֵי גָּזָם: בְּנֵי־עֲזָא בְּנֵי בָּסִי:
- 64 בְּנֵי־עֲזָא בְּנֵי־פְּסָח בְּנֵי בָּסִי:

בְּנֵי־אָסֶנְחָה בְּנֵי־מַעֲנָנִים בְּנֵי נְפָשִׁים ; כְּנָטוֹסִים כְּ
 בְּנֵי־בְּלָקְבִּיךְ בְּנֵי־חַקְוָא בְּנֵי חַרְחָר : ۱۵
 בְּנֵי־בָּצְלָתָה בְּנֵי־מְוחִירָה בְּנֵי חַרְשָׁא : ۱۶
 בְּנֵי־בְּרָכָס בְּנֵי־סִיסְרָא בְּנֵי־תְּמָה : ۱۷
 בְּנֵי נְאֵיחָה בְּנֵי תְּשִׁיפָּא : ۱۸
 בְּנֵי עֲבָרִי שְׁלָמָה בְּנֵי־סְטָמִי בְּנֵי־נָה
 הַסְּפָרָת בְּנֵי פְּרוֹרָא : ۱۹
 בְּנֵי־יְעַלְהָה בְּנֵי־רְרָקָן בְּנֵי גְּרָל : ۲۰
 בְּנֵי שְׁפְטִיה בְּנֵי־חַטְלִיל בְּנֵי פְּגָרָה ۲۱
 הַצְבִּים בְּנֵי אָמִי : ۲۲
 בָּל — הַנְּתִיבִים וּבְנֵי עֲבָרִי שְׁלָמָה ۲۳
 שְׁלָשׁ מִאוֹת תְּשִׁיעִים וָשָׁנִים : ۲۴
 וְאֶלְהָה הַעוֹלִים מִתְלָא מֶלֶךְ הָלָל חַרְשָׁא ۲۵
 בְּרוּבָן אָחָן אָמַר וְלֹא יָכֹלָו לְהִגְדִּיר בֵּית —
 אַבְתָּם זָוָעָם אַסְמִישָׁרָל הַס : ۲۶
 בְּנֵי־רְלִיה בְּנֵי־טוֹבִיה בְּנֵי נְקוֹרָא ס
 שָׁשׁ מִאוֹת חַמְשִׁים וָשָׁנִים : ۲۷
 וּמִבְנֵי הַפְּהָנִים בְּנֵי חַבִּיה בְּנֵי הַקּוֹז : ۲۸
 בְּנֵי בְּרוּלָי אָשָׁר לְקַח מִבְנּוֹת בְּרוּלָי
 הַגְּלָעִידִי אֲשָׁה וַיְקָרָא עַל־שְׁמָם : ۲۹
 אֶלְהָה בְּקָשָׁו כְּתָבָם הַמְּתֻחָשִׁים וְלֹא
 נִמְצָאוּ וְנוֹאָלִי מִן־הַחֲכָה : ۳۰
 וַיֹּאמֶר הַתְּרַשְּׂתָא לְהָם אָשָׁר לֹא — ۳۱
 יַאֲכִלוּ מִקְרָשׁ הַקְּרָשִׁים עַד עַמְרָה פָּהָן
 לְאֹורִים וּלְתָמִים : כָּל־הַקְּתָל ۳۲
 בְּאַחַר אַרְבָּעָ רְבָוא אֲלָפִים שְׁלָשׁ —
 מִאוֹת שָׁשִׁים : ۳۳
 מִלְבָר עֲבָרִים וְאַמְתָּהִים אֶלְהָ שְׁבָעַתָּה
 אֲלָפִים שְׁלָשׁ מִאוֹת שְׁלָשִׁים וְשְׁבָעַתָּה
 לְהָרָם מִשְׁרִים וּמִשְׁרָהָה מִאתִים : ۳۴
 סְוִיסְרִים שְׁבָעָ מִאוֹת שְׁלָשִׁים וְשְׁבָעַתָּה ۳۵
 בְּרִירִים קְיָתִים אַרְבִּים וְקְמִשְׁרָה : ۳۶

50. Die kinder Asseg, die kinder Mele-

nim, die kinder Nequam;

51. Die kinder Melchus, die kinder Ha-

sufha, die kinder Harpar;

52. Die kinder Dasselich, die kinder

Mephida, die kinder Harsa;

53. Die kinder Barkom, die kinder Sis-

sera, die kinder Chamah;

54. Die kinder Nejiah, die kinder Ha-

sipha.

55. Die kinder der * knechte Salomo;

Die kinder Sotai, die kinder Sophereth,

die kinder Pruda; * 1 Kön. 9, 21.

56. Die kinder Jaela, die kinder Dar-

fon, die kinder Giddel;

57. Die kinder Sephatja, die kinder

Hattil, die kinder Dochereih von Zeba,

im, die kinder Ami.

58. Aller Nethinim und kinder der

knechte Salomo waren zusammen drey

hundert und zwey und neunzig.

59. Und * diese zogen auch mit heraus:

Michel, Melah, Thel, Harsa, Cherub,

Addon, und Immer; aber sie konten nicht

auszigen ihrer vater haus, noch ihren sa-

men, ob sie aus Israel wären. * Neh. 7, 61.

60. Die kinder Delaja, die kinder

Zobia, die kinder Nekoda, sechs hundert

und zwey und funfhig.

61. Und von den * kindern der priester:

Die kinder Habaja, die kinder Hako;

die kinder † Barsillai, der aus den töchtern

Barsillai, des Gileaditers, ein weib

nahm und ward unter derselben namen

genennet. * Neh. 7, 63. † 2 Sam. 19, 31.

II. 62. Dieselben suchten ihre geburtregi-

ster, und funden keine; darum wurden sie

vom priesterthum los.

63. Und Hatchrsatha sprach zu ihnen,

sie solten nicht essen vom allerheiligsten:

bis ein priester stunde mit * dem licht und

recht. * 2 Mos. 28, 30.

III. 64. Der ganshen gemeine, wie Ein

mann, war zwey und vierzig tausend, drey

hundert und sechsig.

65. Ausgenommen ihre knechte und

mägde, der waren sieben tausend, drey

hundert und sieben und dreysig: und hat-

ten zwey hundert sänger und sangerinnen;

66. Sieben hundert und sechs und

dreysig rosse, zwey hundert und fünf und

vierzig mäuler.

67. Vier hundert und fünf und dreysig carmele; und sechstausend, sieben hundert und zwanzig esel.

IV. 68. Und etliche der obersten vater, da sie kamen zum hause des H̄EITN zu Jerusalem, wurden sie freywillig zum hause Gottes, das man sehe auf seine stätte:

69. Und gaben nach ihrem vermögen zum schatz ans werck ein und sechzig tau- send gilden, und fünf tausend pfund silbers, und hundert priesterröcke.

V. 70. Also sehnen sich die priester und die leviten, und etliche des volks, und die singer, und die thorchüter, und die Methim in ihre städte, und alles Israel in seine städte.

Das III. Capitel.

I. Die Jüden bauen den altar zu Jerusalem: II. halten laubhüttenfest, III. und legen IV. wobei die alten weinen.

Und da man erlanget hatte den siebenten monden, und die kinder Israel nun in ihren städten waren: kam das volk zusammen, *wie ein mann, gen Jerusalem. *c. 2, 64.

2. Und es machte sich auf Jesua, der sohn Jozadak; und seine brüder, die priester; und *Serubabel, der sohn Seathiel, und seine brüder: und baueten den altar des Gottes Israel, brandopfer darauf zu opfern, wie es geschrieben steht im gesetz Mose, des mannes Gottes.

* Matth. 1, 12. † 3 Mos. 6, 9.

3. Und richteten zu den altar auf sein gestühle (denn es war ein schrecken unter ihnen von den völckern in ländern): und opfereten dem H̄EITN brandopfer darauf des morgens und des abends.

II. 4. Und hielten der laubhütten fest, wie geschrieben steht; und thaten brandopfer alle tage nach der zahl, wie sichs gebührer, einen seglichen tag sein opfer:

* 3 Mos. 23, 34. seq.

5. Darnach auch die täglichen brandopfer, und der neumonden, und aller festtage des H̄EITN, die gehäiligt waren; und allerlei freywillige opfer, die sie dem H̄EITN freywillig thäten.

6. Am ersten tage des siebenten monden fingen sie an dem H̄EITN brandopfer zu thun. Aber der grund des tempels des H̄EITN war noch nicht gelegt.

67. צְבָלָדִים אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁלָשִׁים וּחֲמִשָּׁה תְּמִרִים שְׁשָׁה אֶלְפִּים שְׁכֹעַ מֵאוֹת

68. וּמְרַאשֵּׁי הַאֲכֻזָּה בְּבוֹאָכָּ לְבִתְּ יְהוָה אֲשֶׁר בַּיּוֹשָׁלָם הַתְּנִרְבָּ לְבִתְּ הַאלֹהִים לְהַגְּמִינָה עַל - מִכְּנוֹן:

69. נְכָחָם נְתַנָּה לְאוֹצֵר הַמְּלָאָכה וְחַבְּרַבְּמוֹנִים שְׁשָׁה - רְפָאָות וְאַפְּ וְכַסְתָּ מְנִינִים חֲמִשָּׁה אֶלְפִּים וְנְחַלָּתִ כְּהַנִּים עַמְּאָה: וַיַּשְׁבַּי הַכְּהָנִים וְתַלְוִים וְמַךְּתִּינִים הַעַם וְרַמְּשָׂרְרִים וְהַשְׁעָרִים וְהַגְּתִּינִים בָּעָרִים וְכֵל - יִשְׂרָאֵל בָּעָרִים:

Das III. Capitel.

I. Die Jüden bauen den altar zu Jerusalem: II. halten laubhüttenfest, III. und legen IV. wobei die alten weinen.

A וַיָּגַע תְּחִרְשׁ הַשְׁבִּיעִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּעָרִים וַיַּאֲסִפּוּ הַעַם בְּאִישׁ אֶחָד אֶל - יְרוּשָׁלָם:

בְּתַכְהָנִים וּוּרְבָּכָל בָּן - שָׁאַלְתִּיאָל וְאַחֲרֵי וַיָּבֹנוּ אָרֶת - מוֹובֵח אַלְתָּו יִשְׂרָאֵל לְהַעֲלוֹת עַלְיוֹן עַלְוֹת בְּתַחְתָּו בְּתַחְרָה מְשָׁה אִישׁ - הַאלֹהִים:

3. וַיַּכְבִּינוּ הַפּוֹבֵחׁ עַל - מִכְּנוֹן בְּיַד בְּאִימָה קָרְיָה עַלְיוֹן מַעֲמִיקָה הָאָרְצָה וְעַלְלִי וַיַּעֲלוּ קָרִי עַלְוֹת לְיהוָה עַלְוֹת לְבָקָר וְלְעַרְבָּה :

4. וַיַּעֲשֵׂה אָתָּה - חַג הַטְּבֹועָה בְּכַתָּוב וְעַלְוֹת יּוֹם בִּיּוֹם בְּמִסְפָּט בְּבָרֶךָ יּוֹם בִּיּוֹמוֹ:

ה וְאַחֲרֵי - כֵּן עַלְוֹת תְּמִיד וּלְחַדְשִׁים וְלְכָל - מַזְעָרִי וְיהוָה הַמְּקֻשְׁתִּים וְלְכָל מַתְנָה בְּרָבָה לְיהוָה :

6. מִיּוֹם אֶחָד לְחַרְשׁ הַשְׁבִּיעִי הַחֲלָג לְהַעֲלוֹת עַלְוֹת לְיהוָה וְהַגְּלִיל יְהוָה לֹא יִפְּרֶ:

וְתַחַטֵּן - לְסֶהֱיָה לְחַצְבִּים וְלְחַדְשִׁים וְמִזְבְּחָלָל ?
וְמִשְׁעָה וְשָׁמָן לְאַרְנִים וְלְעַזְרִים לְקֹבְאָל
עַצְיָ אֲרִזִּים מִן - חַלְבָּנָן אֶל - יְם יְפֻא
כְּרֶשֶׁן כּוֹלֶשׁ מֶלֶה - פָּרָס עַלְהָם :
וּבְשֶׁנֶּה הַשְׁנִית לְכֹאָם אֶל - בְּדִין ?
הָאֱלֹהִים לִירוּשָׁלָם בְּחַדְשַׁ הַשְׁנִי הַחֶלְגָּו
בְּבָבָל בָּן - שָׁאַלְתִּיאָל וַיְשַׁעַבְנָן - יוֹצָלָק
לְשָׂאָר אֲחִירִים ! הַפְּהָנִים וְהַלְוִים וּכְלָ
הַבְּאִים מִרְחָבָה וְרוֹשָׁלָם וּמִעַמְּדוֹר אֶת -
הַלְוִים מִפְּנֵן עַשְׂרוֹת שָׁנָה וּמַעַלָּה לְנַצְחָה
עַל - מְלָאָכָת בֵּית - יְהוָה : וַיַּעֲמֹד 9
יְשֹׁועַ בָּנָיו וְאֶחָיו קְרָמִיאָל וּבָנָיו בָּנִי -
יְהוָה בְּאַחֲרָ לְנַצְחָה עַל - עַשְׂה הַפְּלָאָה
בְּבָיּוֹת הָאֱלֹהִים בָּנֵי חָנָן בְּנָהָם
וְאֲתִיכָם הַלְוִים : וַיְסַרְוּ הַבָּנִים אֶת - יְ
הַכְּלִיל יְהוָה וּמִעַמְּדוֹר הַלְהָנִים מִלְבָשִׁים
בְּחַצְרוֹת וְהַלְוִים בְּנֵי אָסָר בְּמִצְלָהָם
לְהַלֵּל אֶת - יְהוָה עַל - יְרִיד וּנְוִיד מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל : וַיַּעֲנֹה בְּהַלֵּל וּבְהַרְחָתָה 10
לְיְהוָה כִּי טֹוב כִּי - לְעוֹלָם חַסְדוֹ עַל -
יִשְׂרָאֵל וְכָל - הָעָם הַרְיָעָה תְּרוּעָה גְּדוֹלָה
בְּהַלֵּל לְיְהוָה עַל חֹסֶר בֵּית - יְהוָה :
וּרְבִים מִתְהָנִים וְהַלְוִים וּרְאֵשִׁי הָאָבוֹת 11
הַוּקְנִים אֲשֶׁר רָאִי אֶת - הַבֵּית קָרְאָשׁוֹן
בְּיִסְחָה וְהַחֲבֵית בְּעִינֵיהֶם בְּכִים בְּקוֹל
גָּדוֹל וּרְבִים בְּתְרוּעָה בְּשִׁמְחָה לְרָרִים
קֹל : וְאַזְן הָעָם מִכְרִיטָה קֹול 12
תְּרוּעָת רְשִׁמְחוֹת לְקֹל בְּנֵי הָעָם כִּי
הָעָם מִרְיעִים תְּרוּעָה גְּדוֹלָה וְהַקֹּל
נְשַׁעַר עַד - לְמִרְחָוק :

Das IV. Capitel.

1. Die pflanzvölker im lande wollen mit bauen. II. Huldern die jüden. III. Absveros. IV. Nehums gästiger brief weiter sie. V. Der könig willigt in sein begehrn. VI. Der tempelbau wird eingestellt.

וְיִשְׁמְעוּ אֶתְנוּ יְהוָה וּבְנֵמוּ כִּי - בְּנֵי א

7. Sie geben aber seit den schreinen und zimmerleuten : und freute und frand und obi denen zu Akkon und zu Tyro, daß sie cedernholz vom Libanon aufs meer gen Japho brachten ; nach dem beschl. Es. res, des königs in Versen, an sie.

III. 8. Im andern jahr ihrer pl. Kunst zum hause Gottes gen Jerusalem, des andern monden, singen an Scrababel, der sohn Seathiel ; und Jesua, der sohn Jozadat ; und die übrigen ihrer brüder, priester und leviten ; und alle, die vom gesangnus kommen waren gen Jerusalem : und stelleten die leviten von zwanzig jahren und drüber, zu treiben das werk am hause des HERREN.

9. Und Jesua stand mit seinen söhnen und brüdern, und Kadmiel mit seinen söhnen, und die kinder Juda, wie ein mann, zu treiben die arbeiter am hause Gottes : nemlich die kinder Henadab, mit ihren kindern, und ihren brüdern, die leviten. * c. 2, 40.

10. Und da die bauleute den grund legten am tempel des HERREN, stunden die priester angezogen ; mit trommeten, und die leviten, die kinder Assaph, mit cymbeln : zu loben den HERREN mit dem gedicht Davids, des königs Israel.

11. Und sungen um einander mit loben und danscen dem HERREN, * daß er güttig ist und seine barmherzigkeit ewiglich währet über Israel. Und alles volk tönete laut mit loben den HERREN, daß der grund am hause des HERREN gelegt war. * 2 Chron. 5, 13. c. 7, 3.

IV. 12. Aber viel der alten priester und leviten und obersten väter, die das vorige haus gesehen hatten und nun dis haus vor ihren augen gegründet ward, weinten sie laut. Viel aber töneten mit freuden, daß das geschrey hoch erschallt :

13. Das das volk nicht erkennen konte das tönent mit freuden vor dem geschrey des weinens im volk : denn das volk tönete laut, daß man das geschrey ferne hörete.

Da aber die wiedersacher Juda und Benjamin höreten, daß die kinder des

des gefängnisses dem **חֶדְרָן**, dem Gott Israel, den tempel baueten;

2. Kamen sie zu Serubabel und zu den obersten vätern, und sprachen zu ihnen: Wir wollen mit euch bauen, wenn wir suchen euren Gott, gleich wie ihr; und wir haben nicht geopfert, seit der zeit ^{*} Assar-Haddon, der König zu Assur, uns hat herauf gebracht.

^{* 2 Kön. 19, 37.}

3. Aber ^{*} Serubabel und Jesua, und die andern obersten väter unter Israel, antworteten ihnen: Es ziemet sich nicht uns und euch das haus unsers Gottes zu bauen; sondern wir wollen alleine bauen dein **חֶדְרָן**, dem Gott Israel; wie uns Gottes, der König in Persen, geboten hat.

^{* c. 2, 2. + c. 1, 3.}

II. 4. Da hinderte das volk im lande die hand des volks Juda, und schreckten sie ab im bauen.

5. Und dingeten ratgeber wieder sie, und verhinderten ihren rath: so lange Cores, der König in Persen, lebete; bis an das königreich Darii, des Königs in Persen.

III. 6. Denn da Ahasveros König ward, im anfang seines königreichs: schrieben sie eine anklage wieder die von Juda und Jerusalem.

IV. 7. Und zu zeiten Arthesastha schrieb Kislam, Mithredach, Zabeel und die andern ihres rats, zu Arthesastha, dem König in Persen. Die schrift aber des briefs war auf Syrisch geschrieben, und ward auf Syrisch ausgelegt.

8. Rehum, der canhler, und Simai, der schreiber, schrieben diesen brief wieder Jerusalem, zu Arthesastha, dem König.

9. Wir Rehum, der canhler; und Simai, der schreiber; und andere des rats von Dina, von Apharsach, von Tarplat, von Persen, von Arach, von Babel, von Susan, von Deha, und von Elam:

10. Und die andern vöcker, welche der grosse und berühmte Asaphar ^{*} herüber bracht; und sie gesetzt hat in die städte Samaria, und andere disseit des wassers, und in Canaan.

^{* 2 Kön. 17, 24.}

11. Und bis ist der inhalt des briefs, den sie zu dem König Arthesastha sandten: Deine knechte, die männer, disseit des wassers und in Canaan.

תֹּאֵלֶּה פָנִים הַיְלֵל לְיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

2. וְיַעֲשֵׂה אֶל - וּרְבָבֵל וְאֶל - רְאֵשׁ

הָאָבוֹת וְיוֹאמְרֵי לְחַסְטָן נְבָנָה עַפְלָם

כִּי בְּלָם נְרֻלָּשׁ לְאֱלֹהִיכֶם וְלֹא

אָנַחֲנוּ זְבָחִים מִמְּלֵךְ אָסָר חַרְזָן מֶלֶךְ

אֲשֶׁר הַמְּעוֹלָה אָתָנוּ פָה :

3. וַיֹּאמֶר לְהָם וּרְבָבֵל וַיְשַׁׁע וְשָׁאֵר רְאֵשׁ

הָאָבוֹת לְיִשְׂרָאֵל לֹא - לְכָם וְלֹנוּ

לְבָנָה תֵּבֶית לְאֱלֹהֵינוּ כִּי אָנַחֲנוּ חָרְשָׁנָה לְיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר

צָוָנוּ הַמֶּלֶךְ כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ - פָּרָס :

4. גַּוְהֵוּ עִם הָאָרֶץ מְרֻפִים יְרִיעֵם -

וּמְבָהִלִּים יְחוּנָה וּמְבָהִלִּים אֹוְתִים לְבָנָה :

5. קְרֵי הַוְּסָכָרִים עַלְיָהֶם יוּעַצְים לְהַפְּרֵר עַצְמָתָם

כָּל - יְמִי בּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרָס וְעַד - מֶלֶכֶת

6. גְּרִינְשָׁן מֶלֶךְ פָּרָס : וּמְמָלְכוֹת

אֲחַשְׁוֹרִישׁ בְּחַחְלָתָן מֶלֶכֶתָו בְּתָבוֹן :

שְׁטָנָה: עַל - יְשִׁבְנִי יְהוָה וּירוּשָׁלָם :

כָּל 7 וּבִימֵי אֲרַתְּחַשְׁתָּא כְּתָבְבָשְׁלָם

כְּנָתוֹן מֶלֶךְ טְבָא וְשָׁאֵר בְּנָתוֹן עַל -

אֲרַתְּחַשְׁתָּא מֶלֶךְ פָּרָס וּכְתָבְבָשְׁלָם הַנְּשָׁתָן :

כְּתוֹב אֲרַמִּים וּמִתְּרָגִים אֲרַמִּים :

8. רְחוּם בְּעַל - טָעַם וּשְׁמַשִּׁי סְפָרָא

כְּתָבְבָשְׁלָם אֲגָרָא חַנְאָא עַל - יְרוּשָׁלָם

9. לְאֲרַתְּחַשְׁתָּא מֶלֶךְ גְּנָמָא : אַלְזָן

רְחוּם בְּעַל - טָעַם וּשְׁמַשִּׁי סְפָרָא וְשָׁאֵר

כְּנָתוֹן דְּרִינְיא וּפְרָסְטָכָא טְרָפְלָיא

אַפְּרָסְיא אַרְכָּוּן בְּבָלְיא שְׁוֹשָׁנְכָא

רְהֵוָא עַלְמִיא : וְשָׁאֵר אַפְּרָסְיא בְּרָגְלִי

אַסְגָּפָר רְבָא נְזִירָא וְהַזְּבָב הַפּוֹ בְּקִרְבָּה

דְּיַ שְׁמָרְן וְשָׁאֵר עַבְרָנְהָרָה וּכְעַנְתָּה :

10. רְנָה פְּרָשָׁן אַגְּרָתָא דְּיַ שְׁלָחוּ עַלְוָה

עַל - אֲרַתְּחַשְׁתָּא מֶלֶךְ עַבְדָּה אֲנָשָׁה

עַבְרָד נְהָרָה וּכְעַנְתָּה :

לוֹ קְרֵי

בְּכִנְחָה קְרֵי אַרְכּוֹיָא קְרֵי רְהֵיָא קְרֵי

יְהֵיָא קְרֵי

יְהֵיָא קְרֵי

יְהֵיָא קְרֵי

יְהֵיָא קְרֵי

יְהֵיָא קְרֵי

זֶה יְהוָה לִמְלֵפָא רַי וּוֹאֲדִיא דַי סָלְטָב
 סִן לְזִתָּה עַלְנָא אַתָּה לִוְרֶשֶׁלָם קְרִיטָא
 כְּנֻדְתָא וּבְאַלְפָתָא בְּנַרְשָׂוֹן אַשְׁכָּלָב
 וְאַשְׁרָא יְהוּטוֹ: כַּעַן זֶה יְהוָה לִמְלֵפָא 3 שְׁלָלוֹקָר
 וּשְׁוֹרָא
 זֶה תָּן קְרִיטָא רַה תְּחִבָּנָא וּשְׁוֹרָא
 יְשַׁחַלְלָוֹן מְנֻרָה בְּלָוּ וּתְלָה לָא גִּנְתְּנָנָה
 וְאַפְתָּס מְלִכִּים תְּחִנָּק: כַּעַן בְּלָקְבָּל 4
 דַי-מֶלֶךְ הַיְכָלָא מְלָחָנָא וּעֲרוֹתָ מְלָכָא
 לְאַ-אֲרִיךְ לְנָא לְמַחוֹא עַל-דְּנָה שְׁלָחָנָא
 וּהְוֹרְעָנָא לִמְלָכָא: דַי יְבָקָר בְּסֶפֶר טו
 בְּכָרְנָיא דַי אַבְרָהָה וְחַחְשָׁנָה בְּסֶפֶר
 בְּכָרְנָיא וְתְּגַנְעָר דַי קְרִיטָא רַה קְרִיאָ
 מְרָכָא וּמְהֻנְקָתָ מְלָכִין וּמְרִינָן וְאַשְׁתָּדוֹר
 עַבְרָיוֹן בְּגֹנָה מְנוֹזָקָת עַלְמָא עַל-דְּנָה
 קְרִיטָא רַה חַחְרָבָתָ: מְהֹרְעָנָן אַנְחָנָה 5
 לִמְלָכָא דַי תָּן קְרִיטָא רַה תְּחִבָּנָא וּשְׁוֹרָה
 יְשַׁחַלְלָוֹן לְקָבָל רָנָה חַלָּק בְּעַבְרָנָהָרָא
 לְאַ-אֲרִיךְ לְהָ: פְּתַגְמָא שְׁלָחָנָא עַל- 6
 רְחוֹם בְּעַל-טַעַם וְשְׁמַשִּׁי סְפָרָא וְשָׁאָר
 בְּגַנְחָרָהָן דַי יְתָבֵן בְּשְׁמָרָן וְשָׁאָר עַבְרָ-
 נָהָרָה שְׁלָמָ וְכָעָתָ: נְשַׁׁוֹנָא דַי שְׁלָחָהָן 7
 עַלְנָא מְפָרָשָׁ קְרִיאָ קְרִמיָּ: וּמְנִי שִׁים 8
 טַעַם וּבְקָרוֹ וְחַשְׁבָּחוֹ דַי קְרִיטָא רַה מְוִיָּ-
 יּוֹמָת עַלְמָא עַל-מְלָכִין מְהֻנְשָׁאָתָ
 יְמִידָר וְאַשְׁתָּדוֹר מְתַעְבָּר-בָּהָ: וּמְלָכִין בְּ
 תְּקִפְיָן הָוּ עַל-יְרוּשָׁלָם וְשְׁלִיטָן
 בְּכָל עַבְרָנָהָרָה וְמוֹרָה בְּלָוּ וּרְהָלָה
 מְתִיחָב לְהָןָ: כַּעַן שִׁימָוּ טַעַם 9
 לְבָטְלָא גְּבָרִיא אֱלֹהָ וּקְרִיטָא רַה
 לְאָ תְּחִבָּנָא עַר-מְנִי טַעַם
 יְתָשָׁם: וּוְהִירְיָן הָוּ שְׁלָיָ לְמַעְבָּר עַל- 10
 רָנָה לְמָה יְשָׁגָא חַבָּלָא לְהֻנְקָתָ מְלָכִין:
 אַרְזָן מְנוֹ-דַי פְּרַשְׁנָן נְשַׁׁוֹנָא דַי 11
 אַרְתְּחַשְׁשָׁתָא מְלָכָא קְרִיאָ גְּבָרָם רְחוֹם

12. Es fand dem stolze, daß die
 den, die von der zu uns herauf kamen sind
 gen Jerusalem, in die aufrührerische und böse
 stadt, bauen dieselbige: und machen ihre
 muren, und führen sie aus dem grunde.

13. So sei nun dem könige kund, wo die
 se stadt gebauet wird und die muren wie-
 der gemacht: so werden sie schöß, zoll und
 jährliche zinse nicht geben, und ihr vorneh-
 men wird den königen schaden bringen.

14. Nun wir aber alle dabey sind, die
 wir den tempel jersidret haben, haben wir
 die schmach des königs nicht länger wollen
 sehen: darum schicken wir hin, und las-
 sens dem könige zu wissen thun;

15. Daß man lasse suchen in den chro-
 niken deiner väter, so wirst du finden in
 denselben chroniken und erfahren, daß
 diese stadt aufrührisch und schädlich ist
 den königen und landen und machen, daß
 andere auch absallen von alters her; dar-
 um die stadt auch zerstört ist.

16. Darum thun wir dem könige zu wis-
 sen, daß, wo diese stadt gebauet wird und
 ihre muren gemacht: so wirst du vor ihr
 nichts behalten disseit des wassers.

V. 17. Da sandte der könig eine antwort
 zu Rehum, dem kansler; und Simsai, dem
 schreiber; und den andern ihres raths, die
 in Samaria wohneten; und den andern
 jenseit dem wasser: Fried und gruß.

18. Der brief, den ihr uns zugeschickt
 habt, ist öffentlich vor mir gelesen.

19. Und ist von mir befohlen, daß man
 suchen solte. Und man hat funden, daß
 diese stadt von alters her wieder die könige
 sich empöret hat und aufrühr und absall
 darinnen geschicht.

20. Auch sind mächtige könige zu Je-
 rusalem gewesen: die geherrschet haben
 über alles, das jenseit des wassers ist; daß
 ihnen zoll, schöß, und jährliche zinse gege-
 ben worden.

21. So thut nach diesem befehl:
 Wehret denselben männern, daß die stadt
 nicht gebauet werde, bis daß von mir der
 befehl gegeben werde.

22. So sehet nun zu, daß ihr nicht hin-
 läßig hierinnen seyd: damit nicht schade
 entstehe dem könige.

VI. 23. Da nun der brief des königs Ar-
 hasafastha gelesen ward vor Rehum und
 Sim-

בְּשִׁמְךָ שְׁפֵרָא גַּנְוֹתֶךָ וְאַלְגָּה בְּחַוֵּלְךָ לְרֹאשָׁלָם עַל־יְהוּדָה וּבְטַלָּה הַמּוֹבָאָרְעָה וְתַלְלָה :

24. אֱלֹהָה רַי בִּירֹאשָׁלָם וְהַוֵּת בְּטַלָּה עֲרָה שְׁנִית תְּרֵחָן לְמִלְכָות דְּרוֹישָׁמְלָדִיבָּרָם :

Das V. Capitel.

1. Haggai und Zacharias treiben den tempelbau; 11. Man folget. III. Der Jüden feinde legen sich drey; IV. und lassen die sache an Darium gelangen.

א וְהַתְּנִבֵּי חִזְיָן כְּבִיאָה אַפְּרִיכָּה בְּרַעֲוָה נְבִיאִיא עַל־יְהוּדָה רַי בִּירָאָרְבָּה וּבִירוּשָׁלָם בְּשַׁם אֱלֹהָה יְשֻׁרָּאֵל עַלְיהָן : בְּאַרְצָן קְמָה וּרְבָּכָל בְּרַשְׁאַלְתִּיאָל וּשְׁעוֹן בְּרַיּוּצָרָק לוֹשְׁרָיוֹן לְמִבְנָה בֵּית אַלְדָּא רַי בִּירֹוּשָׁלָם וּעֲמָרָהָן נְבִיאָה רַי־אֱלֹהָה מְסֻעָּרָין לְהָזָן :

בְּפְהַזְּמָנָא אַתָּה עַלְיהָן תְּחִנֵּי פְּחַת עַבְרָה נְהָרָה וְשַׁתְּרָה בְּזָעִינִי וּכְנוֹתָהָן וּכְן אָמְרָיִן לְהָם מִן־שֵׁם לְכָם טָעֵם בְּיַתְאָרָה :

גְּנָמָא אָמְרָנָא לְהָם מִן־אָפְּנוֹן שְׁמָרָהָז הַגְּרִיאָה דַּיְדָה רַנָּה בְּנִינָּא בְּנִין : וְעַיְן אַלְהָהָם חֹות עַל־שְׁבִי יְהוּדָה וְלֹא־בְּתָלוּ הַמּוֹעֵד טָעֵמָה לְרֹרְיוֹשׁ יְהָה וְאַרְיָן :

דְּנָה וְתִוְבָּן נְשִׁׁׁתְוָנָא עַל־דְּנָה : פְּרַשְׁגָּנוֹן אָגְרָתָא דַּיְדָלָח תְּהָנִי פְּחַת עַבְרָה־גְּרִיאָה וְשַׁתְּרָה בְּזָעִינִי וּכְנוֹתָה אָפְּרָסְכִּיא דַּיְבָּעָרָה 7 נְהָרָה עַל־דְּרֹיוֹשׁ מְלָכָא : פְּתַגְמָא שְׁלָחוּ עַל־זְהָוִי וְכְרָנָה בְּתִיעַבְנָה לְרֹרְיוֹשׁ :

8 מְלָפָא שְׁלָמָא כְּלָא : זְזִיעַן לְהָזָן לְמִלְפָא דַּיְאַלְנָא לְיְהָודָה מְרִינְתָּא רְבִית אֱלֹהָה רְבָא וְהָוָא מְתִבְנָא אָבָן גָּל וְאַע מְתַשָּׁם בְּכַתְלִיאָה וּכְבִּירָה אַדְה אַסְפָּרָנָא :

9 מִתְּעַבְרָא וּמִצְלָח בְּדִירָם : אַרְיָן שְׁאַלְנָא לְשְׁבִיא אֱלֹהָהָגָמָא אָמְרָנָא לְהָם כְּוֹן־שֵׁם לְכָם טָעֵם בְּיַתְאָרָה לְמִבְנָה וְאַשְׁרָנָה רַנָּה לְשִׁׁׁלְלָה :

10. מִתְּעַבְרָא וּמִצְלָח בְּדִירָם :

וְאַתָּה שְׁמַחֲתָרָם שֶׁאָלֵנָא לְזִים לְהַלְלָתָהָנוּ
דַי נִכְתָּב שָׁם - גָּבְרָא דַי בְּרָאשָׁהָנוּ;

וְכַגְנָמָא פָּתְחָמָא רְתִיבָנָא לְמִמְרָא אַנְחָנָא
הַמּוֹעֲבָרוֹהָי רְרָאַלְהָ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא יְבִנָּן
בִּיתָה דַי חָנוֹא בְּנָה מִקְרָמָת דְּגָה שְׁגָנָן
שְׁגָנָן וְמַלְהָ לִיְשָׂרָאָלָי רְבָנָה וְשְׁכָלָה:
לְחוֹמָן דַי הַרְגָּזָו אַבְחָנָא לְאֱלֹהָ שְׁמַיָּא;

וַיְתַבֵּחַ הַמּוֹעֲבָרוֹהָי נְבוּכְדְּנָצָר מֶלֶךְ-בָּבֶל כְּסֶרֶיָּא
כִּשְׁרָאָה

וּבִתְתָּה דְּגָה סְתָרָה וְעַמְּהָ הַגְּלִי לְבָבָל:
בְּרָס בְּשִׁנְתָּה חָרָה לְכֻרָשׁ מֶלֶפֶא דַי בָּבָל;

פּוֹרֶשׁ מֶלֶכָא שָׁם טָעַם בֵּיתָה-אַלְפָא דְּגָה

לְבָנָא: וְאַפְּמָנָנָא דַי-בִּתְתָּ-אֱלֹהָא

הַיְתָרָה וְנִסְפָּא דַי-נְבוּכְדְּנָצָר הַנְּפָלָק מָדָר

הַיְכָלָא דַי-בִּירוּשָׁלָם וְהַיְגָל הַמּוֹעֲבָרוֹהָי

הַיְ בָּבֶל הַנְּפָלָק הַפּוֹכָרֶשׁ מֶלֶאָמָן-יְהִיכָּלָא

הַיְ בָּבֶל וְיְהָבָה לְשְׁבָצָר שְׁמוֹה דַי פְּחָחָה

שְׁמוֹה: וְאָמָרָה לְהָאֵלָה מָנָנָא שָׁאָטָן יְהָוָה;

אָוָל-אַחֲרָה הַמּוֹעֲבָרוֹהָי בְּהִיכָּלָא דַי-בִּירוּשָׁלָם

וּבִתְתָּה אֱלֹהָה יְתָבָנָא עַל-אַתְּרָה: אַרְון;

שְׁשָׁבָצָר דַי אַתָּא יְחָב אַשְׁיָא דַי-בִּתְתָּה

אֱלֹהָה דַי-בִּירוּשָׁלָם וּמְכוֹן-אַרְון וְעַד-כָּעָן

מְתָבָנָא וְלֹא-שְׁלִימָן: וְכָעָן הוּא עַל-מֶלֶכָא;

שָׁב יְתַבְּקָר בֵּיתָה גְּנָנָא דַי-מֶלֶכָא תְּפָהָה

הַיְ בָּבֶל תָּן אַיִתִי דַי-מְנוֹן-גּוֹרֶשׁ מֶלֶפֶא

שָׁעַם טָעַם לְמִבָּנָא בִּתְתָּה-אֱלֹהָה דַי

בִּירוּשָׁלָם וּרְעוֹתָה מֶלֶכָא עַל-דְּגָה יְשָׁלָחָה

Das VI. Capitel.

1. Darius lässt in seinem Archiv von dem Indust Cores nachschlagen, da ers findet. II. Läßt einen befehl ergehen, die Jüden im bau nicht zu hindern; III. Dem nachgelebt

בְּאַרְון הַבְּרוּשׁ מֶלֶפֶא שָׁם טָעַם וּבְקָרְנוֹן א

בְּבִירָתָה סְפֶרֶיָּא דַי גְּנוּנָא מְרַחְתִּין תְּפָהָה

בָּבֶל: וְהַשְׁתַּחַח בְּאַחֲמָתָה בְּבִירָתָה דַי

בְּכָרְנוֹהָי מְרַנְתָּא מְגָלָה חָרָה וּכְנַכְתִּיב בְּגָנוֹה

דְּכָרְנוֹהָי: בְּשִׁנְתָּה חָרָה לְכֻרָשׁ מֶלֶפֶא כּוֹרֶשׁ

מֶלֶכָא שָׁם טָעַם בֵּיתָה-אֱלֹהָה בִּירוּשָׁלָם

10. Auch fragen wir, wie sie platten, auf daß wir sie bauend späten. Und haben die namen beschrieben der männer, die ihre obersten waren.

11. Sie aber gaben uns folche worte zur antwort, und sprachen: Wir sind freude des Gottes himmels und der erden; und bauen das haus, das vorhin vor vielen jahren gebauet war; das ein grosser König Israel gebauet hat und aufgerichtet.

* I. Kön. 6, 1.

12. Aber da unsere väter der Gott vom himmel ergürneten: gab er sie in die hand Nebucadnezar, des königs zu Babel, des Chaldaers; der zerbrach das haus, und führte das volk weg gen Babel.

* 2. Kön. 25, 9.

13. Aber im ersten Jahr * Cores, des königs zu Babel, besah derselbe König Cores das haus Gottes zu bauen. c. i. l. ic.

14. Denn auch die güldene und silberne gefäße im hause Gottes, die Nebucadnezar aus dem tempel zu Jerusalem nahm und brachte sie in den tempel zu Babel, nahm der König Cores aus dem tempel zu Babel und gab sie Sesbazar mit namen, den er zum landpfleger setzte;

15. Und sprach zu ihm: Diese gefäße nim, zeuch hin, und bringe sie in den tempel zu Jerusalem; und lasz das haus Gottes bauen an seiner stätte.

16. Da kam derselbe Sesbazar, und legte den grund am hause Gottes zu Jerusalem. Sint der zeit bauet man, und ist noch nicht vollendet.

17. Gefället es nun dem könige: so lasse er suchen in dem schaßhause des königs, das zu Babel ist, obs von dem könig Cores befohlen sey, das haus Gottes zu Jerusalem zu bauen; und sende zu uns des königs meinung über diesem.

Da befahl der König Darius, daß man suchen sollte in der canheley, im schaßhause des königs, die zu Babel lag.

2. Da fand man zu Ahmetha im schlöf, das in Meden liegt, ein buch; und stand also darinnen eine geschicht geschrieben:

3. Im ersten Jahr des königs Cores, befahl der König Cores das haus Gottes zu Jerusalem zu bauen an der stätte, da man

man opfert; und den grund legen, *zur Höhe* sechzig ellen und *zur weite* auch sechzig ellen;

* 2 Chron. 36, 22.

4. Und bren wände von allerley steinen, und eine wand von holz; und die kost soll vom hause des Königs gegeben werden.

5. Dazu die guldene und silberne gefäße des hauses Gottes, die Nebucad-Nezar aus dem tempel zu Jerusalem genommen und gen Babel gebracht hat, soll man wiedergeben, daß sie wiedergebracht werden in den tempel zu Jerusalem an ihre statt im hause Gottes.

* c. 1, 17. c. 5, 14.

II. 6. So macht euch nun ferne von ihnen, du Ehasnai, landpfleger jenseit des wassers: und Schar-Bosnai und ihr rath von Apharsach, die ihr jenseit des wassers seid.

7. Lasset sie arbeiten am hause Gottes, daß der Jüden landpfleger und ihre ältesten das haus Gottes bauen an seiner stätte.

8. Auch ist von mir befohlen, was man den ältesten Juda thun soll, zu bauen das haus Gottes: nemlich, daß man aus des Königs Gütern von den renten jenseit des wassers mit fleiß nehme, und gebe es den leuten, und daß man ihnen nicht wehre.

9. Und ob sie dürsten kalber, lämmer oder böcke zum brandopfer dem Gott vom himmel, weisen, salz, wein und öhl, nach der weise der priester zu Jerusalem: soll man ihnen geben täglich ihre gebühre, und daß solches nicht hinlängig geschehe;

10. Daß sie opfern zum süßen geruch dem Gott vom himmel, und bitten für des Königs leben und seiner kinder.

11. Von mir ist solcher befahl geschehen. Und welcher mensch diese worte verändert: von des hause soll man einen balken nehmen, und aufrichten, und ihn dran hengen; und sein haus soll dem gericht verfallen seyn um der that willen.

12. Der Gott aber, der im himmel wohnet, bringe um alle Könige und volk, das seine hand ausreckt zu ändern und zu brechen das haus Gottes zu Jerusalem. Ich Darius habe dis befohlen, daß es nicht fleiß gehabt werde.

III. 13. Das thäten mit fleiß Ehasnai, der landpfleger jenseit dem wasser; und Schar-Bosnai, mit ihrem rath: zu welchen der König Darius gesandt hatte.

ב'תא י'חפנָא אָטֵר דִי-גְּבַתְן דְּבָרָה
וְאֲשֶׁר מִסּוּבָלָן רְוֹמָה אֲפִין שְׁתִינָה פְּתִיחָה

4 אֲפִין שְׁתִין: גְּרַבְלִין דִי-אַבְן גְּלָל
תְּלַחְתָא וְנְרַבְקָה דִי-אַעֲרָה תְּלַחְתָא וְנְפַתְחָה מִן-

אלְהָא דִי רְהַבָּה וְכְסָפָא דִי נְבוּכְדָנָזֶר
חַנְפָק מַן-הַיכְלָא רִי-בְּרוּשָׁלָם וְהַיְבָל

לְכָבֵל יְהַתִּיבָן יְיָה לְחַיכְלָא דִי-
בְּרוּשָׁלָם לְאַחֲרָה וְתַחַת בְּבִיתָא אַלְהָא:

6 כְּעַן תְּתַנֵּי פָתָח עַבְרָה נְרֹהָה שְׂתָר בּוֹנִי
וְכְנַתְהָוֹן אַפְּרָסְכְּיָא דִי-עַבְרָה נְרֹהָה
דַרְחַיקָנוּ חֻוּמוֹן-תְּמָפָה: שְׁבָקָה לְעַבְרִית

בֵּית-אַלְהָא דָה פָתָח יְהֻוָּה וְלְשָׁבִי
יְהֻדִּיא בֵּית-אַלְהָא דָה יְבָנָן וְלְאַתְּרָה:

7 וּמְנַגְּשָׁי שִׁים טָעַם לְמַא דִירְתַּעֲבָרְן עַס-שָׁבִי
יְהֻוָּה אַלְהָא לְמַבְנָא בֵּית-אַלְהָא דָה
וּמְנַכְּנָי מַלְכָא דִי-מַרְתָּה עַבְרָה נְרֹהָה

אַסְפָּרָנָא נְפַתְחָה תְּהָוָא מְתִיחָבָא לְגַבְרָיא
וְאַלְהָה דְּרָלָא לְכָטָלָא: וּמְהַחְשָׁן וּבְנִי

תּוֹרָן וְדַרְכָן וְאַפְרָן לְעַלְוָן לְאַלְהָה
שְׁמַנְיָא חַנְטָן מַלְחָה חַמְרָה וּמַשָּׁחָ בְּמַאְמָר
בְּהַנְיָא רִי-בְּרוּשָׁלָם לְהָוָא מְתִיחָבָא לְגַבְרָיא

וְאַלְהָה דְּרָלָא לְכָטָלָא: וּמְהַחְשָׁן וּבְנִי
תּוֹרָן וְדַרְכָן וְאַפְרָן לְעַלְוָן לְאַלְהָה
שְׁמַנְיָא חַנְטָן מַלְחָה חַמְרָה וּמַשָּׁחָ בְּמַאְמָר
בְּהַנְיָא רִי-בְּרוּשָׁלָם לְהָוָא מְתִיחָבָא לְגַבְרָיא

וְיְמָנוֹהִי: וּמְנַגְּשָׁי שִׁים טָעַם דִי-כְּלָא-אַנְשָׁה
יְהַשְׁנָא פְּתַגְמָא דָה יְתַנְסָח אַע מַן

בִּיתָה וְזַקְיָתָה יְתַמְּרָה עַלְהָוִי וּבִיתָה גּוֹלָה
יְתַעֲבָר עַל-דְּגָנָה: וְאַלְהָא דִי-שְׁבָן שְׁמָה
תְּפָה יְמָגֵר כְּלָמָלה וּמַעַם דִי-יְשַׁלְחָיָה
לְהַשְׁנָא לְחַבְלָה בֵּית-אַלְהָא דָה דִי-

בְּרוּשָׁלָם אַנְגָּא-דְּגָוָשׁ שְׁמָרָת טָעַם
12 יְתַעֲבָר עַל-דְּגָנָה: וְאַלְהָא דִי-שְׁבָן שְׁמָה
תְּפָה יְמָגֵר כְּלָמָלה וּמַעַם דִי-יְשַׁלְחָיָה
לְהַשְׁנָא לְחַבְלָה בֵּית-אַלְהָא דָה דִי-

בְּרוּשָׁלָם אַנְגָּא-דְּגָוָשׁ שְׁמָרָת טָעַם
13 אַסְפָּרָנָא יְתַعֲבָר: אַרְזָן תְּהָנֵי פָתָח עַבְרָה
נְרֹהָה שְׂתָר בּוֹנִי וְכְנַתְהָוֹן לְכָבֵל דִי-שְׁלָחָ

בְּרוּשָׁלָם מַלְכָא כְּנָמָא אַסְפָּרָנָא עַבְרָוּ:

וְשָׁבֵי יִהְוָה בְּגַן מִצְלָחָן בְּנֹבֶתָת ۴
 חָגִי נְבִיאָה וּבְרִיהָ גָּר – עֲזֹא וּבָנוֹ
 שָׁבְלָלוֹ מִן-טֻמֵּם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וּמִטּוּם
 כּוֹרֵשׁ וּדְרוֹישׁ וְאַרְתְּחַשְׁשָׂתָא מֶלֶךְ פְּרָסָוּ
 וְשִׁיצְיָא בֵּיתָה דָּרָה עַד יָם תִּלְמָה טָנוֹ יְהֹוָה.
 לִירָה אֶרְךְ רַיְדָה הָיא שְׁנָת-שְׁתִּין
 לְמִלְכָרֶץ הַרְוּשָׁה מֶלֶכָא: ۵
 וּעֲבָרוֹ בָּנָיו – יִשְׂרָאֵל כְּהַנִּיא וּלְוַיָּא ۶
 וְשָׁאָר בָּנָיו – גָּלוּתָא חַנְכָתָ בִּזְגָּזָ
 אַלְהָא דָּרָה בְּחַרְבוֹת: ۷
 וְרַקְרִיבָוְלְחַנְכָתָ בֵּית-אֱלֹהָא דָּרָה תּוֹרִין ۷
 מֵאָה דְּכָרְנוֹ מֵאָתָן אַפְרִין אַרְבָּעָ מֵאָה
 וּצְפִרְיָה עַזְוָן לְחַטְיָא עַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל
 לְחַטָּאת קָרְבָּן:
 תְּרָ – עַשְׂרָ לְמִנְגָּן שְׁבָטוֹ יִשְׂרָאֵל:
 וְרַקְמִינוֹ כְּהַנִּיא בְּפָלְגָתָהוֹן וּלְוַיָּא ۸
 בְּמַולְקָתָהוֹן עַל – עַבְרִית אֱלֹהָא
 רַיְבִּירְשָׁלָם בְּכַחְבָּסְפָּר מִשְׁהָ:
 וַיְעַשְׂוָה בָּנָיו – גָּנוּלָה אַתְ – רַפְסָח ۹
 בְּאַבְעָה עַשְׂרָ לְחַרְשָׁהָרָאָזָן:
 כִּי הַטְּהָרָוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִים כַּאֲחָר בְּלָם כ
 טְהוּרִים וַיְשַׁחַטוּ הַפְּסָחָה לְכָל – בָּנָי
 הַגּוּלָה וְלְאַחֲתָם הַכֹּהֲנִים וְלְהָם:
 וַיְאַכְלָוּ בָּנָי – יִשְׂרָאֵל הַשְּׁבִיטִים מִהְגּוֹלָה ۱۰
 וְכָל – תְּפִכְרֵל מִטְמָאָת גּוֹי – הָאָרֶץ
 אֱלֹהָם לְרֹשָׁה לִיהְוָה אֱלֹהָיִשְׂרָאֵל:
 וַיְעַשְׂוָה חָג – מִצּוֹתָר שְׁבָעָת יְמִים ۱۱
 בְּשִׁמְתָּה כִּי – שְׁמַחַם יְרוֹהָה וְרַסְבָּב לְבָב
 מֶלֶךְ – אֲשֶׁר עַלְהָם לְחוֹק יְדוֹתָם
 בְּמִלְאָכְתָּ בֵּית-הָאֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

Das VII. Capitel.

1. Esra geschlechtregister und lob. II. Seine ankunft zu Jerusalem, und derer so mit ihm kommen.
 III. Arthasafsha gnadenbrief für ihn. IV. Dankesfeste deswegen.

ואֶתְרָהָרְבָנִים רַאֲלֹהָ בְּמַלְכָתָא
 אַרְתְּחַשְׁשָׂתָא מֶלֶה – פְּרָסָ עַזָּא

14. Und die diensten der Jüden baten,
 ten; und es ging von Karten durch die weis-
 sagung der propheten, Haggai und Sa-
 marja, des johans Yodo: und baueten und
 richteten auf nach dem befehl des Gottes
 Israel; und nach dem befehl Xeres, Darii
 und Arthasafsha, der Könige in Persien.

15. Und vollbrachten das haus bis an
 den brüten tag des monden Ador: das war
 das sechste Jahr des königreichs* des kön-
 nigs Darii. * c. 4, 24.

16. Und die Kinder Israel, die priester,
 die leviten und die andern Kinder der ge-
 fängniß hielten * einweihung des hauses
 Gottes mit freuden. * 4 Mof. 7, 10.

17. Und opfereten auf die einweihung
 des hauses Gottes hundert kalber, zwey
 hundert lämmer, vier hundert bocke: und
 zum sündopfer für ganzes Israel zwölfs
 ziegenbocke, nach der Zahl der Stämme
 Israel. * c. 8, 35.

18. Und stelleten die priester in ihre ord-
 nung, und die leviten in ihre hut: zu die-
 nen Gott, der in Israel ist; * wie es ge-
 schrieben steht im buch Mose.

* 4 Mof. 3, 6. c. 8, 14. 19. Und die Kinder des gefängniß hiel-
 ten * passah im vierzehnten tage des ersten
 monden. * 2 Mof. 12, 6.

20. Denn die priester und leviten ha-
 cten sich gereinigt, daß sie alle rein waren
 wie Ein mann: und schlachteten das pas-
 sah für alle Kinder des gefängniß, und für
 ihre brüder die priester, und für sich.

21. Und die Kinder Israel, die aus dem ge-
 fängniß waren wiederkommen; und alle,
 die sich zu ihnen abgesondert hatten von der
 unreinigkeit der heiden im lande, zu suchen
 den HERREN, den Gott Israel: essen,

22. Und hielten das fest der ungesäu-
 ten brodt sieben tage mit freuden. Denn
 der HERR hatte sie fröhlich gemacht: und
 das Herz des Königs zu Assur zu ihnen ge-
 wandt, daß sie gestärkt würden im werck
 am hause Gottes, der Gott Israel ist.

Nach diesen geschichten im könig-
 reich Arthasafsha, des Königs in
 Persien, zog heraus von Babel Esra, der
 Sohn

sohn Seraja: des sohns Asarja, des sohns Hilkia;

2. Des sohns Salum, des sohns Zadok,
des sohns Abitob;

3. Des sohns Amarja, des sohns Asar-
ja, des sohns Merajoth;

4. Des sohns Seraja, des sohns Uji,
des sohns Bulti;

5. Des sohns Abisua, des sohns Mi-
nehas, des sohns Eleasar, des sohns Aaron,
des obersten priesters. * 1 Chron. 7, 4. 50.

6. Welcher war ein geschickter schrift-
gelehrter im gesetz Mose, das der HERR,
der Gott Israel, gegeben hatte. Und der
könig gab ihm alles, was er forderte: nach
*der hand des HERRN, seines Gottes,
über ihm. * Neh. 2, 8. Luc. 1, 66.

II. 7. Und es zogen heraus etliche der kin-
der Israel, und der priester, und der Levi-
ten, der singer, der chorhüter, und der
Nethinim, gen Jerusalem: im siebenten
jahr Arthasastha, des Königs.

8. Und sie kamen gen Jerusalem im
fünften monden, das ist das siebente Jahr
des Königs.

9. Denn am ersten tage des ersten mon-
den ward er ratsch heraus zu ziehen von Ba-
bel, und am ersten tage des fünften monden
kam er gen Jerusalem * nach der guten
hand Gottes über ihm. * c. 8, 18.

10. Denn Esra schickte sein herz zu su-
chen das gesetz des HERRN, und * zu
thun und zu lehren in Israel gebote und
rechte. * Gesch. 1, 1.

III. 11. Und bis ist der inhalt des briefes,
den der König Arthasastha gab Esra, dem
priester, dem schriftgelehrten, der ein leh-
rer war in den worten des HERRN und
seiner gebote über Israel:

12. Arthasastha, * König aller Könige,
Esra, dem priester und schriftgelehrten im
gesetz des Gottes vom himmel, friede und
gruß. * Ez. 26, 7.

13. Von mir ist befohlen, daß alle, die da
freywillig sind in meinem reich, des volks
Israel und der priester und Leviten, gen
Jerusalem zu ziehen, daß sie mit dir ziehen;

14. Vom Könige und den sieben ratsch-
herren gesondt, zu besuchen Juda und Je-
rusalem nach dem gesetz Gottes, das unter
deiner hand ist:

כון-שריה בן-צעריה בן-חלאדר;

בון-שלום בן-צדוק בן-אחותוב;

גון-אמיריה בן-צעריה בן-מורייזוב;

דון-וירתיה בן-עוז בן-בקי;

הון-אכישוע בן-פינחס בן-אלעזר
ברארון הכהן הראש;

ו הוא עזרא עללה מbabel והוא סופר
מהир בchorot משה אשר נמן יהוה אלה
ישראל ויתן לו המלכה כיד יהוה
אליהו עליון כל בקשחו;

ז. ויעלו מבני ירושלם ומון דתנומם
והלוים והמשרדים והשערים והנתנים
אל-ירושלם בשנת שבע לארתחשטה
רפליה: זיבא ירושלם בחרש

ה חמישי היה שנת השביעית למלכה:
ו כי באחד לחרש הראש החמישי
הפעלה מ babel ובאחד לחרש החמישי
בא אל-ירושלם כיד אליהו הטובה
עליו: כי עזרא רכין לבנו לרשות
את חורת יהוה ולבשות ולמער

בישראל حق ומושפט:

ז. וזה פרשנו הנשתנו אשר נחן המלך
ארתחשטה לעזרא הכהן הփר ספר
רבינו מזות יהוה וחקיו על-ישראל;

ז. ארתחשטה מלך מלכיא לעזרא
נרגנא ספר רתא ר' אללה שמייא
גמיר וכעננת;

ז. מנ שים טעם זו כל-מחנרכ
במלכו מון עפאי ישראל וכנהנו
ולויא למלה לירושלם עפה יהה;

ז. כל-כבול ר' מון גרים מלכא ושבועת
יעטהי שליח לבקר על-יהוד ולירושלם
ברת אליהו ר' ברה;

אֶלְדוֹבָלָה בְּסִפְתִּי וְתַחֲבִי יְ-מֶלֶךְ אַוְעַטְּפָא
 הַתְּנִכְּבָה לְאֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל יְ-בִירְלָלָם
 מִשְׁגָּנָה ; וְלִל בְּסִפְתִּי וְתַחֲבִי יְ-תַעֲשָׂה¹⁶
 בְּכָל מִרְיָנִית בְּכָל עַם הַתְּנִכְּבָה עַפְאָ
 וְכָהָנִיא מִתְנִרְבָּן לְבִתִּי אֱלֹהִים יְ-
 בִּירְלָלָם : כֶּל-קְבָל דְּנָה אַסְפְּרָנָא יְ-
 תְּקָנָא בְּסִפְאָ דְּנָה תּוֹרִין ! דְּכָרְנוּ אַפְּרִין
 גְּמַנְתְּהָזָן וְגְסִיכְיָזָן וְתַקְרָבָה הַפּוּ עַל -
 מְרַבְּחָא יְ-דִי בֵּית אֱלֹהִים יְ-בִירְלָלָם ;
 וְמִהָּ דִי עַלְזָה וְעַל - אֲחֹזָה יְ-טַבָּ בְּשָׁאָר¹⁸ 1
 בְּסִפְאָ וְגְרָבָה לְמַעַבָּר כְּרֻעוֹת אֱלֹהִים
 הַעֲבָרוֹן ; וְמַיְאָנִיא דִי - מִתְיָרְבִּין לְהָ¹⁹
 לְפָלָחָן בֵּית אֱלֹהִים הַשְּׁלָלָם קְרָם אֱלֹהִים
 יְ-רִישָׁלָם : וְשָׁאָר חִשְׁוֹת בֵּית אֱלֹהִים
 דִי יְ-פָלָל - לָהּ לְמַנְתָּן תְּנָתָן מִן - בִּירָ
 גְּנָעָמְלָכָא : וּמַנְיָ אָנָה אַרְתָּחָשָׁתָא²¹ 2
 מֶלֶכָּא שְׁעִים טָעַם לְכָל גִּבְרִיאָדָי בְּעַבְרָ
 גְּנָהָרָה דִי בְּלִדְנִי יְ-שָׁאָלְכָן עֹזָרָא כָּהָנָא
 סְפָר דְּתָא דִי - אֱלֹהִים שְׁמִיא אַסְפְּרָנָא
 יְ-תַעֲבָר : עַרְכָּסָר פְּגָרִין מָהָה וּרְד²² 22
 חַנְתִּין כּוֹרְנִין מָהָה וּרְחַמְרָה בְּתוּן מָהָה
 וּרְעַבְתִּין מָשָׁחָמָה וּמְלָחָדְלָא כְּחָבָבָה ;
 כְּלִדְיוֹ מִן - טָעַם אֱלֹהִים שְׁמִיא יְ-תַעֲבָר²³ 23
 אֲרַרְדָּא לְבִתִּי אֱלֹהִים שְׁמִיא דִי - לְמוֹהָ
 לְהָוָא קְצָפָעָל - מֶלֶכָות מֶלֶכָא וּבְנוֹהָי ;
 וְלַכָּם מְהֹרְעָן דִי כְּלִדְכָהָנִיא אַלְוִיא²⁴ 24
 אַפְּרִיא תְּרֻעָיא נְתִינָא וּפְלָחוֹ בִּירָ
 אֱלֹהִים רְנָה מְנָה בְּלוּ וְהָלָה לְאָ
 שְׁלִיט לְמַרְמָא עַלְיָרִם : וְאַנְתָּה עֹזָרָה
 בְּחִכְמָתִי אֱלֹהִים דִי - בִּירָה מַנְיָ שְׁפָטִין
 וּרְגִינִין דִי - לְהָנוּ רָאָנִין לְכָל - עַפְאָ
 דִי בְּעַבְרָ גְּנָהָרָה לְכָל - יְ-רָעִין בְּתוּ

אֱלֹהִים וּרְדִי לְאָ . יְ-דָעָתְהָרָעָן :

15. Und schaue auf sie und gib, das der König und seine Nachkommen freiwillig geben dem Gott Israel, das Wohnung zu Jerusalem ist;

16. Und allerlei silber und gold, das du findest kannst in der ganzen Landschaft zu Babel; mit dem, das das Volk und die Priester freiwillig geben zum Hause Gottes zu Jerusalem.

17. Alle dasselbe nim, und kaufst mir Fleisch von demselben geide Fächer, Lämmer, Böde, und Speisopfer, und Trankopfer; das man opfere auf dem Altar bey den hause eures Gottes zu Jerusalem.

18. Dazu was dir und deinen Brüdern mit dem übrigen Gelde zu thun gefällt; das thut nach dem Willen eures Gottes.

19. Und die Gefässe, die dir gegeben sind, zum amt im hause deines Gottes, überantworte vor Gott zu Jerusalem.

20. Auch* was mehr noch seyn wird zum hause deines Gottes, das dir vorsäßt auszugeben: das las gebet aus der Kammer des Königs. * 1 Mac. 10, 41.

21. Ich König Archasostha habe bis befohlen den Schachmeistern jenseit des Wassers: daß, was Esra von euch fordern wird, der Priester und Schriftgelehrte im gesetz Gottes vom Himmel, daß ihr das fleissig thut;

22. Bis auf hundert Centner Silbers, und auf hundert cor Weizen, und auf hundert bath Weins, und auf hundert bath öls, und salzes ohne maß.

23. Alles, was gehöret zum gesetz Gottes vom Himmel, daß man dasselbe fleissig thue zum hause Gottes vom Himmel: daß nicht ein Zorn komme über des Königs Königreich und seine Kinder.

24. Und euch sey kund, daß ich nicht macht habe, zins, zoll und jährliche Rente zu legen auf irgend einen Priester, Leviten, Sänger, Thorhüter, Nethinim und Diener im hause dieses Gottes.

25. Du aber, Esra, nach der Weisheit deines Gottes, die unter deiner Hand ist, sehe Richter und Pfleger, die alles volct richten, das jenseit des Wassers ist, alle, die das gesetz deines Gottes wissen, und welche es nicht wissen, die lehret es.

26. Und

26. Und alle, die nicht mit fleiß thun werden das gesetz deines Gottes und das gesetz des Königs, der soll sein urtheil um den that wollen haben: es sei zum rede, oder in die achte, oder gut busse am gut, oder ins gefängniß.

IV. 27. Gelobet sey der Herr, unsrer Vater Gott: der solches hat dem Könige eingegeben, daß er das haus Gottes zu Jerusalem gierete;

28. Und hat zu mir barthbergsigkeit gezeigt vor dem Könige und seinen raths-herrn, und allen gewaltigen des Königs. Und ich ward getrost nach der hand des Herrn, meines Gottes, über mir: und versamlete die häupter aus Israel, daß sie mit mir hinauf jögen. * c.8,18.22.

וְכָל־דֵּד־לֹא לְהַזֵּעַ עַל־דְּתָא דֶּ —
 אֱלֹהָ וְנִתְאָ הַמְלָא אֲסְפָרְנָא
 דִּבְרָה לְהֹא מְתֻכָּר סְנָה חַן לְמוֹחָר
 לְשָׁדֵךְ, בְּרוּךְ יְהֹוָה אֱלֹהֵי אֲבָתֵּינוּ אֲשֶׁר נִתְּן
 בְּאוֹתָר, בְּלֵב הַמֶּלֶךְ לְפָאָר אֶרְצֵ־בֵּית
 יְהֹוָה אֱלֹהֵי עַל נַאֲקְבָּדָה מִיְשָׁרָאֵל
 רָאשִׁים לְעָלוֹת עַפְּרֵי:

Das VIII. Capitel.

I. Esra, und die väter, so mit ihm kommen. II. Leviten-mangel. III. Gottes schutz und geleit das beste. IV. Kirchen schatz. V. Gottesdienst. VI. Einhändigung der königlichen briefe.

Dis sind die häupter ihrer väter, die gerechne wurden, die mit mir herauf jögen von Babel: zun zeiten, da der König Archa-sasta regiere.

2. Von den kindern Pinehas, Gersom. Von den kindern Ithamar, Daniel. Von den kindern David, Hattus.

3. Von den kindern Sechanja, der kinder Pareos: Sacharja, und mit ihm manns-bilde gerechnet hundert und funfzig.

4. Von den kindern Pahach Moab: Elioenai, der sohn Serahja; und mit ihm zwey hundert mannsbilde. * c. 2,6.

5. Von den kindern Sechanja: der sohn Jephiasel, und mit ihm drey hundert mannsbilde.

6. Von den kindern Adin Ebed: der sohn Jonathan, u. mit ihm funfzig mannsbilde.

7. Von den kindern Elam: Jesaja, der sohn Amalja; u. mit ihm siebenzig mannsbilde.

8. Von den kindern Sephatja: Sebadja, der sohn Michael; und mit ihm achzig mannsbilde.

9. Von den kindern Joab: Obadja, der sohn Jehiel; und mit ihm zwey hundert und achtzehn mannsbilde.

10. Von den kindern Selomith: der sohn Josiphja; und mit ihm hundert und sechzig mannsbilde.

11. Von den kindern Bebal: Sacharja, der sohn Babai; und mit ihm acht und zwanzig mannsbilde.

א וְאֱלֹהָ רָאשִׁי אֲבָתֵּיכֶם וְהַתִּיחַשְׁמָנָה
 הַעֲלִים עַפְּרֵי בְּמִלְכָותָ אַרְתָּחַשְׁתָּא
 בְּהַמֶּלֶךְ מִפְּגָל: מִבְּנֵי פִּינְחָס גָּרְשָׁם
 מִבְּנֵי אִירָתָמָר בְּנִיאָל מִבְּנֵי דָוִיר חַטּוֹשׁ:
 3 מִבְּנֵי שְׁכָנִיה מִבְּנֵי פְּרָעָשׁ זְבִרִיה
 וְעַפְּרֵוּ הַתִּיחַשְׁמָנָה לְכָרִים מֵאָה וּחָמְשִׁים:
 4 מִבְּנֵי פְּחָתָה מוֹאָב אַלְיהֹוּעַיְנָה בֶּן־
 וְרִתְּחָה וְעַפְּרֵוּ מַאֲתִים הַכָּרִים:
 הַמִּבְּנֵי שְׁכָנִיה בֶּן־יְחִיאָל זְעַפְּרֵוּ
 שְׁלַש מַאֲוֹת הַכָּרִים:
 6 וּמִבְּנֵי עָרֵין עַבְּרִין בְּנִיּוֹנָתָן וְעַפְּרֵוּ חַמְשִׁים
 7 הַכָּרִים: וּמִבְּנֵי עַילְסָי יְשֻׁעָיה בֶּן־
 עַתְּלִיהָ וְעַפְּרֵוּ שְׁבָעִים הַכָּרִים:
 8 וּמִבְּנֵי שְׁפָטִיר זְבִרִיה בֶּן־מִיכָּאֵל
 וְעַפְּרֵוּ שְׁמִנִּים הַכָּרִים:
 9 וּמִבְּנֵי יוֹאָב עַבְּרִיה בֶּן־יְחִיאָל וְעַפְּרֵוּ
 מַאֲתִים וָשְׁמִנָּה עַשְׁר הַכָּרִים:
 10 וּמִבְּנֵי שְׁלֹמֹנִית בֶּן־יְוֹסְפִּיה וְעַפְּרֵוּ
 מֵאָה וָשְׁשִׁים הַכָּרִים:
 11 וּמִבְּנֵי בָּבִי זְבִרִיה בֶּן־בָּבִי וְעַפְּרֵוּ
 עַשְׁרִים וָשְׁמִנָּה הַכָּרִים:

פְּתַבֵּנִי עַמֶּךָ רֹאשֵׁךָ בָּנֵן נְהַטֵּן וְנֶחֱּזֵק ²
 מִאֵת וְעֶשֶׂרֶת חֲוֹרְכִים :
 מִבֵּנִי אַרְנוֹקִים אַחֲרָכִים וְאֶלְהָ שְׁמוֹת ³
 אַלְפְּלָט יְעוֹנָל וְשְׁמַעְיָה וְעַפְתָּם שְׁשִׁים יְעַיָּל כ
 הֲוֹרִים : וּמִבֵּנִי בָּנֵן עֻזִּין וְחַבְדֵּל יְוָכוֹר קָרִי
 וְעַפְתָּם שְׁבָעִים הֲוֹרִים :
 וְאַקְבָּצִים אֶל־הַנְּהָרָה הַבָּא אֶל־אֲהֹוָה טו
 וְחַחָה שֶׁם יְמִום שְׁלָשָׁה וְאַבְנָה בָּעֵט
 וּבְבָנָה נִסְמָנִים וּמִבֵּנִי לְנֵי לְאָ-מְגַאָּתִי שֶׁם :
 וְאַשְׁלָחָה לְאַלְיָזָר לְאַרְיאָל לְשְׁמַעְיָה ⁶
 וּלְאַלְנָתָן וְלִירָב וּלְאַלְנָתָן וּלְנָתָן וּלְכָרִיה
 וּלְמַשְׁלָחָם רְאַשִּׁים וּלְיָוִרָב וּלְאַלְנָתָן
 מִבְנִים : וְאַזְּאָה אָזְתָּם עַל־אָרוֹן וְאַזְּוָה קָרִי
 הַנְּתִינִים
 קָרִי
 לְבִירָת אַלְהָנוּ : וַיְבִיאָו לְנֵי בָּרֶךְ ¹⁸ אַזְּנָתָה
 אַלְהָנוּ הַטּוֹבָה עַלְנֵנוּ אִישׁ שְׁכָל מִבֵּנִי
 מְחָלִי בָּנֵן לְיוֹ בָּנֵן יְשָׁרָאֵל וְשָׁרְבִּיה
 וּבָנֵינוּ וְאָחוֹיו שְׁמֵנָה עָשָׂר : וְאַתְּ־חַשְׁבֵּיה ¹⁹
 וְאָתוּ יְשֻׁעָה מִבֵּנִי מְרָרִי אָחוֹז וּבְנִים
 עָשָׂרִים : וּמַן־הַנְּתִינִים שְׁבַתְנֵי בָּרוּךְ כ
 וְרְשָׁרִים לְעַבְנָת הַלּוּטָנִים נְתִינִים
 מַאֲתִים וְעָשָׂרִים גָּלִים נְקֻבוּ בְשָׁמוֹת :
 וְאַקְרָא שֶׁם צָוָם עַל־הַנְּהָרָה אֲהֹוָה ²⁰
 לְהַתְעִגּוֹת לְפָנִי אַלְהָנוּ לְבַקֵּשׁ מִפְגָּנוּ
 דָּרָה יְשָׁרָה לְנֵי וּלְטָפָנוּ וּלְכָל־רְכּוֹשָׁנוּ :
 כִּי בְּשָׁתִי לְשָׁאֹל מִזְרָחָל תִּיל וּפְרִשִּׁים ²¹
 לְעוֹרָנוּ יְרָד־אַלְהָנוּ עַל־כָּל־מִבְקָשׁוּ
 לְאָמָר יְרָד־אַלְהָנוּ עַל־כָּל־מִבְקָשׁוּ
 לְטוֹבָה וְעֻזָּה וְאָפָו עַל־כָּל־עֲבוּדוֹ :
 וְעַזְמָה וּבְקָשָׁה מְאַלְהָנוּ עַל־זֹאת ²²
 וַיַּעֲרַךְ לְנֵי :

12. Von den Kindern Nahor: Joahman, der jüngste sohn; und mit ihm hundert und seben mannssöhde.

13. Von den letzten Kindern Abdon kam, und hessen also: Eliphelet, Zediel und Semaja; und mit ihnen siebzig manns bildte.

14. Von den Kindern Algedai: Uchel und Sabud, und mit ihnen siebenzig manns bildte.

II. 15. Und ich versamlete sie ans wasser, das gen Aheva kommt: und blieben drey Tage daselbst. Und da ich acht hatte aufs volke und die priester, fand ich keine Leviten daselbst.

16. Da sandte ich hin Elleser, Ariel, Semaja, Elnathan, Zarib, Elnathan, Nathan, Sadarja und Mesullam, die obersten: und Zajarib, und Einathan, die lehren.

17. Und sandte sie aus zu Jiddo, dem obersten gen Casphia, daß sie uns holeten diener im hause unsers Gottes. Und ich gab ihnen ein, was sie reden solten mit Jiddo und seinen brüdern, den Nethinim, zu Casphia.

18. Und sie brachten uns, nach der guten hand unsers Gottes über uns, einen thugen mann aus den Kindern Maheli, des sohns Levi, des sohns Israel; Serebja, mit seinen söhnen und brüdern, achtzehn:

19. Und Hasabja und mit ihm Jesaja, von den Kindern Merari, mit seinen brüdern und ihren söhnen, zwanzig:

20. Und von den Nethinim, die David und die fürsten gaben zu dienen den Leviten, zwey hundert und zwanzig, alle mit namen genennet.

III. 21. Und ich ließ daselbst am wasser bey Aheva eine fasten austreffen: daß wir uns demuthigten vor unserm Gott, zu suchen von ihm einen richtigen weg, für uns und unsere kinder, und alle unsre habe.

22. Denn ich schämte mich vom könige geleit und reuter zu fordern, uns wieder die feinde zu hessen auf dem wege. Denn wir hatten dem könige gesagt: Die hand unsers Gottes ist zum besten über alle, die ihn suchen; und seine stärcke und zorn über alle, die ihn verlassen.

23. Also fasteten wir, und suchten solches an unserm Gott: und er hörete uns.

IV. 24. Und ich sonderte proßle aus den obersten priesteren: Seroba und Hasabja, und mit ihnen heer brüder gehen.

25. Und roug ihnen dar das silber und gold, und gefäße zur hebe dem hause unsers Gottes: welche der König und seine ratscherrten und fürtzen, und ganz Israel, das vorhanden war, zur hebe gegeben hatten.

26. Und roug ihnen dar unter ihre hand sechs hundert und funfzig centner silbers; und an silbern gefäßen hundert centner, und am golde hundert centner:

27. Zwanzig guldene becher, die hatten tausend guldens; und zwey gute eherne kostliche gefäße, lauter wie gold.

28. Und sprach zu ihnen: Ihr seid heilig dem HERRN, so sind die gefäße auch heilig, dazu das freigegebene silber und gold dem HERRN, eurer vater Gott.

29. So wachet und bewahret es: bis daß ihrs darweget vor den obersten priester und Leviten, und obersten vatern unter Israel zu Jerusalem, in den fasten des hauses des HERRN.

30. Da nahmen die priester und Leviten das gewogene silber und gold, und gefäße: daß sie es brächten gen Jerusalem, zum hause unsers Gottes.

V. 31. Also brachen wir auf von dem wasser Aheva am zwölften tage des ersten monden, daß wir gen Jerusalem zögen. Und die hand unsers Gottes war über uns, und errettete uns von der hand der feinde und die auf uns hielten auf dem wege.

* Ps. 18, 8.

32. Und kamen gen Jerusalem, und blieben daselbst drey tage.

33. Aber am vierten tage ward gewogen das silber und gold und gefäße ins haus unsers Gottes, unter die hand Meremoth, des sohns Ulria, des priesters; und mit ihm Cleasar, dem sohn Pinehos; und mit ihnen Josabat, dem sohn Jesua; und Noadja, dem sohn Benui, dem Leviten:

34. Nach der zahl und gewicht eines jeglichen, und das gewicht ward zu der zeit alles beschrieben.

35. Und die kinder des gefängnisses, die aus dem gefängniß kommen waren, opfer-ten brandopfer dem Gott Israel: zwölfe

24 אֶתְבָּחַד מִשְׁרָיֵה וְפְתָנִים שְׁנִים עֲשָׂר
לְשָׁרְבִּיהָ חַשְׁכִּיהָ וְעַפְרָס מִאֲחִירָם
כָּה עֲשָׂרָה: וְאַשְׁקָוֹלָה לְהַמְּאַת־הַכְּסָף
וְאַדְרָחָב וְאַתְּהָפָלִים תְּרוּמָת בֵּית־
אֱלֹהִינוּ הַהְרִימָה הַפְּלָה וַיְצִיוּ וְשִׁרְיוֹן

25 וְכָל־יִשְׂרָאֵל הַגְּמַנְיָאִים: וְאַשְׁמָלָה
עַל־יְרֻם פְּסִי כְּכָרִיב שְׁלַשׁ־מִאוֹת
וְחַמְשִׁים וְכָלִי־כְּסָף מִאַת־כְּכָרִים זָהָב

26 27 מִאַת־כְּכָרִים: וְכְפוּרִי זָהָב עַשְׂרִים
לְאַרְכָּנִים אֶלָּפָן וְכָלִי נְחַשָּׁת מִזְהָב
28 טֹובָה שְׁנִים חַמְוֹרָת כְּנוֹבָב: וְאַמְרָה
אֶלְהָם אַתָּם קָרְשָׁת לִיהְוָה וְהַגְּלִים קָרְשָׁת
וְהַגְּסָף וְתוֹבָב נְרַבָּה לִיהְוָה אֶלְהָן
29 אַבְתָּיכֶם: שְׁקָרָה וְשְׁמָרוֹת עַד־תְּשִׁקְלָה
לִפְנֵי שְׁלֵי הַפְּתָנִים וְהַלוּוִים וְשִׁרְיוֹן
הָאָבוֹת לְיִשְׂרָאֵל בֵּירוּשָׁלָם הַלְשׁוֹכוֹת
לְבֵית־הַזָּהָב: וּקְבָלָה הַפְּתָנִים וְהַלוּוִים
30 מִשְׁקָלָה הַכְּסָף וְתוֹבָב וְהַכְּלִים לְהַבְיאָה
לְבֵרוּשָׁלָם לְבֵית־אֱלֹהִינוּ: וְגַסְעָה
31 שְׁמָרָה אֲתָנָא בְּשָׁנִים עָשָׂר לְתַחַת
הַרְאָשׁוֹן לְלִכְתָּה יְרוּשָׁלָם וְירָא אֱלֹהִינוּ
הַיְתָחָה עַלְנוּ וַיְצִילָנוּ מִכְּפָת אֹיְבָה וְאֹורָב
32 33 עַל־תְּגַרְגָּה: וּבְנָא יְרוּשָׁלָם
וְגַשְׁבָּה שָׁם יְמִים שְׁלִשָּׁה:
וְגַנְוִים בְּרַבִּיעַ נִשְׁקָל הַכְּסָף וְתוֹבָב
וְהַכְּלִים בְּבִירָה אֱלֹהִינוּ עַל־יְד־
מִרְמָזָה בֶּן־אָוִרְיָה הַכְּחָן וְעַטָּה אַלְעָגָר
בֶּן־פִּינְחָס וּמַעֲמָהָן יוֹצֵר בֶּן־יְשָׁעָעָג
וּנְזֹעֲרִיהָ בֶּן־בְּנֵי הַלוּוִים:

34 35 בְּמִסְפָּר בְּמִשְׁקָל לְפָלָל וַיְפַתֵּב כָּל־
רַפְשָׁקָל בְּעַרְתָּה רַחְיָה:
לְהַחְבִּיאָם מִרְחַטְבִּי בְּנֵי־הַגּוֹלָה
הַקְּרִיבוּ עֲלֹות: לְאַלְנִי יִשְׂרָאֵל
farren

פְּרִזְמָן שְׁנִים - עַזְלֵד עַל - גָּל - יִשְׂרָאֵל
אֶלְיָם, תְּשֻׁעָם וְשֹׁשָׁה בְּבָשָׂם שְׁבָעִים
וְשְׁבָעָה צְפִרְנִי חֲפָאָת שְׁנִים עַזְלֵד הַכָּל
עַזְלָחַ לְיהוָה: נִתְּנָנוּ אֶת דָּתֵת הַמְּלָה³⁶
לְאַחֲשָׁדְרָפְנִי הַמְּלָה וּפְחוֹתָה עַבְרַת בְּפַתַּח
וּנְטַאַת אֶת הַעַם וְאֶת בֵּית הָאֱלֹהִים:

Das IX. Capitel.

I. Verunreinigung des volks mit fremden weibern.
deshwegen. III. Ein buschel über diese sünden.

וּכְלֹותָא אֱלֹהָגְשָׁו אֶלְיָהָרִיט אֶלְיָהָרִיט
לְאָמֵר לְאֶנְכְּרָלִי חָעֵם יִשְׂרָאֵל וְחַלְבָּנִים
וְהַלוּיִם מַעֲמֵי הָאָרְצָה, בְּחַעֲבָתִיחָם
לְכַנְעָנִי הַחַתִּי הַפְּרָזִי הַיּוּבָסִי הַעֲמָנִי
הַפְּאָבִי הַפְּצָרִי וְהַאֲמָרִי:
כִּי־גְשָׁאוּ סְבִנְתֵיכֶם לְחַטָּו וְלְגַנְיָהֶם
וְהַתְּעַרְבּוּ זְרָעַ תְּקַרְשׁ בְּעַמִּי הָאָרְצָה
וְירַתְשָׁוּס וְחַטְגָּנִים הִיְהָה בְּפַעַל
הַיְהָוֶה רָאשָׁנָה:
וּלְשָׁמֵעַ אֶת־הַדָּבָר הַוָּה כְּרֻעַתִּי אֶת־³
בְּגָרִי וּמְעַלִּי וְאָמְרָתִי מִשְׁעָרַ רָאשָׁ
הַקְּנִי וְאַשְׁבָּה מִשּׁוּםָם: וְאֶלְיָהָיְאָסְפָּי⁴
בְּלַחְדָּר בְּרַבְרִי אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל עַל
מַעַל הַגְּלָה וְאַנְיִישָׁב מְשׁוּמָם עַר
לְמַנְחָת הַעֲרָב: וּבְמַנְחָת הַעֲרָב קְמוֹתִי
מִתְּעִנְיָתִי וּבְקָרְעִי בְּגָרִי וּמְעַלִּי וְאָכְרָעִי
עַל־בְּרִי וְאָמְרָתִי כְּפִי־אֶל־יְהֻונָה
אֱלֹהִי: וְאָמְרָתִי אֱלֹהִי בְּשַׁתִּי⁶
כְּנַכְלָמָתִי לְהָרִים אֱלֹהִי פָנֵי אֱלֹהִי כִּי
עֲנוֹתִינָה בְּרַבְרָה לְמַעַלָה רֹאשׁ וְאַשְׁמָתָנוּ
גְּרָלָה עַד לְשָׁמִים:
מִימֵי אֲבָתֵינוּ אֲנָחָנוּ בְּאַשְׁמָה גָּדוֹלָה⁷
עַד הַיּוָם הַוָה וּבְעַלְתֵינוּ נִתְּנוּ אֲנָחָנוּ
מַלְכֵינוּ כְּבָנָנוּ בְּרִי מַלְכֵי הָאָרְצָה בְּתָרָב
בְּשָׁבֵר וּבְבָוָה וּבְבָשָׁת פְנִים בְּחִזּוּם הַוָה:
וְעַתָה כִּמְעַט רָגֵעַ יְוָרָה תְּחִזָה⁸

fatten für das ganze Israel, sechs und neunzig wilder, sieben und siebenzig kammer, "jüdisch böde zum brandopfer; alles zum brandopfer dem Herrn. *c. 6, 17.

VI. 26. Und sie überantworteten des Königs befehl den amtleuten des Königs, und den landpflegern disseit des wassers. Und sie erhuben das volk und das haus Gottes.

Das IX. Capitel.

II. Ezra wird höchst betrübt und bekümmeret
durchschat über diese sünden.

Da das alles war ausgerichtet, traten zu mir die obersten und sprachen: Das volk Israel und die priester und lebten sind nicht abgesondert von den völckern in ländern nach ihren greuein, nemlich der Cananiter, Hethiter, Pherester, Jebusiter, Ammoniter, Moabiter, Egypter und Amoriter;

2. Denn sie haben derselben töchter genommen, sich und ihren söhnen, und den heiligen samen gemein gemacht mit den völckern in ländern. Und die hand der obersten und rathsherren war die vornehmste in dieser missehat. * Mos. 7, 3.

II. 3. Da ich solches hörete: zerriss ich meine kleider und meinen rock, und raußte mein haupthaar und bart aus, und saß einsam.

4. Und es verfamleten sich zu mir alle, die des Herrn wort, des Gottes Israel, fürchteten, um der grossen vergreifung willen: und ich saß einsam bis an das abendopfer.

5. Und um das abendopfer stand ich auf von melnem elend, und zerriss meine kleider und meinen rock, und fiel auf meine knie, und breitete meine hände aus zu dem Herrn, meinem Gott,

III. 6. Und sprach: Mein Gott, ich schäme mich und scheue mich, meine augen aufzuhaben zu dir, mein Gott; denn unsre missehat ist über unsrer haupt gewachsen, und unsre schuld ist groß bis in den himmel. * Dan. 9, 7. ic. t Ps. 38, 5.

7. Von der zeit unserer väter an sind wir in grosser schuld gewesen, bis auf diesen tag: und um unserer missehat willen sind wir und unsre könige und priester gegeben in die hand der könige in ländern, ins schwert, ins gefängniß, in raub und in sham des angeisches, wie es heutiges tages gehet.

8. Nun aber ist ein wenig und plößlich gnade

gnade von dem HERRN, unserm Gott, geschehen, daß uns noch etwas übriges ist entrunnen: daß er uns gebe einen nadel an seiner heiligen stätte; daß unser Gott unsere augen erleuchte und gebe uns ein w eing leben, da wir knechte sind.

9. Denn wir sind knechte und unser Gott hat uns nicht verlassen, ob wir knechte sind: und hat barmherigkeit zu uns gezeigt vor den königen in Persien, daß sie uns das leben lassen, und erhöhen das haus unsers Gottes, und aufrichten seine ver störung, und gebe uns einen zaun in Juda und Jerusalem.

10. Nun was sollen wir sagen, unser Gott, nach diesem, daß wir deine gebote verlassen haben;

11. Die du durch deine knechte, die prophe ten, geboten hast, und gesagt: Das land, dorein ihr kommt zu erben, ist ein unrein land; durch die unreinigkeit der völker in ländern in ihren greueln, damit sie es hie und da voll unreinigkeit gemacht haben.

* 3 Mos. 18, 24. 25.

12. So sollt ihr nun eure töchter nicht geben ihren söhnen, und ihre töchter sollt ihr euren söhnern nicht nehmen, und suchet nicht ihren Frieden noch Guts ewiglich: auf daß ihr mächtig werdet, und esset das Gut im lande, und beerbet es auf eure Kinder ewiglich.

* 5 Mos. 7, 2. 3.

13. Und nach dem allen, das über uns kommen ist um unserer bösen Werke und grosser schuld willen, hast Du, unser Gott, unserer misschätzung verschont: und hast uns eine rettung gegeben, wie es da steht.

14. Wir aber haben uns umgekehret und deine gebote lassen fahren, daß wir uns mit den völkern dieser greuel befriedet haben. Wilt du denn über uns zürnen, bis daß es gar aus sey, daß nichts übriges noch keine errettung sey?

15. HERR, Gott Israel, Du bist gerecht: denn wir sind überblieben, eine errettung, wie es heutiges tages steht. Siehe, wir sind vor dir in unser schuld: denn um des willen ist nicht zu stehen vor dir.

Das X. Capitel.

I. Erbieten wegen abschaffung fremder weiber. II. wird eidlich gehan. III. Israel wird berufen; IV. So willst errichtent. V. Landtags proposition. VI. Antwort dagegen. VII. Scheidung. VIII. Die schuldigen benannt.

Und da Esra also betete und bekennete, weinte וְרָתַפֵּל עֹרֶא וְרָתַוּתָו בְּנָה א

מִתְּרָא חֲזָקָה אֱלֹהָנוּ לְהַשְׁאָר לְנֵן
פְּלִיטָה וְגַתְּרָה - לְנֵי יִתְּר בַּמְּקוֹם
קָרְשׁוּ לְהָאִיר עִינֵינוּ אֱלֹהָנוּ וְלַחֲקָנוּ
מְחוּרָה מַעַט בַּעֲכָרָנוּ: 9 כִּי - עֲבָדִים אָנָחָנוּ וּבַעֲבָרָתָנוּ לְאָנָה
עִזְבָּנוּ אֱלֹהָינוּ וַיַּטְעַלְּנוּ חֶסֶד לְפָנֵינוּ
מַלְכֵי פְּרָس לְחַת - לְנֵנוּ נָחוֹת לְרוֹמָם
אֲחַתְּבִיאָה אֱלֹהָנוּ וְלְהָעִמֵּיד אַחֲרָכְבָּתָיו:
וְלְחַת - לְנֵנוּ גָּדָר בִּיהוּרָה וּבִירוּשָׁלָם:
כִּי עַזְבָּנוּ מִצּוֹתִיךְ:

10. אֲשֶׁר צָוָית בַּיְתְּעָרָבָה הַנְּבִיאִים לְאָמֵר
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּאִים לְרַשְׂתָה אָרֶץ
נָרָה הוּא בְּנָחָת עַמִּי הָאָרְצָוֹת
בְּחַטְבָתֵיכֶם אֲשֶׁר מַלְאָה מִפְּהָאָל -
11. פְּהָ בְּטָמָאָתֶם: וּעֲתָה בְּנֹתֵיכֶם אָל
תַּחֲנִנִ לְבָנֵיכֶם וּבְנָתִיכֶם אָל - תַּשְׁאָג
לְבָנֵיכֶם וְלֹא - תַּרְלְשׁוּ שְׁלָמָם וְטוֹבָת
עֹר - עֹזֶל לְמַעַן חָרוֹקָוּ וְאַלְתָמָם אֶת
טוֹב הָאָרֶץ וְהַרְשָׁתָם לְבָנֵיכֶם עַד
12. עֹזֶל: וְאַחֲרֵי כָּל - חֶבְבָא עַלְיָנוּ
בְּמַעַשֵּינוּ הַרְעִים יְכַאַשְׁמָתֵנוּ הַגְּרָלָה
כִּי אֲפָה אֱלֹהָנוּ חַשְׁכָתָ לְמַטָּה
מְעוֹנָנוּ וְגַתְתָה לְנֵנוּ פְּלִיטָה בְּזָארָת:
13. הַכְּשִׁיבָה לְהַכְּרִיב מִצּוֹתִיךְ וְלַחֲתָחָן בְּעֵבֶר
הַתְּعֻבּוֹת הָאַלְהָה הַלְּאָחָנָה - בְּנֵי
עַד - גָּלָה לְאָוֹן שָׁאָרִית וּפְלִיטָה:
טו יְהֹוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל צְדִיק אַתָּה כִּי
נְשָׁאָרָנוּ פְּלִיטָה כְּחַיּוֹם הוּא הַנְּנוּ לְפָנֶיךָ
בְּאַשְׁמָתֵינוּ כִּי אֵין לְעֹמֵד לְפָנֶיךָ עַל
אָתָּה:

וְהַנִּפְלֵל לִפְנֵי בֵּית הָאֱלֹהִים נִקְבַּצְתֶּן אֶלְيָה
 בְּיִשְׂרָאֵל קָנָל רְבָבָסָר אֲנָשִׁים וּנְשִׁים
 וְלָדִים גַּיְבָּכִי תָּעַם הַרְבָּה בְּכָה :
 וַיַּעַן שְׁכְנָה בָּנֵדְיָאֵל מַבְנֵי עַלְבָט • עַלְבָט קַי
 וַיֹּאמֶר לְעוֹרָא אֲנָה נָנוּ מַעַלְנוּ בְּאַלְחָנָן
 וּשְׁבַב נְשִׁים נְכָרוֹת מַעֲטֵי הָאָרֶץ וַיַּעֲתֵה
 יְשָׁ – מִקְוָה לִישְׂרָאֵל עַל – וְאַת :
 וְעַתָּה נְכָרָת – בְּרִית לְאֱלֹהִינוּ ו
 לְחַזְּיאָא בָּל – נְשִׁים וּתְזֻלָּד מַהְטָּל
 בְּעַצְּרָת אָדָני וְחַרְמִים בְּמִזְוֹרָת
 אֱלֹהִינוּ וּכְתוּרָה יַעֲשֵה :
 קָרְבָּן גַּי – עַלְיוֹה הַזְּבָר זָאָנָהוּ עַפְרָה 4
 חָגָן וְעַשָּׂה :
 וַיַּכְסֵם עֹורָא וּשְׁבָע אַתְ – שְׁרֵי ה
 הַלְּחָנִים הַלְּוִים וּבָל – יִשְׂרָאֵל לְעַשְׂוֹת
 כְּבָרְבָר הָוָה וַיִּשְׁבַּעוּ אַתְ – שְׁרֵי ה
 וַיַּכְסֵם עֹרָא מַלְפֵנִי בֵּית הָאֱלֹהִים וְלָהָה 6
 אַל – לְשָׁכָרָת יְהוָתָן בָּן – אַלְיִשְׁבָּב
 וְלָהָה שָׁם לְחָם לֹא – אַכְלָן וּמִים לֹא –
 שְׁתָה גַּי מַתְחָבֵל עַל – מַעַל הַגּוֹלָה :
 וַיַּעֲלִבוּ רְקָבָן קָלוּ בִּירְחוֹרָה וַיַּרְשְׁלָם לְלָל ?
 בְּנֵי הַגּוֹלָה לְרַקְבָּן יְרַשְּׁלָם :
 וְלָל אֲשֶׁר לֹא – יָבֹא לְשָׁלְשָׁת הַיָּמִים 8
 כְּבִינָת הַשְּׁרוֹים וְחוֹמָנִים יְחַרְבָּנָה –
 רְבָשָׂו וְהָוָא יְבָרֵל מִקְהָל הַגּוֹלָה :
 וְקָרְבָּן צָבָל – אֲנָשִׁים יְרוֹקָה וּבְגִימָנוּ יְרַשְּׁלָם ו
 לְשָׁלְשָׁת הַיָּמִים הָוָא חָרֵשׁ הַתְּשִׁיעִי
 בְּעַשְׂרִים בְּחָרֵשׁ וַיְשַׁבֵּן בָּל – הַעַם בְּרַחְבָּן
 בְּיִרְצָה אֱלֹהִים מְרוּעִים עַל – הַנְּגָר
 וְהַגְּשִׁנִּים : וַיַּכְסֵם עֹזָא הַכְּהֵן וַיֹּאמֶר
 אַתָּה אַתָּם מַעַלְתָּם וַתְּשִׁיבֵנוּ נְשִׁים
 נְכָרוֹת לְחַסְכָּר עַל – אַשְׁעָתָה יִשְׂרָאֵל :
 וְנִזְהָה תְּנוּ תָּזָה לִיהְוָה אֱלֹהִים אַבְתִּיכֶם ו

und vor dem hause Gottes lag ; standen sich zu ihm aus Israel eine sehr große gemeine von indianern, und weibern und kindern, denn das volk weinete sehr.

2. Und Sacharja, der sohn Jesie, aus den kindern Elam, antwortete und sprach zu Esra : Wollen wir haben uns an unserem Gott vergiffen, daß wir fremde weiber aus den völckern des landes genommen haben. Nun es ist noch hoffnung in Israel über dem. ^{* Hebr. 13, 23.}

3. So lasset uns nun einen bund machen mit unserm Gott : daß wir alle weiber, und die von ihnen geboren sind, hinweg thun nach dem rath des HERRN und derer, die die gebote unsers Gottes fürchten, daß man thue nach dem gesetz.

4. So mache dich auf, denn die gebürets ; wir wollen mit dir seyn : sey getroff, und thue es.

II. 5. Da stand Esra auf und nahm einen eid von den obersten priester und lebten und ganzem Israel, daß sie nach diesem wort thun solten. Und sie schworen.

III. 6. Und Esra stand auf vor dem hause Gottes ; und ging in die kammer Jochanan, des sohns Elasib. Und da er daselbst hinfam, daß er kein brodt und trank kein wasser : denn er trug leide um die vergrafsung derer, die gefangen gewesen waren.

7. Und sie ließen ausrufen durch Juda und Jerusalem zu allen kindern, die gesangen waren gewesen, daß sie sich gen Jerusalem versamleten.

8. Und welcher nicht käme in dreyen tagen nach dem rath der obersten und ältesten, des habe solte alle verbannet seyn und er abgesondert von der gemeine der gesangenen.

IV. 9. Da versamleten sich alle männer Juda und Benjamin gen Jerusalem in dreyen tagen, das ist, im zwanzigsten tag des neunten monden. Und alles volk saß auf der strassen vor dem hause Gottes, und zitterten um der sache willen und vom regen.

V. 10. Und Esra, der priester, stand auf und sprach zu ihnen : Ihr habt euch vergiffen, daß ihr fremde weiber genommen habt, daß ihr der schuld Israel noch mehr machen.

^{* c. 9, 12.}
 11. So bekennet nun dem HERRN, euret väter Gott, und schut seinen wohligen sal.

fallen, und scheider euch von den völckern
des landes und von den fremden weibern.

VL 12. Da antwortete die ganze gemeine,
und sprach mit lauter stimme: Es gesche-
he, wie du uns gesagt hast.

13. Aber des volks ist viel, und regenicht
wetter, und kann nicht haussen stehen: so
ists auch nicht eines oder zweyer tage
werck, denn wir habens viel gemacht mit
solcher übertretung.

14. Lasset uns unsere obersten bestellen
in der ganzen gemeine: daß alle, die in un-
sern städten fremde weiber genommen ha-
ben, zu bestimmten zeiten kommen; und
die ältesten einer ieglichen stadt und ihre
richter mit, bis daß von uns gewendet
werde der zorn unsers Gottes um dieser
sache willen.

VII. 15. Da wurden bestellet Jonathan, der
sohn Asahel; und Jehasja, der sohn Eit-
wa, über diese sachen: und Mesullam und
Gabithai, die leviten, hulsen ihnen.

16. Und die kinder des gefängnisses
thäten also. Und der priester Esa, und
die vornehmsten väter unter ihrer väter
hause, und alle ieght benante, scheideten sie:
und sahnen sich am ersten tage des zehn-
ten monden, zu forschen diese sachen.

17. Und sie richtetens aus an allen männern,
die fremde weiber hatten, im ersten
tage des ersten monden.

VIII. 18. Und es wurden funden unter den
kindern der priester, die fremde weiber ge-
nommen hatten: nemlich unter den kin-
dern Jesua, des sohns Josabat, und sei-
nen brüdern, Maeseja, Elieser, Jarib und
Gedassa.

19. Und sie gaben* ihre hand darauf, daß
sie die weiber wolten aussflossen und zu ih-
rem schuldopfer einen widder für ihre schuld
geben. * 2 Rdn. 10, 15.

20. Unter den kindern Immer: Hana-
ni und Sebadja.

21. Unter den kindern Harim: Mae-
seja, Elia, Semaja, Jehiel und Ussia.

22. Unter den kindern Pashur: Elie-
nai, Maeseja, Ismael, Methaneel, Josa-
bad und Eleasa.

23. Unter den leviten: Josabad, Si-
mei und Kelaja (er ist der Klita), Peithah-
ja, Juda und Eliezer.

ועשֵׂת רְצָבָן וְהַבָּרֶל מַעֲפֵי הָאָרֶץ פָּמָן -
נְכָרִיתָה: 2.
וַיַּעֲשֵׂנִי בָּל - הַקְּרָל וַיֹּאמְרוּ קֹול גָּדוֹל
בְּנֵי כְּרָבִירָה עַלְמָנוּ לְעַשְׂוֹת: 3.

3. אֶכְלַת הָעָם רְכָב וְהַעֲתָה נְשָׁמִים וְאַזְנָבָח
לְעַמּוֹד בְּחוֹזָה וְהַפְּלָאָה לֹא - לִיּוֹם אַחֲרָל
וְלֹא לְשָׁנִים כִּי-הַרְבִּינוּ לְפִשְׁעָם בְּרָבָר

4. תֹּווֹה: יַעֲמֹד - נָא שְׁרִינוּ לְכָל-הַקְּרָל
וְכָל, אֲשֶׁר בָּעֲרָנוּ קְהִשָּׁב נְשִׁים
נְכָרִיתָה יְכָא לְעַתִּים מַוְפְּנִים וּמַרְמִים
קְנִין - עִיר וְעִיר וְשִׁפְטִיה עַר לְהַשִּׁיב
חַרְנוֹן אֲרִי - אַלְלִינָה מַפְנָה עַר לְדָבָר
טוֹהָרָה: אֲף יְנָחָן בָּן - עַמְשָׁהָאַל
וַיְחִיָּה כָּן - תְּקֻוָּה עַמְרִיו עַל - וְאַתָּה
וְמַשְׁלָמָם וְשִׁבְטִי הַלְוִי עֲוֹרָם:

5. וַיַּעֲשֵׂי-כָּךְ בְּנֵי הַזּוֹלָה וַיְבָרֶלָה
הַבְּהֵן אֲנָשָׁם רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְבִירָה
אֲבָתָם וְכָלָם בְּשָׁמוֹת וַיִּשְׁבַּי בְּזָם אַחֲרָל
לְחַדְשָׁה הַעֲשִׂירִי לְדָרְנוֹשָׁה הַדָּבָר:

6. וַיַּכְלֵל בְּכָל אֲנָשִׁים הַהַשִּׁיבָה נְשִׁים
נְכָרִיתָה עַר יְסָמָךְ אַחֲרָל:

7. וַיַּפְאֵץ מַבְנֵי הַלְּפָרִים אֲשֶׁר הַשִּׁיבָה
בְּשִׁים נְכָרִיתָה מַבְנֵי יְשֻׁעָה בָּן - וַיַּצְרֵךְ
וְאַחֲרָיו מַעֲשִׁיחָה וְאַלְיעָזָר וְיַרְכָּב וְגַרְלָה:

8. וַיִּתְהַנֵּן יְרָם לְהַזְּעִיא נְשִׁירָם וְאַשְׁמָנָם:
אַיִל - צָאן עַל - אַשְׁמָתָם:

9. כִּי-מַבְנֵי אָמֵר חַנְגִּי וּבְרִינִיה:

10. וּמַבְנֵי חָרָם מַעֲשִׁיחָה וְאַלְיהָ לְשָׁמְעוֹת
יְחִיאָל וְעוֹזָה:

11. וּמַבְנֵי פְּשָׁחוֹר אַלְיוֹעָנִי מַעֲשִׁירָה
יְשָׁמְעָל נְחַנָּאָל יְזָכָר וְאַלְעָשָׁה:

12. וּמַבְנֵי הַלְוִיָּם יְעָבָר וְשָׁמְעִי וּכְלִיהָ הַוָּא
כְּלִיטָא פְּתַחְנָה יְהֹוָה וְאַלְיעָזָר:

וְקַן־חַמְשָׁרִים אֶלְישִׁיב וְקַן־הַשְׁעָרִים 24
 שָׁלָם וְטָלָם אֲיוֹר 25
 כְּבִישָׂרָאֵל מִפְנֵי פָרָלָש רְמִיה וְוּפְרָכָה
 מִלְכִיה וּמִיכָּן וְאַלְעָגָר וּמִלְכִיה וּבְנִיה: 26
 וּמִבְנֵי עִילָּם מִתְנִיה וּגְרִידָה וּחִיאָל 27
 וּעֲבָרִי וּרְמֹותָן וְאַלְהָה: 28
 וּמִבְנֵי יְהוָה אֶלְוֹעָנִי אֶלְישִׁיב מִתְנִיה 29
 וּרְמֹתָן וּבָרָךְ וּעֲוִינָא: 30
 וּמִבְנֵי בְּגָי יְהוָנָן חִנְנִיה וּבָרָעְתָּלִי: 31
 וּמִבְנֵי בְּגָי מְשָׁלָם מֶלֶךְ וּעֲרִיה 32
 וּשְׁוֹבֵב וּשְׁאָל יְרֻמוֹת: 33
 וּמִבְנֵי פְחַת מְזָאָב עֲרָנָא וּכְלָל בְּנִיה ל
 מְעִשָּׂה מִתְנִיה בְּצָלָאֵל וּבְנִיה וּמִנְשָׁה:
 וּבְנֵי חַרְם אַלְעָזָר יִשְׁיָה מִלְכִיה 34
 שְׁמָעִיה שְׁמָעוֹן: 35
 בְּנֵיכְנוּ מֶלֶךְ שְׁמִירִיה: 36
 מִבְנֵי חַשְׁמָן מִתְנִיה מִתְחָה וּבָר אַלְיפָלֶט 37
 יְרָמִי מִנְשָׁה שְׁמָעִי: 38
 מִבְנֵי בְּגָי מַעֲרִיה 39
 עַמְרָם וְאַאֲלָל: 40
 בְּנִיה בְּרִיה בְּלוּהָה: 41
 לְהַכְלָחוֹ קָרִי 42
 וְגִנְחָה מְרֻמּוֹת אֶלְישִׁיב: 43
 מִתְנִירָה מְתַנִּי וּמִשְׁוֹן: 44
 וּבְנֵי וּבְנֵי שְׁמָעִי: 45
 וּשְׁלִמִּיה וּנְתָן וּעֲרִיה: 46
 מִכְנְרָבִי שְׁשִׁי שְׁרִי: 47
 עַזְוָרָל וּשְׁלִמִּיה שְׁמִירִיה: 48
 שְׁלָלָם אַמְרוֹתָה יוֹסֵף: 49
 מִבְנֵי נְבוּ יְעַיָּל מִתְחָה וּבָר זִבְנָא 50
 יְדוֹ וּוֹאָל בְּנִיה: 51
 כָּל־אֱלֹהָה נְשָׁא נְשִׁים נְכָרִירָה וַיְשַׁ 52
 מְרָם נְשִׁים וַיְשִׁמֵּה בָנִים: 53

24. Unter den Sängern: Elafid. Unter den Chorätern: Gallum, Lelem und Uri.
25. Von Israel unter den Kindern Deroes: Ramja, Jesia, Makija, Melamin, Eleasar, Malchja und Benaja.
26. Unter den Kindern Elam: Machanja, Sacharja, Jefiel, Abdi, Jeremoth und Elia.
27. Unter den Kindern Saqu: Eloenai, Eliasib, Mathanja, Jeremoth, Sabad und Assa.
28. Unter den Kindern Debai: Joanan, Hananja, Sabai und Athlal.
29. Unter den Kindern Bani: Meshulam, Malluch, Adaja, Jasub, Seal und Jeramoth.
30. Unter den Kindern NahathMoab: Adna, Chelal, Benaja, Maeseja, Mathanja, Bezaleel, Benui und Manasse.
31. Unter den Kindern Harrim: Eleser, Jesia, Malchja, Semaja, Simeon;
32. Benjamin, Malluch und Semaria.
33. Unter den Kindern Hasurim: Mathnai, Mathatha, Sabad, Elipheleth, Jeremai, Manasse und Simei.
34. Unter den Kindern Bani: Maedai, Amram, Huel;
35. Benaja, Bedja, Chelui;
36. Naja, Meremoth, Eliasib;
37. Mathanja, Mathnai, Jaesan;
38. Bani, Benui, Simei;
39. Selemja, Nathan, Adaja;
40. Machnabdal, Sasai, Sarat;
41. Asareel, Selemja, Samarja;
42. Gallum, Amarja und Joseph.
43. Unter den Kindern Nebo: Jefiel, Mathithja, Sabad, Sebina, Zaddas, Joel und Benaja.
44. Diese hatten alle fremde weiber genommen: und waren etliche unter denselben weibern, die kinder getragen hatten.

Ende des Buchs Esra.